

วารสาร

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา Journal of Yala Rajabhat University

Print ISSN: 1905-2383, Online ISSN: 2651-0863

ปีที่ 14 ฉบับที่ 3 กันยายน - ธันวาคม 2562 Vol. 14 No. 3 September - December 2019

Vol.14^{No.3}

ส ว พ. ช ต.

สถาบันวิจัยและพัฒนาชายแดนภาคใต้
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ปีที่ 14 ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม 2562

Journal of Yala Rajabhat University

Vol.14 No.3 September-December 2019

Print ISSN: 1905-2383

e-ISSN: 2651-0863

วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา Journal of Yala Rajabhat University

วัตถุประสงค์

วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา เป็นเอกสารทางวิชาการ เผยแพร่ครั้งแรกในปี 2549 จัดทำโดยสถาบันวิจัยและพัฒนาชายแดนภาคใต้ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา วารสารมีการตรวจสอบคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิ มีการจัดทำในรูปแบบของรูปเล่ม (Print ISSN: 1905-2383) และอิเล็กทรอนิกส์ (e-ISSN: 2651-0863) มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม และเผยแพร่ผลงานทางวิชาการที่มีคุณภาพ ในลักษณะของบทความวิชาการ (Academic Article) บทความวิจัย (Research article) บทความปริทัศน์ (Review article) และบทวิจารณ์หนังสือ (Book Review)

นโยบายและขอบเขตการตีพิมพ์

วารสารฯ มีนโยบายรับตีพิมพ์บทความคุณภาพสูงในด้านเศรษฐศาสตร์ บริหารธุรกิจ ศึกษาศาสตร์ และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

กาประเมินบทความ

บทความทุกบทความจะต้องผ่านการพิจารณาโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญอย่างน้อย 2 ท่าน โดยประเมินแบบ Double-Blinded review (ปิดชื่อผู้แต่งและผู้ทรงคุณวุฒิ)

ภาษาที่รับตีพิมพ์

ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

กำหนดออก

1. วารสารตีพิมพ์ 3 ฉบับต่อปี ดังนี้

ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน

ฉบับที่ 2 พฤษภาคม - สิงหาคม

ฉบับที่ 3 กันยายน - ธันวาคม

2. ตีพิมพ์บทความ 15-20 เรื่อง/ฉบับ

ค่าใช้จ่ายสำหรับกระบวนการพิจารณาบทความ

บทความภาษาไทย จำนวน 2,000 บาท

บทความภาษาอังกฤษ จำนวน 3,000 บาท

ติดต่อ

กองบรรณาธิการวารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

สถาบันวิจัยและพัฒนาชายแดนภาคใต้ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

133 ถนนเทศบาล 3 ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000

โทรศัพท์/โทรสาร: 073-299-635 มือถือ 091-862-6900

อีเมล : ejournal@yru.ac.th

กองบรรณาธิการ

เจ้าของ สถาบันวิจัยและพัฒนาชายแดนภาคใต้ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ โยธาทิพย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกสรี ลัดเลีย

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลพลย์ แก้วตาทิพย์

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
ชายแดนภาคใต้ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.ครองชัย หัตถา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ศาสตราจารย์ ดร.พศิน แต่งจวง

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ศาสตราจารย์ ดร.รัตติยา สาและ

มหาวิทยาลัยทักษิณ

ศาสตราจารย์อำนวยการ ยศโยธา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

รองศาสตราจารย์ ดร.โยธิน แสงวงศ์

มหาวิทยาลัยมหิดล

รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ธรรมสังการ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

รองศาสตราจารย์ ดร.จรูญ แก้วเอี่ยม

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

รองศาสตราจารย์ ดร.สุบิน ยุระรัช

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขวัญหทัย ใจเปี่ยม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภลักษณ์ สิ้นธนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

เจ้าหน้าที่งานวารสาร

นางสาวพิตรินา ดาราแม

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

Editorial Board

Publisher Sounther Border Research and Development Institute

Executive Board

Asst. Prof. Dr.Sombat Yothathip	President of Yala Rajabhat University
Asst. Prof. Dr.Kessaree Ladlia	Vice President

Editor-in-Chief

Asst. Prof. Dr.Wilaiwan Kaewtathip	Director of Southern Border Research and Development Institute
------------------------------------	---

Editorial Board

Prof. Dr. Krongchai Hattha	Prince of Songkla University
Prof. Dr. Phasina Tangchuang	Chiang Mai University
Prof. Dr. Rattiya Saleh	Thaksin University
Prof. Amnuay Yussayotha	Songkla Rajabhat University
Assoc. Prof. Dr. Jarunee Kao-ian	Yala Rajabhat University
Assoc. Prof. Dr. Yothin Sawangdee	Mahidol University
Assoc. Prof. Dr. Wanchai Dhammasaccakarn	Prince of Songkla University
Assoc. Prof. Dr. Subin Yurarach	Sripatum University
Asst. Prof. Dr.Kwanhathai Jaipiam	Rajamangala University of Technology Srivijaya
Asst. Prof. Dr. Suppaluk Sintana	Yala Rajabhat University

Assistant Editor

Miss Fitrina Daramae	Yala Rajabhat University
----------------------	--------------------------

สารบัญ Contents

บทความวิจัย (Research Article)

มนีเร๊ะ ผดุง และเสาวนีย์ ตีอราแม.....	318-327
การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์เพื่อการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนที่ใช้ภาษาแม่เป็นภาษาแม่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	
A Development of Interactive e-Book for Thai Language Learning of Students Using Malay Dialect as a Mother Tongue in Three Southern Border Provinces	
ณิชากร เจนศิริศักดิ์.....	328-337
การสนับสนุนทางสังคม ความฉลาดทางอารมณ์ บุคลิกภาพที่เข้มแข็งและความวิตกกังวลในการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน	
Social Support, Emotional Quotient, Hardiness and Academic Anxiety of First Year Students at Kasetsart University, Bangkok Campus	
ภัทราวดี มากมี กิตติคุณ รสแก่น จริยาพร อุตริวิเชียร ชลิดา วรณโพธิ์กลาง นุชจรี อุตริจิต ปภาวดี ทิพอุทัย พินิต ชินสร้อย และอัญชลิกา เฟื่องฟู.....	338-345
โมเดลการวัดทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษายุคไทยแลนด์ 4.0 ในจังหวัดสระแก้ว	
Measurement Model of Life skills in Sa Kaeo High School Students for Thailand 4.0 Era	
Kannikar Kantamas and Chaiyathip Katsura	346-357
The Development of Supportive Activity Simulation to Improve English Pronunciation Competence and Communication Strategies: A Case Study of Chinese Students at Chiang Rai Rajabhat University	
การพัฒนากิจกรรมจำลองสนับสนุนเพื่อพัฒนาทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษและกลยุทธ์การสื่อสาร : กรณีศึกษานักศึกษาจีนในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	
โสภณา บัวศรี.....	358-366
การใช้แนวการสอนแบบธรรมชาติเพื่อพัฒนาความรู้คำศัพท์และความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	
Using the Natural Approach to Develop Vocabulary Knowledge and Reading Ability of Grade 6 Students	
ปัญญา เทพลิงห์ เกิดถาวา บุญปรากการ เกษตรชัย และหิมา และเจตนัสฤกษ์ สัจพันธ์.....	367-378
บ้านสมัยใหม่ : ผลกระทบและการปรับตัวของชาวมุสลิมมลายูในกัมปงไอร้ ประเทศบรูไนดารุสซาลาม	
Modern house: Impact and Adaptation of Muslim-Melayu in Kampong Ayer, Brunei Darussalam	

สารบัญ (ต่อ)

มูฮำหมัด ตาเห.....	379-388
บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างขวัญกำลังใจของครูท่ามกลางเหตุการณ์ความไม่สงบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา The Role of School Administrators on Morale Boosting for Teachers in the Unrest Situation under the Yala Primary Educational Service Area Office	
กิริติกา มาฆะสุข.....	389-398
การศึกษาความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ด้วยการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลักสูตร English Program A Study on English Reading Ability and Learning Achievement in Social Studies by Using Content-Based Language Instruction of Grade 5 Students in English Program	
สุกฤษฎา พุ่มแก้ว และประเวศ เพ็ญวุฒิกุล.....	399-407
ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพทางการเงินโดยข้อมูลบัญชีบริหารของกลุ่มอุตสาหกรรมยางพารา ในประเทศไทย : ทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลระหว่างวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม Factors Affecting Financial Effectiveness on Managerial Accounting Information of Para Rubber Industry in Thailand: Invariance Test of Model between Medium and Small Enterprises	
มูฮำหมัดสุไหมี เฮงยามา.....	408-416
การพัฒนาทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้สำหรับครูศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ The Development of Learning Management Skills and Techniques for Teachers of Mosque-based Islamic Educational Center in Three Southern Border Provinces	
อัปสร อีซอ จิราพร เกียรติณกุล อุษณีย์ พรหมศรียา นันทรัตน์ นามบุรี ชรีฮาน ยีแวง และปวีณา เจาะอารง.....	417-423
การพัฒนาผลิตภัณฑ์กลุ่มกะลามะพร้าวบ้านท่าสาป จังหวัดยะลาตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ The Product Development of Coconut Shell Group at Ban Thasap of Yala Province in Creative Economy Concept	
บุรฉัตร จันทรแดง เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร และสัญญา เคนาภูมิ.....	424-432
ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขง Factors Affecting Drug Risk Behavior of Secondary School Students in the Boundary Area of the Mekong Basin	

สารบัญ (ต่อ)

บทความวิชาการ (Academic Article)

เอกฉัตร วิทยอภิบาลกุล และชลธิชา สุรัตน์สัญญา.....	433-440
สิทธิในการแสวงหาความสุขมีผลบังคับตามหลักกฎหมายไทยเพียงใด	
How Right to Pursuit of Happiness to be Enforced under the Statutory Provisions	

บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review)

พระครูกิตติพัฒนานุยุต (อริวัฒน์ ดวงดี).....	441-445
แกะรอยพระมอญ	

สุรศักดิ์ ชะมรัมย์ จิรายุ ทรัพย์สิน และวันชัย สุขตาม.....	446-449
การวัดทุนมนุษย์ให้ “ตรงใจ” Human Capital	

การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์เพื่อการเรียนรู้ภาษาไทย
สำหรับนักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

A Development of Interactive e-Book for Thai Language Learning of Students
Using Malay Dialect as a Mother Tongue in Three Southern Border Provinces

มูเนียร์ ผดุง^{1*} และเสาวนีย์ ดือราแม²

Muneeroh Phadung^{1*} and Soawanee Dueramae²

¹สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 133 ถนนเทศบาล 3 ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000

²โรงเรียนบ้านกาตอง หมู่ที่ 2 บ้านกาตอง ตำบลกาตอง อำเภอยะหา จังหวัดยะลา 95120

¹Computer Education Program, Yala Rajabhat University 133 Tesabal 3 Road, Sateng, Muang District, Yala 95000. Thailand

²BanKatong School m. 2, Katong, Yala District, Yala 95120. Thailand

*Corresponding Author, E-mail: muneeroh.p@yru.ac.th

(Received: July 12, 2018; Revised: September 4, 2018; Accepted: September 14, 2018)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากรอบการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย 2) สร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย 3) ศึกษาประสิทธิภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย 4) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกาตอง อำเภอยะหา จังหวัดยะลา จำนวน 28 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ 3) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วย t-test ผลการวิจัย พบว่า 1) กรอบแนวคิดในการออกแบบมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การออกแบบสื่อประสม การออกแบบปฏิสัมพันธ์ การออกแบบการเรียนรู้ และแก่นเรื่องทางวัฒนธรรม 2) รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สอดคล้องตามหลักการการเรียนรู้ที่เน้นความเข้าใจตามธรรมชาติ เน้นให้นักเรียนได้ฟังเนื้อหาทั้งหมดในบทนั้นๆ ก่อนด้วยการนำเสนอเนื้อหาแบบ “เล่นอัตโนมัติ” ตามด้วย “กำหนดการเล่นเองแบบอ่านให้ฟัง” แล้วจึงฝึกทักษะการอ่านด้วยตนเองในรูปแบบ “กำหนดการเล่นเองแบบอ่านด้วยตนเอง” ตามลำดับ 3) การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย มีประสิทธิภาพ 75.50/76.66 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 75/75 4) ผลการเรียนรู้หลังเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ : หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ การเรียนรู้ภาษาไทย นักเรียน จังหวัดชายแดนภาคใต้

Abstract

The purposes of this research were to 1) study an interactive e-book framework design to support Thai language learning. 2) Create an interactive e-book to support Thai language learning. 3) Study the efficiency of an interactive e-book to support Thai language learning. 4) Study the students learning

outcome by using an interactive e-book to support Thai language learning of students using Malay dialect as a mother tongue in three southern border provinces. The purposive sample consisted of 28 third grade students in Bankatong school, Yaha district, Yala Province. The instruments employed to collect data were: 1) an interactive e-book 2 lesson plan, 3) a test to be performed as both the pretest and the posttest. The collected data were analyzed by the statistical means of mean, standard deviation and t-test. The findings were as follows: 1) There are 4 main components of design framework including; multimedia design, interactive design, learning design, and cultural theme design. 2) The way of presenting the content of the interactive e-book to sharpen students' Thai language skills in this study is made relatively on the comprehensive learning approach which is claimed to be the natural ways of learning and acquisition. It focuses the students on listening to all the contents based on the "Auto Mode", followed by the "Manual Mode with the narration", and finally by the reading practice through the "Manual Mode without the narration" accordingly. 3) A development of an interactive e-book for Thai language learning was found at 75.50/76.66 percent higher than the hypothetical efficiency criterion of 75/75 percent. 4) The students learning outcome gained after learning by the interactive e-book for Thai language learning was significantly demonstrated at the statistical level of 0.01 higher than the one demonstrated before learning by the eBook.

Keywords: E-book, Thai language learning, Southern border provinces

บทนำ

ประเทศไทยมีผู้อยู่หลายเชื้อชาติส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ ในขณะที่ประชาชนร้อยละ 83 ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ใช้ภาษามลายูสื่อสารในชีวิตประจำวัน ถือเป็นอัตลักษณ์ด้านภาษาเฉพาะพื้นที่ที่แตกต่างจากชาวไทยส่วนใหญ่ในประเทศที่ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารและเป็นภาษาราชการ โดยการจัดการเรียนการสอนให้กับเยาวชนในพื้นที่ของโรงเรียนสายสามัญสังกัดกระทรวงศึกษาธิการจัดการเรียนการสอนและใช้สื่อการสอนเป็นภาษาไทย ส่งผลกระทบให้เด็กในพื้นที่ดังกล่าวจำนวนมากที่ใช้ภาษามลายูเป็นหลักในชีวิตประจำวันไม่สามารถปรับตัวได้ ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงองค์ความรู้พื้นฐานอันส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ในวิชาการแขนงต่างๆ จึงเป็นเหตุให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานและที่สำคัญที่สุดคือมีคะแนนต่ำที่สุดในประเทศ ซึ่งสาเหตุหลักมาจากการที่ไม่สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้ดี ทั้งที่อยู่ในประเทศไทยแต่การใช้ภาษาไทยกลับกลายเป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาการศึกษา (Phadung et al., 2013: 33)

การพัฒนาทักษะภาษาแม่และภาษาที่สองสามารถพัฒนาควบคู่กันผ่านการถ่ายโอนการเรียนรู้จากภาษาแม่ไปยังภาษาที่สอง โดยภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สองจะช่วยเหลือสนับสนุนกันในทางที่ดีต่อพัฒนาการทางภาษาของนักเรียน ภายใต้สภาพแวดล้อมดังกล่าวนี้ภาษาที่สองไม่ได้ถูกนำเข้ามามีเพื่อใช้แทนที่ภาษาที่หนึ่ง นอกจากนี้การอ่านออกเขียนได้ในภาษาที่หนึ่งจะช่วยให้การอ่านออกเขียนได้ในภาษาที่สองนั้นง่ายขึ้น และการอ่านออกเขียนได้ในภาษาที่สองยังมีความเกี่ยวข้องกับความสามารถทางสติปัญญาซึ่งเป็นข้อได้เปรียบทางสติปัญญาของนักเรียนที่รู้สองภาษาอีกด้วย (Huennekens & Xu, 2010: 20) ทฤษฎีการเรียนรู้ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ภาษาที่สองให้กับนักเรียนจึงควรเป็นหลักการที่คำนึงถึงศักยภาพและพัฒนาการของนักเรียนในแต่ละช่วงวัยซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของการสอนที่เน้นความเข้าใจตามธรรมชาติโดยในการเรียนการสอนจะไม่บังคับให้ผู้เรียนพูดจนกว่าเด็กจะมีความเข้าใจอย่างเพียงพอ การเรียนภาษาจะเกิดกระบวนการ 2 กระบวนการ คือ

กระบวนการรับ ได้แก่ การทักษะการฟังและการอ่าน และกระบวนการผลิต ได้แก่ การพูดและการเขียน ทั้งนี้แนวคิดของการสอนที่เน้นความเข้าใจตามธรรมชาติจะให้ความสำคัญแก่กระบวนการรับ เพราะเชื่อว่ากระบวนการรับเป็นพื้นฐานสำคัญของกระบวนการผลิต ถ้าผู้เรียนภาษาได้รับประสบการณ์ในการเรียนรู้ทางภาษาพูดที่หลากหลายด้วยความเข้าใจก็จะเกิดผลที่ดีต่อกระบวนการผลิตของผู้เรียน ผู้เรียนก็จะสามารถพูดได้ด้วยความเข้าใจแนวความคิดนี้มีอิทธิพลต่อวิธีการสอนที่เรียกว่า วิธีสอนแบบธรรมชาติ (Krashen, 2009: 60)

การใช้วรรณกรรมหรือนิทานเป็นกิจกรรมการสอนวิธีหนึ่งที่นักศึกษายอมรับว่ามีความสำคัญต่อการเรียนภาษาที่สอง ปัจจุบันมีหนังสือและวรรณกรรมในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์นิยมนำมาใช้ส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้หนังสือและการเรียนรู้ภาษาให้กับนักเรียน หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์ (interactive e-book) เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถโต้ตอบได้ด้วยสื่อมัลติมีเดียรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น ตัวอักษร ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว หรือไฟล์วิดีโอ เป็นต้น เน้นให้นักเรียนสามารถควบคุมหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ได้ด้วยตนเองผ่านการใช้งานปุ่มปฏิสัมพันธ์ นักเรียนเกิดความสุขสนุกสนานในการมีส่วนร่วมของกิจกรรมการเรียนรู้ (Kennedy et al., 2017: 10-11) ทั้งนี้จากการศึกษาของ Phadung et al. (2016: 250) ชี้ให้เห็นว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์และสื่อมัลติมีเดียจำนวนมากตามท้องตลาดไม่มีคุณภาพและไม่สามารถส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้หนังสือได้อย่างแท้จริง เช่น การใช้สื่อมัลติมีเดียแทนที่จะส่งเสริมการเรียนรู้กลับทำให้นักเรียนไขว่ไขวไปจากเนื้อหาที่ต้องการนำเสนอ รบกวนการเรียนรู้และนักเรียนมุ่งสนใจเพลิดเพลินในกิจกรรมที่ไม่ได้มีผลต่อการเรียนรู้ภาษา จึงจำเป็นต้องเลือกหนังสืออิเล็กทรอนิกส์และสื่อมัลติมีเดียที่มีอยู่ทั่วไปนำมาใช้อย่างระมัดระวังเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ภาษา อีกทั้งหากเป็นสื่อสองภาษาสำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์นั้นก็หาได้ยากกว่าสื่อทั่วไป เพราะจัดเป็นสื่อภาษาที่จำกัดเฉพาะพื้นที่เฉพาะกลุ่ม นักการศึกษาจึงจำเป็นต้องเลือกสื่อที่มีอยู่ทั่วไปหรือพัฒนาสื่อขึ้นใหม่ให้มีคุณภาพสามารถส่งเสริมทักษะทางภาษาและการรู้หนังสือได้อย่างแท้จริง

การจัดการเรียนการสอนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้พบปัญหาสำคัญคือ การขาดการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ปัญหาด้านทักษะความสามารถของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหาด้านเทคโนโลยีและสื่อการเรียนการสอน และที่สำคัญคือปัญหาสภาพชั้นเรียน เช่น ความกระตือรือร้นในการเรียนของนักเรียน เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อการยกระดับคุณภาพในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้เพื่อยกระดับการจัดการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นแนวทางหนึ่งที่ควรได้รับการศึกษาและแสวงหาแนวทางที่เหมาะสม (Songmuang, 2012: 23-25)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงตระหนักถึงปัญหาการเรียนรู้อาษาไทยและความสำคัญของการศึกษาพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์เพื่อการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งถือเป็นภาษาราชการสำหรับนักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามวิธีการสอนภาษาที่สองที่เน้นความเข้าใจหรือที่เรียกว่าเป็นการสอนแบบธรรมชาติ เป็นวิธีการสอนที่สามารถตอบสนองต่อหลักการเรียนรู้ภาษาที่สองที่ได้รับการยอมรับเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาที่สองได้ตามธรรมชาติของการเรียนรู้ของนักเรียน นำไปสู่ความสามารถในการใช้ภาษาไทยสำหรับการเรียนรู้ที่โรงเรียนในวิชาการแขนงต่างๆได้อย่างราบรื่น นอกจากนี้ยังสามารถใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันกับสังคมภายนอกได้ เกิดความเข้าใจอันดีในสังคมโดยรวมของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากรอบการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

3. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

4. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

สมมติฐานการวิจัย

1. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75
2. นักเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์ที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกาตอง อำเภอยะหา จังหวัดยะลา จำนวน 28 คน

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยกลุ่มตัวอย่างที่เลือกมีคุณลักษณะเป็นตัวแทนของประชากร โดยเป็นนักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ทุกคน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์เพื่อการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีเนื้อหาสอดคล้องตามรายวิชา ท 13101 ผู้เชี่ยวชาญทางด้านมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพด้านมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$) และผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยและการใช้ภาษามลายูถิ่น จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$)

2. แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.87 ถือว่าสอดคล้องในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ และนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้อีกครั้ง

3. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.90 ถือว่าสอดคล้องในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ และหาค่าความเชื่อมั่นด้วยการทดสอบสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) ได้ค่าเท่ากับ 0.83 สามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) ซึ่งมีรายละเอียดและขั้นตอนในการดำเนินการดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์เพื่อการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์เอกสารและตำราที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ผู้อำนวยการและครูสอนภาษาไทย

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development) เพื่อดำเนินการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์เพื่อการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามแนวคิดพื้นฐานของการสอนภาษาที่เน้นความเข้าใจ เกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 75/75

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research) เพื่อการนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์เพื่อการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ใช้ระยะเวลาในการทดลองวันละ 1 ชั่วโมง จำนวน 5 สัปดาห์ ใช้ระยะเวลารวมทั้งสิ้น 25 ชั่วโมง มีขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) ชี้แจงครูถึงขั้นตอนและวิธีในการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ 2) นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียน 3) ทดลองใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ตามแผนการจัดการเรียนรู้ 4) นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลังเรียน

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และปรับปรุงหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ดังนี้

1. การตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์โดยผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. การตรวจประสิทธิภาพเครื่องมือสำหรับการวิจัย ได้แก่ ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์เพื่อการเรียนรู้ภาษาไทย คำนวณค่าประสิทธิภาพ E1/E2
3. การตรวจสอบคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้และแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ ได้แก่ การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้กับจุดประสงค์การเรียนรู้ (Index of Item Objective Congruence: IOC)
4. การทดสอบสมมุติฐานในการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ Dependent sample t-test

ผล

1. ผลการศึกษากรอบการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์

ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์ดังภาพที่ 1 ประยุกต์จากแนวคิดการออกแบบสื่อการเรียนรู้ดิจิทัล ได้แก่ การออกแบบสื่อประสม การออกแบบปฏิสัมพันธ์ และการออกแบบการเรียนรู้ (Roskos & Brueck, 2009: 219-221) โดยกรอบแนวคิดในการออกแบบนี้มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1) การออกแบบสื่อประสม การออกแบบสื่อประสมและการนำเสนอสื่อประสมอย่างเหมาะสม ได้แก่ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ข้อความ เสียง และ วิดีโอ

2) การออกแบบปฏิสัมพันธ์ การออกแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์กับนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดการเรียนรู้และควบคุมโปรแกรมด้วยตนเอง เป็นการส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้และตอบสนองความต้องการที่แตกต่างกันของนักเรียน เน้นการออกแบบหน้าจอที่ใช้งานง่าย กำหนดการโต้ตอบระหว่างโปรแกรมและนักเรียนโดยคำนึงถึงสรีระร่างกายและทักษะการเคลื่อนไหวของนักเรียน เน้นให้เกิดการใช้งานง่าย (User friendly)

3) การออกแบบการเรียนรู้ การออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ให้สัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ การสอนและวิธีการสอนแบบธรรมชาติที่คำนึงถึงความพร้อมในการเรียนภาษาของผู้เรียน

4) การออกแบบแกนทางวัฒนธรรม นอกจากองค์ประกอบทั้ง 3 นี้แล้ว ผู้วิจัยยังเล็งเห็นถึงความสำคัญในการใช้แกนเรื่องทางวัฒนธรรมเป็นพื้นฐานในการกำหนดเนื้อหาและการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เพราะสะท้อนถึงความสัมพันธ์และวัฒนธรรมระหว่างภาษามลายูถิ่นซึ่งเป็นภาษาแม่ของนักเรียนและทำความเข้าใจวัฒนธรรมไทยผ่านการเรียนรู้ภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาราชการ ทั้งนี้หากนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ทั้งสองภาษา (Bilingual) จะทำให้นักเรียนเกิดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะการแก้ปัญหาอีกด้วย (Dubosarsky et al., 2011: 21-22)

2. ผลการออกแบบและพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผู้วิจัยประยุกต์แนวคิดหลักการเรียนรู้ภาษาตามความเข้าใจอย่างเป็นธรรมชาติในการออกแบบและการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในการเรียนการสอน โดยเน้นฝึกทักษะการฟังและการอ่านจนคุ้นเคยแล้วจึงพัฒนาทักษะการพูดและการเขียน (Pulpipat, 2014: 50) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการออกแบบและการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์ตามหลักการเรียนรู้ภาษาตามความเข้าใจอย่างเป็นธรรมชาติ

การออกแบบและการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในการเรียนการสอน	ภาพตัวอย่างการออกแบบและพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
ปุ่มการนำเสนอเนื้อหาในหน้าหลักของบทเรียน ประกอบด้วย 3 ปุ่ม ได้แก่ ปุ่มเล่นอัตโนมัติ ปุ่มกำหนด การเล่นเกม และปุ่มแบบฝึกหัด	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

การออกแบบและการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ในการเรียนการสอน	ภาพตัวอย่างการออกแบบและพัฒนา หนังสืออิเล็กทรอนิกส์
ในการเรียนครั้งแรก ๆ ของแต่ละบทเรียนจะกำหนดให้ใช้งาน โหมดเล่นอัตโนมัติก่อนเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการฟัง เนื้อหาจะถูกเล่นตั้งแต่หน้าแรกไปจนถึงหน้าสุดท้าย แต่ละหน้า จะมีเสียงบรรยายเนื้อหา ซึ่งอ่านตรงกับข้อความที่จะปรากฏสี ข้อความเป็นสีน้ำเงินเพื่อนำสายตาให้นักเรียน นักเรียนสามารถ ควบคุมบทเรียนได้ด้วย ปุ่มเล่น และ ปุ่มหยุด	
หลังจากเรียนรู้เนื้อหาในโหมดเล่นอัตโนมัติแล้ว ตามแผนกา จัดการเรียนรู้จะกำหนดให้ใช้งานโหมดกำหนดการเล่นเอง เมื่อ คลิกเลือกปุ่มกำหนดการเล่นเอง จะมีปุ่มปรากฏให้เลือก ได้แก่ ปุ่มอ่านให้ฟัง และ ปุ่มอ่านด้วยตนเอง	
โหมดอ่านให้ฟังใช้ฝึกทักษะการอ่านตามเสียงบรรยาย นักเรียน สามารถคลิกที่ข้อความที่ต้องการให้โปรแกรมอ่านให้ฟังได้ โปรแกรมจะเล่นหน้าถัดไปก็ต่อเมื่อผู้ใช้คลิกปุ่มถัดไป ปุ่มในการ ควบคุมการนำเสนอเนื้อหา ได้แก่ ปุ่มเล่นซ้ำ ปุ่มแปลภาษา ปุ่ม หน้าสารบัญ เป็นต้น	
โหมดอ่านด้วยตนเองมีการนำเสนอเนื้อหาเหมือนกับโหมดอ่าน ให้ฟัง แต่ไม่มีเสียงบรรยายเพราะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนอ่านออกเสียง ด้วยตนเอง และไม่มีปุ่มเล่นซ้ำและปุ่มแปลภาษา ให้เลือก	

3. การศึกษาประสิทธิภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่
ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตารางที่ 2 ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์

การหาประสิทธิภาพ	N	ค่าประสิทธิภาพ ที่ตั้งไว้ (E_1/E_2)	ค่าประสิทธิภาพ ที่ได้ (E_1/E_2)	ความหมาย
แบบรายบุคคล	3	75/75	68.50/70.42	ต่ำกว่าเกณฑ์
แบบกลุ่มเล็กหรือกลุ่มย่อย	9	75/75	70.44/72.50	ต่ำกว่าเกณฑ์
แบบกลุ่มใหญ่หรือภาคสนาม	21	75/75	75.50/76.66	ตามเกณฑ์

จากตารางที่ 2 พบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์เพื่อการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยค่าประสิทธิภาพที่ได้เท่ากับ 75.50/76.66 สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยข้อที่ 1 สามารถนำไปทดลองใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

4. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตารางที่ 3 ผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน

ผลการเรียนรู้	จำนวนนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	28	11.26	3.95	13.55**	.000
หลังเรียน	28	20.60	2.01		

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยข้อที่ 2

อภิปรายผล

รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อฝึกทักษะการใช้ภาษาไทยในงานวิจัยนี้ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 75.50/76.66 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 75/75 โดยออกแบบการนำเสนอเนื้อหาตามหลักการเรียนรู้ภาษาที่เน้นความเข้าใจที่เน้นการใช้ทักษะการฟังและการอ่านก่อนเมื่อนักเรียนมีความมั่นใจจึงเพิ่มทักษะการพูดและการเขียน ซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ที่เป็นไปตามธรรมชาติในการเรียนรู้ภาษาของมนุษย์ (Pulipat, 2014: 50) สอดคล้องกับ Pariyawatid & Napapongs (2016 : 5) ที่ศึกษาผลของการใช้สื่อเทคโนโลยีด้วยบทเรียน Augmented Reality Code เรื่องคำศัพท์ภาษาจีนพื้นฐานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 2 วัดตานีนรสโมสร พบว่า การพัฒนาบทเรียน AR Code เรื่องคำศัพท์ภาษาจีนพื้นฐาน มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีนพื้นฐานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่า นักเรียนมีผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 สอดคล้องกับ Kennedy et al. (2017 : 16-17) ที่ศึกษาการออกแบบและประเมินผลการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์เพื่อการเรียนรู้ความเป็นส่วนตัวในระบบออนไลน์สำหรับนักเรียน พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ โดยปฏิสัมพันธ์และการโต้ตอบที่ออกแบบไว้ในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ส่งผลต่อการสนใจและการมีส่วนร่วมในการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์เพื่อการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มุ่งเน้นการใช้งานเป็นสื่อการเรียนรู้ร่วมกันในชั้นเรียนและเน้นให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบกับบทเรียนในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการควบคุมหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ด้วยตนเอง ผ่านการใช้งานปุ่มปฏิสัมพันธ์ต่าง ๆ ช่วยกระตุ้นความสนใจและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ได้ดี เป็นไปตามแนวคิดของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่ง Makaramani (2013: 7) กล่าวถึงแนวคิดการใช้ไอซีทีในการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่าการใช้ไอซีทีของนักเรียนเกิดขึ้นเมื่อนักเรียนใช้ไอซีทีโดยตรงเพื่อทำกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมดหรือบางส่วน การที่ครูใช้ไอซีทีนำเสนอเนื้อหาให้กับนักเรียนไม่ถือว่าเป็นการใช้ไอซีทีของนักเรียน ความสำคัญอยู่ที่นักเรียนต้องเป็นผู้ควบคุมการใช้ไอซีทีด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Panich (2015: 9) ได้กล่าวว่าการศึกษายุคใหม่ต้องเรียนให้บรรลุทักษะ คือ การเรียนของนักเรียนนั้นต้องเน้นเรียนโดยการลงมือทำด้วยตนเองและฝึกฝนทักษะต่างๆ ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ที่จะช่วยพัฒนาการศึกษาของไทยในศตวรรษใหม่นี้ ต้องมีเป้าหมายในการปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนไปสู่กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของทั้งครูและนักเรียน และเป็นการพัฒนานักเรียนให้มีความพร้อมต่อการศึกษา 4.0 ที่มุ่งเน้นการขับเคลื่อนการศึกษาด้วยนวัตกรรม

สรุป

ผลการวิจัยในครั้งนี้สามารถสรุปเป็นแนวทางในการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์ตามกรอบแนวคิดในการออกแบบ มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การออกแบบสื่อประสม 2) การออกแบบปฏิสัมพันธ์ 3) การออกแบบการเรียนรู้ 4) แก่นเรื่องทางวัฒนธรรม ผลการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์เพื่อการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่ามีประสิทธิภาพเท่ากับ 75.50/76.66 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 75/75 ผลการเรียนรู้ด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์ พบว่า ผลการเรียนรู้หลังเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สูงกว่าก่อนเรียนโดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 การจัดการเรียนรู้โดยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์เพื่อการเรียนรู้ภาษาไทย ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้นตามศักยภาพ เป็นสื่อการเรียนรู้ที่ช่วยดึงดูดใจนักเรียนให้จดจ่ออยู่กับบทเรียนได้เป็นอย่างดี

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ทำให้การดำเนินการวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

เอกสารอ้างอิง

- Dubosarsky, M., Murphy, B., Roehrig, G., Frost, L. C., Jones, J., Carlson, S. P. et al. (2011). Incorporating Cultural Themes to Promote Preschoolers' Critical Thinking in American Indian Head Start Classrooms. *Young Children*, 66(5), 20-29.
- Huennekens, M. E. & Xu, Y. (2010). Effects of a cross-linguistic storybook intervention on the second language development of two preschool English language learners. *Early Childhood Educ*, 38, 19-26.
- Kennedy, L. Z., Abdelaziz, Y. & Chiasson, S. (2017). Cyberheroes: The design and evaluation of an interactive ebook to educate children about online privacy. *International Journal of Child-Computer Interaction*, 13, 10-18.

- Krashen, S. D. (2009). *Principles and Practice in Second Language Acquisition* [Online]. Retrieved January 20, 2017, from: http://www.sdkrashen.com/content/books/principles_and_practice.pdf
- Makaramani, R. (2013). Thai Teachers and ICT. *The Teachers' Council Conference 2013*, September 14-15, 2013. Bangkok: The Teachers' Council. (in Thai)
- Panich, W. (2015). How to develop the learning for Disciple in 21st Century. *The Journal of Learning Innovation*, 1(2), 3-14. (in Thai)
- Pariyawatid, P. & Napapongs, W. (2016). Effecting Augmented Reality Code of Chiness Vocabularies Lesson for Grade 3 Students at Tessaban 2 Wattaninarasamosorn. *Academic Services Journal, Prince of Songkla University*, 27(1), 9-17. (in Thai)
- Phadung, M., Suksakunchai, S. & Kaewprapan, W. (2016). Interactive whole language e-story for early literacy development in ethnic minority children. *Education and Information Technologies*, 21(2), 249-263.
- Phadung, M., Suksakulchai, S., Kaewprapan, W., Somrueng, S., Anuntrasena, P. & Panaejakah, R. (2013). States of Learning Experience for the Preschool Children using Thai as Second Language and Tendency of Bilingual Multimedia Development: Case study of Narathiwat Province. *Journal of Yala Rajabhat University*, 8(1), 31-39. (in Thai)
- Pulpipat, N. (2014). Teaching for Tackling Illegible Problem. *FEU Academic Review*, 7(2), 48-54. (in Thai)
- Roskos, K., Brueck, J. & Widman, S. (2009), Investigating analytic tools for e-book design in early literacy learning, *Journal of Interactive Online Learning*, 8(3), 218-240.
- Songmuang, J. (2012). *Development of E-Learning System for Instruction in Islamics Private Schools*. Doctor's Thiesis. Prince of Songkla University. (in Thai)

การสนับสนุนทางสังคม ความฉลาดทางอารมณ์ บุคลิกภาพที่เข้มแข็งและความวิตกกังวลใน
การเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน
Social Support, Emotional Quotient, Hardiness and Academic Anxiety of
First Year Students at Kasetsart University, Bangkhen Campus

นิชากร เจนศิริศักดิ์

Nichakorn Jensirisak

50 คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถ.งามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

50 Faculty of Social Sciences, Kasetsart University, Ngamwongwan Road, Ladyao, Jatujak, Bangkok 10900. Thailand

Corresponding Author, E-mail: palmgiie@hotmail.com

(Received: July 24, 2017; Revised: December 21, 2017; Accepted: December 26, 2017)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการสนับสนุนทางสังคม ความฉลาดทางอารมณ์ บุคลิกภาพที่เข้มแข็งและความวิตกกังวลในการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 1 2) ศึกษาเปรียบเทียบความวิตกกังวลในการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 1 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคม ความฉลาดทางอารมณ์ บุคลิกภาพที่เข้มแข็งและความวิตกกังวลในการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตชั้นปีที่ 1 จำนวน 381 คน แบ่งกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, F-test การเปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยวิธี LSD และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) การสนับสนุนทางสังคม ความฉลาดทางอารมณ์ และบุคลิกภาพที่เข้มแข็งโดยรวมอยู่ในระดับสูง ส่วนความวิตกกังวลในการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง 2) นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีความวิตกกังวลในการเรียนต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) การสนับสนุนทางสังคมโดยรวมไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการเรียน และรายด้านพบว่า การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ การสนับสนุนด้านสิ่งของและบริการมีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวลในการเรียน การสนับสนุนทางด้านการประเมิน การสนับสนุนทางด้านข้อมูลและข่าวสาร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความวิตกกังวลในการเรียน ความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการเรียน และรายด้านพบว่า การเข้าใจอารมณ์ มีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวลในการเรียน บุคลิกภาพที่เข้มแข็งโดยรวมและรายด้านไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการเรียน

คำสำคัญ : การสนับสนุนทางสังคม ความฉลาดทางอารมณ์ บุคลิกภาพที่เข้มแข็ง ความวิตกกังวลในการเรียน

Abstract

The purpose of this research were: 1) to study the level of social support, emotional quotient, hardiness and academic anxiety of first year students at Kasetsart university, Bangkhen campus: 2) to investigate academic anxiety by personal factors: 3) to study the correlation between social support, emotional quotient, hardiness and academic anxiety of first year students at Kasetsart university, Bangkhen campus. Samples were 381 of first year students which were selected by stratified random

sampling. The research tools were questionnaires and analyzed by using computer package program. The statistical procedures were percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, multiple comparison (LSD), Pearson's product moment correlation coefficient. The results of the study were as followed: 1) level of social support, emotional quotient and hardiness were high but academic anxiety was moderate.; 2) first year students who had different in gender had difference in academic anxiety which was statistical significant at .05; 3) total social support, emotional quotient and hardiness were not correlated to academic anxiety. While social support's components either emotional or instrumental had negative correlated to academic anxiety; either appraisal or information had positive correlated to academic anxiety; emotional quotient's components; understand emotion had negative correlated to academic anxiety.

Keywords: Social support, Emotional quotient, Hardiness, Academic anxiety

บทนำ

ความวิตกกังวลถือได้ว่าเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้และการกระทำต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเรียน นิสิตส่วนหนึ่งรู้สึกถึงระดับของความวิตกกังวลและปฏิกิริยาของอารมณ์เหล่านี้ในระยะเวลาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย แต่นิสิตมักไม่ให้ความสำคัญผลกระทบของความวิตกกังวลเหล่านั้น ในความเป็นจริง แม้นิสิตที่ประสบความสำเร็จในการเรียนสูงก็จะมี ความวิตกกังวลในระดับปานกลาง (Bandura, 1997) ดังนั้นจึงมีความแตกต่างระหว่างความวิตกกังวลที่ส่งผลดี (Facilitative anxiety) กับความวิตกกังวลที่ส่งผลเสีย (Debilitating anxiety) หากนิสิตมีความวิตกกังวลที่ส่งผลในด้านที่ดีก็จะสามารถปรับตัวในการเรียนได้ดีมากกว่าการมีความวิตกกังวลที่ส่งผลเสีย

การปรับตัวของนิสิตในระดับอุดมศึกษานั้นจะเกิดเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงระดับการศึกษาจากระดับมัธยมศึกษาไปศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งทางสังคม สภาพแวดล้อม วิธีในการเรียนการสอน การใช้ชีวิตด้านต่างๆ ทำให้ นิสิตเกิดความวิตกกังวลในการเรียน บางคนจึงเรียนได้อย่างไม่เต็มประสิทธิภาพ โดยเฉพาะนิสิตชั้นปีที่ 1 ซึ่งส่วนมากไม่คุ้นเคยกับลักษณะวิธีการเรียนในระดับอุดมศึกษา จึงอาจเกิดความสับสนหรือท้อแท้ในการเรียน

การเปลี่ยนหรือเลื่อนระดับชั้นในการเรียนจากมัธยมศึกษามาเป็นระดับอุดมศึกษา ทำให้เกิดความวิตกกังวล เช่น การแยกจากเพื่อน การจากภูมิลำเนาเดิม โดยเฉพาะปีแรกของการศึกษาในรั้วมหาวิทยาลัย จะทำให้นิสิตเกิดความวิตกกังวลได้ ความวิตกกังวลของนิสิตอาจจะมาจากสาเหตุอื่นๆ ได้อีก เช่น วิชาที่เรียน การสอบ การคบเพื่อน ปัญหาจากครอบครัว เป็นต้น

นิสิตจะสามารถปรับตัวต่อการเรียนในมหาวิทยาลัยได้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับการสนับสนุนทางสังคม ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนทางด้านอารมณ์ การมองเห็นคุณค่าในตนเอง นิสิตสามารถประสบความสำเร็จในการเรียนได้ หากได้รับกำลังใจจากเพื่อน ซึ่งมีส่วนช่วยในการทำให้นิสิตลดความวิตกกังวลในการเรียนลงไปได้ การสนับสนุนทางด้านการประเมินจากคนรอบข้าง การแนะนำจากเพื่อน ครู อาจารย์หรือการแลกเปลี่ยนและรับฟังปัญหาของกันและกัน การได้รับการสนับสนุนเกี่ยวกับสิ่งของการเงิน รวมถึงการสนับสนุนในด้านความสัมพันธ์กับมหาวิทยาลัย เช่น การร่วมกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น การใช้เวลาอยู่กับเพื่อน การสนับสนุนเหล่านี้ล้วนมีส่วนทำให้นิสิตเกิดความพึงพอใจและช่วยลดความวิตกกังวลในการเรียนให้กับนิสิตเป็นอย่างมาก

อย่างไรก็ตาม การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของนิสิตนั้นต้องอาศัยความฉลาดทางอารมณ์เข้ามามีส่วนช่วยในการปรับตัว อารมณ์นั้นเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะช่วยให้เกิดการปรับตัว เพราะถ้านิสิตที่มีอารมณ์ดีอยู่เสมอจะเป็นคนที่สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมต่างๆ ได้ดี ทำให้การทำงานหรือการเรียนมีประสิทธิภาพ ตรงกันข้ามถ้านิสิตมีอารมณ์ที่ผิดปกติหรือควบคุม

อารมณ์ตนเองไม่ได้ มักทำอะไรผิดพลาดและไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมต่างๆรอบตัวได้ โดยเฉพาะหากนิสิตมีการรับรู้และการแสดงออกของอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม เข้าใจและสามารถวิเคราะห์อารมณ์ของตนเองและรู้จักควบคุมอารมณ์ไปในทางที่ดี ก็จะทำให้นิสิตมีการปรับตัวที่ดีได้

นอกจากนี้บุคลิกภาพที่เข้มแข็งก็ถือว่ามีความสำคัญอย่างมากต่อความวิตกกังวลของนิสิต นิสิตต้องมีความมุ่งมั่นในการเรียน มีการควบคุมตนเองที่ดี มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย รู้จักเปลี่ยนความคิดไปในทางที่ดีและสร้างสรรค์ บุคลิกภาพที่เข้มแข็งนั้นจะเป็นตัวต้านทานเมื่อนิสิตประสบกับความเครียดจากการเรียน หรือประสบปัญหาในการเรียน รวมถึงปัญหาส่วนตัวของนิสิตเอง ทำให้นิสิตสามารถยืนหยัดและฟันฝ่าอุปสรรคที่เกิดขึ้นในรั้วมหาวิทยาลัยได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการศึกษาที่ไม่ได้ประสิทธิภาพหรือการล้มเหลวทางศึกษานับเป็นปัญหาที่สำคัญตั้งแต่ในอดีตมาจนถึงปัจจุบัน ดังสถิติการลาออกกลางคันของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา 2553 2554 2555 และ 2556 เท่ากับร้อยละ 37 ร้อยละ 39.9 ร้อยละ 39.9 และร้อยละ 8.2 ตามลำดับ (Office of the Registrar, 2013a) จากตัวเลขดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการลาออกกลางคันมีแนวโน้มค่อนข้างสูง ปัญหาดังกล่าวส่วนหนึ่งมาจากตัวผู้เรียนเอง เช่น นิสิตเข้าเรียนไม่ตรงเวลา ไม่สนใจฟัง คอยเล่น คอยโทรศัพท์ ไม่ส่งงาน ส่งงานไม่ตรงเวลา ทำข้อสอบไม่ได้หรือได้คะแนนน้อย (Boonsri, 2006) และส่วนหนึ่งมาจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวผู้เรียน ซึ่งล้วนส่งผลเสียต่อตัวผู้เรียนเอง ปัญหาที่กล่าวมานี้ นับเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องมีการแก้ไขอย่างเร่งด่วน จากปัญหาและการศึกษาข้อมูล ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการสนับสนุนทางสังคม ความฉลาดทางอารมณ์ บุคลิกภาพที่เข้มแข็งและความวิตกกังวลในการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ปีการศึกษา 2556 เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นแนวทางในการลดความวิตกกังวลในการเรียนของนิสิตต่อไปได้อีกในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการสนับสนุนทางสังคม ความฉลาดทางอารมณ์ บุคลิกภาพที่เข้มแข็งและความวิตกกังวลในการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความวิตกกังวลในการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมกับความวิตกกังวลในการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับความวิตกกังวลในการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพที่เข้มแข็งกับความวิตกกังวลในการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตด้านเนื้อหาโดยมุ่งเน้นเรื่องความวิตกกังวลในการเรียนของนิสิต การสนับสนุนทางสังคม ความฉลาดทางอารมณ์ และบุคลิกภาพที่เข้มแข็ง โดยกำหนดขอบเขตด้านประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ภาคต้น ปีการศึกษา 2556 จำนวน 7,673 คน (Office of the Registrar, 2013b)

สมมติฐานการวิจัย

1. นิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีความวิตกกังวลในการเรียนแตกต่างกัน
2. การสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน
3. ความฉลาดทางอารมณ์ มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน
4. บุคลิกภาพที่เข้มแข็ง มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ซึ่งเก็บข้อมูลในเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่กำลังศึกษาในภาคต้น ปีการศึกษา 2556 ทั้งชายและหญิง จำนวน 7,673 คน คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (1967) ได้ 381 คน จากนั้นนำมาคำนวณหาสัดส่วนโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Proportional Stratified Random Sampling) เพื่อให้ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างแยกตามคณะ หลังจากนั้นทำการสุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎี ตลอดจนเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

- 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนิสิตเป็นแบบให้เลือกตอบ จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ เพศ สายการเรียน รายรับต่อเดือนของนิสิต รายรับต่อเดือนของครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัว สถานภาพสมรสของบิดามารดา ลักษณะการพักอาศัย ภูมิสำเนา
- 2) แบบสอบถามเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยประยุกต์มาจากแนวคิดของ House (1981 cited in Melinda, 2008) เป็นแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 28 ข้อ
- 3) แบบสอบถามเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยประยุกต์จากแนวคิดของ Mayer & Salovey (1997) เป็นแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 24 ข้อ
- 4) แบบสอบถามเกี่ยวกับบุคลิกภาพที่เข้มแข็ง ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยประยุกต์จากแนวคิดของ Kobasa (1982) เป็นแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 21 ข้อ
- 5) แบบสอบถามเกี่ยวกับความวิตกกังวลในการเรียน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยประยุกต์จากแนวคิดของ Kendall (1992) เป็นแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 21 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้น สำหรับการวิจัยไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเสนอต่อประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับนิสิตมหาวิทยาลัย

เกษตรศาสตร์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาร์ค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยแบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .78 แบบสอบถามความฉลาดทางอารมณ์ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .75 แบบสอบถามบุคลิกภาพที่เข้มแข็ง มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .91 และแบบสอบถามความวิตกกังวลในการเรียน มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .94

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติอนุมาน (Inferential Statistic) ได้แก่ ค่าสถิติ t-test ค่าสถิติ F-test และทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธี LSD ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ใช้หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมกับความวิตกกังวลในการเรียน ความฉลาดทางอารมณ์กับความวิตกกังวลในการเรียน และบุคลิกภาพที่เข้มแข็งกับความวิตกกังวลในการเรียน โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ .05

ผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. นิสิตชั้นปีที่ 1 ของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 65.1 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 34.9 นิสิตมีสายการเรียนส่วนใหญ่เป็นสายการเรียนสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์และศึกษาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 46.7 รองลงมา ได้แก่ สายการเรียนวิทยาศาสตร์ประยุกต์ คิดเป็นร้อยละ 42.8 และสายการเรียนวิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 10.5 นิสิตส่วนใหญ่มีรายรับต่อเดือนของนิสิตต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 54.6 รองลงมา มีรายรับต่อเดือนของนิสิตต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.3 และรายรับต่อเดือนของนิสิตตั้งแต่ 10,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 12.1 นิสิตส่วนใหญ่มีรายรับต่อเดือนของครอบครัวต่ำกว่าหรือเท่ากับ 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 38.3 รองลงมา มีรายรับต่อเดือนของครอบครัวอยู่ระหว่าง 50,001-60,000 บาท รายรับต่อเดือนของครอบครัวต่ำกว่าหรือเท่ากับ 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.5 และรายรับต่อเดือนของครอบครัวตั้งแต่ 60,001 บาทขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.7 นิสิตส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คน คิดเป็นร้อยละ 44.4 รองลงมา มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวอยู่ระหว่าง 1-3 คน คิดเป็นร้อยละ 29.1 และมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 26.5 นิสิตส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสของบิดามารดาอยู่ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 82.2 และแยกกันอยู่/หย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 17.8 นิสิตส่วนใหญ่มีลักษณะการพักอาศัยแบบอาศัยอยู่กับบิดาหรือมารดา คิดเป็นร้อยละ 59.6 รองลงมา อาศัยอยู่กับเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 13.6 และจำนวนน้อยที่สุด ได้แก่ อาศัยอยู่กับญาติและอาศัยอยู่คนเดียว คิดเป็นร้อยละ 13.4 นิสิตส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล คิดเป็นร้อยละ 50.4 และมีภูมิลำเนาอยู่ที่ต่างจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 49.6

2. นิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนมีการสนับสนุนทางสังคม ความฉลาดทางอารมณ์และบุคลิกภาพที่เข้มแข็งอยู่ในระดับสูง ส่วนความวิตกกังวลในการเรียน อยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการสนับสนุนทางสังคม ความฉลาดทางอารมณ์ บุคลิกภาพที่เข้มแข็ง และความวิตกกังวลในการเรียนของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

(n = 381)

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การสนับสนุนทางสังคม	92.31	8.81	สูง ¹

ตารางที่ 1 (ต่อ)

(n = 381)

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
2. ความฉลาดทางอารมณ์	76.70	2.71	สูง ²
3. บุคลิกภาพที่เข้มแข็ง	67.01	7.63	สูง ³
4. ความวิตกกังวลในการเรียน	44.65	11.91	ปานกลาง

เกณฑ์พิจารณาระดับคะแนน

- 1) 28.00-56.00 = ต่ำ 56.01-84.00 = ปานกลาง 84.01-112.00 = สูง
- 2) 24.00-48.00 = ต่ำ 48.01-72.00 = ปานกลาง 72.01-96.00 = สูง
- 3) 21.00-42.00 = ต่ำ 42.01-63.00 = ปานกลาง 63.01-84.00 = สูง

3. นิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนที่มีเพศแตกต่างกัน มีความวิตกกังวลในการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (t) วิเคราะห์ความแปรปรวน (F) ของความวิตกกังวลในการเรียน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

(n = 381)

ปัจจัยส่วนบุคคล	t	F	p-value	สรุปผลการทดลอง
1. เพศ	5.066	-	.012	แตกต่าง
2. สายการเรียน	-	2.07	.13	ไม่แตกต่าง
3. รายรับต่อเดือนของนิสิต	-	0.33	.72	ไม่แตกต่าง
4. รายรับต่อเดือนของครอบครัว	-	0.43	.74	ไม่แตกต่าง
5. จำนวนสมาชิกในครอบครัว	-	0.98	.38	ไม่แตกต่าง
6. สถานภาพสมรสของบิดามารดา	0.09	-	.09	ไม่แตกต่าง
7. ลักษณะการพักอาศัย	-	0.72	.54	ไม่แตกต่าง
8. ภูมิลำเนา	1.93	-	.05	ไม่แตกต่าง

4. การสนับสนุนทางสังคมโดยรวม ความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมและบุคลิกภาพที่เข้มแข็งโดยรวมของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการเรียนโดยรวม ส่วนรายด้านพบว่า การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ มีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวลในการเรียนด้านอาการของพฤติกรรมที่แสดงออกและด้านความคิดความเข้าใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การสนับสนุนด้านสิ่งของและบริการ มีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวลในการเรียนด้านความคิดความเข้าใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การสนับสนุนทางด้านการประเมิน การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความวิตกกังวลในการเรียนด้านอาการทางสรีรวิทยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การเข้าใจอารมณ์มีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวลในการเรียนด้านความคิดความเข้าใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคม ความฉลาดทางอารมณ์ บุคลิกภาพที่เข้มแข็งและความวิตกกังวลในการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

(n = 381)

ตัวแปร	r	p
1. การสนับสนุนทางสังคม		
1.1 การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ (กับความวิตกกังวลในการเรียนด้านอาการของพฤติกรรมที่แสดงออก)	-0.109	0.033
1.2 การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ (กับความวิตกกังวลในการเรียนด้านความคิดความเข้าใจ)	-0.121	0.018
1.3 การสนับสนุนทางสังคมด้านการประเมิน (กับความ วิตกกังวลในการเรียนด้านอาการทางสรีรวิทยา)	0.105	0.041
1.4 การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสาร (กับความวิตกกังวลในการเรียนด้านอาการทางสรีรวิทยา)	0.143	0.005
1.5 การสนับสนุนด้านสิ่งของและบริการ (กับความวิตกกังวลในการเรียนด้านความคิดความเข้าใจ)	-0.132	0.010
2. ความฉลาดทางอารมณ์		
2.1 การเข้าใจอารมณ์ (กับความวิตกกังวลในการเรียนด้านความคิดความเข้าใจ)	-0.110	0.032

อภิปรายผล

ความวิตกกังวลในการเรียน

ผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลในเรื่องเพศของนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่มีความแตกต่างกันจะมีความวิตกกังวลในการเรียนที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ นิสิตเพศชายจะมีความวิตกกังวลในการเรียนโดยเฉลี่ยสูงกว่านิสิตหญิงทั้งในด้านอาการของพฤติกรรมที่แสดงออกและด้านความคิดความเข้าใจ อาจจะเป็นเพราะนิสิตเพศชายมักเก็บอารมณ์ความรู้สึกคับข้องใจไว้โดยไม่ระบายออกมาให้คนรอบข้างได้รับรู้ ต่างจากนิสิตเพศหญิงที่ชอบเข้าสังคมและชอบพูดคุยมากกว่า เมื่อเกิดปัญหาในการเรียน นิสิตหญิงจึงมีความวิตกกังวลน้อยกว่านิสิตชาย ดังนั้นบุคคลใกล้ชิดนิสิตไม่ว่าจะเป็นครอบครัว เพื่อน ญาติควรจะให้ความเอาใจใส่และสอบถามความเป็นอยู่ สารทุกข์สุกดิบของนิสิตชายมากขึ้น อีกทั้งมหาวิทยาลัยควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมในด้านทักษะการเข้าสังคมมากขึ้น เพื่อเป็นการลดความวิตกกังวลในการเรียนของนิสิต

การสนับสนุนทางสังคม

ผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า การสนับสนุนทางสังคมโดยรวมไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการเรียน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การสนับสนุนทางสังคมด้านการสนับสนุนทางด้านอารมณ์มีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวลในการเรียนด้านอาการของพฤติกรรมที่แสดงออกและด้านความคิดความเข้าใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าเมื่อนิสิตได้รับการสนับสนุนทางด้านอารมณ์สูง ความวิตกกังวลในการเรียนด้านอาการของพฤติกรรมที่แสดงออกและด้านความคิดความเข้าใจจะต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Pender et al. (2001) ที่กล่าวว่า การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ เป็นการให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนการมีส่วนร่วม ซึ่งอาจเป็นการช่วยเหลือในภาวะวิกฤติ โดยการดูแล

เอาใจใส่ การให้กำลังใจ การมีอารมณ์ร่วม ดังนั้น ครอบครัว เพื่อน อาจารย์และบุคคลรอบข้าง นิสิตควรจะทำให้การสนับสนุน และส่งเสริม นิสิตทางด้านอารมณ์ให้เหมาะสม การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความวิตกกังวล ด้านอาการทางสรีรวิทยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปได้ว่า นิสิตได้รับการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสารที่ มากเกินไปและขัดแย้งกัน เช่น เพื่อนช่วยให้ข้อมูลที่ดีว่าเป็นประโยชน์ในการเรียน ครอบครัวให้คำปรึกษาเมื่อนิสิตมีปัญหา ในการเรียน มหาวิทยาลัยมีแหล่งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนของนิสิตที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน จะทำให้มี ความวิตกกังวลในการเรียนด้านอาการทางสรีรวิทยา ดังนั้นครอบครัว เพื่อนรวมถึงมหาวิทยาลัยควรจะสนับสนุนด้านข้อมูล ข่าวสารที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันให้นิสิต เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการสับสนจนเกิดเป็นความวิตกกังวลในการเรียนด้านอาการ ทางสรีรวิทยาได้ นอกจากนี้การสนับสนุนทางสังคมด้านสิ่งของและบริการมีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวลในการเรียน ด้านความคิดความเข้าใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าเมื่อนิสิตได้รับการสนับสนุนด้านสิ่งของ และบริการอย่างเพียงพอ เช่น ครอบครัวจะช่วยเหลือเมื่อนิสิตมีปัญหาทางการเงิน นิสิตสามารถยืดหยุ่นอุปกรณ์การเรียน จากเพื่อนได้ อาจารย์จัดกิจกรรมที่เสริมสร้างพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต จะทำให้นิสิตมีความวิตกกังวลในการเรียน ด้านความคิดความเข้าใจต่ำ สอดคล้องกับแนวคิดของ House (1981 cited in Melinda, 2008) ที่กล่าวว่า การสนับสนุนด้าน สิ่งของและบริการ เป็นการให้ความช่วยเหลือในเรื่องกิจกรรมที่เฉพาะเจาะจงที่จำเป็นต่อบุคคลในเรื่องการเงิน แรงงาน การ เสียสละเวลาในการช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sueamak (2011) ที่พบว่า การดำเนินการ กิจกรรมเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนก โดย อ.สม. ให้มีประสิทธิภาพ ต้องได้รับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ รวมถึงการได้รับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานจากทั้ง ครอบครัว ชุมชนและเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ครอบครัว เพื่อน อาจารย์และมหาวิทยาลัยควรจะสนับสนุนนิสิตทางด้านนี้อาจเพียงพอเพื่อให้ นิสิตไม่มีความวิตกกังวลในการเรียน ด้านความคิดความเข้าใจเช่น การระดมทุนการศึกษาให้แก่ นิสิตที่เรียนดีหรือนิสิตที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ มีการจัดหางานพิเศษ ให้นิสิตทำเพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ นิสิต

เป็นที่น่าสังเกตว่า การสนับสนุนทางสังคมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ การสนับสนุนทางด้าน การประเมิน การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสารและการสนับสนุนด้านสิ่งของและบริการ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยค่อนข้างสูงมักเป็น การสนับสนุนทางสังคมที่ได้รับจากครอบครัวและเพื่อน ส่วนการสนับสนุนทางสังคมข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าคือ การสนับสนุน ทางสังคมที่ได้รับจากอาจารย์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นิสิตชั้นปีที่ 1 ให้ความสำคัญกับครอบครัวและเพื่อนมากกว่าการเข้าหา อาจารย์ที่ปรึกษา เมื่อมีปัญหาทางการเรียนก็จะขอความช่วยเหลือจากครอบครัวและเพื่อนมากกว่าการขอคำปรึกษาจาก อาจารย์ ในทางตรงกันข้ามอาจารย์มักจะไม่ได้รับข้อมูลในด้านการเรียนของนิสิตมากเท่าที่ควร เนื่องมาจาก นิสิตบางคน ไม่ได้ทำการประเมินอาจารย์และการประเมินตนเองในเว็บไซต์ที่มหาวิทยาลัยจัดให้ ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรจัดให้มีกิจกรรมการ พบปะอาจารย์ที่ปรึกษาในแต่ละภาคการเรียนหรือจัดกิจกรรมที่ช่วยกระชับความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตมากขึ้น ให้นิสิตกล้าที่จะแสดงออกทางความคิดและความคับข้องใจทางการเรียนกับอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้ปัญหาทางด้านการ เรียนถูกแก้ไขไปในทางที่ถูกต้อง โดยเฉพาะการจัดกลุ่มสัมพันธ์ในแต่ละรายวิชาเพื่อช่วยสร้างความเข้าใจมากขึ้นระหว่าง อาจารย์และนิสิต

ความฉลาดทางอารมณ์

ผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการเรียน แต่เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ด้านการเข้าใจอารมณ์มีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวลใน การเรียนด้านความคิดความเข้าใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า เมื่อนิสิตมีการเข้าใจอารมณ์ เช่น เข้าใจสาเหตุในการเปลี่ยนแปลงอารมณ์ของตนเอง เข้าใจว่าอารมณ์ที่เกิดจากแรงผลักดันภายในทั้งทางบวกและทางลบ จะส่งผลต่อพฤติกรรมของตน หรือเข้าใจว่าการปล่อยให้อารมณ์ด้านการเรียนรบกวนจิตใจไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ในการเรียน จะทำให้นิสิตมีความวิตกกังวลในการเรียนด้านความคิดความเข้าใจต่ำ สอดคล้องกับแนวคิดของ Mayer & Salovey (1997)

ที่กล่าวว่า การเข้าใจอารมณ์ คือ ความสามารถในการเข้าใจอารมณ์ เห็นความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนของอารมณ์ นอกจากนี้ยังรวมถึงความสามารถในการรับรู้และสามารถอธิบายถึงวิธีการพัฒนาอารมณ์ความรู้สึกในช่วงเวลาที่มีความเครียดหรืออ่อนแอสามารถแยกแยะอารมณ์ที่ซับซ้อน และควบคุมความรู้สึกที่เรงเร้าภายในได้ ตีความหมายความผันแปรของอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ และยังสามารถคล้องกับงานวิจัยของ Deetae (2014) ที่พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา ได้แก่ บรรยากาศในครอบครัว นั่นคือ เมื่อบรรยากาศในครอบครัวดีก็จะก่อให้เกิดรากฐานทางสุขภาพจิตที่ดี และบรรยากาศในครอบครัวที่ดีก็จะส่งผลต่อพัฒนาการในด้านการสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่น ดังนั้น นิสิตจึงควรพัฒนาอารมณ์ของตนเองให้ได้อยู่เสมอ เช่นวิเคราะห์อารมณ์ของตนเองเมื่อเกิดปัญหา รู้จักคิด วิเคราะห์และแยกแยะเพื่อไม่ให้เกิดอารมณ์ในทางลบขึ้นกับตนเอง และครอบครัวก็ควรให้ความรัก ความอบอุ่นและการเอาใจใส่ในตัวนิสิตมากขึ้น

ความฉลาดทางอารมณ์ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การรับรู้อารมณ์ การใช้อารมณ์ การเข้าใจอารมณ์และการจัดการกับอารมณ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงทั้ง 4 ด้าน แสดงให้เห็นว่านิสิตชั้นปีที่ 1 มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเลี้ยงดูที่ดีจากครอบครัว การมีสังคมที่ดีและการที่นิสิตเข้าใจในอารมณ์ของตนเองและผู้รอบข้างได้ดีและมีมหาวิทยาลัยควรเพิ่มการสร้างทักษะทางสังคมให้นิสิตมากขึ้น เช่น การทำค่ายเพื่อนิสิตได้พบปะกับเพื่อนใหม่ๆ และกระชับความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมค่าย การจัดให้นิสิตได้เข้าร่วมชมรมที่ทางมหาวิทยาลัยจัดขึ้น

บุคลิกภาพที่เข้มแข็ง

ผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า บุคลิกภาพที่เข้มแข็งโดยรวมและรายด้านไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการเรียน อาจเนื่องมาจากการสร้างบุคลิกภาพที่เข้มแข็งนั้นต้องเริ่มมาจากครอบครัวและกิจกรรมที่เป็นการสร้างทักษะทางสังคม ดังนั้น กิจกรรมที่ภาควิชา คณะและมหาวิทยาลัยจัดให้ควรมีลักษณะที่หลากหลายก็จะมีส่วนช่วยในการพัฒนาบุคลิกภาพที่เข้มแข็งให้กับนิสิต

ผลการวิจัยตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า นิสิตที่มีเพศแตกต่างกัน มีความวิตกกังวลในการเรียนโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตชายมีความวิตกกังวลมากกว่านิสิตหญิง เมื่อพิจารณาความวิตกกังวลในการเรียนของนิสิตที่มีเพศแตกต่างกันในแต่ละด้าน พบว่า นิสิตที่มีเพศแตกต่างกันมีความวิตกกังวลด้านอาการของพฤติกรรมที่แสดงออก และด้านความคิดความเข้าใจโดยเฉลี่ยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตชายจะมีความวิตกกังวลทั้งด้านอาการของพฤติกรรมที่แสดงออกและด้านความคิดความเข้าใจมากกว่านิสิตหญิง ส่วนนิสิตที่มีเพศแตกต่างกันมีความวิตกกังวลด้านอาการทางสรีรวิทยาโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน

สรุป

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ส่วนใหญ่ร้อยละ 65.1 เป็นเพศหญิง มีสายการเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 46.7 เป็นสายสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์และศึกษาศาสตร์ รายรับต่อเดือนของนิสิตส่วนใหญ่ร้อยละ 54.6 อยู่ระหว่าง 5,000-10,000 บาท รายรับต่อเดือนของครอบครัวส่วนใหญ่ร้อยละ 38.3 อยู่ระหว่าง 40,001-50,000 บาท จำนวนสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่ร้อยละ 44.4 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คน สถานภาพสมรสของบิดามารดาส่วนใหญ่ร้อยละ 82.8 บิดามารดาอยู่ด้วยกัน ลักษณะการพักอาศัยส่วนใหญ่ร้อยละ 59.6 อาศัยอยู่กับบิดามารดา และภูมิลำเนาส่วนใหญ่ร้อยละ 50.4 อยู่ที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. นิสิตชั้นปีที่ 1 มีระดับการสนับสนุนทางสังคมโดยรวมอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 92.31
3. นิสิตชั้นปีที่ 1 มีระดับความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 76.70
4. นิสิตชั้นปีที่ 1 มีระดับบุคลิกภาพที่เข้มแข็งโดยรวมอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 67.01
5. นิสิตชั้นปีที่ 1 มีระดับความวิตกกังวลในการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 44.65

เอกสารอ้างอิง

- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. New York: Freeman.
- Boonsri, A. (2006). *Bloggang* [Online]. Retrieving December 21, 2017, from: thaiteam.wikispaces.com/ ปัญหาที่พบ. (in Thai).
- Deetae, N. (2014). *Factors affecting on emotional quotient of the student in Pibulsongkram Rajabhat university* in, Phisanulok. Master's Thesis. Pibulsongkram Rajabhat University. (in Thai).
- Kendall, P. C. (1992). *Anxiety Disorders in Youth*. Massachusetts: Needham Heights.
- Kobasa, S. C. (1982). The Hardy Personality: Toward a Social Psychology of Stress and Health. In Sanders, Glenn S. (ed.). *Social Psychology of Health and Illness*. New Jersey: Lawrence Erlbaum Association, Inc., 3-29.
- Mayer, J. D. & Salovey, P. (1997). *Emotional Development and Emotional Intelligence: Implications for Educator*. New York: Basic Book.
- Melinda, D. (2008). *Development and Validation of a Measure of Social Support for School Consultation*. Doctor of Philosophy. North Carolina State University.
- Office of the Registrar. (2013a). *Resign Statistic of First Year Students 2553-2556*. Bangkok: Kasetsart University. (in Thai).
- Office of the Registrar. (2013b). *Number of First Year Students 2556 Kasetsart University Bangkok Campus*. Bangkok: Kasetsart University. (in Thai).
- Pender, N. J., Murdaugh, C. L. & Parsons, M. A. (2001). *Health Promotion in Nursing Practice*. (4thed.). New Jersey: Prentice Hall, Inc.
- Sueamak, P. (2011). Factors Related to Surveillance, Prevention, and Control Avian Influenza among Village Health Volunteers in Muang District, Suratthani Province. *Journal of Yala University*, 6(2), 150-160. (in Thai)
- Yamane, T. (1967). *Statistics: An Introductory Analysis*. (4th ed.). New York: Harper & Roe.

โมเดลการวัดทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษายุคไทยแลนด์ 4.0 ในจังหวัดสระแก้ว Measurement Model of Life skills in Sa Kaeo High School Students for Thailand 4.0 Era

ภัทราวดี มากมี* กิตติคุณ รสแก่น จริยาพร อุตรวิเชียร ชลิตา วรณโพธิ์กลาง นุชจรี อุตธจิต ปภาวดี ทิพอุทัย
พินิต ชินสร้อย และอัญชลิกา เฟื่องฟูง

Pattrawadee Makmee*, Kitikun Roskaen, Jariyaporn Uttaravichian, Chalida Wannapoklang,
Nutchari Autthachit, Pabhavadee Thipautai, Pinit Chinsoi and Anchalika Fuangfung

วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา 169 ถนนลงหาดบางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี 20131
College of Research Methodology and Cognitive Science, Burapha University 169 Long-Hard Bangsaen
Road Saen Sook Sub-district Mueang District, Chon Buri 20131. Thailand

*Corresponding Author, E-mail: pattrawadee@gmail.com

(Received: October 26, 2017; Revised: December 26, 2017; Accepted: December 27, 2017)

บทคัดย่อ

ทักษะชีวิตมีความสำคัญกับยุคไทยแลนด์ 4.0 การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา และตรวจสอบองค์ประกอบเชิงยืนยันทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษายุคไทยแลนด์ 4.0 ในจังหวัดสระแก้วกับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้มาโดยการสุ่มแบบอย่างง่าย จำนวน 500 คน เครื่องมือที่ใช้เป็น แบบสอบถามทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยใช้โปรแกรมลิสเรล ผลการวิจัยปรากฏว่า โมเดลองค์ประกอบทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษายุคไทยแลนด์ 4.0 ในจังหวัดสระแก้วที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ทักษะชีวิตด้านทักษะทางปัญญาอย่างมีวิจารณญาณ และองค์ประกอบที่ 2 ทักษะชีวิตด้านสังคมและอารมณ์ แบ่งเป็น 10 ด้าน ได้แก่ การคิดสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ความตระหนักในตนเอง การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การจัดการความเครียด และการจัดการอารมณ์ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ค่าน้ำหนักทักษะชีวิตทั้ง 10 ด้าน มีค่าเป็นบวก ค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .50 ถึง .84 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านเหล่านี้อยู่ในองค์ประกอบทักษะชีวิตทั้ง 2 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 ทักษะชีวิตด้านทักษะทางปัญญาอย่างมีวิจารณญาณ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .62 ถึง .81 โดยที่ด้านที่ค่าน้ำหนักมากที่สุด ได้แก่ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ส่วนองค์ประกอบที่ 2 ทักษะชีวิตด้านสังคมและอารมณ์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .50 ถึง .84 โดยที่ด้านที่ค่าน้ำหนักมากที่สุดได้แก่ ทักษะการเข้าใจผู้อื่น

คำสำคัญ : ยุคไทยแลนด์ 4.0 ทักษะชีวิตด้านทักษะทางปัญญาอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะชีวิตด้านสังคมและอารมณ์ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

Abstract

Life Skills had importance with Thailand 4.0 Era. This research aimed to develop and validate Confirmatory Factor Analysis model of Life Skills of High School Students in Sa Kaeo province in the era. The research sample comprised of 500 students which were drawn by Proportional Stratified Random Sampling. Research instrument was a life skill questionnaire. The data analysis was done by means of Confirmatory Factor

Analysis using LISREL. Using the Confirmatory Factor Analysis, the results indicated that the model of Life Skills of High School Student in Sa Kaeo were 2 Factors, Critical Cognitive Skills, Social and Emotional Skills Divided into 10 facet include Creative Thinking, Critical Thinking, Decision Making, Problem Solving, Effective Communication, Self-Awareness, Empathy, Interpersonal Relationship Skill, Coping with Stress, and Coping with Emotions. The results was in accordance with the empirical data and the Life skills of High School Student in Sa Kaeo was composed of two latent variables with five manifest variables each. The factor loadings for all 10 variables were positive. The standardized factor loadings ranging from .50 to .84 and were statistically significant at .01. For the first latent variable, Critical Cognitive Skills, there were standardized factor loadings ranging from .62 to .81 and, specifically, the highest loading was Critical thinking. For the second latent variable, Social and Emotional Skills, there were standardized factor loadings ranging from .50 to .84 and, specifically, the highest loading was Empathy.

Keywords: Thailand 4.0 Era, Life skills in critical cognitive skills, Life skills in social and emotional Skills, Confirmatory Factor Analysis

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการเติบโตอย่างรวดเร็วของ เทคโนโลยี การสื่อสารในโลก ดิจิตอล ส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคลในสังคมที่มีปฏิสัมพันธ์กัน ในเชิงสังคมและ/หรือเชิงวิชาชีพ การเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อการดำรงชีวิตของคนในยุคนี้ จึงมีความจำเป็น เพื่อพัฒนาการที่เหมาะสมสอดคล้องกับความเป็นจริงของชีวิต โดยเฉพาะ เด็กและเยาวชนซึ่งเป็น อนาคตสำคัญของชาติ (Pipattanawong, 2014) ทักษะชีวิต ถือได้ว่าเป็นความสามารถเชิงสังคมจิตวิทยา ที่ช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสามารถที่จะปรับตัวได้ใน อนาคต การมีทักษะชีวิตจึงมีส่วนช่วยให้วัยรุ่นสามารถนำความรู้ในเรื่องต่าง ๆ มาเชื่อมโยงกับทัศนคติ ผ่านการคิดวิเคราะห์ ไตร่ตรองถึงผลที่จะเกิดขึ้น และมีความสามารถตัดสินใจปฏิบัติในสิ่งที่เหมาะสมได้ ทักษะชีวิตมีความจำเป็นอย่างมากในเรื่อง ของการดูแลสุขภาพ การป้องกันการติดเชื้อ เอชไอวี ยาเสพติด การท้องไม่พร้อม ความปลอดภัย คุณธรรมจริยธรรม ฯลฯ ทำให้วัยรุ่นสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และรับมือกับปัญหาและความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้ มีความสามารถในการปรับตัวและมีพฤติกรรมไปในทิศทางที่ถูกต้องในการที่จะเผชิญกับสิ่งที่ท้าทายที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ดังนั้นทักษะชีวิตจึงเป็นสิ่งที่ทุกคนจำเป็นต้องมีเพราะนับตั้งแต่มนุษย์เกิดมาจะต้องได้รับการหล่อหลอมโดย กระบวนการตามธรรมชาติและกระบวนการทางสังคมเป็นปฏิกิริยาต่อเนื่องเป็นลูกโซ่ ระหว่างที่ผ่านกระบวนการเหล่านั้น มนุษย์ต้องประสบกับแรงกดดัน และแรงกระแทกจากภายนอกจากเพื่อน ครอบครัว ขนบประเพณีและวัฒนธรรม ตลอดจน สิ่งแวดล้อมต่างๆ คนที่สามารถปรับตัวให้ดำรงอยู่ได้ในสังคมอย่างปกติสุข และไม่กลายเป็นคนเจ้าปัญหา เมื่อเป็นเช่นนั้น มนุษย์จึงจำเป็นต้องมีความสามารถในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นให้ได้อย่างสมดุลโดยอาศัยทักษะชีวิตที่ต้องผ่านกระบวนการ ฝึกฝน (Wongpiromsan & Ruengkanjanaset, 2009)

ทักษะชีวิตเป็นประโยชน์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในการใช้ชีวิตประจำวัน และการได้รับการพัฒนาทักษะ ชีวิตจะช่วยให้นักเรียนค้นหาวิธีการคิดใหม่ ๆ และการแก้ไขปัญหา พร้อมทั้งเกิดความตระหนักถึงผลกระทบจากการกระทำ ของพวกนักเรียน และส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในสิ่งที่พวกนักเรียนทำมากกว่านักเรียนคนอื่น ๆ สร้างความเชื่อมั่น ทั้งในทักษะการพูด การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มและความร่วมมือในการทำงาน รวมถึงเกิดการวิเคราะห์ทางเลือกในการตัดสินใจ ทำให้เกิดความเข้าใจว่าทำไมพวกเขาจึงเลือกทางเลือกบางอย่างที่เกิดขึ้นเมื่อพบกับสถานการณ์นอกห้องเรียน นอกจากนี้ยังพัฒนา ความรู้สึกเพื่อให้เกิดความตระหนักในตนเองและได้รับการยอมรับชื่นชมจากคนอื่น ๆ (Macmillan Education, 2015) จึงมีกลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพจิตมีความเห็นที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันในเรื่องการศึกษาทักษะชีวิต LSE (Life-Skills Education) สำหรับ

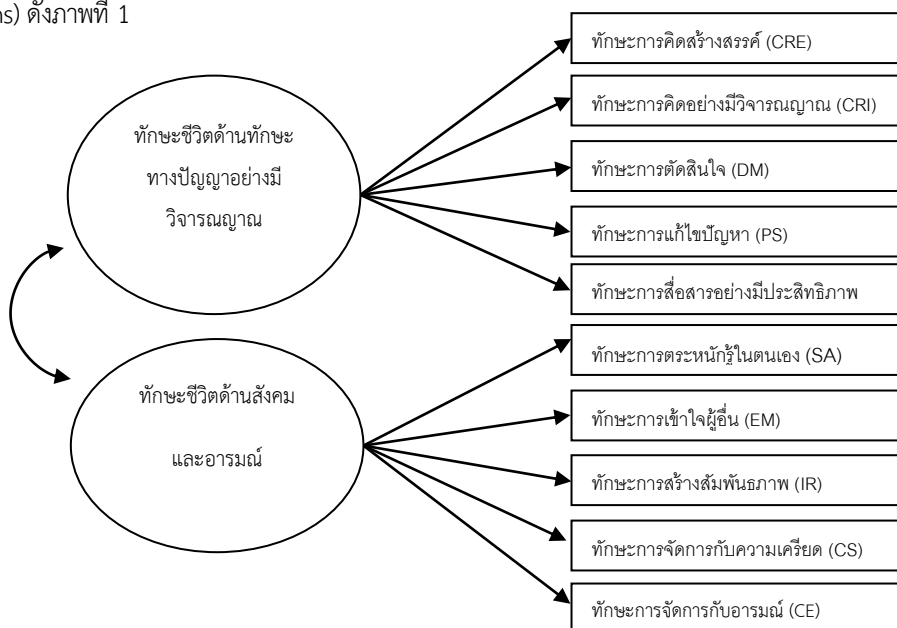
นักเรียนที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นการพัฒนาโมเดลการวัดทักษะชีวิตสามารถช่วยส่งเสริมการปรับตัวทางสังคม ดังงานวิจัย Rahmati et al. (2010) การควบคุมความโกรธ (Feindler et al., 1986) การเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง (Young et al., 2012) และการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานทางวิชาการ (Elias et al, 1991)

คณะผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการพัฒนาประเทศการศึกษาไทย 4.0 ในบริบทการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน การเตรียมการศึกษาไทยเพื่อก้าวเข้าสู่ไทยแลนด์ 4.0 มีปัจจัยหลายอย่างที่ต้องคำนึงถึง ดังนั้นการจะเปลี่ยนแปลงต้องเป็นการก้าวที่ละก้าวจึงจะเกิดความยั่งยืนได้ (Jareonsetsil, 2016) เพื่อนำข้อเท็จจริงมาประกอบการกำหนดนโยบายการศึกษา ตระหนักเห็นความสำคัญ และเห็นความจำเป็นของ การประเมินงานวิจัยดังกล่าวเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่เป็นที่ยุติ โดยผ่านกระบวนการตามหลักวิชาการ และสามารถนำไปใช้อ้างอิงได้อย่างน่าเชื่อถือ ซึ่งจากงานวิจัยที่ผ่านมาปรากฏว่าองค์ประกอบในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษายังไม่ชัดเจน (World Health Organization (1997) คณะผู้วิจัยจึงเห็นควรศึกษาวิจัยเรื่อง โมเดลการวัดทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาไทยแลนด์ 4.0 ในจังหวัดสระแก้ว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาโมเดลการวัดองค์ประกอบทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาไทยแลนด์ 4.0 ในจังหวัดสระแก้ว
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลการวัดองค์ประกอบทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาไทยแลนด์ 4.0 ในจังหวัดสระแก้วกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

กรอบแนวคิดการวิจัยได้ใช้ทฤษฎีทักษะชีวิตตามแนวคิดของ (World Health Organization (1997) ได้แบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบ ได้แก่ 1.ทักษะทางปัญญาอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Cognitive Skills) ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1.1 ด้านการคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) 1.2 ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) 1.3 ด้านการตัดสินใจ (Decision Making) 1.4 ด้านการแก้ไขปัญหา (Problem Solving) และ 1.5 ด้านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective Communication) และ 2.ทักษะทางสังคมและอารมณ์ (Social and Emotional Skills) ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 2.1 ด้านความตระหนักในตนเอง (Self-Awareness) 2.2 ด้านการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Empathy) 2.3 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Relationship Skill) 2.4 ด้านการจัดการความเครียด (Coping with Stress) และ 2.5 ด้านการจัดการอารมณ์ (Coping with Emotions) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ข้อ ได้แก่ 1. ทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาไทยแลนด์ 4.0 ในจังหวัด

สระแก้ว ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ คือ 1.1 ทักษะชีวิตด้านทักษะทางปัญญาอย่างมีวิจารณญาณ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ทักษะการคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical thinking) ทักษะการตัดสินใจ (Decision making) ทักษะการแก้ไขปัญหา (Problem solving) และทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective communication) 1.2 ทักษะชีวิตด้านสังคมและอารมณ์ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ทักษะการตระหนักรู้ในตนเอง (Self-awareness) ทักษะการเข้าใจผู้อื่น (Empathy) ทักษะการสร้างสัมพันธภาพ (Interpersonal relationship skills) ทักษะการจัดการกับความเครียด (Coping with stress) และทักษะการจัดการกับอารมณ์ (Coping with emotions) และ 2. โมเดลทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษายุคไทยแลนด์ 4.0 ในจังหวัดสระแก้ว มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในจังหวัดสระแก้ว จำนวน 80 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 16,296 คน (Office of the Basic Education Commission, 2016) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 500 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบอย่างง่าย (simple random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (questionnaire) ทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยใช้แนวคิดทักษะชีวิตขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization, 1997) แบ่งเป็น 2 องค์ประกอบ จำนวน 10 ด้าน ฤๅละ 6 ข้อ รวมเป็น 60 ข้อ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เป็นการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของข้อคำถามกับนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ ตรวจสอบความชัดเจนใน การใช้ภาษาและครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการวัด ด้วยดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity Index: CVI) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พบว่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาข๑ยข้อ (I-CVI) ผ่านเกณฑ์คุณภาพทุกข้อ โดยมีค่า I-CVI ไม่ต่ำกว๑า .78 และดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาทั้งฉบับ (S-CVI) มีค่า .96 ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์ (Polit & Beck, 2007)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความเที่ยง (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการประเมินความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ หรือค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคำถามแต่ละข้อกับคำถามรวมทั้งฉบับ (Corrected Item Total Correlation) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อที่เป็นบวกตั้งแต่ .30 ขึ้นไป หาคุณภาพเครื่องมือด้านความเที่ยง (Reliability) แบบสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) โดยหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ใช้เกณฑ์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient- α) ตั้งแต่ .70 ขึ้นไป พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .78 (Pallant, 2013)

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ระหว่างเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม 2559 ได้รับมาตรวัดกลับคืนและเป็นฉบับสมบูรณ์ จำนวน 500 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ใช้โปรแกรมลิสร๑ล ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis)

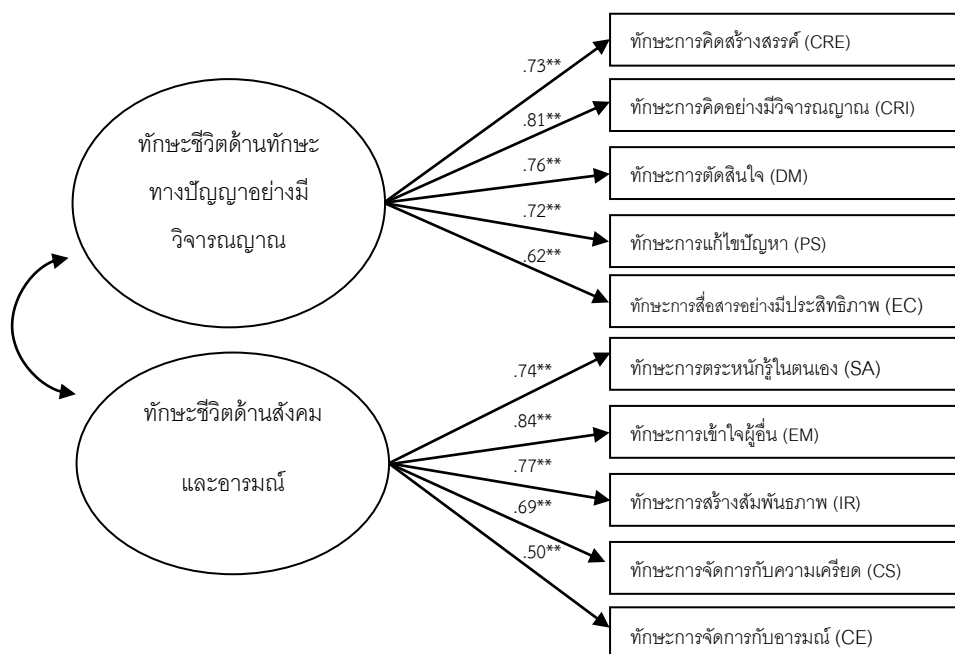
ผล

ผลการวิจัย ปรากฏว๑า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 267 คน คิดเป็นร้อยละ 53.4 และเพศชายจำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 46.6 ระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีจำนวนมากที่สุดจำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 32.4 รองลงมาคือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 19.4 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 82 คน คิดเป็น 16.4 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 16.2 และน้อยที่สุดคือระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 15.6

ผลการวิจัยยอมรับสมมติฐานในการวิจัยในข้อที่ 1 ที่กล่าวว่าทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษายุคไทยแลนด์ 4.0

ในจังหวัดสระแก้ว ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ คือ 1.1 ทักษะชีวิตด้านทักษะทางปัญญาอย่างมีวิจารณญาณ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ทักษะการคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical thinking) ทักษะการตัดสินใจ (Decision making) ทักษะการแก้ไขปัญหา (Problem solving) และทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective communication) 1.2 ทักษะชีวิตด้านสังคมและอารมณ์ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ทักษะการตระหนักรู้ในตนเอง (Self-awareness) ทักษะการเข้าใจผู้อื่น (Empathy) ทักษะการสร้างสัมพันธภาพ (Interpersonal relationship skills) ทักษะการจัดการกับความเครียด (Coping with stress) และทักษะการจัดการกับอารมณ์ (Coping with emotions)

จากสมมติฐานการวิจัยในข้อที่ 2 พบว่าโมเดลทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษายุคไทยแลนด์ 4.0 ในจังหวัดสระแก้ว มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ซึ่งปรากฏว่า ค่าไค - สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 22.90 ที่องศาอิสระ (df) 21 มีค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ .34 ค่าดัชนีความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .991 ค่าดัชนีความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .980 และ ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.000 ตามลำดับ ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ .029 และค่ารากกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (RMSEA) เท่ากับ .013 แสดงว่าโมเดลองค์ประกอบทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในจังหวัดสระแก้วที่สร้างขึ้น สอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดีดังภาพที่ 2

หมายเหตุ: $\text{Chi-square } (\chi^2) = 22.90, df = 21, p = .34, GFI = .991, AGFI = .980, CFI = 1.000, SRMR = .029, RMSEA = .013$

** $p < .01$

ภาพที่ 2 ทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษายุคไทยแลนด์ 4.0 ในจังหวัดสระแก้ว

จากภาพที่ 2 ปรากฏว่าทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษายุคไทยแลนด์ 4.0 ในจังหวัดสระแก้วมี 2 องค์ประกอบ 10 ด้าน จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ค่าน้ำหนักของด้านทั้ง 10 ด้าน มีค่าเป็นบวก ค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .50 ถึง .84 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้านที่ 1 ถึง 5 เป็นตัวแปรในองค์ประกอบทักษะชีวิตด้านทักษะทางปัญญาอย่างมีวิจารณญาณมีค่าน้ำหนัก

องค์ประกอบอยู่ระหว่าง .62 ถึง .81 โดยทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (CRI) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดเท่ากับ .81 รองลงมาคือทักษะการตัดสินใจ (DM) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .76 ทักษะการคิดสร้างสรรค์ (CRE) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .73 ทักษะการแก้ไขปัญหา (PS) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .72 และน้อยที่สุดคือทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (EC) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .62

ด้านที่ 6 ถึง 10 เป็นตัวแปรในองค์ประกอบทักษะชีวิตด้านสังคมและอารมณ์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .50 ถึง .84 โดยทักษะการเข้าใจผู้อื่น (EM) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดเท่ากับ .84 รองลงมาคือทักษะการสร้างสัมพันธภาพ (IR) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .77 ทักษะการตระหนักรู้ในตนเอง (SA) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .74 ทักษะการจัดการกับความเครียด (CS) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .69 และน้อยที่สุดคือทักษะการจัดการกับอารมณ์ (CE) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .50

อภิปรายผล

จากการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการเติบโตอย่างรวดเร็วของ เทคโนโลยี การสื่อสารในโลก ดิจิตอล ส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคลในสังคมที่มีปฏิสัมพันธ์กัน ในเชิงสังคมและ/หรือเชิงวิชาชีพ การเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อการดำรงชีวิตของคนในยุคนี้ จึงมีความจำเป็น เพื่อพัฒนาการที่เหมาะสมสอดคล้องกับความเป็นจริงของชีวิต โดยเฉพาะ เด็กและเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตสำคัญของชาติ (Pipattanawong, 2014) ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ยุคไทยแลนด์ 4.0 ของจังหวัดสระแก้วมีทักษะชีวิต ทั้ง 10 ทักษะ ซึ่งสอดคล้องกับ การศึกษาของ Kongvimon et al. (2015) พบว่าทักษะชีวิตที่กล่าวมาทั้ง 10 ด้านเป็นส่วนหนึ่งที่สามารถนำมาสอนวัยรุ่นให้เขามีความสามารถด้านทักษะชีวิต โดยผ่าน การเรียนรู้ของการปฏิบัติ โดยที่ปัจจัยทางสังคมและทางวัฒนธรรมเป็นตัวกำหนด ลักษณะที่แน่นอนของทักษะชีวิต ตามยุคไทยแลนด์ 4.0 และสอดคล้องกับ Voracharoensri (2007) และ Daengsuk (2007) พบว่า ในกลุ่มวัยรุ่นและในนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนพิบูลย์ประชาสรรค์ พบว่าทักษะชีวิตทั้ง 10 ด้าน และสอดคล้องกับทักษะชีวิตที่ควรมีสำหรับ เด็กและวัยรุ่นในโรงเรียน ขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization = WHO) และพบว่าทักษะชีวิตที่ทุกทักษะ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกซึ่งสอดคล้องกับ การศึกษาของ Voracharoensri (2007) และ Daengsuk (2007) พบว่า การอบรม เลี้ยงดูส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ เขตดินแดง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kongvimon et al. (2015) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแบบวัดการมีชีวิตที่ผสมผสานลงตัว พบว่าการมีชีวิตที่ผสมผสานลงตัว ควรมี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านกาย ด้านเศรษฐกิจ และด้านจิต-สังคม

ในองค์ประกอบที่ 1 ทักษะชีวิตด้านทักษะทางปัญญาอย่างมีวิจารณญาณ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .62 ถึง .81 โดยที่ด้านที่ค่าน้ำหนักมากที่สุด ได้แก่ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ส่วนองค์ประกอบที่ 2 ทักษะชีวิตด้านสังคม และอารมณ์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .50 ถึง.84 โดยที่ด้านที่ค่าน้ำหนักมากที่สุดได้แก่ ทักษะการเข้าใจผู้อื่นซึ่ง สอดคล้องกับการศึกษาของการศึกษาของ Voracharoensri (2007) ซึ่งพบว่าในต่างกล่าวกลุ่มวัยรุ่นมีค่าน้ำหนักค่อนข้างสูง

เมื่ออภิปรายรายด้านพบว่าทักษะชีวิตที่มีค่าน้ำหนักสูงสุดของนักเรียนมัธยมในสระแก้ว คือ ด้านทักษะการเข้าใจผู้อื่น และ สอดคล้องกับการศึกษา Voracharoensri (2007) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการเห็นอกเห็นใจบุคคลอื่น ซึ่งแสดงว่า ใน นักเรียนมัธยมของจังหวัดสระแก้ว มีการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ที่เกี่ยวข้องกับการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ซึ่งอาจจะมาจาก ครอบครัว สังคม หรือระบบการศึกษา พบว่าทักษะชีวิตที่มีค่าน้ำหนักต่ำสุดของนักเรียนมัธยมศึกษาในสระแก้ว คือ ด้านทักษะ การจัดการกับอารมณ์และด้านทักษะการจัดการกับความเครียด สอดคล้องกับการศึกษาของ Voracharoensri (2007) ที่กล่าวว่าทักษะการจัดการความเครียดกับทักษะการปฏิเสธและเจรจาต่อรอง ซึ่งอาจจะแสดงให้เห็นว่าในกลุ่มนักเรียนมัธยมใน สระแก้ว อาจจะพบพฤติกรรมไม่พึงประสงค์เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงทั้งต่อตนเองและผู้อื่นได้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารงานด้านการศึกษามีข้อมูลแบบสอบถามทักษะชีวิตที่ได้จากการวิจัยนี้ไปใช้วัดทักษะชีวิตของนักเรียน
2. ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าทักษะการเข้าใจผู้อื่น เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญมากที่สุดของทักษะชีวิตนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ดังนั้นหน่วยงานด้านการศึกษาร้อยละต่าง ๆ ควรให้ตระหนักและความสำคัญในการอบรมให้ความรู้และส่งเสริมเกี่ยวกับทักษะการเข้าใจผู้อื่น โดยชี้ให้เห็นความสำคัญของประโยชน์ในการใช้ชีวิตและอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข
3. ควรส่งเสริมและเพิ่มการจัดกิจกรรมให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาด้านทักษะการจัดการกับอารมณ์และด้านทักษะการจัดการกับความเครียดให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลวิจัยทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในจังหวัดสระแก้ว : การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอแนะสำหรับการวิจัยที่น่าจะมีการพัฒนาให้โมเดลการวัดองค์ประกอบทักษะชีวิตมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ในครั้งต่อไป ดังนี้

1. การศึกษาความสัมพันธ์ของทักษะชีวิตเพื่อพัฒนาโมเดลการวัดองค์ประกอบทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในจังหวัดสระแก้ว ควรศึกษาตัวแปรด้านอื่นๆ ด้วย เช่น ความตระหนักรู้ในตนเอง การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว ความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นต้น เพื่อให้ครอบคลุมในการสร้างแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาทักษะชีวิต เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีบริบทหลากหลายมากขึ้น

2. ควรทำการวิเคราะห์ระดับทักษะชีวิตเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลการวัดองค์ประกอบทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในจังหวัดสระแก้วกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ในกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ เช่น นักเรียนระดับชั้นอาชีวศึกษา หรือบุคลากรในหน่วยงานราชการหรือ รัฐวิสาหกิจ เป็นต้นควรมีการศึกษาเชิงปฏิบัติการในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อให้ครอบคลุมในการสร้างแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อการจัดการตนเองในวงกว้างมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- Daengsuk, R. (2007). *Upbringing affecting Life Skills of Matthayom Sueksa students at Piboonprachasan School, Din Daeng District, Bangkok*. Bangkok: Ramkhamheang University. (in Thai)
- Elias, M. J., Gara, M. A., Schuyler, T. F., Branden-Muller, L. R. & Sayette, M. A. (1991). The promotion of social competence: longitudinal study of a preventive school-based program. *American Journal of Orthopsychiatry*, 61(3), 409-417.
- Feindler, E. L., Ecton, R. B., Kingsley, D. & Dubey, D. R. (1986). Group anger-control training for institutionalized psychiatric male adolescents. *Behavior Therapy*, 17(2), 109-123. doi:http://dx.doi.org/10.1016/S0005-7894(86)80079-X
- Jareonsetsil, T. (2016). *Policy focus Minister of Education* [Online]. Retrieved October 3, 2016, from: <http://bps.sueksa.go.th>. (in Thai)
- Komjakraphan, P., Balhithip, Q., Naka, K. & Piriyaunthon, S. (2017). Development of the Harmony of Life Scale. *Journal of Yala Rajabhat University*, 12(Suppl.), 73-85. (in Thai)
- Kongvimon, S., Thepsaeng, S. & Chatkamonthat, S. (2015). The Strategies of Developing for Student's Life Skills. *SWU educational administration journal*, 12(22), 13 -22. (in Thai)
- Macmillan Education. (2015). Income inequality, intergenerational mobility, and the Great Gatsby Curve: is education the key?. *Social Forces*, 94(2), 505-533.

- Maryam, E., Mohamadi, M. D., Zahra, G. & Bahram, I. (2011). Effectiveness of life skills training on increasing self-esteem of high school students. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 30, 1043-1047.
- Mungmueng, S. (2012). *Lesson Plans: Life Skills*. Bangkok: Sootpaisanbewder. (in Thai).
- Office of the Basic Education Commission. (2016). *Basic Information* [Online]. Retrieved June 10, 2016, from: <http://www.moe.go.th>. (in Thai)
- Pallant, J. (2013). *SPSS Survival Manual: A Step by Step Guide to Data Analysis Using the SPSS Program* (5th ed.). Maidenhead, Berkshire, England: McGraw-Hill.
- Pipattanawong, W. (2014). Life Skills of Thai Teen in the 21st Century. *Payap university journal*, 24(2), 39 -63. (in Thai)
- Polit, D. F., Beck, C.T. (2007). Focus on Research Methods Is the CVI an Acceptable Indicator of Content Validity? Appraisal and Recommendations. *Research in Nursing & Health*, 30, 459-467.
- Rahmati, B., Adibrad, N., Tahmasian, K. & sedghpour, B. S. (2010). The Effectiveness of life skill training on Social adjustment in Children. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 5, 870-874.
doi:<http://dx.doi.org/10.1016/j.sbspro.2010.07.201>
- Ramesht, M. & Farshad, C. (2009). *Study of life skills training in prevention of drug abuse in students* [Online]. Retrieved May 25, 2009, from: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4105605/>.
- Smith, E. A., Swisher, J. D., Vicary, J. R., Bechtel, L. J., Minner, D., Henry, K. L., et al. (2004). Evaluation of life skills training and infused-life skills training in a rural setting: outcomes at two years. *J Alcohol Drug Educ*, 48, 51-70.
- Voracharoensri, S. (2007). *A Study of Life Skills and A Training Group Model Construction for Developing Life Skills of Adolescent Students*. Dissertation, Ed.D. (Counseling Psychology), Srinakharinwirot University. (in Thai)
- Wongpiromsan, Y. & Ruengkanjanaset., S. (2009). *Life Skills*. Bangkok: Thaihealth Info Center. (in Thai)
- World Education. (2015). *World Education Forum 2015 FINAL REPORT* [Online]. Retrieved May 15 2015, from: <http://unesdoc.unesco.org/images/0024/002437/243724e.pdf>.
- World Health Organization. (1997). *Life Skill Education For Children and Adolescents in school*. Geneva: World Health Organization.
- Young, D. L., Goodie, A. S., Hall, D. B. & Wu, E. (2012). Decision making under time pressure, modeled in a prospect theory framework. *Organ. Behav. Hum. Decis. Process*, 118, 179-188. doi: 10.1016/j.obhdp.2012.03.00.

The Development of Supportive Activity Simulation to Improve English Pronunciation Competence and Communication Strategies: A Case Study of Chinese Students at Chiang Rai Rajabhat University

การพัฒนากิจกรรมจำลองสนับสนุนเพื่อพัฒนาทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษและกลยุทธ์การสื่อสาร : กรณีศึกษานักศึกษาจีนในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Kannikar Kantamas^{1*} and Chaiyathip Katsura²

กรรณิการ์ คันทมาศ^{1*} และชัยทิพย์ คัดสุระ²

¹Western Languages Program, Faculty of Humanities, Chiangrai Rajabhat University, 80, Village No.9, Phaholyothin Rd, Bandu Sub-district, Muang Chiangrai District, Chiangrai Province 57100. Thailand

²School of Liberal Arts, Mae Fah Luang University, 333 Moo 1, Phaholyothin Rd, Maesalongnai Sub-district, Chiangrai Province 57100. Thailand

¹โปรแกรมภาษาตะวันตก, คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย 80 หมู่ 9 ถ. พหลโยธิน ต.บ้านดู่ อ.เมืองเชียงราย จ.เชียงราย 57000

²คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง 333 หมู่ 1 ถ.พหลโยธิน ต.แม่สลองใน อ.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย 57000

*Corresponding Author, E-mail: kantamas.k@hotmail.com

(Received: October 27, 2017; Revised: December 30, 2017; Accepted: January 8, 2018)

Abstract

This study aimed 1) to identify the problems of English consonant clusters in onset and coda positions encountered. 2) To develop a Supportive Activity Simulation (SAS) for Chinese Undergraduate Students in Chiangrai Rajabhat University under the “2 + 2 Student Exchange Programme”. 3) To evaluate the effectiveness of the Supportive Activity Simulation (SAS) by using criteria to see if, how and to what extent the approaches raise the Chinese undergraduate students’ pronunciation and communication abilities. The populations of this research were 28 third-year Chinese undergraduate students. The participants entered the experiment without English proficiency scores. The instruments used in this study consisted of reading passages containing English consonant clusters as a pronunciation pre-test and post-test, and five selected thematic activities designed to assist the participants to improve their English pronunciation and communication strategies. The study found that the use of the Supportive Activity Simulation for Pronunciation and Communication Strategies (PS+CSs) satisfactorily improved the participants’ English pronunciation and communication strategies. Also, the compensatory strategy adopted by the majority of the participants was the use of fillers, such as ‘um’, ‘uh’, and ‘okay’, as a means of gaining more time to think of what to say and how to pronounce it correctly in a given situation.

Keywords: Supportive Activity Simulation (SAS), Pronunciation and communication strategies (PS+CSs), English consonant clusters

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาของเสียงพยัญชนะควบกล้ำภาษาอังกฤษในตำแหน่งพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้าย เพื่อการพัฒนากิจกรรมจำลองสนับสนุน (SAS) สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีจีน ลงทะเบียนเรียนที่มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาภายใต้โครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา 2 + 2 และเพื่อประเมินประสิทธิผลของการพัฒนากิจกรรมจำลองสนับสนุน (SAS) เพื่อดูว่าวิธีการและขอบเขตอะไรช่วยเพิ่มความสามารถในการออกเสียงและการสื่อสารของนักศึกษาระดับปริญญาตรีจีน ประชากรของการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาจีนระดับปริญญาตรี จำนวน 28 คน ผู้เข้าร่วมไม่ได้มีผลคะแนนทดสอบระดับความสามารถภาษาอังกฤษ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วย ข้อความการอ่านที่มีเสียงพยัญชนะควบกล้ำเป็นแบบทดสอบการออกเสียงก่อนและหลังการทดสอบ และกิจกรรมเฉพาะเรื่องที่ทำขึ้นเพื่อช่วยผู้เรียนในการพัฒนากลยุทธ์การออกเสียงและการสื่อสารภาษาอังกฤษของตน ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่าการใช้กิจกรรมจำลองสนับสนุน (SAS) และกลยุทธ์ออกเสียงและการสื่อสาร (PS + CSs) ช่วยให้การออกเสียงและการสื่อสารของผู้เข้าร่วมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ กลยุทธ์การชดเชยที่ใช้โดยผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่คือการใช้ตัวเติมเสริม เช่น 'อืม' 'อ่า' และ 'โอเค' เพื่อเป็นการเพิ่มเวลาในการคิดถึงสิ่งที่จะพูดและออกเสียงอย่างไรให้ถูกต้องในสถานการณ์ที่กำหนด

คำสำคัญ : กิจกรรมจำลองสนับสนุน (SAS) กลยุทธ์การออกเสียงและการสื่อสาร (PS + CSs) เสียงพยัญชนะควบกล้ำภาษาอังกฤษ

Introduction

At the present time, an average household in China is affording to pay for their children's education. Sending a child to study abroad is a popular trend for Chinese families and the demand for Chinese students studying abroad has been consequently driven by rising incomes for their families (Songsathaphorn et al., 2014) from this reason, the friendly educational environment in Thailand has become attractive to students from China and other foreign countries, including ASEAN and Asian countries. The Office of the Higher Education Commission's (Office of High Education Commission (OHEC), 2014) statistics show that 16,361 International students were studying in Thailand in 2013 and 2014. The highest percentage was from Asia (86.92%), followed by North America (5.78%), and Europe (5.27%). More specifically, in a global context which includes second language (L2) speakers of English from many different first language (L1) backgrounds and L2 proficiency levels that mutual intelligibility has become more of a challenge. Pronunciation and intelligibility are often used interchangeably and refer to related but distinct concepts. This means that whether the listener recognizes the intended word or sentence, we should use the listener feedback and use the current intelligibility study will make recommendations about what should be prioritized in pronunciation teaching especially with the academic speech community. This is associated to Hayes-Harb, Smith, Bent & Bradlow (2008) stated that the interlanguage speech intelligibility benefit for listeners held only for the low phonological proficiency listeners and low phonological proficiency speech. Specifically, native Mandarin listeners are more accurate than native English listeners at identifying Mandarin-accented English words. Second language acquisition (SLA) research is interested in the degree to which L2 English learners approximates the proficiency of monolingual L1 speakers and necessarily an L1 variety of English and the standard for intelligible English pronunciation is set by L1 English listeners. This has set the

stage for researchers of SLA, World English (WE), and English as a Lingua Franca (ELF) to make a case for which standards should be used to determine the intelligibility of English for International communication (Hardman, 2010).

Using Roach (2009) analysis of English phonology, this study focused on measuring the pronunciation of both English initial and final consonant clusters by the Chinese students from Pu'er Teachers' College who came to study in Chiangrai Rajabhat University under the "2 + 2 Student Exchange Program". The approach of communication strategies postulated by Oxford (1990); Dörnyei & Cohen (2002) and Nakatani (2006) to analyze and interpret the Chinese undergraduate students' communication strategies used in dialogues obtained from selected thematic activities also used (see figure 1). However, the study especially focused on the aspects of language competence in relation to the difficulties in the pronunciation of English consonant clusters in onset and coda positions of Chinese undergraduate students within the exchange program. Furthermore, it was not only attempt to integrate the concepts of conversation analysis to interpret the selected multi-cultural learners' discourses taken from their selected thematic tasks, but also a constructed supportive programme designed to enhance Chinese undergraduate students' English pronunciation. This study sought to answer the following research questions: 1) What are the characteristics of a supportive activity simulation to provide assistance for Chinese undergraduate students to overcome their problems of English pronunciation and communication? 2) What kind of learning situations for the Chinese undergraduate students' English pronunciation and communication can be recommended for further studies in this field?

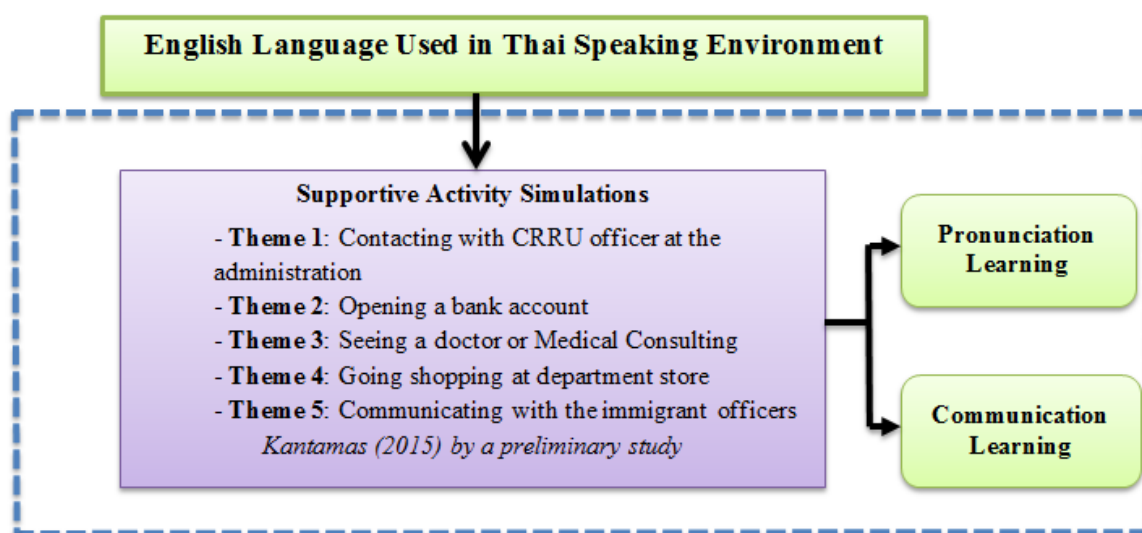

Figure 1: Conceptual Framework

Research Objectives

- 1) To identify the problems of English consonant clusters in onset and coda positions encountered.
- 2) To develop a Supportive Activity Simulation (SAS) for Chinese Undergraduate Students in Chiangrai

Rajabhat University under the “2 + 2 Student Exchange Programme”. 3) To evaluate the effectiveness of the Supportive Activity Simulation (SAS) by using criteria to see if, how and to what extent the approaches raise the Chinese undergraduate students’ pronunciation and communication abilities.

Research Methodology

Research Design

There were three significant steps of the investigation that used a mixed method approach. This study was conducted using a mixed method approach.

Population

The population of this research are 28 third-year Chinese students enrolled in the 2+2 Undergraduate Joint-Degree in English Studies Programme (the Faculty of Humanities) with no English proficiency approval such as IELTS or TOEFL but only with a small English test results from Chiangrai Rajabhat University, an international academic collaboration between Chiangrai Rajabhat University and Pu’er Teachers’ College, Pu’er in Yunnan province, the People’s Republic of China (PRC), in the first term of the academic year 2016 at Chiangrai Rajabhat University in Chiangrai Province, Thailand.

Research Instrument

1. A pretest and posttest (passage reading on English consonant cluster pronunciation test).
2. An observation checklist on Chinese EFL undergraduate students communication strategies.
3. A Supportive Activity Simulation (SAS) for Chinese students to improve the English pronunciation competence and communication strategies on five selected thematic activities.

Data Collection

There were seven major steps as follows: 1) Search the guidelines for the study to identify the problems of English consonant clusters in onset and coda. 2) The Chinese students’ passage readings tested on three sessions (Pre-test). 3) Designed five major themes and the Supportive Activity Simulation (SAS). 4) Experiment (Try Out) the Supportive Activity Simulation (SAS). 5) Analyzed and interpreted after using the Supportive Activity Simulation (SAS) (Post-test) with Pronunciation Strategies and Communication Strategies (PS+CSs). 6) Collected programme implementation data for analysis evaluation. 7) Presented and the findings of the study.

Data Analysis

Ratings on the population’s forms were compiled by one native speaker and two non-native speakers (the researcher and English experts) or linguists. Data were entered into the Statistical Package for the Social Sciences 22.0 (SPSS) software program with 5 rating scales of level of the agreement on Pronunciation and Communication Strategies (PS+CSs). Content analysis using the data obtained from the audio-recorded OCT was performed to check the findings from the questionnaire analysis.

Results

The problems of English consonant clusters in onset and coda positions encountered.

The results of the pretest on the most occurring problems of English onset consonant clusters included /pr/, /tw/, /sp/, /tr/, /sc/, and /pl/; otherwise, another English onset consonant clusters are rarely observed. Also, the most occurring problems of their English coda consonant clusters were /nc/, /nt/, /nz/, /ld/, /st/, /pt/, /md/, /ts/, /pls/, /mp/, /nd/, /ʃt/, /sts/, /lz/, and /rs/, meanwhile the fewer numbers of English coda consonant clusters are also found.

Developing a Supportive Activity Simulation (SAS)

From all the above problems led the researcher to develop the Supportive Activity Simulation (SAS). The first explanation relates to the use of Pronunciation and Communication Strategies (PS+CSs) of the students with the subcategories of Risk-Taking Strategies (Social-affective strategies, Fluency-oriented strategies, Accuracy-oriented strategies, Non-verbal strategies, Help-seeking strategies and Circumlocution strategies) and Risk-Avoidance Strategies (Message abandonment strategies, Message reduction and alteration strategies and Time-gaining strategies).

The effectiveness of the Supportive Activity Simulation (SAS)

Table 1 The nine communication strategies (CSs) employed by Chinese Students

Pronunciation and Communication Strategies (PS+CSs) of the students	$\bar{X}$	S.D.	Level of the Agreement
Risk-Taking Strategies			
1. Social-affective strategies	3.50	0.64	Usually
2. Fluency-oriented strategies	3.43	0.50	Rarely
3. Accuracy-oriented strategies	3.25	0.70	Rarely
4. Non-verbal strategies	3.32	0.61	Rarely
5. Help-seeking strategies	3.50	0.64	Usually
6. Circumlocution strategies	4.00	0.38	Usually
Total	3.50	0.58	Usually
Risk-Avoidance Strategies			
1. Message abandonment strategies	3.43	0.50	Rarely
2. Message reduction and alteration strategies	3.71	0.53	Usually
3. Time-gaining strategies	3.07	1.02	Rarely
Total	3.40	0.68	Rarely

Table 1 and figure 2-3 below show a selection of the types of Communication Strategies (CSs) used by Chinese students with the overall risk-taking strategies that the Chinese students usual use ($\bar{X} = 3.50$). The results indicated, after an examination of the subcategories, that the Chinese students used Social-affective strategies the most rather than other strategies ($\bar{X} = 4.00$). The second strategies used were Help-seeking strategies and Fluency-oriented strategies ($\bar{X} = 3.50$). The last strategy which rarely uses by Chinese students is the Fluency-oriented strategy ($\bar{X} = 3.43$). The least uses strategy that the Chinese students use is the Accuracy-oriented strategy ($\bar{X} = 3.25$).

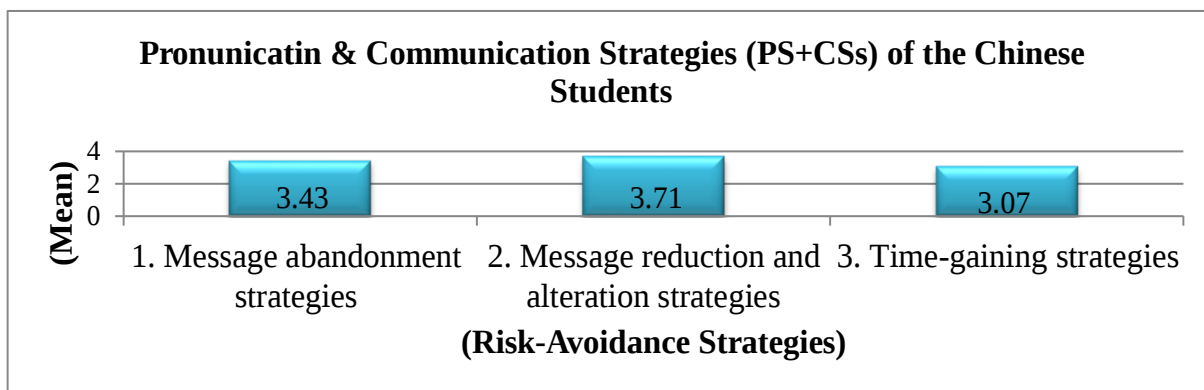
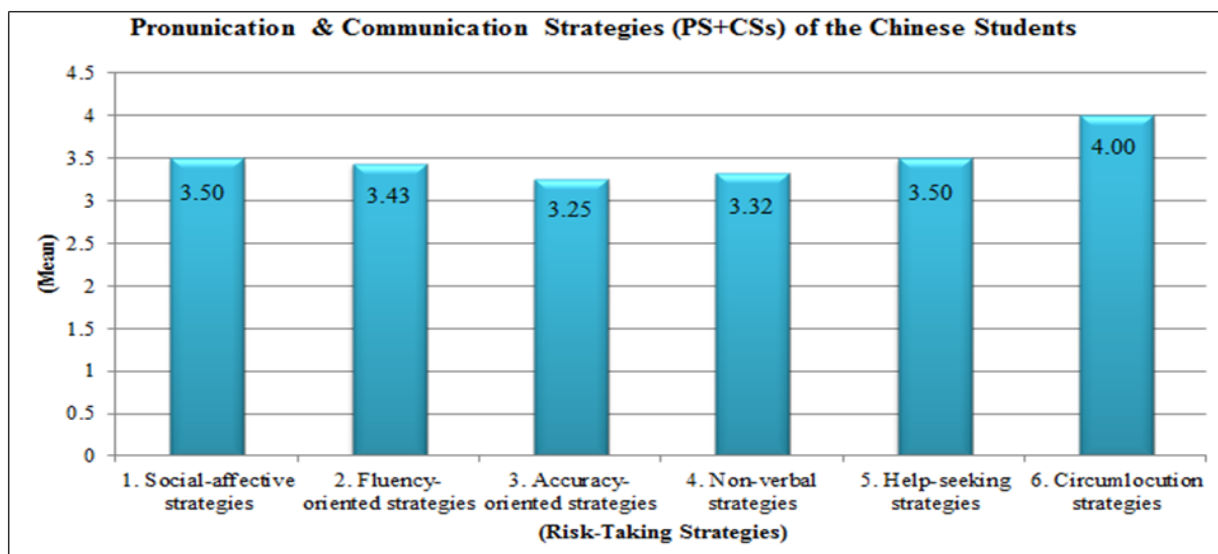

Figure 3: Risk-Avoidance Strategies

Surprisingly, the Chinese students rarely use overall Risk-Avoidance Strategies ($\bar{X} = 3.40$). However, it is interesting to note that the Message reduction and alteration strategies are the most usually used ($\bar{X} = 3.71$). So, the Message abandonment strategies ($\bar{X} = 3.43$) are more rarely used than Time-gaining strategies ($\bar{X} = 3.07$) the subcategories revealed. The reasons for this probably occurred because time-gaining strategies are surface strategies which do not involve making connections between known and

unknown knowledge. It is possible that the Chinese students were having more difficulties due to their limited L2 knowledge and from this they had to use this strategy more regularly to make up for their limitations. Concerning the use of time-gaining strategies which do not require much effort or time and contribute less to English language learning. Quinquam et al. (2008) stated that time-gaining strategies do not involve making connections between known and unknown knowledge and do not require much effort or time.

As for help-seeking strategies, Chinese students' usual use of this kind of Communication strategy which indicates that they are more active and tend not to be afraid of losing face when turning to others for help. On the other hand, some Chinese students in this study may have been unwilling to look foolish and afraid that others would regard their questions as silly and laugh at them. In addition, time-gaining strategies were employed and Chinese students used more of this type of CS. This may be because their limited language proficiency causes them to use fillers such as 'um', 'uh', and 'okay' in order to gain time to think what to say. All of the above were the use of Pronunciation and Communication Strategies (PS+CSs) of the students together with the real world practice on Chinese Student's Difficult English Consonant Clusters (Onsets and Codas) on theme 1 – 5 with the details as follows (Table 2);

Table 2 Overall of Chinese Student's Difficult English Consonant Clusters (Onsets) on theme 1-5.

English Consonants (Onsets)	Intelligibility	
	N	In Order
Theme 1	75	3
Theme 2	41	5
Theme 3	78	4
Theme 4	81	2
Theme 5	99	1

Table 2 as the above and figure 4 below show the overall level of Chinese Student's Difficult English Consonant Clusters (Onsets) on theme 1-5 in order. The results have found that the most difficult English Consonant Clusters (Onsets) in the real-world practice or in real situations are communicating with Immigrant officers, next is shopping at department stores, contacting with CRRU officers at administration, seeing a doctor or medical consultant and finally the last and most difficult English consonant clusters (Onsets) in the real world practice for Chinese students is opening a bank account.

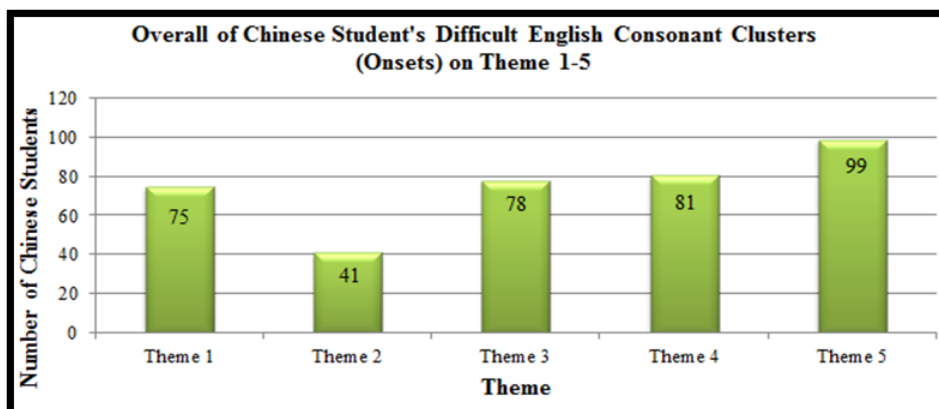

Figure 4: Overall of Chinese Student's Difficult English Consonant Clusters (Onsets) on Theme 1-5.

The reason why, in the real-world practice or real situation, communicating with Immigration officers was the most difficult English consonant clusters (onsets) was because Chinese students felt uncomfortable communicating with such people because they do not talk to, or meet them often. Certainly, they are students in Thailand but they applied for their student visa from China before they came to Thailand and from this would make them feel uncomfortable and make them think if they made any mistake then they may not get a renewed student visa.

Table 3 and figure 5 below show the Chinese Student's overall Difficult English Consonant Clusters (Codas) on theme 1-5 in order. The results found that the most difficult English Consonant Clusters (Codas) in real-world practice or in a real situation is going shopping at a department store, next is communicating with the Immigrant officers, contacting CRRU officers at administration, opening a bank account and the last and most difficult English consonant clusters (Codas) in the real world practice for Chinese students is seeing a doctor or medical consultant.

The reason why in real-world practice or in real situations, communicating with Immigration officers was the most difficult English consonant clusters (Codas) along with going shopping at a department store. This was because Chinese students felt different feelings when they met different people with different English levels. For example: when they tried to speak some English words to a shop assistant and the shop assistant cannot speak much English and/or had a different accent, the Chinese students would get encounter problems understanding.

Table 3 Overall of Chinese Student's Difficult English Consonant Clusters (Codas) on theme 1-5.

English Consonants (Onsets)	Intelligibility	
	N	In Order
Theme 1	54	3
Theme 2	46	4
Theme 3	36	5
Theme 4	59	1
Theme 5	57	2

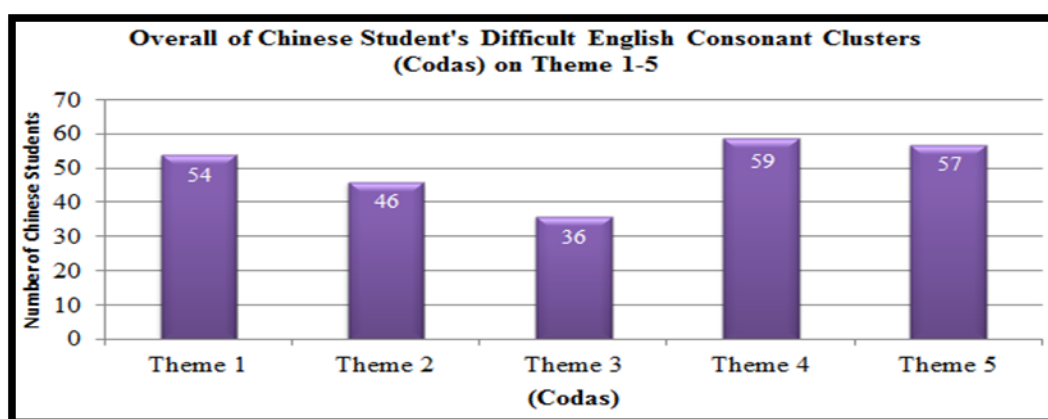

Figure 5: Overall of Chinese Student's Difficult English Consonant Clusters (Coda) on theme 1-5.

The research has found that the problems of English consonant clusters in onset and coda positions encountered by Chinese undergraduate students studying English in a Thai-speaking environment such as the word “price”, /sp-/ is consonant cluster in the word “speak” and /tr-/ is consonant cluster in the word “try”, the /-st/ is consonant clusters in the word “list”, /-nt/ is consonant cluster in the word “different” and /-nd/ is consonant clusters in the words “brand” and “find” respectively. The reasons for the above mentioned could be that different backgrounds from China may cause the pronunciation and communication change. This is because there are many dialects in Chinese such as, Mandarin and Cantonese. Not surprisingly, all the Chinese students come from different parts of China and more of them are especially from Kunming, Yunnan Province, Southwest China. Kunming has its own dialect and very similar to that of Sichuan and Guizhou but uses the third tone much less than standard Chinese, this means L1 knowledge would interfere with the L2 and the L1 could actively aid L2 learning. So, there are no consonant clusters in Chinese, because consonants are always separated by vowels. Especially when Chinese students pronounce consonant clusters in English, they tend to add a vowel between the consonants. Therefore, with the results when they articulate an English word, Chinese students tend to add a vowel at the end; either they pronounce the word “like” as /laikə/ with /ə/ added to the end (Wu Ying, 2010; Yu Xuelei & Bao Chengli, 2009; Yu Lixia, 2008).

Discussion

The results have found that the pretest on the most occurring problems of English onset consonant clusters included /pr/, /tw/, /sp/, /tr/, /sc/, and /pl/; and English coda consonant clusters were /nc/, /nt/, /nz/, /ld/, /st/, /pt/, /md/, /ts/, /pls/, /mp/, /nd/, /ft/, /sts/, /lz/, and /rs/, meanwhile the fewer numbers of English onset and coda consonant clusters are also found. Especially in real-world practice or in real situations is going shopping in department stores. The results is like this because the Chinese students are speaking English in a Thai-speaking environment which makes them confused about which language they should speak to communicate to a shop assistant. From the results, the research also found that while Chinese students cannot communicate with a shop assistant, then they try to speak Thai instead. This is because of the way they

are thinking, if they speak Thai, the communication would not be a problem instead of speaking English especially in a Thai-speaking environment. This is associated with problems for learners who will need to mentally restructure their way of thinking (Rababah & Zughoul, 2007).

Furthermore, the researcher developed a Supportive Activity Simulation (SAS) that can be conducted to provide assistance for these Chinese undergraduate students to help overcome their problems of English pronunciation competence and communication strategies. The results showed that the Chinese students have improved in English pronunciation competence and communication strategies. This is because to be successful teaching English to non-native speakers, the teacher needs to develop some method or tools to improve their teaching, especially in order to meet the demands of modern society. This is associated to the research of Chuanchaisit & Prapphal (2009) on “an action research study of pronunciation training, language learning strategies and speaking confidence”.

Last, the effectiveness of the Supportive Activity Simulation (SAS) was the Chinese Students’ intelligibility had improved and they understood how to self-correct. Especially students showed improvement in their speaking competence after they had been trained how to pronounce English sounds using segmental and suprasegmental aspects as well as the direct LLS. Overall, to be successful in teaching English to a non-native English speaker, teacher needs to develop some method or tools to improve their teaching, especially in order to meet the demands of modern society. This is associated to the research of Chuanchaisit & Prapphal (2009) on an action research study of pronunciation training, language learning strategies and speaking confidence. His research showed that English is a vehicle for international communication, so, English teachers need to pay more attention to the development of learners ‘competence and focus on a more effective and successful method.

Conclusion

This study was on the development of a Supportive Activity Simulation (SAS) for Chinese students to improve the English pronunciation competence and communication strategies and conducted using a mixed method approach. The words such as “price”, /sp-/ is consonant cluster in the word “speak” and /tr-/ is consonant cluster in the word “try” were the problems of English consonant clusters in onset and coda positions encountered by Chinese undergraduate students studying English in a Thai-speaking environment. So, the reason could be that different background and many dialects in Chinese such as, Mandarin and Cantonese. This means L1 knowledge would interfere with the L2 and the L1 could actively aid L2 learning and because there are no consonant clusters and always separated by vowels in Chinese. The results showed that the most difficult English Consonant Clusters in real-world practice or in real situations are going shopping in department store. This is because the Chinese students are speaking English in a Thai-speaking environment that makes them confused about which language they should speak while they cannot communicate to a shop assistant who cannot speak English, and finally they try to speak Thai instead.

Suggestions

1. Learning English in Thai-speaking environment, the institution should be required for the English proficiency score test such as IELTS or TOEFL and the researcher can be used the same research processes with other International students such as Japanese and Korean.

2. For further studies in this field, the dictionary usage could help Chinese students practice and check whether their pronunciation was correct. Teachers reported that they learned how to improve their pronunciation and they knew their weaknesses. Finally, the researcher can be used the same processes of this research with other International students who study English in Thai-speaking environment.

Reference

- Chuanachaisit, S. & Prapphal, K. (2009). A Study of English Communication Strategies of Thai University Students. *MANUSYA: Journal of Humanities*, 17, 100-126.
- Dörnyei, Z. & Cohen, A. D. (2002). *Focus on the language learning: Motivation, styles, and strategies, An introduction to applied linguistics*. (In N. Schmitt ed.). London: Arnold.
- Hardman, J. B. (2010). *The Intelligibility of Chinese-Accented English to International and American Students at a U.S. University*. Doctor of Philosophy (Education). Ohio State University. USA.
- Hayes-Harb, R., Smith, B. L., Bent, T., & Bradlow, A. R. (2008). The interlanguage speech intelligibility benefit for native speakers of Mandarin: Production and perception of English word-final voicing contrasts. *Journal of phonetics*, 36, 664-679.
- Kantamas, K. (2015). *Supportive Activity Simulations (SAS)*. A preliminary study for Western Languages Program Lecture. Chiangrai Rajabhat University.
- Nakatani, Y. (2006). Developing an Oral Communication Strategy Inventory. *Modern Language Journal*, 90, 151-168.
- Office of High Education Comission (OHEC). (2014). *Annual Report on International Academic Collaboration* [Online]. Retrieved 21 June, 2017, from: http://www.mua.go.th/now_ohec/ohec.html.
- Oxford, R. L. (1990). *Language learning strategies: What every teacher should know*. New York: Newbury House.
- Quingquam, N., Chatupote, M. & Teo, A. (2008). A Deep Look into Learning Strategy Use by Successful And Unsuccessful Students in The Chinese EFL Learning Context. *Regional Language Center Journal*, 39(3), 338-358.
- Rababah, G. & Zughoul, M. R. (2007). The spread of Arabic: September 11th vs. the power of language. To appear in *Ages: Journal of Historical, Archaeological & Civilization Studies*, 17(1), 115-115.
- Roach, P. (2009). *English Phonetics and Phonology: A Practical Course*. (4th ed.). Cambridge: Cambridge University Press.
- Songsathaphorn, P., Chen, C. & Ruangkanjanases, A. (2014). A Study of Factors Influencing Chinese Students' Satisfaction toward Thai Universities. *Journal of Economics, Business and Management*, 2(2), 105-111.

- Wu, Ying. (2010). Er Yu Xi De Zhong Mu Yu Fu Qian Yi Xian Xiang Ji Dui Ce Yan Jiu (A Study of L1 Transfer in Second Language Learning and the Strategies). *Journal of Chongqing University of Science and Technology. Social Sciences Edition*, 11(2),188-189.
- Yu, Xuelei. & Bao, Chengli. (2009). Er Yu Xi De Zhong De Mu Yu Fu Qian Yi (L1 Negative Transfer in Second Language Acquisition). *China After School Education*, 10(2), 66-68.
- Yu, Lixia. (2008). Di Er Yu Yan Xi De Zhong Mu Yu Qian Yi Xian Xiang Tan Xi (Analysis of L1 Transfer in Second Language Learning). *Journal of Qiqihar University (Philosophy & Social Science Edition)*, 12(5), 136-138.

การใช้แนวการสอนแบบธรรมชาติเพื่อพัฒนาความรู้คำศัพท์และความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

Using the Natural Approach to Develop Vocabulary Knowledge and Reading Ability
of Grade 6 Students

โสภณา บัวศรี
Sopana Buasri

172/1 ม.4 ต.แม่เหียะ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50100

172/1 M.4 Mae Hia Subdistrict, Muaeng District, Chiang Mai, 50100. Thailand

Corresponding Author, E-mail:p.spnbs@gmail.com

(Received: November 28, 2017; Revised: January 25, 2018; Accepted: January 26, 2018)

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้ มีจุดประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษและความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนก่อนและหลังจากการใช้แนวการสอนแบบธรรมชาติ โดยกลุ่มเป้าหมายของงานวิจัยคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดห้วยแก้ว อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 20 คน ที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน (อ16101) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้แนวการสอนแบบธรรมชาติ จำนวน 5 แผน แผนละ 4 คาบ ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบทดสอบความรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษและแบบทดสอบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษและความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของผู้เรียนก่อนเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนด จากนั้นจึงทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 5 แผน และทำการทดสอบผู้เรียนอีกครั้งด้วยแบบทดสอบชุดเดิม หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ 1. นักเรียนมีความรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษสูงขึ้นหลังการเรียนการสอนตามแนวการสอนแบบธรรมชาติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2. นักเรียนมีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษสูงขึ้นหลังการเรียนการสอนตามแนวการสอนแบบธรรมชาติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : แนวการสอนแบบธรรมชาติ ความรู้คำศัพท์ ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ

Abstract

The purposes of this study were to compare the students' English vocabulary knowledge and reading ability before and after learning through the natural approach. The target group was 20 grade 6 students studying English (E 16101) in the second semester of the academic year 2016 at Wat Huay Keaw school, Mae On District, Chiang Mai. The experimental instruments were 5 lesson plans using the natural approach. The students were taught for 20 periods. Each period lasted 50 minutes. The data collecting instruments were a vocabulary knowledge test and an English reading ability test that were administered before and after the experiment. The data were analyzed for mean, standard deviation and percentage.

The findings were as follows: 1. The students' English vocabulary knowledge was higher after learning through the use of the natural approach with statistical significance at 0.05. 2. The students' English reading ability was higher after learning through the use of the natural approach with statistical significance at 0.05.

Keywords: The natural approach, Vocabulary knowledge, English reading ability

บทนำ

ความรู้คำศัพท์ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเรียนภาษาอังกฤษ เนื่องจากเป็นความรู้เบื้องต้นในการพัฒนาไปสู่ทักษะอื่นๆ เช่น การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน Wilkins (1972 cited in Thornbury, 2002) กล่าวว่า เมื่อไม่มีความรู้ทางด้านไวยากรณ์ เราจะสามารถสื่อสารได้เพียงเล็กน้อย แต่หากไม่มีความรู้คำศัพท์ จะไม่สามารถสื่อสารได้เลย นอกจากนี้ Krahne (2000) ยังได้กล่าวอีกว่า นักเรียนส่วนมากที่กำลังเรียนภาษาเป้าหมายล้วนมีความต้องการในการเรียนรู้คำศัพท์ในปริมาณมาก และในบางครั้งยังมีความรู้สึกว่าการอ่านและการฟังเป็นอุปสรรคอย่างมากในการเรียนรู้ภาษาหากไม่รู้คำศัพท์ ดังนั้นการเรียนรู้คำศัพท์รวมทั้งการมีความรู้คำศัพท์จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตามเมื่อผู้เรียนมีความรู้คำศัพท์น้อย ก็ส่งผลต่อทักษะการเรียนรู้ภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศเป็นอย่างมาก โดยทักษะการอ่านก็เป็นหนึ่งในทักษะที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาความไม่รู้คำศัพท์ หรือมีความรู้คำศัพท์ไม่เพียงพอ

วิธีการหนึ่งซึ่งมีความน่าสนใจและสามารถนำมาบูรณาการกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษคือ แนวการสอนแบบธรรมชาติ (The Natural Approach) คิดค้นโดย Stephen Krashen และ Tracy Terrell เป็นแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยมีหลักการสำคัญคือ ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ภาษาที่สองได้เหมือนกับการที่เด็กเล็กเรียนรู้ภาษาที่หนึ่งโดยธรรมชาติ (Language Acquisition) โดยจะเน้นไปที่การสอนคำศัพท์ให้ผู้เรียนผ่านการใช้สื่อ เช่น รูปภาพ วัตถุจริง วิดีโอ การใช้ท่าทาง เป็นต้น และเน้นให้ผู้เรียนฟังก่อนการพูด ผู้สอนจะตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนผ่านการสังเกตจากท่าทาง หรือการปฏิบัติตามคำสั่งได้ถูกต้อง และผู้เรียนจะพูดก็ต่อเมื่อตนเองรู้สึกพร้อม นอกจากนี้ แนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติยังเน้นให้ผู้สอนสร้างบรรยากาศภายในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ทางภาษาโดยการลดความวิตกกังวลหรือแรงต้านทางด้านอารมณ์ของผู้เรียน ซึ่งเชื่อว่ามีผลต่อความเข้าใจในการเรียน รวมทั้งการสื่อสารในห้องเรียน โดยผู้สอนจะไม่บังคับให้ผู้เรียนสื่อสารจนกว่าจะพร้อมเพื่อเป็นการลดความเครียดที่อาจเกิดขึ้นได้ นอกจากนี้แนวการสอนแบบธรรมชาติ ยังให้ความสำคัญต่อหลักการทั้งสองประการ ดังที่ Krashen (1982) ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับหลักการของการเรียนรู้ภาษาที่สองผ่านแนวคิดการสอนภาษาแบบธรรมชาติคือ

1. สมมติฐานตัวป้อน (The Input Hypothesis) ซึ่งสมมติฐานข้อนี้ได้กล่าวถึงความสำคัญของตัวป้อนเข้าที่เข้าใจได้ โดยผู้เรียนจะต้องได้รับในปริมาณที่เพียงพอต่อการเรียนรู้ภาษาที่สองจากการฟังและการอ่าน นั้นหมายถึงผู้เรียนจะได้รับตัวป้อนเข้านี้ในลักษณะที่เน้นการรับรู้ทางภาษา (Acquisition) มิใช่การเรียนรู้ทางภาษา (Learning) โดย Krashen ได้อธิบายระดับของความเข้าใจทางภาษาของผู้เรียนเป็น $i+1$ โดย “ i ” เป็นความรู้เดิมของผู้เรียน และ “ $+1$ ” เป็นการรับรู้ภาษาในลำดับขั้นถัดไป ซึ่งตัวป้อนเข้าควรมีความยากขึ้นกว่าความรู้เดิมของผู้เรียนเพียงเล็กน้อย เพื่อให้ง่ายต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. สมมติฐานแรงด้านความรู้สึก (The Affective Filter Hypothesis) สมมติฐานนี้เชื่อว่า ความรู้สึกของผู้เรียนสามารถส่งผลต่อการเรียนรู้ทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ ซึ่ง Krashen ได้กล่าวเพิ่มเติมว่าผู้เรียนที่มีแรงจูงใจที่ดี มีความมั่นใจในตนเองสูง และมีความวิตกกังวลแบบเอื้ออำนวยจะสามารถเรียนรู้ภาษาได้ดียิ่งขึ้น และผู้สอนยังต้องลดความวิตกกังวลในการเรียนของผู้เรียนลง เพื่อให้การเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ผู้สอนต้องเตรียมกิจกรรมที่สอดคล้องและส่งเสริมการเรียนรู้คำศัพท์ของผู้เรียน โดยอาจนำกิจกรรมการสอนต่างๆ ที่จะช่วยสนับสนุนการเรียนรู้คำศัพท์ให้เกิดการจำได้พร้อมทั้งเข้าใจ

ความหมาย สามารถนำไปใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม นอกจากนี้ ผู้สอนยังต้องให้ความสำคัญกับบรรยากาศการเรียนการสอนในห้องเรียน เพราะเชื่อว่าความวิตกกังวลนั้นส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน (Krashen & Terrell, 1983)

หลักการของการเรียนรู้ภาษาที่สองที่กล่าวมานั้น มีความสอดคล้องกับขั้นความพร้อมของผู้เรียนก่อนการพูด ดังที่ Krashen & Terrell (1983) ได้อธิบายไว้สามขั้น คือ 1. ขั้นก่อนการพูด (Pre-Production Stage) ในขั้นนี้ ผู้เรียนจะฟังการออกเสียงคำศัพท์ในภาษาที่สองจากผู้สอนเพียงอย่างเดียว ผู้เรียนจะแสดงความเข้าใจผ่านท่าทางหรือการทำตามคำสั่งเท่านั้น 2. ขั้นเริ่มพูด (Early-Production Stage) ในขั้นนี้ ผู้เรียนจะเริ่มพูดคำหรือวลีสั้นๆ ในภาษาที่สองออกมาบ้าง หรือเริ่มมีการใช้ภาษาที่สองผ่านการเขียน เช่น เติมคำในตาราง หรือแก้ไขคำผิด 3. ขั้นพูด (Speech Emergence Phase) ในขั้นนี้ ผู้เรียนจะสามารถใช้ภาษาที่สองได้ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน เช่น การแสดงบทบาทสมมติ กิจกรรมเกม การแสดงความคิดเห็น หรือการให้ความร่วมมือแก้ปัญหาในกลุ่ม เป็นต้น

หากพิจารณาจากหลักการที่กล่าวมาข้างต้น สามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นการสอนแบบธรรมชาติ ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1) ขั้นก่อนการอ่าน เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนมุ่งหมายให้ผู้เรียนเกิดความพร้อม เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่สาระสำคัญในบทเรียน โดยผู้สอนอาจเริ่มจากการเล่าเรื่อง แสดงรูปภาพ แสดงวัตถุจริง หรือถามคำถามง่ายๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเชื่อมโยงความรู้เดิมหรือประสบการณ์ของผู้เรียนกับความรู้ใหม่ที่ผู้สอนจะสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งมีการดึงเอาคำศัพท์ที่สำคัญจากบทอ่านมาสอนผู้เรียน และอ่านบทอ่านภาษาอังกฤษให้ผู้เรียนฟังก่อนเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้เรียนก่อนการฝึกการอ่านด้วยตนเอง

2) ขั้นระหว่างการอ่าน ขั้นนี้ผู้สอนจะมีการตั้งคำถามเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้เรียนฝึกการอ่านจับใจความสำคัญเพื่อให้สามารถเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งผู้เรียนยังได้ฝึกการออกเสียงบทอ่านนั้นๆ ด้วยตนเองอีกด้วย

3) ขั้นหลังการอ่าน ในขั้นนี้ผู้เรียนจะได้ทำกิจกรรมเพื่อเป็นการประเมินผลการเรียนรู้ โดยอาจทำแผนผังสรุปความคิด ตอบคำถาม ทำแผนผังเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่ได้อ่าน

ถึงแม้ว่าแนวการสอนแบบธรรมชาตินี้จะเน้นไปที่การสอนทักษะฟัง พูดสำหรับผู้เรียนภาษาที่สองในขั้นเริ่มต้น แต่หัวใจสำคัญของแนวการสอนนี้คือ เป็นแนวการสอนที่ต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสาร ซึ่งความสามารถในการอ่านก็ถือเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยพัฒนาให้ทักษะการสื่อสารมีประสิทธิภาพโดยมีความรู้คำศัพท์เป็นตัวช่วยสนับสนุนให้การอ่านประสบความสำเร็จ ดังนั้นการเรียนโดยใช้แนวการสอนแบบธรรมชาติจึงอาจมีส่วนช่วยให้เกิดการเรียนรู้คำศัพท์ ซึ่งจะมีผลในการพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษต่อไปได้

สำหรับปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนส่วนใหญ่ นั้น นักเรียนยังประสบปัญหาในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ กล่าวคือ มีความรู้ในด้านคำศัพท์ที่ค่อนข้างน้อย ไม่สามารถจดจำคำศัพท์ได้ ซึ่งส่งผลต่อการอ่านโดยมีสาเหตุมาจากการที่ครูผู้สอนเน้นการแปลมากกว่าการให้เด็กค่อยๆ ทำความเข้าใจกับบทอ่าน นอกจากนี้ นักเรียนยังขาดแรงจูงใจในการเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ ส่งผลให้เมื่อถึงคาบเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่ครูผู้สอนให้บทอ่านภาษาอังกฤษในการสอน นักเรียนไม่สามารถอ่านและทำความเข้าใจเนื้อเรื่องได้ จากการสอบถามนักเรียนบางส่วนเกี่ยวกับปัญหาที่นักเรียนเผชิญในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะการอ่าน นักเรียนส่วนใหญ่ตอบว่าเกิดความรู้สึกอึดอัดเมื่อถึงคาบเรียนวิชาภาษาอังกฤษ และมองว่าวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่น่าเบื่อหน่าย เรียนแล้วไม่เกิดความเข้าใจ นักเรียนส่วนใหญ่จึงเลือกที่จะเน้นการท่องจำเฉพาะคำศัพท์ที่คิดว่าจะใช้ในการทำข้อสอบ และให้ความสำคัญไปที่โครงสร้างไวยากรณ์แทน

อย่างไรก็ตาม งานวิจัยส่วนใหญ่ใช้แนวการสอนแบบธรรมชาติเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษ รวมทั้งทักษะการฟังและการพูด โดยแทบจะไม่มีการศึกษาถึงทักษะการอ่านเลย ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติมาเป็นแนวทางในการพัฒนาความรู้ในด้านคำศัพท์ ไปจนถึงการพัฒนาทักษะในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาในอนาคต ทั้งยังเป็นรากฐานสำคัญที่จะช่วยพัฒนาทักษะภาษา

ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น ทำให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและมั่นใจ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนก่อนและหลังจากการใช้แนวการสอนแบบธรรมชาติ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนก่อนและหลังการใช้แนวการสอนแบบธรรมชาติ

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการอ้างอิงจากผลวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดห้วยแก้ว จังหวัดเชียงใหม่ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 2 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 44 คน ซึ่งจัดห้องเรียนแบบความสามารถ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดห้วยแก้ว จังหวัดเชียงใหม่ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 20 คน จำนวน 1 ห้องเรียน มี ซึ่งได้มาด้วยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยมีห้องเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่ใช้แนวการสอนแบบธรรมชาติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 5 แผน แผนละ 4 คาบ คาบละ 50 นาที รวมทั้งหมดเป็น 20 คาบ โดยได้ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.0

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบทดสอบความรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย จำนวน 40 ข้อ ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบมีค่าเท่ากับ 0.42 ค่าอำนาจจำแนกมีค่าเท่ากับ 0.57 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86 และแบบทดสอบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ เป็นแบบทดสอบปรนัยจำนวน 30 ข้อ ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบมีค่าเท่ากับ 0.45 ค่าอำนาจจำแนกมีค่าเท่ากับ 0.86 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88 โดยแบบทดสอบทั้งสองนั้นเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกันทั้งก่อนและหลังการทดลอง นำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20 (Kuder-Richardson) โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.0

การเก็บรวบรวมข้อมูล

รูปแบบการวิจัยครั้งนี้ เป็นรูปแบบการทดลองกลุ่มเดียว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษและแบบทดสอบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน โดยใช้แนวการสอนแบบธรรมชาติ ซึ่งมีรูปแบบดังนี้

X1Y1	N1, N2,, N5	X2Y2
------	-------------------	------

ความหมายของสัญลักษณ์

X1 หมายถึงการทำแบบทดสอบความรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษก่อนเรียนโดยใช้แนวการสอนแบบธรรมชาติ

- Y1 หมายถึงการทำแบบทดสอบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษก่อนเรียนโดยใช้แนวการสอนแบบธรรมชาติ
- N1-5 หมายถึงการเรียนโดยใช้แนวการสอนแบบธรรมชาติ
- X2 หมายถึงการทำแบบทดสอบความรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษก่อนเรียนโดยใช้แนวการสอนแบบธรรมชาติ
- Y2 หมายถึงการทำแบบทดสอบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษหลังเรียนโดยใช้แนวการสอนแบบธรรมชาติ

ขั้นตอนการดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.กลุ่มเป้าหมายทำแบบทดสอบความรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษและแบบทดสอบความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษก่อนการเรียนโดยใช้แนวการสอนแบบธรรมชาติ

2.ดำเนินการสอนตามการแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนแบบธรรมชาติจำนวน 5 แผน แผนละ 4 คาบ คาบละ 50 นาที รวมทั้งหมด 20 คาบ ตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. 2559 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560

3.กลุ่มเป้าหมายทำแบบทดสอบความรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษและแบบทดสอบความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษซึ่งเป็นชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนการเรียนทดลอง

4.นำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์และแปลผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการทดลองทั้งหมดจะถูกนำมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ แล้วจึงนำมาเทียบกับเกณฑ์ระดับคุณภาพของ Bureau of Academic Affairs and Educational Standards (2011) ดังนี้

ร้อยละ	ระดับคุณภาพ
80-100	ดีเยี่ยม
70-79	ดี
60-69	พอใช้
50-59	ผ่าน
1-49	ไม่ผ่าน

ผล

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และระดับคุณภาพของคะแนนความรู้คำศัพท์ ภาษาอังกฤษก่อนและหลังการเรียนการสอนตามแนวการสอนแบบธรรมชาติ

	ค่าเฉลี่ย (40)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ร้อยละ	ระดับคุณภาพ	t-test	p-value
ก่อนเรียน	11.20	3.19	37.33	ไม่ผ่าน	15.69	<0.0001
หลังเรียน	21.60	5.08	72.00	ดี		

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษก่อนการเรียนตามแนวการสอนแบบธรรมชาติ เท่ากับ 11.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.19 คิดเป็นร้อยละ 37.33 ซึ่งอยู่ในระดับคุณภาพไม่ผ่าน ส่วนค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษหลังการเรียนการสอนตามแนวการสอนแบบธรรมชาติ เท่ากับ 21.60

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.08 คิดเป็นร้อยละ 72 ซึ่งอยู่ในระดับคุณภาพดี ผลคะแนนบททดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และระดับคุณภาพ ของคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังการเรียนการสอนตามแนวการสอนแบบธรรมชาติ

	ค่าเฉลี่ย (30)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ร้อยละ	ระดับคุณภาพ	t-test	p-value
ก่อนเรียน	8.10	2.31	27.00	ไม่ผ่าน	8.10	<0.0001
หลังเรียน	12.90	4.40	43.00	ไม่ผ่าน		

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษก่อนการเรียนการสอนตามแนวการสอนแบบธรรมชาติ เท่ากับ 8.10 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.31 คิดเป็นร้อยละ 27 ซึ่งอยู่ในระดับคุณภาพไม่ผ่าน ส่วนค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษหลังการเรียนการสอนตามแนวการสอนแบบธรรมชาติ เท่ากับ 12.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.40 คิดเป็นร้อยละ 43 ซึ่งอยู่ในระดับคุณภาพไม่ผ่านเช่นกัน แต่เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน จะเห็นว่าความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของผู้เรียนหลังเรียน มีแนวโน้มสูงกว่าก่อนเรียนโดยผลคะแนนบททดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยพบว่าประเด็นสำคัญที่น่าสนใจ ซึ่งจะนำมาอภิปรายแยกเป็นสองประเด็นหลักดังต่อไปนี้

1. นักเรียนมีความรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษสูงขึ้นหลังการเรียนการสอนตามแนวการสอนแบบธรรมชาติ ซึ่งสืบเนื่องมาจากปัจจัยต่างๆดังนี้

ประการแรก แนวการสอนแบบธรรมชาติเป็นแนวการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในความหมายของคำศัพท์โดยแท้จริงร่วมกับการใช้สื่อต่างๆประกอบการสอน เช่น รูปภาพ หรือวัตถุจริง การใช้สื่อการสอนเหล่านี้เป็นการให้ตัวป้อนที่เข้าใจได้ (Comprehensible Input) แก่ผู้เรียน ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์ที่ได้ง่ายขึ้น ผู้วิจัยมีการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนโดยการใช้คำสั่งง่ายๆ คือ ให้ผู้เรียนชี้ไปที่รูปภาพตามที่คุณวิจัยออกเสียง หากผู้เรียนสามารถชี้ไปได้ถูกต้อง แสดงว่าผู้เรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์ภาษาอังกฤษนั้นๆแล้ว

ประการที่สอง หมวดหมู่คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยนำมาสอนนั้นเริ่มจากหมวดหมู่ใกล้ตัวก่อนแล้วจึงค่อยๆ เพิ่มคำศัพท์ในหมวดหมู่ที่ไกลตัวมากขึ้น ทั้งนี้การเรียงลำดับการสอนคำศัพท์ในลักษณะนี้จะช่วยให้ผู้เรียนค่อยๆ จดจำและเข้าใจความหมายของคำศัพท์ภาษาอังกฤษจากบริบทต่างๆที่สามารถพบเจอได้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งไม่ยากเกินความสามารถของผู้เรียน สอดคล้องกับสมมติฐานตัวป้อน (The Input Hypothesis) ดังที่ Krashen (1982) กล่าวว่า ตัวป้อนเข้า (+1) ควรมีความยากขึ้นกว่าความรู้เดิม (i) ของผู้เรียนเพียงเล็กน้อย เพื่อให้ง่ายต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

ประการสุดท้าย การนำสื่อการสอนที่เป็นรูปภาพ และวัตถุจริงมาใช้ในการเรียนการสอนตามแนวการสอนแบบธรรมชาติ มีส่วนช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานและมีความสนใจในการเรียนรู้คำศัพท์มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานแรงด้านความรู้สึก (The Affective Filter Hypothesis) ของ Krashen & Terrell (1983) ซึ่งได้กล่าวว่า ผู้วิจัยจะต้องเตรียมกิจกรรมที่สอดคล้องและส่งเสริมการเรียนรู้คำศัพท์ของผู้เรียน รวมทั้งลดความวิตกกังวลในการเรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนที่มีแรงจูงใจที่ดี มีความมั่นใจในตนเองสูง ทำให้สามารถเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

ปัจจัยที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sricharoen (2005) ที่ได้ศึกษาเรื่องการใช้แนวคิดวิธีธรรมชาติเพื่อพัฒนาความสามารถในการฟัง พูดภาษาอังกฤษ และความสามารถในการรู้คำศัพท์ของผู้เรียนในระดับเตรียมความพร้อม ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความสามารถด้านการฟัง พูดผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 60 และมีความรู้คำศัพท์ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือร้อยละ 60 หลังได้เรียนตามแนวคิดวิธีธรรมชาติ ซึ่งจะเห็นได้ว่าความรู้คำศัพท์ของผู้เรียนเพิ่มขึ้นหลังได้รับการเรียนการสอนตามแนวการสอนแบบธรรมชาติ โดยงานวิจัยนี้ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้กลุ่มเป้าหมายมีแนวโน้มความรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษสูงขึ้นคือมาจากการเรียนรู้คำศัพท์ผ่านการใช้สื่อการสอนที่จับต้องได้ ทำให้เกิดความเข้าใจในความหมายเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งการที่ผู้วิจัยนำคำศัพท์ที่อยู่ในหมวดหมู่ใกล้เคียง ยังเป็นการช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายของคำศัพท์ได้รวดเร็วยิ่งขึ้น อีกทั้งปริมาณของคำศัพท์ที่ใช้สอนอยู่ในระดับที่พอเหมาะ ทำให้ผู้เรียนไม่เกิดความเครียด สอดคล้องกับสมมติฐานตัวป้อนเข้า (The Input Hypothesis) โดยระดับความยากของคำศัพท์ใหม่นั้น มีความยากขึ้นเพียงเล็กน้อยเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และเข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น

2. นักเรียนมีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษสูงขึ้นหลังการเรียนการสอนตามแนวการสอนแบบธรรมชาติ ซึ่งสืบเนื่องมาจากปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

ประการแรก ในการสอนการอ่านภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยได้นำกลวิธีการอ่านแบบอ่านผ่าน (Scanning) และการอ่านข้าม (Skimming) ดังที่ Krashen & Terrell (1983) ได้แนะนำไว้ว่าเหมาะสมสำหรับการเรียนการสอนตามแนวการสอนแบบธรรมชาติ ซึ่งกลวิธีนี้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อเรื่องที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากผู้เรียนจะสามารถมองเห็นภาพรวมของเนื้อเรื่องได้อย่างคร่าวๆ ก่อนว่ามีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องอะไร ผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนโดยการถามคำถามง่ายๆ ก่อน แล้วจึงค่อยๆ เพิ่มความยากของข้อคำถามซึ่งผู้เรียนจะต้องใช้กลวิธีการอ่านข้าม (Skimming) ซึ่งจำเป็นจะต้องเข้าใจในรายละเอียดของเนื้อเรื่องเพื่อนำมาใช้ในการตอบคำถาม

ประการที่สอง ในการสอนการอ่านตามแนวการสอนแบบธรรมชาติ การฟังถือเป็นทักษะแรกๆ ที่ผู้เรียนควรได้พัฒนา เนื่องจากทักษะการฟังนั้นสามารถนำไปสู่การพัฒนาของทักษะอื่นๆ ต่อไปได้ ในการสอนการอ่านภาษาอังกฤษครั้งนี้ ผู้วิจัยจะเน้นให้ผู้เรียนได้ฟังเนื้อเรื่องที่ผู้วิจัยอ่านซ้ำหลายๆ รอบก่อนที่ผู้เรียนจะฝึกอ่านด้วยตนเอง เพื่อเป็นการให้ผู้เรียนเกิดความคุ้นเคยกับภาษาอังกฤษ ซึ่งสอดคล้องกับแนวการสอนแบบธรรมชาติที่ Krashen & Terrell (1983) กล่าวว่า คือ ทักษะการฟังเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาทักษะอื่นๆ ต่อไป ดังนั้น การให้ผู้เรียนได้ฟังผู้วิจัยอ่านเนื้อเรื่องซ้ำหลายๆ ครั้งให้ผู้เรียนฟังก่อน จะเป็นการช่วยนำไปสู่การพัฒนาทักษะการอ่านได้

ประการที่สาม แนวการสอนแบบธรรมชาติจะเน้นการให้ตัวป้อนที่เข้าใจได้ (Comprehensible Input) แก่ผู้เรียน เพื่อเป็นตัวช่วยในการเรียนรู้ภาษาและเข้าใจในความหมายได้อย่างถูกต้อง ดังนั้น การที่ผู้วิจัยมีการดึงเอาคำศัพท์ภาษาอังกฤษจากเนื้อเรื่องมาสอนก่อนการสอนบทอ่านภาษาอังกฤษ จึงมีส่วนในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งเมื่อผู้เรียนเกิดความเข้าใจในความหมายของคำศัพท์นั้นๆ แล้ว ก็จะไปสู่การเรียนรู้โครงสร้างทางภาษาอังกฤษในลักษณะอื่นๆ เช่น โครงสร้างประโยคต่างๆ โดยธรรมชาติ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และเข้าใจสาระสำคัญของบทอ่านได้มากขึ้น เพราะผู้เรียนได้เห็นตัวอย่างเพียงพอต่อความเข้าใจ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานตัวป้อน (The Input Hypothesis) ดังที่ Krashen (1982) กล่าวว่า ตัวป้อนเข้า (+1) ควรมีความยากขึ้นกว่าความรู้เดิม (i) ของผู้เรียนเพียงเล็กน้อย เพื่อให้ง่ายต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน นอกจากนี้การที่ผู้เรียนมีความรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษเป็นฐานนำไปสู่การพัฒนาความสามารถในการอ่าน ยังมีความสอดคล้องกับทฤษฎีโครงสร้างประสบการณ์เดิม (Schema Theory) ดังที่ Carrell & Eisterhold (1983) กล่าวว่า ความรู้ที่มีอยู่เดิมแล้วนั้น เป็นส่วนสำคัญในกระบวนการตีความความรู้ใหม่ และนำไปเก็บไว้รวมกับฐานความรู้เดิม นอกจากนี้ Rubin (1993) ได้กล่าวถึงทฤษฎีโครงสร้างความรู้เดิมไว้ว่า เป็นทฤษฎีที่เน้นความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เดิม (Prior Knowledge) และความเข้าใจ (Comprehension) ซึ่งประสบการณ์หรือความรู้เดิมของผู้เรียนนั้นจะมีส่วนช่วยในการสร้างความเข้าใจจากสิ่งที่ได้อ่าน

จากปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้น มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Preechachon (2001) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านตามแนวการสอนภาษาธรรมชาติสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติสูงกว่าก่อนการทดลอง

สรุป

จากผลการวิจัยข้างต้น สามารถสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนมีความรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษสูงขึ้นหลังการเรียนการสอนตามแนวการสอนแบบธรรมชาติ
2. นักเรียนมีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษสูงขึ้นหลังการเรียนการสอนตามแนวการสอนแบบธรรมชาติ

ข้อเสนอแนะ

1. การเรียนการสอนโดยใช้แนวการสอนแบบธรรมชาตินั้น จำเป็นต้องใช้เวลาให้มากขึ้น และไม่ควรกำหนดระยะเวลาที่ตายตัว เนื่องจากเนื้อหาในบางเรื่อง ผู้เรียนจะใช้เวลาไม่น้อยในการเข้าใจไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายๆด้าน ซึ่งรวมไปถึงความยากง่ายของบทเรียนด้วย
2. การจัดกิจกรรมกลุ่มควรจัดเป็นกลุ่มเล็กๆ เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
3. ผู้วิจัยควรส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนที่อยู่ในระดับอ่อนให้มากขึ้น ร่วมกับการให้แรงจูงใจในด้านบวก เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในตัวบทเรียนมากขึ้น
4. เนื้อหาที่ผู้วิจัยนำมาใช้สอนนั้น ควรเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียนหรือไม่ไกลจากตัวผู้เรียนมากนัก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมโยงระหว่างประสบการณ์เดิมกับความรู้ใหม่ได้ง่ายขึ้น เป็นการช่วยประหยัดเวลาในการสอนอีกทางหนึ่ง
5. การใช้แนวการสอนแบบธรรมชาตินี้ควรนำสื่อการสอนมาช่วยในการเพิ่มระดับความเข้าใจและความสนใจของผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นรูปภาพ วิดีโอ วัตถุจริง เพลง ฯลฯ โดยควรพิจารณาการใช้สื่อแต่ละประเภทให้เหมาะสมตามเนื้อหาที่สอนและความเอื้ออำนวยของสถานที่

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการนำแนวการสอนแบบธรรมชาติไปทดลองใช้กับการสอนวิชาอื่นๆที่มีการเรียนการสอนเป็นภาษาที่สอง
2. ควรเพิ่มระยะเวลาในการทำวิจัยให้มากขึ้นกว่าเดิม
3. ควรนำแนวการสอนแบบธรรมชาติดไปทดลองใช้ในการพัฒนาทักษะด้านอื่นๆ เช่น ทักษะการเขียน เป็นต้น
4. ในขั้นตอนของการอ่านบทอ่านให้ผู้เรียนฟัง ควรให้ผู้เรียนได้ฟังในสำเนียงของเจ้าของภาษาเพื่อให้เกิดความคุ้นเคย รวมทั้งยังเป็นการออกเสียงที่ถูกต้องตามหลักภาษา
5. ควรนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้ก่อนนำไปใช้ในการทดลองจริง เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นอย่างคร่าวๆ

เอกสารอ้างอิง

Bureau of Academic Affairs and Educational Standards. (2011). *The Handbook of Learning Management for Foreign Department*. Bangkok: The Agricultural Co-operative Federation of Thailand. (in Thai)

- Carrell, P. L. & Eisterhold, J. C. (1983). Schema Theory and ESL Reading Pedagogy. *TESOL Quarterly*, 17(4), 553.
- Krahnke, K. (2000). *Reading together: A reading/activities text*. (Third ed.). Cambridge: Cambridge University Press.
- Krashen, S. D. (1982). *Principles and practice in second language acquisition*. Oxford: Pergamon.
- Krashen, S. & Terrell, T. (1983). *The Natural Approach: Language Acquisition in the Classroom*. Oxford: Pergamon.
- Preechachon, J. (2001). *Provision of Whole Language Approach Activities to Promote Reading Ability of Second Year Kindergatners*. Master's Thesis. Chiang Mai University. (in Thai)
- Rubin, D. (1993). *A practical approach to teaching reading* (Second ed.). New York: Holt, Rinehart, and Winston.
- Sricharoen, A. (2005). *Use of the natural approach to develop English listening speaking abilities and word recognition of preparatory level learners*. Master's Thesis. Chiang Mai University. (in Thai)
- Thornbury, S. (2002). *How to Teach Vocabulary*. Harlow: Pearson Education Limited.

บ้านสมัยใหม่ : ผลกระทบและการปรับตัวของชาวมุสลิมมลายูในกัมปงไอร์ ประเทศบรูไนดารุสซาลาม

Modern house: Impact and Adaptation of Muslim-Melayu in Kampong Ayer,
Brunei Darussalam

ปัญญา เทพสิงห์^{1*} เก็ดตวา บุญปรากการ² เกษตรชัย และหิมี¹ และเจตน์สฤษดิ์³ สังข์พันธ์³
punya Tepsing^{1*} Kettawa Boonprakarn² Kasetchai Laeheem¹ and Jedsarid Sangkan³

¹คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90112

²คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

³วิทยาลัยประมงติณสูลานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90100

¹Faculty of Liberal arts, Prince of Songkla University, Hat Yai district Songkhla Province 90112. Thailand

²Faculty of Humanities and Social Sciences, Thaksin University, Muang, Songkhla Province 90000. Thailand

³Tinsuranonda Fisheries College, Muang District, Songkhla Province 90100. Thailand

*Corresponding Author, E-mail: punya.t@psu.ac.th

(Received: November 10, 2017; Revised: January 23, 2018; Accepted: January 24, 2018)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์บ้านสมัยใหม่กับผลกระทบและการปรับตัวของชาวมุสลิมมลายูในกัมปงไอร์ ประเทศบรูไนดารุสซาลาม เป็นการใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากเอกสารและภาคสนาม โดยศึกษาจากวัฒนธรรมทางวัตถุ การสังเกต และสัมภาษณ์เจาะลึก ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูล 13 คน ได้แก่ ผู้นำชุมชน เจ้าของบ้านในกัมปงไอร์ นักวิชาการ ตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า วิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความและสร้างข้อสรุป นำเสนอเชิงพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า บ้านสมัยใหม่ของชาวมุสลิมมลายูมีลักษณะที่แตกต่างจากบ้านแบบประเพณี ทั้งโครงสร้างและการจัดสรรพื้นที่ ส่งผลให้ชีวิตผู้คนต้องปรับตัว เพื่อให้ทันกับรูปแบบบ้านที่เปลี่ยนไป ยังมีคนจำนวนมากอาศัยบ้านแบบประเพณี โดยเฉพาะผู้สูงวัยที่เห็นว่าบ้านสมัยใหม่ไม่ตอบสนองต่อวิถีชีวิตดั้งเดิมของชาวมลายู ส่วนคนที่อาศัยบ้านสมัยใหม่ ระยะเวลาแรกๆ มีภาวะความล้าทางวัฒนธรรมเนื่องจากลักษณะบ้านเปลี่ยนไปเร็วกว่าที่สังคมจะตามทัน จนปัจจุบันสามารถปรับตัวได้ตามสภาพการณ์ สัมพันธ์กับการใช้สอยตามวิถีชีวิตมุสลิมมลายู ซึ่งแบ่งได้สองแบบคือ การใช้สอยในบ้านที่ยังยึดจารีตอิสลาม และการใช้สอยในบ้านที่ยึดวิถีอิสลามแต่ปรับเปลี่ยนบางสิ่งตามโลกสมัยใหม่ หันไปยอมรับวัฒนธรรมตะวันตกและสังคมบริโภคนิยม ซึ่งสะท้อนได้จากเครื่องใช้สอยหรือการจัดพื้นที่บ้านสมัยใหม่ ปัจจุบันรัฐส่งเสริมกัมปงไอร์เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ถูกควบคุมด้วยหลักศาสนาอิสลาม สภาพนี้ส่งผลให้ชีวิตในบ้านสมัยใหม่ของมุสลิมมลายูในกัมปงไอร์ตกอยู่ในกระแสทั้งอิสลามานาว์ตันและโลกสมัยใหม่

คำสำคัญ : บ้านสมัยใหม่ ผลกระทบ มุสลิมมลายู กัมปงไอร์

Abstract

The objective of this qualitative study was to analyze modern houses and Impact included Adaptation of Muslim-Melayu in Kampong Ayer, Brunei Darussalam. Data were collected from related documents and from the field through observations on material and non-material culture, and in-depth interviews with 13 informants in Kampong Ayers consisting of community leader, house owners and academics. The data were validated through triangulation, then interpreted, concluded, and presented with analytical

description. The study found that modern houses of Muslim-Melayu are different from traditional houses, both structure and space arrangement resulting in people adaptation to changes of the houses. However, there are still many people living in traditional houses, especially elderly people who regard modern houses as not responding to the traditional way of life among Melayu. Regarding people who live in modern houses, there was cultural lag in the beginning due to the characteristics of the houses that requires time for them to catch up. Nevertheless, they have been well-adapted to the condition that is related to the use of the houses in the way of life among Muslim-Melayu which could be classified into two types. One is the use in families adhering to strict Islamic customs and the other is the use in families adhering to Islamic customs with some changes according to the modern world adopting some Western culture and some extent of materialism reflected in utensils and space arrangement in modern houses. At present, the state promotes Kampong Ayer as a cultural tourist attraction that is controlled by Islamic principles. As a result, lives of Muslim-Melayu in modern houses are in both the currents of Islamization and secularization.

Keywords: Modern houses, Impact, Muslim-Melayu, Kampong Ayer

บทนำ

บ้านเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญของชีวิต เป็นพื้นที่ชีวิตที่รองรับกิจกรรมทั้งเชิงปัจเจกและสาธารณะ บ้านแต่ละแห่งมีความแตกต่าง ขึ้นกับบริบทความเชื่อ สิ่งแวดล้อม และคตินิยมในการก่อสร้าง หรือวิถีทางวัฒนธรรม ในวิถีชาวมลายู-มุสลิมในกัมปงไอร์เป็นอีกแห่งหนึ่งที่บ้านแสดงออกถึงคติในแบบก่อสร้าง และโดดเด่นที่สุดคือการมีบ้านจำนวนมากตั้งอยู่บนน้ำ มีไม้เสาปักลงน้ำ โดยเฉพาะخانกรุงบันดาเสรีเบกาวันตามลำน้ำบรูไน ที่เรียกหมู่บ้านน้ำหรือกัมปงไอร์ โดยบ้านในหมู่บ้านน้ำมีสองลักษณะใหญ่ๆ คือ บ้านแบบประเพณีนิยม และบ้านแบบสมัยใหม่ที่รับเอาอิทธิพลตะวันตก ชาวกัมปงไอร์ส่วนหนึ่งใช้ชีวิตในบ้านแบบดั้งเดิม ส่วนหนึ่งชีวิตในบ้านสมัยใหม่ การอาศัยอยู่ในบ้านสมัยใหม่เป็นการปรับเปลี่ยนชีวิตที่สำคัญ ทั้งนี้ไม่ได้เป็นเพราะความต้องการพัฒนาสังคมของฝ่ายรัฐเท่านั้น แต่หมายถึงการเปลี่ยนแปลงชีวิตครั้งสำคัญของชาวน้ำ ท่ามกลางกระแสโลกตะวันตกหรือโลกสมัยใหม่ที่คุกคามเข้ามาเรื่อยๆ

การรับอิทธิพลจากโลกสมัยใหม่ส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนรูปแบบบ้าน พื้นที่ภายใน และเครื่องใช้สอยภายในบ้าน ชีวิตในบ้านของชาวมลายูที่ดำรงรักษาไว้ถูกตัดตอน เติบโต หรือสร้างขึ้นใหม่ เพื่อสนองความต้องการของกลุ่มหัวก้าวหน้า ผู้สนใจศิลปวัฒนธรรมจากโลกภายนอก ทำให้มีเทคโนโลยีใหม่ๆ หลั่งไหลเข้ามา คำว่าโลกสมัยใหม่มักอิงกับแนวคิดตะวันตกหรือความเป็นสากล โลกสมัยใหม่ของคนมลายูจึงเป็นโลกของการสะท้อนอิทธิพลตะวันตกที่กำลังครอบงำวิถีชีวิตในกัมปงไอร์ บ้านนอกจากแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงค่านิยมแล้วยังแสดงถึงพัฒนาการของบ้าน จากบ้านที่แรงผลักดันเกิดจากบริบทวัฒนธรรมท้องถิ่นสู่วัฒนธรรมสากล บ้านแบบสมัยใหม่กำลังเติบโตและเป็นที่ต้องการของคนจำนวนมาก ท่ามกลางสภาพปัญหาของบ้านแบบประเพณี อาทิเช่น ความเสี่ยงของอัคคีภัย ความเตี้ยของเพดาน พื้นบ้านสูงไม่เพียงพอต่อการป้องกันน้ำท่วม เสาไม้ที่ไม่ทนน้ำ บ้านสมัยใหม่เป็นทางเลือกที่ดีกว่า แม้ภาวะความทันสมัยหรือโลกสมัยใหม่จะทำให้คนกัมปงไอร์มีความเป็นอยู่สะดวกสบายขึ้น แต่ก็น่าห่วงใยเมื่อบ้านรุ่นเก่าถูกทำลายลง แล้วสร้างบ้านแบบสมัยใหม่ทดแทนบ้านแบบประเพณี ดังมีผลการศึกษาของ Adenan et al. (2014) เรื่อง Kampong Ayer: A Community Living on Water in Brunei Darussalam ที่พบข้อมูลบางอย่างเกี่ยวกับการปรับปรุง บ้านซึ่งสร้างด้วยไม้ถูกทดแทนด้วยอิฐ ปูน และเหล็กกล้า บางจุดบูรณะและขยายบ้าน โดยจ้างผู้รับเหมาหรือแรงงานต่างชาติ ซึ่งกำลังเป็นที่นิยมมากขึ้น มากจนต่อมาไม่ในชุมชนท้องถิ่นหมดความจำเป็นลง ยังมีผลการศึกษาของ Cleary & Kam (1991) เรื่อง The Changing Socio Economic Structure

of Kampong Ayer, Brunei Darussalam ซึ่งสรุปว่า กัมปงไอร่ (Kampong Ayer) ในแหล่งประวัติศาสตร์ มีฐานะเป็นศูนย์กลางทางภูมิศาสตร์และเศรษฐกิจของประเทศ ปัจจุบันพื้นที่กัมปง ไอร่ได้เปลี่ยนแปลงภายใต้บริบทการขยายตัวทางเศรษฐกิจของเขตเมือง การเติบโตของกรุงบันดา เสรีเบกวันในเขตเมืองมีความหมายต่อหมู่บ้านน้ำเก่าแก่ ต้องกลายสภาพเป็นชุมชนชายขอบทางเศรษฐกิจและชายขอบทางภูมิศาสตร์ ปัจจุบันมีบุคคลและองค์กรต่างๆ ได้พยายามอนุรักษ์บ้านแบบประเพณีไว้ เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงในระดับชาติ ทำให้มีแนวปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมในการอนุรักษ์บ้าน อย่างไรก็ตามด้วยรูปแบบบ้านที่มีความแตกต่าง ทำให้เกิดคำถามซึ่งมีทั้งฝ่ายเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับรูปทรงบ้านสมัยใหม่ที่สรรสร้างในพื้นที่ที่ถูกนิยามว่าเป็นเขตวัฒนธรรมที่มีชีวิต (Living culture area) โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวที่เห็นว่า การดำเนินงานตามอิทธิพลภายนอกจะทำให้ประชาชนไม่มีที่ยืนของตนเอง ดังที่ Blanc (2012) นักท่องเที่ยวต่างชาติวิจารณ์บ้านที่สร้างขึ้นใหม่ว่าไม่ได้กำหนดโดยคนในท้องถิ่นหรือคนที่มีใจอนุรักษ์ แต่กำหนดโดยนักพัฒนาจากวัฒนธรรมต่างชาติ นักพัฒนาต่างชาติชอบกำหนดที่อยู่อาศัยชนิดแน่นอน เป็นสัดส่วนตามวัฒนธรรมตนเอง โดยไม่ให้คนกัมปงไอร่ทำตามวัฒนธรรมของตนเอง

เหตุผลการสร้างบ้านสมัยใหม่บนน้ำก็เพื่อช่วยเหลือผู้เดือดร้อนในกัมปงไอร่ รัฐบาลจัดสรรเงินเพื่อสร้างสวัสดิการแก่สังคม โดยให้ผ่อนซื้อในราคาถูก มีหน่วยงานที่เข้ามาเกี่ยวข้องคือกระทรวงพัฒนา กระทรวงเคหะสถาน และสำนักพระราชวัง อันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง พื้นที่สร้างมีสองแหล่งคือเขตกัมปงไอร่และเขตกัมปงบุหงา เขตกัมปงไอร่เป็นเขตที่ตั้งของชุมชนโบราณมีประชากรค่อนข้างหนาแน่นอยู่ชานกรุง ขณะที่กัมปงบุหงาอยู่ห่างออกไปราว 5 กิโลเมตร ในเขตกัมปงไอร่สร้างเสร็จในปี ค.ศ. 2011 มีจำนวน 65 หลัง จำนวนนี้เท่ากับ 65 ชนชาของสุลต่าน การสร้างบ้านใหม่จึงถือเป็นของขวัญประชาชน ในโอกาสการเฉลิมฉลองพระชนมายุของสุลต่านครบ 65 ชนชาด้วย บ้านที่สร้างใหม่ในกัมปงไอร่มีรูปทรงบ้านสมัยใหม่ตามวัฒนธรรมตะวันตก โดยรัฐได้จ้างให้ชาวเกาหลีเป็นผู้ออกแบบและชาวสิงคโปร์ตกแต่งภายใน มีสองรูปแบบใหญ่ๆ คือ บ้านหนึ่งชั้น (แบบ A) และบ้านสองชั้น (แบบ B) บ้านเหล่านี้ยังเป็นแผนการช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากอัคคีภัย กล่าวคือในช่วงระยะปี ค.ศ. 1920 -1950 เป็นช่วงที่กัมปงไอร่มีบ้านเรือนหนาแน่นมาก เป็นผลจากการย้ายสมาชิกออกจากบ้านหลักโดยเฉพาะหลังแต่งงาน ทำให้ต้องขยายบ้านหรือสร้างบ้านหลังใหม่บริเวณบ้านเดิมที่มีเนื้อที่จำกัด เมื่อเกิดเหตุไฟไหม้จึงลุกลามอย่างรวดเร็ว รัฐบาลต้องแก้ปัญหาโดยสร้างบ้านแบบใหม่ขึ้นมาทดแทน (Ibrahim, 2012) แต่บ้านเหล่านี้ล้วนสร้างขึ้นโดยคนนอกพื้นที่ ทำให้มีการวิพากษ์วิจารณ์ต่างๆ นานาทั้งในด้านรูปแบบบ้านที่เปลี่ยนไป และวิถีชีวิตที่ต้องผูกผันไปตาม การเปลี่ยนแปลงนี้ เหตุนี้ทำให้ผู้วิจัยสนใจว่า รูปแบบบ้านสมัยใหม่เปลี่ยนไปอย่างไร มีผลกระทบและก่อให้เกิดการปรับตัวต่อการใช้ชีวิตชาวมุสลิมมาตุภูมิอย่างไร

ในการศึกษานี้เป็นการใช้แนวคิดทฤษฎีว่าด้วยสาเหตุเชิงปัจจัยทางวัฒนธรรม ดังที่ Srisantisuk (2009) อธิบายว่าการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเป็นผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม วัฒนธรรมแบ่งออกเป็นสองประเภท คือวัฒนธรรมทางวัตถุและวัฒนธรรมที่ไม่ใช่ทางวัตถุ โดยเน้นว่าวัฒนธรรมวัตถุเป็นสาเหตุก่อให้เกิดวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ และแนวคิดด้านความล่าช้าทางวัฒนธรรม (Cultural lag) ของ Ogburn (William Fielding Ogburn) มาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ โดยใน The Editors of Encyclopedia Britannica (2017) ได้อธิบายถึงแนวคิดหลักของ Ogburn ว่าการสร้างใหม่เป็นการผสมผสานระหว่างองค์ประกอบทางวัฒนธรรมที่มีอยู่เดิม อันเป็นเหตุสำคัญทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวิวัฒนาการทางวัฒนธรรม เขาตั้งข้อสังเกตว่าการสร้างสิ่งใหม่มีผลกระทบโดยตรงต่อวัฒนธรรมหนึ่ง จำเป็นต้องได้รับการปรับเปลี่ยนในพื้นที่ทางวัฒนธรรมนั้น ๆ โดยใช้คำว่า ความล่าช้าทางวัฒนธรรมเพื่ออธิบายถึงความล่าช้าในการปรับตัวต่อสิ่งใหม่ๆ แม้ความล่าช้าในประวัติศาสตร์จะมองเห็นได้ยาก แต่อาจมีความรุนแรงในช่วงเวลาหนึ่ง ส่วนการปรับตัวเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลง โดย Pongsapich (2006) ได้อธิบายว่า การปรับตัวก็คือการเปลี่ยนแปลงของมนุษย์และสัตว์เพื่อให้เข้ากับสภาพแวดล้อมรอบตัว และแหล่งที่อยู่อาศัย การปรับตัวทางวัฒนธรรมมีทั้งรูปวัตถุและที่ไม่ใช่วัตถุ ซึ่งรวมถึงระบบคิด ความเชื่อ วิถีชีวิต และพฤติกรรมของสมาชิกในสังคม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาวิเคราะห์บ้านสมัยใหม่กับผลกระทบและการปรับตัวของชาวมลายูมุสลิมในกัมปงไอร์ ประเทศบรูไนดารุสซาลาม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ดำเนินการโดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากเอกสารปฐมภูมิซึ่งได้แก่ รายงานวิจัยบทความวิจัย และ วิทยานิพนธ์ซึ่งได้แก่ หนังสือ ตำรา นิทรรศการ แผ่นพับ วิดีทัศน์ และเก็บข้อมูลภาคสนาม ในหมู่บ้านน้ำหรือกัมปงไอร์ ประเทศบรูไนดารุสซาลาม และหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องกับหมู่บ้านน้ำ เพื่อทำการเก็บรวบรวมวัฒนธรรมทางวัตถุ การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant observation) ร่วมกับการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) ในประเด็นที่สอดคล้อง วัตถุประสงค์คือผลกระทบและการปรับตัวของชาวมลายูมุสลิมในกัมปงไอร์ ผู้ให้ข้อมูลตามเป้าหมายมีจำนวน 13 คนโดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ผู้ให้ข้อมูลมากที่สุด ประกอบด้วยผู้ใหญ่วัย 2 คน ชาวบ้าน 9 คนซึ่งมีอาชีพชาวประมง ผู้ประกอบการค้า แม่บ้าน ข้าราชการ มีถิ่นกำเนิดอยู่ในกัมปงไอร์ สร้างบ้านอยู่ในกัมปงไอร์ไม่น้อยกว่า 20 ปี โดยสัมภาษณ์ผู้อาศัยอยู่บ้านสมัยใหม่ 6 คน บ้านแบบประเพณี 3 คน นักวิชาการ 2 คน นำข้อมูลมาตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data triangulation) โดยพิจารณาจากแหล่งเวลา สถานที่ และบุคคล เพื่อตรวจสอบว่าเมื่อต่างเวลา สถานที่และบุคคลจะมีข้อมูลเช่นเดิมหรือไม่ วิเคราะห์ทั้งรายวันและโดยภาพรวม เพื่อสร้างข้อสรุป และนำเสนอความเรียงเชิงพรรณนาวิเคราะห์

ผล

จากการศึกษาพบว่า บ้านสมัยใหม่เป็นการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ทั้งสิ้น ดังเช่น การใช้คอนกรีตเสริมก่ออิฐถือปูนเสริมผนังซีเมนต์สังเคราะห์ชนิดทนไฟ กันห้องเป็นส่วนๆ อย่างแน่นอน สภาพนี้ทำให้มีความแตกต่างจากบ้านแบบประเพณีเดิม ลักษณะที่แตกต่างมีดังนี้ (The History of Brunei, 2016)

ประการที่หนึ่ง บ้านสมัยใหม่ไม่มีส่วนที่เรียกว่า “Penmantung tinggi” ส่วนนี้คือธรณีประตู หรือขอบสูงใต้ประตู ที่กั้นระหว่างภายนอกกับภายใน บ้านแบบใหม่ดูราบเรียบไม่แสดงความต่างระหว่างภายนอกกับภายใน เดิมมีแผ่นกั้นนี้ ทุกคนจะต้องก้าวข้ามก่อนถึงภายใน อย่างน้อยเป็นเครื่องกำหนดตำแหน่งการถอดรองเท้า หรือป้องกันเด็กๆ วิ่งชนออกมาที่อาจเกิดอันตราย และอาจเป็นเครื่องแบ่งพื้นที่ระหว่างชายหญิงด้วย เพราะโดยปกติผู้ชายนิยมนั่งพักผ่อนตรงระเบียง ผู้หญิงพักผ่อนอยู่ในบ้าน

ประการที่สอง บ้านสมัยใหม่แม้มีห้องโถงบ้านใหญ่กว่าแต่ไม่ได้ปล่อยให้โถง ราบเรียบไปทั้งหมด การออกสู่ภายนอกไม่สะดวก บ้านแบบประเพณีมักมีส่วนที่เรียกว่า “Pantaram” เป็นแบบเฉพาะที่นิยมมากในวัฒนธรรมมลายู ตั้งอยู่ด้านหน้าของแม่เรือน แบบเดิมมีพื้นที่พักเล็กๆ หรือมานั่งเล่น เสมือนห้องรับแขก หากผู้มาเยือนไม่ถึงเขตนี้เหมือนไม่ถึงแก่นของบ้าน ส่วนนี้ยังใช้เป็นที่จัดงานตามประเพณี ที่รวมตัวของสมาชิก ห้องเล็กๆ ของผู้ชาย ที่ตากอาวหรือแห ทั้งสามารถเชื่อมต่อไปยังหลังบ้านหรือครัวอย่างสะดวก

ประการที่สาม บ้านสมัยใหม่มีห้องน้ำสำเร็จรูปและใกล้ครัวเกินไป บ้านได้อาบน้ำหรือที่เรียกว่า “Tangga pemandian” ดูเหมือนสูญหายไป บ้านสมัยใหม่ออกแบบให้บันไดอยู่ด้านข้างและสูงขึ้น เนื่องจากบ้านใหม่ยกเสาสูงขึ้น จึงแทบไม่ปรากฏภาพคนที่อาบน้ำได้ถูหรือซักล้าง บ้านแบบดั้งเดิมมักสร้างพื้นที่ต้องใช้น้ำอยู่หลังบ้าน ประกอบด้วยชานและที่ซักล้าง ซึ่งพื้นที่ทำจากต้นปาล์มหรือไม้ไผ่ ตั้งแต่มีการจัดระบบท่อส่งน้ำหรือการควบคุมสุขอนามัยของบ้านสมัยใหม่ บันไดอาบน้ำค่อยๆ หายไป

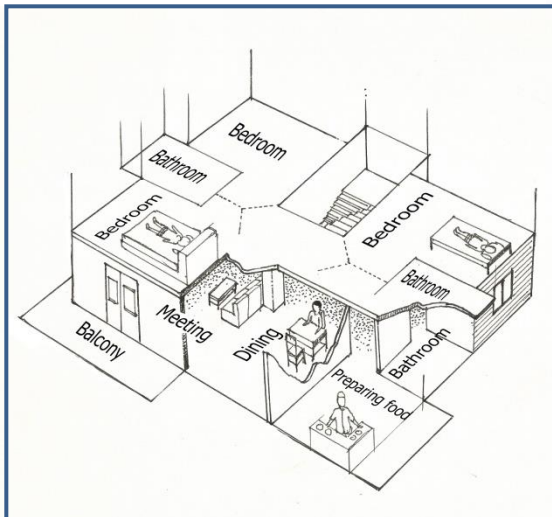

ภาพที่ 1 บ้านสมัยใหม่

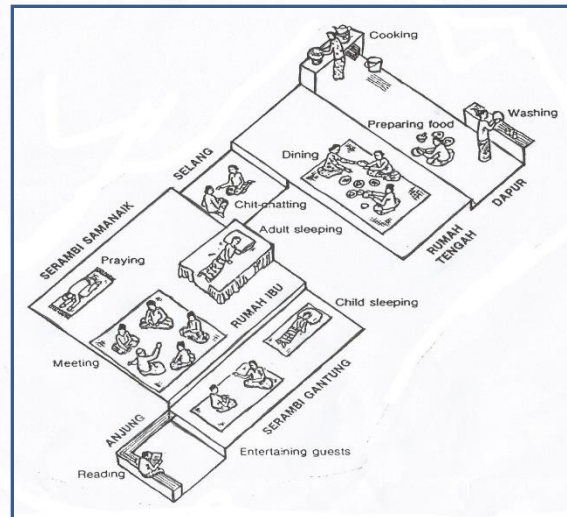
ภาพที่ 2 บ้านแบบประเพณี

ที่มา : ถ่ายภาพโดยผู้วิจัย วันที่ 25 กรกฎาคม 2559

ภาพที่ 3 ผังบ้านแบบสมัยใหม่ 2 ชั้น

ที่มา: วาดโดยผู้ช่วยวิจัย, 2559

ภาพที่ 4 ผังบ้านแบบประเพณี

ที่มา: Adenan et al., 2014

จากภาพอธิบายเพิ่มเติมได้ว่า ลักษณะบ้านแบบประเพณีเดิมเน้นความสำคัญกับสายสัมพันธ์ของครอบครัว โดยที่สมาชิกในครอบครัวสามารถพบปะสังสรรค์กันได้ง่าย ลักษณะบ้านออกแบบชั้นเดียว เน้นห้องโถงใหญ่ ซึ่งต่างจากบ้านสมัยใหม่ที่แยกเป็นส่วนๆ ให้ความสำคัญกับการใช้ชีวิตเชิงปัจเจกมากขึ้น

รูปลักษณะของบ้านสมัยใหม่เป็นการเปลี่ยนรูปแบบใหม่ที่แตกต่างจากบ้านแบบประเพณีเดิม สะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงหรือวิวัฒนาการของบ้านตามยุคทันสมัย ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อปรับตัวของชาวกัมปงไอร์เข้ากับบ้านสมัยใหม่ จัดเป็นมรดกวัฒนธรรมทางวัตถุหรือวัฒนธรรมที่จับต้องได้ที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตที่ไม่ใช่วัฒนธรรมทางวัตถุ ดังเช่น คติความเชื่อ ปฏิบัติการในชีวิตประจำวัน การออกแบบบ้านสมัยใหม่บางอย่างไม่สอดคล้องกับแนวทางศาสนาอิสลามและจารีตวัฒนธรรมมลายู หลายครั้งที่มีการวิพากษ์เกี่ยวกับการออกแบบบ้าน เช่น ห้องน้ำตั้งประจันหน้ากับห้องครัว ห้องครัวมีขนาดเล็กไม่พอติดกับโต๊ะอาหาร มีสมาชิกในครอบครัวจำนวนมาก ซึ่งถือว่าไม่เหมาะสมกับบริบทสังคมบรูไน ขาดการรักษาวัฒนธรรมที่ดีงามตามจารีต (Blanc, 2012) การเปลี่ยนแปลงลักษณะบ้านสมัยใหม่ก่อให้เกิดการทำลายวิถีชีวิตของชาวมุสลิม

มลายู การรับอิทธิพลจากภายนอกแบบถอนรากถอนโคน หรือละทิ้งรากฐานเดิม โดยขาดการคำนึงพื้นฐานทางวัฒนธรรมย่อมทำให้เกิดปรากฏการณ์คือ การปรับตัวที่เร็วเกินไปสำหรับคนกัมปงไอร์และการเสียภูมิทัศน์วัฒนธรรมที่สืบทอดมายาวนาน ประชาชนส่วนหนึ่งไม่ชื่นชอบกับบ้านสมัยใหม่ ยังคงพึงพอใจกับบ้านแบบประเพณี โดยเฉพาะผู้อาวุโส หรือคนรุ่นเก่าที่ไม่ต้องการย้ายออกไป ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า “แม้ฉันจะยากจนแต่ฉันก็ชอบบ้านบนน้ำ อาศัยอยู่ที่นั่นมาตั้งแต่เกิด ที่นี่คือบ้านและครอบครัวของฉัน ฉันไม่เคยคิดไปถึงบ้านหลังใหม่นี้ ที่คนในหมู่บ้านใหม่ไม่เคยรู้ถึงภูมิหลัง เด็กรุ่นใหม่มาเยือนประจำในวันหยุดสุดสัปดาห์ และชอบถามบ่อยๆ ว่าจะย้ายไปไหม” (Piah Ongsang สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2559)

การอยู่บ้านหลังใหม่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตภายในบ้าน มีชาวกัมปงไอร์ทั้งกลุ่มคนที่ไม่เห็นด้วยและเห็นด้วย ทางฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยเป็นเพราะต้องการรักษาวัฒนธรรมการใช้ชีวิตอยู่บนน้ำ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุมากกว่าคนหนุ่มสาว แม้โลกสมัยใหม่ได้ขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาตามหลักวิชาการและเทคโนโลยีวิทยาการสมัยใหม่ อันทำให้แหล่งอาศัยมีทางเลือกมากมาย บ้านสมัยใหม่อาจมีคุณค่าสำหรับคนบางกลุ่ม แต่ไม่มีคุณค่าสำหรับคนริเริ่มบุกเบิกสร้างบ้านมาแต่อดีต คนที่อาศัยอยู่ในกัมปงไอร์มานานจึงมีไม่น้อยที่จะปฏิเสธบ้านสมัยใหม่ของรัฐบาล รัฐมีนโยบายต่อบ้านบนน้ำ 2 ลักษณะคือ การสร้างบ้านสมัยใหม่เพื่อความมั่นคงด้านโครงสร้าง โดยใช้เทคโนโลยีและวัสดุใหม่ อีกทั้งแสดงถึงวิสัยทัศน์ด้านการพัฒนาของชาติ กับการรักษาบ้านแบบเก่าหรือแบบประเพณีดั้งเดิม ทั้งนี้เพื่อให้เป็นแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ภายใต้กระแสการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ผู้ที่ยังคงอาศัยอยู่บ้านแบบเดิมนับเป็นคุณูปการแก่ประเทศเป็นอย่างมาก เพราะได้ช่วยทำให้หมู่บ้านน้ำยังคงมีชีวิต ภายหลังรัฐได้ออกระเบียบไม่ให้ต่อเติมบ้านโดยพลการหรือสร้างบ้านขึ้นใหม่ ให้มีเฉพาะที่สุสานสร้างให้เท่านั้น และหันมาสนใจพัฒนาคุณภาพชีวิตและเพื่ออนุรักษ์บ้านเรือนไม้แบบประเพณีเดิม และพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม ดังคำสัมภาษณ์ว่า “หากคนละทิ้งกัมปงไอร์ คงไม่มีบ้านแบบเดิมให้เห็น จะไม่เห็นประวัติศาสตร์บ้าน เพราะบ้านเริ่มต้นที่นี่ แม้เป็นหมู่บ้านน้ำที่ปะปนกับความทันสมัย ผู้คนก็สามารถเพลิดเพลินกับการชมวิถีชีวิตหรือบ้านที่ตกแต่งอย่างสวยงาม” (Andrew สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2559)

ด้านฝ่ายที่เห็นด้วยกับการอาศัยอยู่บ้านสมัยใหม่ส่วนใหญ่เป็นคนหนุ่มสาว โดยเห็นว่าบ้านสมัยใหม่ถ้าอยู่ที่เดิมในกัมปงไอร์จะตอบสนองความต้องการได้มาก ด้วยรูปทรงอันทันสมัย มั่นคงแข็งแรง หลีกพ้นสารพันปัญหาที่มักเกิดขึ้นกับบ้านเดิม อย่างไรก็ตามฝ่ายที่เห็นด้วยก็มีข้อจำกัดคืออาศัยอยู่ในบ้านแบบสมัยใหม่ทั้งหมด เพราะบ้านมีจำนวนจำกัด ประกอบกับรัฐใช้เกณฑ์พิจารณาคุณสมบัติของผู้อาศัยในอีกหลายด้าน คนที่ไม่ได้รับความช่วยเหลือให้อยู่ในบ้านสมัยใหม่ของกัมปงไอร์ก็ต้องยอมรับตนเอง ปัจจุบันยังมีคนจำนวนมากอาศัยบ้านแบบประเพณีใช้ชีวิตกับสายน้ำแบบเดิมๆ ปะปนกับคนที่ใช้ชีวิตในบ้านสมัยใหม่ คนที่เห็นด้วยแต่ไม่ได้อาศัยบ้านสมัยใหม่ในกัมปงไอร์ยังมีทางเลือกอื่นนอกเขตกัมปงไอร์ แต่มักปฏิเสธบ้านซึ่งห่างไกลออกไป ยินยอมอยู่บ้านเดิมๆ แบบประเพณีมากกว่า ทั้งมองว่าเป็นเรื่องโชคชะตา บ้านสมัยใหม่แห่งอื่นตั้งไกลจากใจกลางเมือง ห่างศูนย์การค้า ทำให้การเดินทางไปมาลำบาก การอาศัยอยู่ในกัมปงไอร์เลือกหาบริการต่างๆ ได้มากกว่า จึงทำให้ยังมีความนิยมอาศัยอยู่ในกัมปงไอร์ ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า “ถ้าไปอยู่ที่บ้านใหม่ไกลออกไป ผมไม่สามารถจ่ายค่ารถเงินเดือนไม่พอย้ายลูกไปเรียนโรงเรียนอื่นๆ งานใหม่ก็หายาก...ในนามของอัลลอฮ์ ผมวางใจในอัลลอฮ์” (Bolariffin, สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2559)

การมีชีวิตเหลื่อมล้ำและการจะได้สิทธิครอบครองบ้านสมัยใหม่จากรัฐเชื่อว่าถูกกำหนดแล้วโดยพระเจ้า ไม่ว่าใครอยู่บ้านแบบใด แบบประเพณี แบบกึ่งประเพณี หรือแบบสมัยใหม่ก็ตามเป็นผลจากการลิขิตแล้ว พระผู้เป็นเจ้าได้เลือกสรรแล้ว การอธิบายจะขัดกับความประสงค์ของพระองค์ แม้บ้านแบบประเพณีบนน้ำประสบปัญหาจากสภาพไม่เก่าแต่เชื่อในพระประสงค์ของพระองค์ ถ้าเชื่อในเจตน์จำนงของพระองค์แม้อยู่บ้านเก่าๆ ไม่ใช่เหตุผลของการบันทึกชีวิต ยังมีชาวกัมปงไอร์ส่วนหนึ่งที่มีฐานะ นิยมซื้อบ้านเรือนทันสมัยใหม่ห่างไกลออกไป โดยไม่ละทิ้งบ้านแบบประเพณีเดิมๆ ในกัมปงไอร์ประมาณร้อยละ 80 การดำรงสภาพไว้มีสาเหตุหลายประการ ประการแรกคือ ความเห็นแก่ผู้สูงอายุ การขอร้องจากบุพการีไม่ให้ละทิ้ง การขอยุติในที่ดินไม่โยกย้ายตามไป ประการที่สองการหาประโยชน์จากการให้เช่า ประการที่สามการคงไว้เพื่อพักผ่อน

ในวันหยุดหรือเปลี่ยนบรรยากาศ ประการที่สี่การร่วมอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมตามนโยบายของรัฐ เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยว แหล่งศึกษา สร้างเสน่ห์ดึงดูดผู้มาเยือนและการวิเทศนบ้านน้ำพั้นเมืองที่ใหญ่ที่สุดในโลก

รัฐตระหนักถึงปัญหาอันเกิดจากความหนาแน่นของประชากรมาโดยตลอด ไม่น้อยกว่า 18 ปี (เริ่มราว ค.ศ. 1950) ที่รัฐบาลบรูไนลงทุนสร้างบ้านจัดสรรภายใต้โครงการบ้านแห่งชาติ (The National Housing Scheme) เพื่อแก้ปัญหาที่อยู่อาศัย โดยให้ผ่อนรายเดือนปราศจากดอกเบี้ย บ้านที่ออกแบบทันสมัยใหม่ได้เพิ่มพื้นที่ส่วนตัว เป็นที่สนใจของคนรุ่นใหม่ ประกอบกับที่ดินในบรูไนขยายไปสู่ชนชั้นกลางมากขึ้น เกิดการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ไปสู่ชนเมือง สะท้อนถึงความเจริญเติบโตของสังคมเมือง (Cable & Cook, 2008) อย่างไรก็ตามรัฐก็ยังตระหนักถึงคุณค่าของบ้านแบบเดิมหรือแบบประเพณี ด้วยคนบรูไนส่วนหนึ่งชื่นชอบวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมที่มีบ้านอยู่บนน้ำ รัฐคาดหวังให้อยู่บ้านจัดสรรแบบใหม่บนดิน แต่เมื่อมีคนพอใจชีวิตบนน้ำ รัฐจึงหันมาช่วยเหลือด้านการพัฒนากัมปงไอร์ ปรับปรุงสาธารณูปโภค การรักษาความปลอดภัย ความสะอาด สิ่งแวดล้อม ปรับปรุงด้านบริการ เพื่อรักษามรดกวัฒนธรรมและปรับให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม

ผู้ได้สิทธิครอบครองบ้านสมัยใหม่ หลังในกัมปงไอร์จากการศึกษาพบว่า ในระยะแรกมีปัญหาด้านการปรับตัว ด้วยรูปแบบบ้านทันสมัยและก้าวหน้าเกินกว่าที่จะเปลี่ยนแปลงชีวิตได้เท่าทัน จนค่อยๆ ปรับตัวเข้ากับบ้านแบบสมัยใหม่ การปรับตัวเป็นไปอย่างรวดเร็วด้วยเหตุที่สังคมบรูไนยอมรับวิทยาการใหม่ๆ เพื่อนำมาสู่การพัฒนาประเทศ ให้ความสำคัญกับเทคโนโลยี คนกัมปงไอร์แต่เดิมเป็นสังคมจารีตชอบการพบปะสังสรรค์ เมื่อได้รับอิทธิพลเทคโนโลยีใหม่ๆ ก่อให้เกิดความขาดดุลและความไม่กลมกลืนขึ้นในสังคม ยกตัวอย่างบ้านสมัยใหม่ถือเป็นนวัตกรรมใหม่ของบรูไนใช้ไม้ฝาผนังสีเข้ม ผสมใยแก้วที่ทนไฟ ใช้พื้นคอนกรีต ทำให้บ้านค่อนข้างทึบ ไม่รองรับการระบายอากาศ อย่างเช่นบ้านที่สร้างด้วยไม้อย่างเดิมภายในจึงร้อน เหตุนี้จึงต้องติดเครื่องปรับอากาศทุกบ้าน หน้าต่างปิดทึบ การพบปะสังสรรค์กับเพื่อนบ้านโดยรอบมีน้อยลง ใช้ชีวิตเชิงปัจเจกมากขึ้น ความเจริญก้าวหน้าของวัฒนธรรมทางวัตถุมีส่วนช่วยให้ชาวกัมปงไอร์ได้รับความสะดวกสบาย แต่ขณะเดียวกันก็ส่งผลต่อวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบครอบครัวและความสัมพันธ์ของคนในชุมชน

จากการศึกษาพบว่า ภายใต้การอยู่อาศัยบ้านสมัยใหม่มีลักษณะการใช้ชีวิตสองลักษณะคือ กลุ่มที่ยึดจารีตประเพณีการใช้สอยตามกรอบศาสนาอิสลาม กับกลุ่มที่ใช้สอยในบ้านโดยปรับเปลี่ยนตามโลกสมัยใหม่ หันไปยอมรับวัฒนธรรมตะวันตกที่ลื่นไหลตามรูปแบบบ้านที่เปลี่ยนแปลง แต่กระนั้นก็ตามทั้งสองลักษณะก็ล้วนสะท้อนวิถีชีวิตมุสลิมล่ายูได้จากการจัดสรรพื้นที่และเครื่องใช้ไม้สอยเครื่องตกแต่งในบ้าน

สืบเนื่องจากศาสนาอิสลามมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ความเป็นมุสลิมล่ายูในกัมปงไอร์ที่เห็นเป็นรูปธรรมสะท้อนได้จากเครื่องใช้สอยหรือการจัดพื้นที่ในบ้าน ผู้วิจัยมีโอกาสเข้าพักบ้านทั้งแบบประเพณีและสมัยใหม่ทำให้เห็นถึงความแตกต่างและความเหมือนความแตกต่างเห็นเด่นชัดที่ตัวบ้าน ความเหมือนเห็นเด่นชัดที่คติความเชื่อ แบบแผนการดำรงชีวิต แม้อยู่บ้านสมัยใหม่ยังดำรงวิถีแบบอิสลาม เพียงการนำเครื่องใช้ไม้สอยในบ้านที่มีระดับความเคร่งครัดตามหลักศาสนาต่างกัน โดยอาจแบ่งลักษณะได้สองแบบคือ การใช้สอยในบ้านที่ยึดจารีตอิสลาม คือความเคร่งครัดต่อหลักศรัทธาและปฏิบัติของศาสนาอิสลามที่ได้รับการรักษาแบบแผนไว้มายาวนาน และการใช้สอยในบ้านที่ยึดวิถีอิสลาม คือดำเนินชีวิตของผู้นับถือศาสนาอิสลาม แต่ยืดหยุ่นลดละปรับเปลี่ยนบางสิ่งตามโลกสมัยใหม่ หันไปยอมรับวัฒนธรรมตะวันตกและสังคมบริโภคนิยม การใช้สอยในบ้านที่ยึดจารีตอิสลาม มีข้อสังเกตที่หนึ่งคือการแขวนภาพพระนามอัลลอฮ์บนผนัง ชาวบรูไนกัมปงไอร์เชื่อว่าบ้านอาจมีสิ่งชั่วร้ายปะปนจึงติดพระนามเพื่อย้ำเตือน นิยมปิดบานประตูหน้าต่างแม้มีคนอยู่ภายใน ขณะเปิดปิดประตูหน้าต่างบ้านมักเอยนามของพระองค์ การทำเช่นนี้จะทำให้สิ่งอัปมงคลไม่สามารถเข้ามาได้ ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า “เราจะนึกถึงพระองค์เสมอหากได้เปิดปิดประตูเหล่านี้” (Ami Tamah สัมภาษณ์, เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2558) ข้อสังเกตที่สองคือการจัดพื้นที่ห้องส่วนใดส่วนหนึ่งให้ดูโล่งกว้าง คนกัมปงไอร์จัดบ้านได้น่าอยู่สะดวกสบาย เป็นสัดส่วนเป็นส่วน บ้านที่น่าอยู่เชื่อว่าส่งเสริมให้คนในบ้านมีความสุขยิ้มแย้มแจ่มใส บ้านทุกหลังมักจัดให้แขกผู้มาเยือนนั่งในพื้นที่เฉพาะหรือที่เตรียมไว้ให้เท่านั้น เมื่อคณะผู้วิจัยถูกเชิญเข้าไปในบ้าน เจ้าของบ้านไม่ให้นักับนพื้นที่ซึ่งเจ้าของบ้านนั่งอยู่ประจำ แต่จะให้นั่งภายในห้องรับแขก

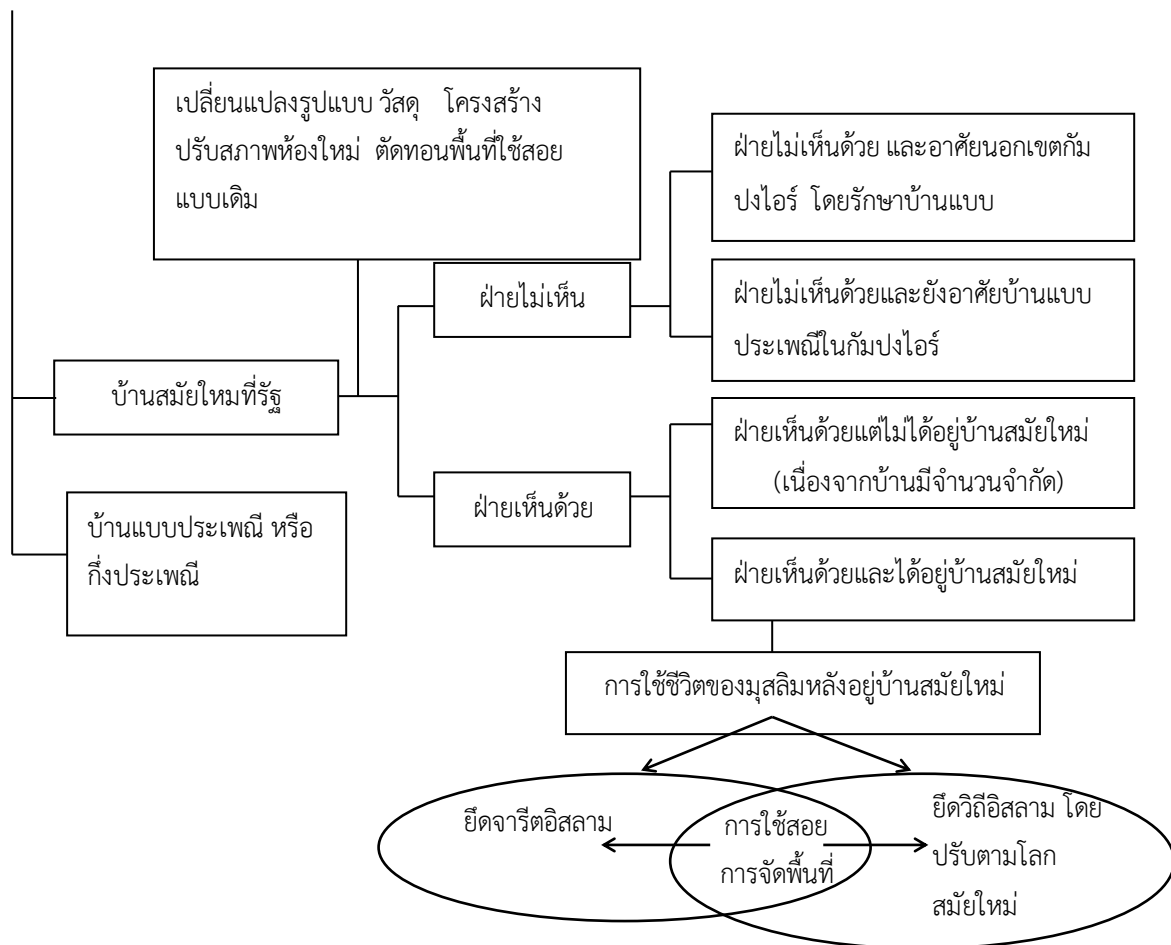
ซึ่งจัดไว้อย่างสวยงามพร้อมอาหารว่าง สะท้อนถึงวัฒนธรรมอันดีงาม บ้านไม่นิยมตั้งสิ่งของฟุ้งเฟ้อ มีเพียงบางหลังที่จัดของสวยงามในตู้โชว์หรือเก็บสะสมหรือศิลปวัตถุ ส่วนใหญ่พบอยู่ตามบ้านผู้ใหญ่บ้านหรือกำนัน สะท้อนการปรับเปลี่ยนตามโลกสมัยใหม่ ข้อสังเกตที่สามคือการเตรียมห้องหรือเตียงเฉพาะสำหรับรับแขก ในวัฒนธรรมมุสลิมของคนกัมปงไอร์แซกผู้เยื่อนมีความสำคัญ จึงต้องเตรียมพร้อมหากมีแขกต้องการค้างคืน หมู่บ้านมุสลิมประเทศอื่นบ้านอาจมีใช้สถานที่ปลอดภัยนัก แต่ในสังคมกัมปงไอร์บ้านเป็นสถานที่ปลอดภัย จะช่วยปกป้องทรัพย์สินหรือชีวิตของสมาชิกในครอบครัว เหตุผลหนึ่งก็ด้วยธรรมชาติของหมู่บ้านน้ำ ซึ่งเปรียบเสมือนป้อมปราการป้องกันภัยคุกคามจากคนภายนอก อีกเหตุผลหนึ่งก็ด้วยจารีตประเพณีและกฎหมายอันเข้มงวดของประเทศบรูไน

ด้วยจารีตของคนกัมปงไอร์ที่ติดหลักศาสนาอิสลาม ทำให้บ้านสะท้อนกลิ่นอายของศาสนาและคุณธรรมอย่างเด่นชัด เป็นพื้นที่ขัดเกลาจิตใจ นอกจากปรากฏสัญลักษณ์เชิงวัตถุแล้ว ยังปรากฏแบบแผนการดำเนินชีวิต แม้สังคมก้าวสู่โลกสมัยใหม่หลายศาสนาถูกบั่นทอนความเชื่อด้วยทัศนะแบบวิทยาศาสตร์ของโลกตะวันตก สำหรับคนกัมปงไอร์ดูเหมือนแข่งขันที่จะสืบทอดศาสนาอิสลาม ภายในบ้านมีไม้พื้บรองหนังสือหรือคัมภีร์อัลกุรอาน ซึ่งเรียกว่ารีฮัล (Rehal) หรือกาฮา (Kaha) ให้บุตรหลานอ่านคัมภีร์ประจำวัน บ้างแกะสลักลวดลายสวยงาม การอ่านอัลกุรอานทำให้เกิดการรำลึกถึงอัลลอฮ์ บางบทเชื่อว่าช่วยขับไล่สิ่งร้ายออกไป บ้านกลายเป็นห้องเรียนของศาสนา สถานนอบน้อมต่ออัลลอฮ์ ความยึดมั่นในศาสนาบางครั้งเชื่อเชิญผู้รู้ศาสนาหรืออิหม่ามมาเยี่ยมบ้าน เพื่อคนในบ้านจะได้คลี่คลายปัญหาข้อสงสัยเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม การสนทนากับคนในครอบครัวช่วยเพิ่มพูนความรู้และขัดเกลาจิตใจ ในการนี้เจ้าของบ้านมักถือโอกาสเลี้ยงอาหารรับรองผู้มีพระคุณ การเลี้ยงอาหารแก่คนดีมีศีลธรรมเป็นการแสดงถึงความเชื่อมั่นและยำเกรงต่ออัลลอฮ์ ดังคำสัมภาษณ์ว่า “บางครั้งเชิญผู้รู้ศาสนามาเยี่ยมบ้าน เพื่อเขาจะได้ให้หลักศาสนาที่ถูกต้องแก่พวกเรา” (Pengiran Haji Ayub bin Bengiran สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2558) พื้นที่ศาสนธรรมนอกจากสถานที่ละหมาดที่อ่านคัมภีร์ประจำบ้านแล้ว ยังรวมถึงห้องนั่งเล่น ห้องอาหาร โต๊ะกินข้าวที่สมาชิกในบ้านนิยมนั่งรวมกันเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในศาสนาธรรม อบรมจารีตที่ถูกต้อง คอยตักเตือนซึ่งกันและกัน ปลุกฝังและส่งเสริมความศรัทธาในหลักธรรม

การใช้สอยในบ้านและรูปแบบบ้านที่ปรับเปลี่ยนตามโลกสมัยใหม่ในกัมปงไอร์ได้สะท้อนถึงคตินิยมด้านวัฒนธรรมทางวัตถุและการปรับปรุงชีวิตพร้อมกับพลวัตทางสังคม แม้บ้านเรือนจะเปลี่ยนแปลงอย่างไรก็ตามศาสนาอิสลามก็ยังเป็นหลักยึดในการดำเนินวิถีชีวิต มีศาสนาอิสลามเป็นบรรทัดฐานเพื่อการยึดเหนี่ยวจิตใจ หากวัตถุเครื่องใช้สอยหรือกิจกรรมบางอย่างต่างหากที่รับเอาสิ่งใหม่ๆ เข้ามา ดังเช่น การเล่นตุ๊กตาของเด็กๆ หรือการติดภาพวาดบุคคล ซึ่งหากยึดตามหลักอิสลามถือเป็นฮารอม บ้านเรือนในรูปแบบใหม่ๆ มักเป็นที่กังวลของกลุ่มนักอนุรักษ์ ที่อาจบั่นทอนคติความเชื่อในศาสนาอิสลาม และแบบแผนวัฒนธรรมของชาวมาลายู ปัจจุบันสะท้อนให้เห็นจากชีวิตเด็กรุ่นใหม่ที่หันไปรับเอาวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาพร้อมกับกระแสบ้านหลังสมัยใหม่ บ้านสมัยใหม่เป็นการนำเอาเทคโนโลยีตะวันตกมาประยุกต์ใช้ที่แพร่กระจายพร้อมกับการให้ความรู้ของสถาปนิกรุ่นใหม่ การมีวิสัยทัศน์ที่กว้างออกไปท่ามกลางโลกสมัยใหม่ส่งผลต่อการเรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรมที่แตกต่าง รัฐส่งเสริมคนบรูไนเดินทางไปศึกษาในต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศอังกฤษ เพื่อนำวิทยาการใหม่ๆ มาพัฒนาประเทศ แม้แนวคิดด้านการพัฒนาขัดแย้งกับแนวทางอิสลามบ้าง บ้านในกัมปงไอร์ก็ได้ช่วยสะท้อนให้เห็นแล้วว่า รัฐมิได้ปฏิเสธทุกสิ่งทุกอย่างที่มาจากอิทธิพลภายนอก ภายใต้กระแสโลกสมัยใหม่ การเปลี่ยนแปลงบ้านเกิดจากบทเรียนในอดีต ไม่ใช่เพราะหลงใหลในรสนิยมต่างชาติ เพื่อสร้างมาตรฐานบ้านแบบใหม่ที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิต และสนองต่อการชีวิตในโลกสมัยใหม่ ฉะนั้นเพื่อความเป็นระเบียบของสังคมท่ามกลางสังคมบริโภคนิยมจึงได้นำหลักอิสลามานูวัตินมาใช้ที่ไม่ใช่เป็นการถอนรากถอนโคนโลกสมัยใหม่ แต่เพื่อถ่วงอำนาจของกระแสสมัยใหม่

จากการอธิบายข้างต้นแสดงด้วยแผนภูมิเพื่อความเข้าใจชัดเจนขึ้นดังนี้

ลักษณะบ้านในกัมปงไอร์

ภาพแสดงแผนภูมิสรุปผลกระทบจากการมีบ้านสมัยใหม่ของชาวมุสลิมมลายูบรูไน

อภิปรายผล

จากการศึกษาบ้านสมัยใหม่กับชีวิตชาวมุสลิมมลายูในกัมปงไอร์ ประเทศบรูไนดาร์สซาลามสรุปได้ว่า บ้านสมัยใหม่ส่งผลต่อการชีวิต จากเงื่อนไขหลักๆ คือ รูปแบบบ้านสมัยใหม่ที่เปลี่ยนไปจากบ้านแบบประเพณีเดิมและการปรับตัวของผู้อยู่อาศัยจากผลของบ้านที่เปลี่ยนใหม่ รูปแบบบ้านที่เปลี่ยนแปลงหลักๆ ได้แก่ ลักษณะประตู ขนาดห้องโถง ระเบียงหน้าบ้าน และตำแหน่งห้องน้ำ การเปลี่ยนแปลงนี้ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงทางวัตถุ ขณะที่การปรับตัวของผู้อยู่อาศัยเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ไม่ใช่วัตถุ การปรับตัวของผู้อาศัยในระยะแรกๆ ก่อให้เกิดปัญหาการใช้สอย โดยโครงสร้างของบ้านบางอย่างไม่สามารถสนองต่อการดำรงวิถีของชาวมลายูแบบดั้งเดิม ดังเช่น บ้านแบบเดิมนิยมสร้างระเบียงพร้อมม้านั่งสำหรับรับแขก แต่บ้านสมัยใหม่ไม่มีการออกแบบไว้ในส่วนนี้ หรือห้องโถงที่มีขนาดเล็กกล้ง ไม่สัมพันธ์กับสมาชิกในครอบครัวที่มีจำนวนมาก ทั้งพื้นที่นั่งหน้าบ้านและห้องโถงในบ้านสะท้อนถึงชีวิตชาวมุสลิมมลายูที่ให้ความสำคัญกับครอบครัว เครือญาติ และแขกผู้มาเยือน ลักษณะนี้จึงถือได้ว่าลักษณะบ้านสมัยใหม่มีผลต่อการดำรงชีวิตของคนกัมปงไอร์ สอดคล้องกับแนวคิดของ Srisantisuk (2009) ที่อธิบายว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเป็นผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม โดยเน้นว่าการเปลี่ยนวัฒนธรรมวัตถุเป็นสาเหตุก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ การเปลี่ยนแปลงของบ้านล้ำยุคเร็วกว่าผู้คนจะปรับตัวได้เท่าทัน บ้านสมัยใหม่ทำให้คนในกัมปงต้องปรับตัวตามให้ทันกับสิ่งที่เปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับแนวคิดของ Ogburn, 1922 (อ้างถึงใน Crossman, 2017) ที่เห็นว่า การส่งเสริมเทคโนโลยีจนเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ในขณะที่บรรทัดฐานทางสังคมยังคงอยู่ มีแนวโน้มที่จะต่อต้านการเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาที่ช้าลง สิ่งใหม่ๆ ที่เหนือกว่าการปรับตัว

มักก่อให้เกิดความขัดแย้ง หรือกล่าวได้ว่าการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมทางวัตถุโดยส่วนใหญ่จะล้าหน้าการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมที่ไม่เกี่ยวกับวัตถุ ปรากฏการณ์ทางสังคมที่วัฒนธรรมหนึ่งล้าหลังกว่าอีกวัฒนธรรมหนึ่งจะขาดความสมดุล และความไม่กลมกลืนขึ้นในสังคม ปรากฏการณ์เช่นนี้เป็นความล่าช้าทางวัฒนธรรม (Cultural lag) สังคมที่เป็นระเบียบเรียบร้อย มักมีส่วนประกอบต่างๆ ของวัฒนธรรมที่เจริญก้าวหน้าไปพร้อมๆ กัน

อย่างไรก็ตามช่องว่างระหว่างวัฒนธรรมทางวัตถุและไม่ใช่วัตถุก็ได้คลี่คลายลงตามกาลเวลา เมื่อถึงปัจจุบันผู้อาศัยบ้านสมัยใหม่ปรับตัวได้ตามสภาพ หากพิจารณาชีวิตผู้คนในกัมปงไอร์อาจจำแนกออกเป็นสองฝ่ายคือ ฝ่ายที่ยอมรับการอาศัยอยู่บ้านสมัยใหม่ และพร้อมที่จะปรับตัวกับโลกสมัยสมัยใหม่ กับฝ่ายที่ไม่ยอมรับบ้านสมัยใหม่ ที่ยังคงยืนตื้ออาศัยอยู่บ้านหลังเก่าหรือแบบประเพณีเดิม ฝ่ายหลังนี้ส่วนใหญ่เป็นคนสูงอายุ บ้างต่อต้านที่ต้องย้ายไปอยู่บ้านหลังใหม่ สอดคล้องกับแนวคิดของ Ogburn ที่เห็นว่า การสร้างสิ่งใหม่มีผลกระทบโดยตรงต่อวัฒนธรรมหนึ่ง จำเป็นต้องได้รับการปรับเปลี่ยนในพื้นที่ทางวัฒนธรรมนั้น ๆ แม้ความล่าช้าในอดีตที่ผ่านมาจะมองเห็นไม่ชัดเจนนัก แต่อาจก่อปัญหาได้ในช่วงเวลาหนึ่ง การสร้างบ้านใหม่เป็นผลจากนโยบายรัฐที่พยายามแก้ปัญหาบ้านไม้ซึ่งมักถูกไฟไหม้ จึงต้องหารูปแบบใหม่ที่ทนไฟและทันสมัย ส่วนการอนุรักษ์บ้านแบบประเพณีก็เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของบรูไน การประสานแนวคิดสองลักษณะนี้เกิดขึ้นจากอค์กัย กล่าวคือหากไม่มีอค์กัยครั้งใหญ่ในอดีตคงไม่คิดสร้างบ้านใหม่ให้ผู้เดือดร้อน แต่เมื่อสร้างแล้วใช้วิทยาการสมัยใหม่เข้ามาทดแทน การสร้างจำนวนเท่าอายุของสุลต่านก็เพื่อแสดงถึงพระมหากษัตริย์คุณของพระองค์ที่มีต่อประชาชน กัมปงไอร์กลายเป็นพื้นที่ปฏิบัติการทางสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของ Lefebvre (1991) ที่เห็นว่าพื้นที่ไม่ใช่สิ่งที่แยกออกมาพิจารณาใดๆ หรือทำความเข้าใจโดยใช้มุมมองเดียว แต่เป็นสิ่งที่มิติหลายด้านและความหลากหลาย พื้นที่มีสถานะทั้งเครื่องมือ เป้าหมาย สื่อกลาง และบริบทของการช่วงชิงอำนาจ กลุ่มคนซึ่งต่อต้านเป็นเพราะไม่ต้องการให้วิถีชีวิตดั้งเดิมเปลี่ยนไป แต่กระนั้นก็ตีปัญหานี้ได้ผ่อนคลายเป็นในปัจจุบัน ทั้งนี้มาจากเหตุผลอย่างน้อย 2 ประการ ประการแรกเป็นนโยบายของรัฐบาล ที่ต้องการส่งเสริมให้กัมปงไอร์เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม จึงต้องคงรูปแบบบ้านแบบประเพณีเดิมและวิถีชีวิตดั้งเดิม ทั้งนี้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ที่เห็นว่าอีกไม่นาน พลังงานน้ำมันจะหมดไป บรูไนจะสูญเสียรายได้ จึงต้องเตรียมหารายได้อื่นๆ การท่องเที่ยวจะเป็นทางเลือกสำคัญ โดยรัฐจะเน้นสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและเชิงวัฒนธรรม โดยเฉพาะหมู่บ้านซึ่งเป็นมรดกวัฒนธรรมของชาติสอดคล้องกับงานศึกษาของ Norhaidawati Haji Mohamad Yassin (2001) ที่เห็นว่ากัมปงไอร์มีฐานะจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยว มีการวางแผนเพื่อรักษามรดกทางวัฒนธรรม จากความร่วมมือทั้งภาครัฐและเอกชน ประชาชนในหมู่บ้าน เพื่อปรับปรุงหมู่บ้านน้ำให้สถานที่ท่องเที่ยวในประเทศ นั่นคือสนับสนุนให้คนที่ชอบบ้านแบบเดิมก็ยังอยู่แบบเดิมได้ ประการที่สองเป็นเหตุผลด้านจิตสำนึก หนุ่มสาวเมื่อย้ายออกไปในเขตเมืองส่วนใหญ่ยังคงรักษารูปแบบประเพณีเดิมไว้ ด้วยจิตสำนึกส่วนตัวหรือทำตามความต้องการของผู้สูงอายุ เมื่อสิ้นคนเหล่านี้ก็จะมีคนอาศัยเสมอ เป็นญาติพี่น้อง บ้างก็ให้คนภายนอกเช่าอาศัยอยู่ บ้างเป็นที่ปลีกตัวของหนุ่มสาวในวันพักผ่อน ประกอบกับรัฐได้ออกกฎระเบียบหากไม่มีใครอาศัยจะต้องรื้อถอนจึงหาทางรักษาน้ำไว้ การย้ายไปทำงานและอาศัยอยู่ในเมืองของคนรุ่นใหม่ โดยลดสถานะบ้านในกัมปงไอร์ไว้สำรอง ทำให้บ้านในกัมปงไอร์มีความสำคัญน้อยลง ในสายตาคนรุ่นใหม่บ้านประเพณีในกัมปงไอร์เป็นสิ่งล้าสมัยจากศูนย์กลางความเจริญ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Cleary & Kim (1991) ที่สรุปว่าปัจจุบันพื้นที่กัมปงไอร์ได้เปลี่ยนแปลงภายใต้บริบทการขยายตัวของเศรษฐกิจของเขตเมือง การเติบโตของกรุงบันดาเสรีเบกาวันในเขตเมืองมีความหมายต่อหมู่บ้านน้ำเก่าแก่ ต้องกลายสภาพเป็นชุมชนชายขอบทางเศรษฐกิจและชายขอบทางภูมิศาสตร์ อย่างไรก็ตามความเป็นชายขอบนี้ก็ได้อาศัยสร้างสีสันให้กับเมือง โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบการท่องเที่ยวที่แปลกใหม่สอดคล้องกับการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม

การปรับตัวอยู่บ้านสมัยใหม่สะท้อนให้เห็นได้จากชีวิตความเป็นมุสลิมมลายู จากวัฒนธรรมทางวัตถุเครื่องใช้สอยหรือการจัดสรรพื้นที่ ดังพบว่าบ้านจำนวนหนึ่ง ภายในห้องรับแขกจัดอย่างเรียบง่ายพร้อมอาหารว่างคอยรับแขก สะท้อนถึงวัฒนธรรมอันดีงาม บ้านไม้ตั้งสิ่งของฟุ้งเฟ้อ มีส่วนน้อยที่จัดของสวยงามในตู้โชว์หรือเก็บสะสม สอดคล้องกับ Qaradavi

(2004) ที่เห็นว่า ตามหลักศาสนาอิสลามไม่ส่งเสริมให้มีสิ่งของหรือเครื่องใช้สอยเกินความจำเป็น การซื้อวัตถุมงคลเก็บสะสมหรือมาอวดไม่ใช่ประโยชน์โดยแท้ไม่ใช่นำทางของอิสลาม การจัดบ้านในแบบสมัยใหม่ยังให้คุณค่าเชิงศาสนาหรือศาสนธรรม ดังเช่น การแสดงสัญลักษณ์เกี่ยวกับพระเจ้าองค์เดียวเท่านั้นเพื่อเตือนสติผู้อาศัย ดังที่ Dobbarah, (2007) เห็นว่าถ้ามนุษย์ไม่เกรงกลัวต่ออัลลอฮ์แล้ว มนุษย์ก็จะทำชั่วและปฏิบัติตามอารมณ์ใฝ่ต่ำได้ง่ายมาก โดยไม่คิดอะไรทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นตัวบทกฎหมาย จรรยาบรรณหรือมนุษยธรรม ที่เรากำลังประสบปัญหาอยู่ในโลกปัจจุบัน บ้านเรือนในรูปแบบใหม่ๆ มักเป็นที่กังวลของกลุ่มนักอนุรักษ์ที่เชื่อว่า รูปทรงบ้านสมัยใหม่อาจบั่นทอนศรัทธาความเชื่อศาสนาอิสลาม และแบบแผนวัฒนธรรมของชาวมลายู การใช้ชีวิตในบ้านสมัยใหม่จึงมีทั้งยึดจารีตและละหลวมในจารีต จนต้องหาทางป้องกัน ดังที่ Ali (2009) เห็นว่าปัจจุบันอิสลามกำลังเผชิญความท้าทายจากภายในและโลกที่กว้างออกไป ก่อปัญหาต่อทัศนคติและการตีความหมาย อันทำให้เพิกเฉยและไม่ปฏิบัติตามหลักซึ่งจำเป็นต้องควบคุม อิสลามานุวัติจึงเป็นเรื่องที่รัฐตระหนักและใช้เป็นแนวควบคุมไปพร้อมๆ กับการเปลี่ยนแปลงสังคม ดังคนเหล่านี้ให้ปฏิบัติสอดคล้องกับหลักศาสนาเพื่อไม่ให้ฮอกนอนกริทมากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ Tepsing & Boonprakarn (2016) ที่พบว่า ความย้อนแย้งในหมู่มุสลิมปัจจุบัน อันเป็นผลมาจากความตื่นตัวในศาสนาอิสลามและกระแสโลกาภิวัตน์ เป็นเหตุให้ต้องการชำระศาสนาอิสลามให้บริสุทธิ์จากความเชื่อที่ไม่ถูกต้องของมุสลิมมลายู

สรุป

บ้านสมัยใหม่กับชีวิตชาวมุสลิมมลายูในกัมปงไอร์ประเทศบรูไนดารุสซาลาม ถือเป็นกรณีศึกษาสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมจารีตทางจิตใจไปสู่วัฒนธรรมทางวัตถุ ขณะเดียวกันวัฒนธรรมทางวัตถุก็สร้างพลังขับเคลื่อนต่อความหลากหลายวิถีชีวิตและจิตใจอีกเช่นกัน ส่งผลกระทบต่อรูปแบบชีวิตที่กลุ่มหนึ่งยึดถือตามหลักศาสนาอิสลามอย่างเคร่งครัด แต่อีกกลุ่มหนึ่งลดทอนคติศาสนาลง การเปลี่ยนแปลงสู่สังคมสมัยใหม่ที่รวดเร็วส่งผลต่อความมีระเบียบเรียบร้อยของสังคม ความเจริญเติบโตมีขึ้นท่ามกลางความลักลั่นระหว่างวัฒนธรรมทางวัตถุและไม่ใช่วัตถุ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งการอยู่บ้านสมัยใหม่ของชาวกัมปงไอร์นี้กำลังทำให้ชีวิตชาวกัมปงไอร์ต้องแบ่งรับแบ่งสู้ระหว่างอิทธิพลสองกระแสคืออิสลามานุวัติ (Islamalization) ที่เน้นคุณค่าทางใจ กับกระแสโลกสมัยใหม่ (Secularization) ที่เน้นคุณค่าทางวัตถุ ซึ่งเป็นที่ท้าทายต่อการวางนโยบายของรัฐ จากการศึกษาทำให้เชื่อว่า สังคมใดก็ตามส่วนประกอบของวัฒนธรรมต้องเจริญก้าวหน้าพร้อมๆ กัน หากมีความสัมพันธ์ต่อกันเป็นอย่างดีจะดำรงไว้ซึ่งความเป็นระเบียบของสังคม นั่นคือทำอย่างไรให้สองกระแสนี้มีภาวะสมดุล

ข้อเสนอแนะ

1) จากผลวิจัยนี้หากจะขยายองค์ความรู้ต่อไป ประเด็นที่ควรศึกษาคือ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐาน ความเชื่อ การปฏิบัติทางศาสนา ความหมายของชีวิตกับโลกทัศน์สมัยใหม่ โดยอาจใช้กระบวนการวิจัยแบบผานวิถี ผลสรุปใหม่ที่ได้อาจช่วยเพิ่มมิติชีวิตชาวกัมปงไอร์ที่สัมพันธ์สังคมสมัยใหม่ ที่จะอภิปรายหรือวิพากษ์องค์ความรู้เกี่ยวกับบ้านได้มากขึ้น

2) บางส่วนของวิถีชีวิตมุสลิมมลายูบรูไนมีลักษณะคล้ายๆ กับมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงอาจเสนอเชิงนโยบายว่า หากจะพัฒนาชุมชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ควรพิจารณากรอบด้าน โดยจารีตประเพณีที่ต้องไม่ทำให้สูญหายไปพร้อมกับการพัฒนาตามแบบสมัยใหม่

เอกสารอ้างอิง

Adenan, R., Rodrigues, L., Borsi, K. & Kiamba, L. (2014). *Kampong Ayer: A Community Living on Water in Brunei Darussalam* [Online]. 30th International PLEA Conference 16-18 December 2014 CEPT University Ahmedabad Retrieved June 2, 2017, from: http://www.plea2014.in/wp-content/uploads/2014/12/Paper_5A_2674_PR.pdf.

- Ali, M. (2009). *Major Development in Islam World*. New Delhi: Cyber Tech.
- Blanc, L. (2012). *Interview column*. The Brunei Times Newspaper 7 February, 17-18.
- Cable, M. & Cook, S. (2008). *The Golden Rule*. London: Rare Corporate.
- Cleary, M. & Kim, S. (1991). *The Changing Socio-Economic Structure of Kampong Ayer, Brunei Darussalam* [Online]. Retrieved June 24, 2016, from: <http://www.researchgate.net/publication/>.
- Crossman, A. (2017). *What Is Cultural Lag?* [Online]. Retrieved may 11, 2017, from: <https://www.thoughtco.com/cultural-lag-3026167>.
- Dobbarah, A. (2007). *Relation of Mankind and Allah*. Bangkok: The Islam Bookcenter. (in Thai)
- Ibrahim, A. (2012). *Kampong Ayer Living Memory*. Bandar seri Begawan: Pentagram Design Sdn. Bhd.
- Lefebvre, H. (1991). *The Production of Space*. Translated by Donald Nicholson-Smith. Malden, Massachusetts: Blackwell Publishers
- Norhaidawati Haji Mohamad Yassin. (2001). *Kampong Ayer Sebagai Sebuah Destinasi Pelancongan: Cabaran Dan Masa Depan Akademi Pengajian*. Brunei: Universiti Brunei Darussalam.
- Srisantisuk, S. (2009). *Study of Social and Culture: Concept Methodology and Theory*. Koan Kan: Koankan University. (in Thai)
- Tepsing, P. & Boonprakarn, K. (2016). Local Wisdoms in Thailand-Malaysia border culture: A case study of Lohjood community, Narathiwat province. *Journal of Yala Rajabhat University*, 11(1), 19-38. (in Thai)
- Pongsapich, A. (2006). *Cultural Diversity*. (5 ed.). Bangkok: Chulalongkorn University.
- The Editors of Encyclopedia Britannica.(2017). *William Fielding Ogburn: American Sociology* [Online]. Retrieved may 11, 2017, from: <https://www.britannica.com/biography/William-Fielding-Ogburn>.
- The History of Brunei. (2016) *Toward defining the Architecture of Brunei* [Online]. Retrieved June 3, 2016, from: <http://puja-brunei.org/pdf2014/ad/AD%20seminar%20Topic%201.pdf>.
- Qaradavi, Y. (2004). *Halal Haram fil Islam*. Translate by Banjong Binkason. (5 ed.). Bangkok: The Islamic Book Center. (in Thai)

บุคลากรกรม

- Ami Tamah (ผู้ให้สัมภาษณ์). อูสมัน มุดอ (ผู้สัมภาษณ์). ที่ตำบลเปอรามู เมืองบันดาเสรีเบกาวัน เขตบรูไน มัรวา. เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2558.
- Andrew (ผู้ให้สัมภาษณ์). อูสมัน มุดอ (ผู้สัมภาษณ์). ที่ตำบลเปอรามู เมืองบันดาเสรีเบกาวัน เขตบรูไน มัรวา. เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2559.
- Bolariffin (ผู้ให้สัมภาษณ์). อูสมัน มุดอ (ผู้สัมภาษณ์). ที่ตำบลตามอย เมืองบันดาเสรีเบกาวัน เขตบรูไน มัรวา. เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2559.
- Pengiran Haji Ayub bin Bengiran. (ผู้ให้สัมภาษณ์). อูสมัน มุดอ (ผู้สัมภาษณ์). ที่ตำบลซาบาห์ เมืองบันดาเสรีเบกาวัน เขตบรูไน มัรวา. เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2558.
- Piah Ongsang (ผู้ให้สัมภาษณ์). อูสมัน มุดอ (ผู้สัมภาษณ์). ที่ตำบลซาบาห์ เมืองบันดาเสรีเบกาวัน เขตบรูไน มัรวา. เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2559.

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างขวัญกำลังใจของครูท่ามกลางเหตุการณ์ความไม่สงบ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา

The Role of School Administrators on Morale Boosting for Teachers
in the Unrest Situation under the Yala Primary Educational Service Area Office

มุฮัมมัด ตาเห

Mohamad Tahe

129 ม.7 ต.แม่หวาด อ.ธารโต จ.ยะลา 95170

129 Moo.7 Mae Wat Sub-district Than To District, Yala Province, 95170. Thailand

Corresponding Author, E-mail: mohamad@banto.ac.th

(Received: November 16, 2017; Revised: February 2, 2018; Accepted: February 5, 2018)

บทคัดย่อ

วิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างขวัญกำลังใจของครูท่ามกลางเหตุการณ์ความไม่สงบ 2) เพื่อศึกษาขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูท่ามกลางเหตุการณ์ความไม่สงบ ตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา 3) เพื่อเปรียบเทียบบทบาท และขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู และ 5) เพื่อประมวลข้อเสนอแนะของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เป็นครู จำนวน 363 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (t-test) และทดสอบค่าเอฟ (F-test) เมื่อพบว่า มีความแตกต่างกันจึงทดสอบโดยวิธีการของเชฟเฟ และค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน พบว่า 1) ระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ระดับการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 3) เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับบทบาทและขวัญกำลังใจของครู จำแนกตามตัวแปรเพศ วุฒิการศึกษา อายุ ขนาดของสถานศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 4) ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับขวัญกำลังใจของครู โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง 5) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารควรมีการนิเทศการสอน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการมีวิสัยทัศน์ในการทำงาน

คำสำคัญ : บทบาทของผู้บริหาร การสร้างขวัญกำลังใจ เหตุการณ์ความไม่สงบ

Abstract

The objectives of the research were 1) to study the role of school administrators on morale boosting for teachers in the unrest situation under the Yala Primary Educational Service Area Office, 2) to study the working morale of teachers 3) to compare the role of school administrators as classified by gender, age, educational background, size of educational institution, and working experience, 4) to compare the working morale of teachers and the relationship of the role of school administrators and the teachers' morale, and 5)

to gather suggestions on the role of school administrators in boosting teachers' morale. The samples were 363 teachers. The tool was the 4-part questionnaires regarding teachers' opinions. The percentage, mean, standard deviation, t-test, and F – test were employed for statistical analysis. In case differences are found, the Scheffe's Method and Pearson Product Moment Correlation would be introduced. The overall level of the role and the working morale of teachers was at a medium level. The comparison of the differences on the level of school and level of working morale of teachers as classified by gender, age, educational background, size of educational institution, and working experience, as a whole and as an individual aspect were not different. The overall level of the relationship between the school administrators' role and the teachers' as a whole and as an individual aspect were at a medium level.

Keywords: The role of school administrators, Morale boosting, The unrest situation

บทนำ

ปัจจุบันเป็นยุคที่สังคม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจที่เชื่อมโยงระหว่างกันในระบบของโลกาภิวัตน์ การศึกษาและการพัฒนาที่ยั่งยืน จึงมีความจำเป็นในการแก้ปัญหาและเป็นเป้าหมายของหลายประชาสังคม การพัฒนาการศึกษาเพื่อให้ก้าวทันต่อประเทศเพื่อนบ้านและโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจึงส่งผลต่อการพัฒนาระบบการศึกษาในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านนโยบาย ด้านการบริหาร และด้านการสอน การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาประเทศ สิ่งสำคัญที่สุดจะต้องอาศัยคนที่มีคุณภาพ การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือ และรากฐานและเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาการเมือง สังคมและวัฒนธรรมของประเทศ (Mongkolvanit, 2013)

การบริหารงานภายในองค์กรหรือในหน่วยงานทุกภาคส่วนจะบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ต้องต้องมีหลักการดำเนินงาน มีหลักเกณฑ์การปฏิบัติที่แต่ละองค์กรสามารถใช้หลักเกณฑ์ เช่น การวางแผน ติดตาม ประเมินผล อีกทั้งต้องอาศัยทรัพยากรการบริหารเป็นสำคัญ ซึ่งประกอบด้วย คน เงิน วัสดุสิ่งของและวิธีการจัดการ ในบรรดาทรัพยากรการบริหาร 4 ประการดังกล่าว คนหรือบุคลากรได้รับการพิจารณาว่าเป็นปัจจัยพิเศษ ซึ่งบุคคลต้องช่วยกันดำเนินการเพื่อพัฒนาให้เด็ก เยาวชน ประชาชน หรือสมาชิกของสังคมในทุกด้านได้มีความสามารถ มีทัศนคติ พฤติกรรม ค่านิยมหรือคุณธรรม (Anan-navee, 2008)

ผู้บริหารสถานศึกษานับว่ามีความสำคัญต่อการจัดการทางการศึกษา จำเป็นต้องดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานภายในหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือจุดหมายปลายทางที่ได้กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ (Viratnipawan, 2008) และผู้บริหารเป็นผู้นำแล้ว จะมีผลต่อการพัฒนาการศึกษาอย่างมากอีกทั้งต้องเป็นผู้มีบทบาทเป็นผู้นำ ผู้กระตุ้น ผู้ประสานงาน เป็นผู้ที่มีความรู้ มีปฏิภาณไหวพริบดี มีบุคลิกภาพดี มีความคิดสร้างสรรค์ และผู้พัฒนาไปสู่เป้าหมายในการจัดการศึกษาของไทย ผู้บริหารจะต้องกำหนดกลยุทธ์โดยเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น รวมถึงการเป็นผู้นำในการจัดการเรียนการสอน และเร่งรัดพัฒนาครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องให้เป็นผู้ที่มีศักยภาพที่เหมาะสมที่จะให้การศึกษาอบรม พัฒนาเยาวชนของชาติต่อไป (Tongkaew, 1999)

ผู้บริหาร นอกจากจะต้องมีทักษะด้านเทคนิคการปฏิบัติงาน ทักษะด้านการประชาสัมพันธ์และเข้าใจวิสัยทัศน์ขององค์กรแล้วยังต้องมีทักษะการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรมีความตั้งใจ และพึงพอใจในการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผลการปฏิบัติงานที่ดี การบริหารมีกิจกรรมหนึ่งที่สำคัญยิ่ง คือ การตัดสินใจ ความร่วมมือร่วมใจของบุคคล เพื่อให้งานที่ปฏิบัติได้บรรลุไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ (Bonpirom, 2009) และช่วยให้การปฏิบัติงานของบุคคลและกลุ่มบุคคลประสบความสำเร็จได้รวดเร็ว เนื่องจากต้องมีการแบ่งงานกันทำและการทำงานประสานสัมพันธ์กัน และผลการ

ปฏิบัติงานของแต่ละบุคคลจะขึ้นอยู่กับ 3 องค์ประกอบได้แก่ ระดับแรงจูงใจ ความรู้ความสามารถหรือลักษณะส่วนตัวและความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างชัดเจน บทบาทของผู้บริหารการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กร มีผลต่อความสำเร็จของงานและองค์กร โดยปฏิบัติตนเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาเกิดความไว้วางใจต่อผู้บังคับบัญชาบรรยากาศของความไว้วางใจที่เกิดขึ้นระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาในองค์กร จะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชารู้สึกมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และมีส่วนร่วมในการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์การช่วยให้สภาพแวดล้อมในการทำงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ความไว้วางใจจึงถือว่ามีความสำคัญต่อสัมพันธภาพในองค์กร เพราะเป็นสิ่งที่ยึดเหนี่ยวให้บุคคลอยู่ร่วมกันด้วยความรู้สึกที่ดี มีความมั่นคงและเชื่อใจ (khemkrai, 2017)

การจัดการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความเกี่ยวข้องกับความไม่สงบในพื้นที่และมีสาเหตุมาจากปัจจัยหลายประการทั้งด้านการเมือง เชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ จากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีมานาน ทำให้เกิดปัญหาและผลกระทบต่อระบบการศึกษาทั้งระบบ ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้ที่มีการลอบยิงทำร้ายครูเผาโรงเรียนดังชุมชนวาระเปิดระหว่างเดินทางทำให้โรงเรียนต้องหยุดการเรียนเป็นระยะ ครูขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ครูปฏิบัติงานได้ไม่เต็มศักยภาพครูชวยายออกนอกพื้นที่ บุคลากรที่มีคุณภาพในพื้นที่อื่นไม่กล้าเข้าไปทำงานในพื้นที่ขาดแคลนครูกลุ่มสาระที่สำคัญ ครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเพียงพอและต่อเนื่องครูขาดความมั่นใจในการจัดการเรียนการสอนและขาดสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยโดยมีแนวทางในการแก้ปัญหา

ในด้านบุคลากรทางการศึกษา อาทิเช่น การให้มีมาตรการดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของบุคลากรทางการศึกษาประสาน และวางแผนร่วมกับหน่วยงานความมั่นคงและประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างใกล้ชิดพร้อมทั้งปรับแผนให้สอดคล้องกับสถานการณ์การปรับปรุงซ่อมแซมสถานศึกษาสร้างรั้วถนนและบ้านครูที่ได้รับผลกระทบจากก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนใต้ทำให้ครูรู้สึกปลอดภัยขึ้น ควรมีการเยียวยาทุนการศึกษาบุตรผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนใต้ การฟื้นฟูสภาพจิตใจผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนใต้ อาจจัดกิจกรรมทัศนศึกษา ค่าयरเรียนรู้ เพื่อสร้างความอบอุ่นและฟื้นฟูจิตใจและเพิ่มประสบการณ์เรียนรู้นักเรียน นิสิต ครูหาความร่วมมือในการคุ้มครองความปลอดภัยระหว่างโรงเรียน กับชุมชน จัดหาบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านสาขาวิชาดูแลกำกับกับการเรียนการสอนในสาระสำคัญเป็นพิเศษ สร้างขวัญกำลังใจ เพิ่มสวัสดิการ และพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา พัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พัฒนาทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พัฒนาทักษะการวัดประเมินผล พัฒนาวินัย คุณธรรม จริยธรรม พัฒนาแหล่งเรียนรู้ ปรับปรุงห้องปฏิบัติการต่างๆให้มีสื่อ ICT ศูนย์สื่อ/นวัตกรรม

ด้วยความตระหนักในความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างขวัญกำลังใจของครูท่ามกลางเหตุการณ์ความไม่สงบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดให้ประสบผลสำเร็จอันจะส่งผลให้บุคลากรมีขวัญและกำลังใจในการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง เกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างขวัญกำลังใจของครูท่ามกลางเหตุการณ์ความไม่สงบตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา
2. เพื่อศึกษาขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูท่ามกลางเหตุการณ์ความไม่สงบ ตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา
3. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา ขนาดสถานศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

4. เพื่อเปรียบเทียบขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูท่ามกลางเหตุการณ์ความไม่สงบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดยะลา

6. เพื่อประมวลปัญหาและข้อเสนอแนะของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูท่ามกลางเหตุการณ์ความไม่สงบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดยะลา

วิธีดำเนินการวิจัย

วิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งเก็บข้อมูลในเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 3,898 คน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา เขต 1,2 และ 3 ในเขตอำเภอเมืองยะลา อำเภอกองปิง อำเภอรามัน อำเภอกาบัง อำเภอบันนังสตา อำเภอยะหา อำเภอเบตง และอำเภอธารโต คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Yamane ได้ 363 คน จากนั้นคำนวณหาสัดส่วน โดยสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียน หลังจากนั้นทำการสุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลากแบบไม่คืนกลับ (Without Replacement)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด และทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ขนาดของสถานศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 29 ข้อ สอดคล้องกับเนื้อหา 6 ด้าน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 28 ข้อ สอดคล้องกับเนื้อหา 5 ด้าน

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูท่ามกลางเหตุการณ์ความไม่สงบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดยะลา

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

นำแบบสอบถามที่ดำเนินการสร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและสอดคล้องกับเนื้อหา เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้ข้อเสนอแนะ

นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และเนื้อหาที่ควรปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วนำผลการพิจารณาไปทำการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรง ด้วยวิธีการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามในแบบสอบถามกับจุดประสงค์ หรือลักษณะที่ต้องการจะวัด (Index of Item – Objective Congruence : IOC) โดยเลือกคำถามที่ค่าดัชนีความสอดคล้องที่มีค่ามากกว่า 0.6 ขึ้นไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยหาค่าความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) หาค่าเฉลี่ย (Mean) หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติอนุมาน (Inferential Statistic) ได้แก่ ค่าสถิติ t-test ค่าสถิติ f-test และทดสอบความสัมพันธ์โดยหาค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ใช้หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูท่ามกลางเหตุการณ์ความไม่สงบ โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ .05

ผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นเพศชาย จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 51.5 และเพศหญิง จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 48.5 ตามลำดับ มีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 51.5 อายุ 30 – 40 ปี จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 35.3 และสูงกว่า 40 ปี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2 ตามลำดับ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 59.2 ปริญญาโท จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8 ตามลำดับ สอนในสถานศึกษา ขนาดเล็ก จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 16.6 ขนาดกลาง จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8 และขนาดใหญ่ จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 45.2 มีประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 64.2 ประสบการณ์ 10 – 20 ปี จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 และประสบการณ์มากกว่า 20 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2 ตามลำดับ

2. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างขวัญกำลังใจของครูท่ามกลางเหตุการณ์ความไม่สงบ ตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างขวัญกำลังใจของครูท่ามกลางสถานการณ์ความไม่สงบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดยะลา

ด้านที่	บทบาทของผู้บริหาร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับบทบาท	อันดับที่
1	ด้านความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการ	3.47	0.27	ปานกลาง	4
2	ด้านภาวะผู้นำ	3.43	0.28	ปานกลาง	5
3	ด้านการมีวิสัยทัศน์	3.42	0.33	ปานกลาง	6
4	ด้านการนิเทศ	3.65	0.46	มาก	1
5	ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.53	0.50	มาก	2
6	ด้านความสามารถในการสื่อสาร	3.50	0.46	ปานกลาง	3
รวม		3.49	0.20	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างขวัญกำลังใจของครูท่ามกลางเหตุการณ์ความไม่สงบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดยะลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ

ด้านการนิเทศ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.65$) รองลงมา คือ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.53$) และด้านการมีวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.42$) ตามลำดับ

3.การสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูท่ามกลางเหตุการณ์ความไม่สงบ ตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดยะลา

ข้อที่	การสร้างขวัญกำลังใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับขวัญกำลังใจ	อันดับที่
1	ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน	3.29	0.43	ปานกลาง	5
2	ด้านโอกาสก้าวหน้าในอาชีพ	3.41	0.49	ปานกลาง	4
3	ด้านความมั่นคงปลอดภัย	3.50	0.50	ปานกลาง	3
4	ด้านเงินเดือนและสวัสดิการ	3.51	0.54	มาก	2
5	ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	3.60	0.47	มาก	1
รวม		3.46	0.26	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดยะลา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.60$) รองลงมา คือ ด้านเงินเดือนและสวัสดิการ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.51$) และด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.29$) ตามลำดับ

4.บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ขนาดสถานศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า

4.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดยะลา จำแนกตามตัวแปรเพศ พบว่า ครูผู้สอน ที่มีเพศต่างกัน มีระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ครูผู้สอน ที่มีอายุต่างกัน มีระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันครูผู้สอน ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ครูผู้สอน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และด้านความสามารถในการสื่อสาร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดยะลา ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5.ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

5.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับขวัญกำลังใจของครู ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดยะลา จำแนกตามตัวแปรเพศ พบว่า ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาในจังหวัดยะลา ที่มีเพศต่างกัน มีระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ครูผู้สอน ที่มีอายุต่างกัน มีระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ครูผู้สอน ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ครูผู้สอน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

6. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูท่ามกลางเหตุการณ์ความไม่สงบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดยะลา (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับขวัญกำลังใจของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา

ด้าน	ความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการ	ภาวะผู้นำ	การมีวิสัยทัศน์	การนิเทศ	ความสามารถในการสื่อสาร	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	สภาพแวดล้อมในการทำงาน	โอกาสก้าวหน้าในอาชีพ	ความมั่นคงปลอดภัย	เงินเดือนและสวัสดิการ	ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	รวมทุกด้านบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา
ความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการ	1											
ภาวะผู้นำ	.658"	1										
การมีวิสัยทัศน์	.573"	.554"	1									
การนิเทศ	.233"	.561"	.502"	1								
ความสามารถในการสื่อสาร	.228"	.301"	.463"	.608"	1							
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	.078	.189"	.477"	.484"	.688"	1						
สภาพแวดล้อมในการทำงาน	.068	.155"	.416"	.432"	.669"	.779"	1					
โอกาสก้าวหน้าในอาชีพ	.141"	.245"	.445"	.344"	.204"	.381"	.316"	1				
ความมั่นคงปลอดภัย	.030	.064	.046	.095	.094	.050	.099	.241"	1			
เงินเดือนและสวัสดิการ	.015	.034	.085	.042	.082	.114"	.100"	.054	.403"	1		
ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	.006	.059	.091	.043	.110"	.167"	.077	.020	.044	.291"	1	

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ด้าน	ความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการ	ภาวะผู้นำ	การมีวิสัยทัศน์	การนิเทศ	ความสามารถในการสื่อสาร	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	สภาพแวดล้อมในการทำงาน	โอกาสก้าวหน้าในอาชีพ	ความมั่นคงปลอดภัย	เงินเดือนและสวัสดิการ	ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	รวมทุกด้านบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา
รวมทุกด้านขวัญกำลังใจของครู	.088	.216**	.309**	.320**	.322**	.395**	.508**	.633**	.626**	.556**	.404**	.403**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดยะลา จำแนกตามตัวแปรเพศ วุฒิการศึกษา อายุ ขนาดของสถานศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามตัวแปรเพศ วุฒิการศึกษา อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันยกเว้นตามตัวแปรขนาดของสถานศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอาจจะเพราะครูที่มีเพศต่างกัน อายุต่างกัน และประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีทัศนคติต่อบทบาทของผู้บริหารไม่ต่างกัน ซึ่งครูทุกคนมีความรับผิดชอบในงาน มีความกระตือรือร้นในการทำงานเท่ากันในขณะที่ตัวแปรขนาดของสถานศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจจะเพราะโรงเรียนขนาดใหญ่นั้นมีการแข่งขันกันสูงในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และชุมชนส่วนใหญ่มักมีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เนื่องจากคณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทมากในปัจจุบันนี้ มีการระดมความคิดเห็นต่างๆ อยู่ตลอดเวลา การซื้ออุปกรณ์การเรียนการสอนมีเพียงพอในการพัฒนาความรู้ของผู้เรียน

เปรียบเทียบขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับขวัญกำลังใจของครูตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดยะลาจำแนกตามตัวแปรเพศ วุฒิการศึกษา อายุ ขนาดของสถานศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ขวัญกำลังใจของครูจำแนกตามตัวแปรเพศ วุฒิการศึกษา อายุ ขนาดของสถานศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งในปัจจุบันฐานะทางสังคมของเพศหญิงและเพศชายมีความเท่าเทียมกัน คุณภาพ ศักยภาพและความสามารถของทั้งครูผู้หญิงและครูผู้ชายไม่แตกต่างกัน จึงทำให้ครูผู้หญิงและครูผู้ชายมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน (Kanpon, 2007)

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

ผลการวิจัย พบว่าระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดยะลาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดรองลงมา คือ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และด้านการมีวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Laoiam, 2009) ได้ทำการศึกษาอิทธิพลของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูที่มีต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดปัตตานี ผลการศึกษาพบว่าค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระแต่ละตัวอยู่ในระดับมาก 6 ตัวคือบทบาทการเป็นนักวิชาการบทบาทการเป็นผู้นำบทบาทการเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนบทบาทการเป็นผู้ประสานงานบทบาทการเป็นผู้นิเทศงานและบทบาทการเป็นผู้ตัดสินใจตามการรับรู้ของครู

ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู

ผลการวิจัย พบว่า ระดับการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดยะลาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดยะลา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านเงินเดือนและสวัสดิการและด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Maskoto, 2008) ได้ศึกษาขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 2 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านความสำเร็จของการบริหาร มีระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ด้านเงินเดือนและผลประโยชน์ตอบแทนอยู่ในระดับปานกลาง และด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน อยู่ในระดับปานกลาง อาจเกิดจากสภาพจิตใจของบุคคลในกลุ่มหรือองค์กรที่ก่อให้เกิดกำลังใจ ทศนคติและความพอใจในงาน ซึ่งจะก่อให้เกิดความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของคนเพื่อให้บรรลุจุดหมายของกลุ่มที่วางไว้ (Chanjeem, 2013)

ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู

ผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับขวัญกำลังใจของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลาพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Khanjang, 2014) ได้ศึกษาขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบ ในอำเภอหนองจิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 ผลการศึกษพบว่า ระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบ ในอำเภอหนองจิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน และเมื่อเปรียบเทียบระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบ ในอำเภอหนองจิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 จำแนกตามตัวแปรเพศ ศาสนา วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ปรากฏว่าในภาพรวมทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกัน อาจเกิดจากการบริหารงานของผู้บริหารซึ่งมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการที่จะนำพาสถานศึกษาให้มุ่งสู่ความสำเร็จโดยผู้บริหารเน้นการผลักดันนโยบายหรือการกระจายอำนาจสู่ผู้ปฏิบัติ (Mongkolvanit, 2013) เพื่อขับเคลื่อนงานให้เกิดประสิทธิผลผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู จึงส่งผลให้ครูมีกำลังใจ มีความกระตือรือร้นและขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายได้เป็นอย่างดี และครูที่ปฏิบัติงานเป็นบุคคลในพื้นที่ที่ต้องการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพประกอบกับรัฐบาลได้มีการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาบุคลากรในทุกด้านอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ครูพร้อมที่จะทุ่มเทร่างกายและแรงใจอย่างเต็มที่ เพื่อแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นกับหน่วยงานตลอดจนมีความภาคภูมิใจมากที่ได้ปฏิบัติงานในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

สรุป

- 1.ระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดยะลาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการนิเทศมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และด้านการมีวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด
- 2.ระดับการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดยะลาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดยะลา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านเงินเดือนและสวัสดิการและด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำ

3.การเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดยะลา จำแนกตามตัวแปรเพศ วุฒิการศึกษา อายุ ขนาดของสถานศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามตัวแปรเพศ วุฒิการศึกษา อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันยกเว้นตามตัวแปรขนาดของสถานศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.การเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับขวัญกำลังใจของครูตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดยะลาจำแนกตามตัวแปรเพศ วุฒิการศึกษา อายุ ขนาดของสถานศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ขวัญกำลังใจของครูจำแนกตามตัวแปรเพศ วุฒิการศึกษา อายุ ขนาดของสถานศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่าง

5.ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับขวัญกำลังใจของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลาพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง

เอกสารอ้างอิง

- Anan-navee, P. (2008). *Principles, theories of educational administration*. Chon Buri: Nonsee. (in Thai)
- Bonpirom, S. (2009). *Principles of educational administration*. Bangkok: Book point. (in Thai)
- Chanjeem, K. (2013). *Industrial and organizational psychology*. Bangkok: Odeon Store. (in Thai)
- Khemkrai, P. (2017). A Development of Trust Indicators on Directors of Primary Schools under the Office of the Basic Education Commission in the North-eastern Region of Thailand. *Journal of Yala Rajabhat University*, 12(2), 169-170. (in Thai)
- Kanpon, P. (2007). Appropriate Legal Measures for the Prevention of Discrimination Against Women: A Case Study of the Protection of Women's Rights Under Thai Law in Conformity to the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women. Master' Thesis. Ramkhamhaeng University. (in Thai)
- Khanjang, M. (2014). *Morale and Encouragement in the Performance of Teachers under the Unrest Situations in NongChik District under Jurisdiction of the Office of Primary Education in Pattani Area1*. Master' Thesis. Yala Rajabhat University. (in Thai)
- Laoiam, W. (2009). *A Study of the Influences of School Administrators' Perceived Roles on the Morale of the performance of the Teachers in Schools under Phranakhon Si Ayutthaya Municipality*. Master' Thesis. Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. (in Thai)
- Maskoto, R. (2008). *Morale in Job Performance of School Administrators in the Yala Educational Service Area 2*. Master' Thesis. Prince of Songkla University. (in Thai)
- Mongkolvanit, J. (2013). *Administration of educational organization and personal*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. (in Thai)
- Tongkaew, T. (1999). *Leadership in education*. Chanthaburi: Faculty of Education Rambhai Barni Rajabhat institution. (in Thai)
- Viratnipawan, V. (2008). Management administration of state agencies. *Rattaphirak Journal*, 50(3), 11. (in Thai)

การศึกษาความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา
ด้วยการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลักสูตร English Program
A Study on English Reading Ability and Learning Achievement in Social Studies
by Using Content-Based Language Instruction of Grade 5 Students in English Program

กীরติกา มาฆะสุข

Keeratika Makasuk

172/1 ม.4 ต.แม่เหียะ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50100

172/1 M.4 Mae Hia Subdistrict, Muang District, Chiang Mai, 50100

Corresponding Author, E-mail : keeratika0728@gmail.com

(Received: November 27, 2017; Revised: January 25, 2018; Accepted: January 26, 2018)

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาและศึกษาความรู้วิชาสังคมศึกษาของนักเรียนหลังได้รับวิธีการสอนดังกล่าวข้างต้น กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/7 โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย แผนกประถม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาสังคมศึกษาหลักสูตรสองภาษา (Intensive English Program) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษาที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ จำนวน 5 แผนและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษ และแบบทดสอบความรู้เนื้อหาสังคมศึกษาที่เป็นภาษาอังกฤษ จำนวน 4 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ one-sample t-test และpaired t-test ผลการวิจัยพบว่า หลังได้รับการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหา นักเรียนมีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาผ่านเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การสอนภาษาที่เน้นเนื้อหา ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

Abstract

The purposes of this study were to compare student's English reading ability before and after learning through content-based language instruction, and to study students' social studies knowledge after the experiment. The target group was 50 students of Prathom Suksa 5 enrolled in Social Studies subject in Intensive English Program at Montfort College Primary Section, Chiang Mai Province, during the second semester of the academic year 2016. The experimental instruments were five lesson plans using content-based language instruction. The data collecting instruments were the English reading ability test and four social studies knowledge tests. The data obtained were analyzed using mean, standard deviation, percentage, one-sample t-test and paired t-test. The result showed that the students' English reading ability was statistically significantly higher at the .05 level. Moreover, the students' Learning

Achievement in Social Studies met the criterion at an average level with the statistically significant at the .05 level after learning through content-based language instruction.

Keywords: Content-Based Language Instruction, English Reading Ability, Learning Achievement in Social Studies

บทนำ

การอ่านมีความสำคัญต่อมนุษย์ การอ่านจะช่วยให้รับรู้ข่าวสารต่างๆ เพื่อให้ทันกระแสที่เปลี่ยนแปลงของโลกได้ ยิ่งในปัจจุบันเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทในการดำรงชีวิตของคนเรามากขึ้น ทำให้ข้อมูลข่าวสารได้รับการเผยแพร่ไปอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารหรือการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันผ่านสื่อต่างๆ เช่น สิ่งพิมพ์ บทความ นิตยสาร และอินเทอร์เน็ต ตลอดจนตำราเชิงวิชาการ โดยส่วนมากภาษาที่ใช้ในการสื่อสารผ่านสื่อเหล่านี้จะเป็นภาษาอังกฤษ ดังนั้นการอ่านภาษาอังกฤษถือเป็นทักษะที่สำคัญอย่างมากใน 4 ทักษะภาษาที่สำคัญในการเข้าถึงข้อมูลต่างๆ เพื่อการแสวงหาความรู้และการต่อยอดความรู้ของตนเอง นอกจากนี้ Euengsakul (2002) ยังได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านเป็นกุญแจสำคัญที่ใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารและแสวงหาความรู้เพิ่มเติม การอ่านเป็นทักษะที่ช่วยในการพัฒนาการเรียนภาษาไปสู่ทักษะอื่น เช่น การฟัง การพูด และการเขียนในลักษณะทักษะสัมพันธ์ไม่ว่าเป็นภาษาแม่ หรือภาษาอังกฤษก็ตามจนสามารถกล่าวได้ว่า การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญยิ่งในการเรียนรู้วิชาต่างๆ เพราะการอ่านที่ดีนั้นจะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจกับเนื้อหาที่เรียนและทำให้มีผลสัมฤทธิ์ในการศึกษาสูงขึ้น และหากผู้เรียนได้รับการฝึกฝนทักษะการอ่านอย่างสม่ำเสมอแล้วก็สามารถนำทักษะนี้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์การอ่านต่างๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ได้ด้วยตนเองทั้งในด้านการศึกษาและการใช้ชีวิตประจำวัน

Department of Education, Ministry of Education (1996) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า “จุดมุ่งหมายหลักของการอ่านคือ เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ ทั้งนี้เพราะการพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการอ่านที่ดี ไม่ใช่เป็นการฝึกให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ถูกต้องเท่านั้น แต่ต้องมีความเข้าใจในเนื้อหาที่อ่านด้วย” ซึ่งปัญหาที่พบคือผู้เรียนส่วนใหญ่มีปัญหาในการอ่านภาษาอังกฤษโดยเฉพาะทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ คือนักเรียนไม่เข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านโดยไม่สามารถตอบคำถามและบอกใจความสำคัญจากเนื้อเรื่องได้จึงทำให้ผลการเรียนภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างต่ำ ก่อให้เกิดความเบื่อหน่ายและขาดความกระตือรือร้นในการเรียน ตลอดจนมีทัศนคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษที่ไม่ดีตามมา ดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหานี้ผู้วิจัยจึงได้หาแนวทางเพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น โดยเนื้อหาต้องสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษและการเรียนรู้เนื้อหาที่ดียิ่งขึ้น

เมื่อนักเรียนได้เลือกเนื้อหาและกิจกรรมที่เกิดจากความสนใจของตนเอง นักเรียนจะได้ใช้ภาษาในการทำความเข้าใจสาระของเนื้อหาและได้ฝึกฝนทักษะภาษาควบคู่กับกลวิธีการเรียนไปพร้อมๆ กัน โดยการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหา (Content-Based Instruction) เป็นการสอนภาษาอังกฤษเชิงวิชาการที่บูรณาการทั้ง 4 ทักษะเข้าด้วยกันเพื่อพัฒนาทักษะภาษาเชิงวิชาการและการสื่อสารโดยผู้เรียนจะได้เรียนภาษาไปพร้อมๆ กับการเรียนเนื้อหาวิชา (Snow & Brinton, 1997) ซึ่งเนื้อหาที่เรียนจะประกอบไปด้วยหัวข้อที่ผู้เรียนมีความสนใจ โดยส่วนมากจะเป็นการเรียนเพื่อจุดมุ่งหมายทางวิชาการ (Academic Purpose) เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนภาษาที่สองในการเรียนเนื้อหาเชิงวิชาการในระดับสูงต่อไปได้ โดยคำศัพท์ หน้าที่ และโครงสร้างทางภาษาจะถูกสอดแทรกในเนื้อหาที่เรียนไปพร้อมๆ กัน โดย Richards & Rodgers (2001) มีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า การสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาคือการให้ความสำคัญกับเนื้อหาที่เรียนเป็นอันดับแรกซึ่งเนื้อหาต้องสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดและเรียนรู้โดยใช้สื่อสภาพจริง (Authentic Materials) ซึ่งเป็นสื่อหรือสิ่งพิมพ์จากเจ้าของภาษาที่พบเห็นได้ทั่วไปในชีวิตประจำวันและมีจุดประสงค์เฉพาะ เช่น ป้ายประกาศโฆษณา หนังสือพิมพ์รูปภาพ แผนที่ เป็นต้น

นอกจากนั้นแล้วการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหายังให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-Centered Approach) เช่น การทำโครงงานกลุ่ม การอภิปราย การแสดงความคิดเห็น การทำแผนผังกราฟิก และการอ่านแบบต่อชิ้นส่วน ซึ่งมีเป้าหมายในการเรียนภาษาเพื่อการสื่อสารและเนื้อหาวิชาการมากกว่าการเรียนโครงสร้างภาษา การจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะทางภาษาทั้ง 4 ทักษะคือ ฟัง พูด อ่าน เขียน ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในการเรียนภาษาของนักเรียนทุกระดับชั้น นักเรียนจะต้องได้เรียนทั้ง 4 ทักษะควบคู่กันไป โดยในระดับชั้นประถมศึกษาทักษะการอ่านถือเป็นทักษะที่มีความสำคัญมากเพราะถือเป็นพื้นฐานในการเรียนวิชาอื่นๆด้วย

ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีความสามารถในการออกแบบกิจกรรมการอ่านอย่างเป็นขั้นเป็นตอน โดยต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและสภาพปัจจัยในหลายๆด้าน ดังเช่น Arksaranukhra (1989) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสอนอ่านไว้ว่า ในการสอนทักษะการอ่านนั้นผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการสอนทักษะการอ่านโดยใช้ขั้นตอน 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. กิจกรรมก่อนการอ่าน (Pre-reading Activities) เป็นการสร้างความสนใจและปูพื้นในเรื่องที่จะอ่านโดยการดึงความรู้เดิมของผู้เรียนมาเชื่อมโยงกับสิ่งที่กำลังจะเรียน ผู้สอนจะสอนคำศัพท์ที่สำคัญในเรื่องก่อน จากนั้นให้ผู้เรียนคาดคะเนเรื่องที่จะอ่านจากรูปภาพหรือให้เดาความหมายของคำศัพท์จากบริบท รวมถึงให้ดูวิดีโอในเรื่องที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนและคิดว่าเรื่องที่เรียนเป็นเรื่องที่คุ้นเคยไม่ยากต่อการทำความเข้าใจ

2. กิจกรรมระหว่างการอ่าน (While-reading Activities) เป็นการทำความเข้าใจโครงสร้างและเนื้อความในเรื่องที่อ่าน ผู้สอนจะให้เทคนิคการอ่านแบบอ่านเร็ว อ่านแบบช้าและการอ่านแบบกวาดสายตา เป็นต้น หลังจากนั้นผู้เรียนจะได้ฝึกทำกิจกรรมเพื่อสร้างความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน เช่น การเขียนผังโยงความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง การเติมข้อความในผังกราฟิก กิจกรรมการอ่านแบบต่อชิ้นส่วน เป็นต้น ซึ่งอาจเป็นกิจกรรมเดี่ยว กิจกรรมคู่ หรือกิจกรรมกลุ่มตามความเหมาะสม

3. กิจกรรมหลังการอ่าน (Post-reading Activities) เป็นการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนสามารถทำได้โดยการตอบคำถามจากเนื้อเรื่อง สรุปเรื่อง และเขียนแสดงความคิดเห็นในใบงานที่กำหนด รวมถึงเปิดโอกาสให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน และนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ เพื่อสร้างชิ้นงานใหม่ๆ เช่น โครงงานโปสเตอร์ แผ่นพับ และนำเสนอผลงานผ่านการเขียนหรือพูดหน้าชั้นเรียน

ทั้งนี้การนำวิชาสังคมศึกษามายบูรณาการเข้ากับการสอนภาษา ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะทางภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และวิเคราะห์ผ่านสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นทั้งในและนอกห้องเรียน และสามารถไปศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ใกล้ตัวที่หลากหลาย โดยคำศัพท์ภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ที่ปรากฏในบทความวิชาสังคมศึกษาเป็นคำศัพท์ที่นักเรียนมีความคุ้นเคย สามารถพบได้ในหนังสือพิมพ์หรือบทอ่านในชีวิตประจำวัน แม้บางครั้งจะพบคำศัพท์เฉพาะในเชิงเศรษฐศาสตร์ แต่เมื่อผู้เรียนมีความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องก็ทำให้เข้าใจบริบทเรื่องที่กำลังอ่านได้อย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดการพัฒนาทักษะการอ่านที่สามารถนำไปใช้การอ่านบทความวิชาการเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษาได้

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงปัญหาการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อค่อนข้างต่ำ ซึ่งอาจเป็นเพราะนักเรียนขาดกลวิธีการอ่านและการฝึกการอ่านที่ถูกต้อง ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อให้นักเรียนมีทักษะการอ่านที่ดีซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการเรียนวิชาอื่นๆ รวมทั้งสามารถนำทักษะภาษาและทักษะการเรียนรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนระดับสูงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนก่อนและหลังจากการได้รับการสอนโดยใช้ภาษาที่เน้นเนื้อหา
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนหลังได้รับการสอนโดยใช้ภาษาที่เน้นเนื้อหา

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหา มีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาหลังเรียนผ่านเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยแผนกประถม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาสังคมศึกษาที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอน (Social Studies in Intensive English Program) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 412 คน แบ่งเป็น 8 ห้อง โดยนักเรียนแต่ละห้องมีความสามารถต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/7 โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยแผนกประถม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาสังคมศึกษาที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอน (Social Studies in Intensive English Program) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ที่ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling) จำนวน 1 ห้องเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่มเป็นห้องเรียนด้วยการจับฉลาก รวมทั้งสิ้น 50 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้บทเรียนวิชาสังคมศึกษาที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ จำนวน 5 แผน แผนละ 4 คาบ คาบละ 50 นาที รวมทั้งหมด 20 คาบ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ 1) แบบทดสอบความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษที่มีเนื้อหาสังคมศึกษาเรื่องเศรษฐกิจศาสตร์ เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ใช้ทดสอบก่อนและหลังเรียน มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.32-0.52 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.22-0.42 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80 2) แบบทดสอบความรู้เนื้อหาวิชาสังคมศึกษา เป็นแบบทดสอบที่เป็นภาษาอังกฤษแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ จำนวน 4 ฉบับ ฉบับละ 10 ข้อ โดยวัดหลังหน่วยการเรียนรู้ในแต่ละหน่วย มีค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR-20 (Kuder-Richardson) ซึ่งได้ผลดังนี้

1) ฉบับที่ 1 เรื่อง ปัจจัยการผลิต มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.25-0.45 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.29-0.49 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.78

2) ฉบับที่ 2 เรื่อง ปัจจัยการผลิตอื่นๆ และเทคโนโลยี มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.24-0.44 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.33-0.53 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.71

3) ฉบับที่ 3 เรื่อง บทบาทและหน้าที่ของผู้ผลิต มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.21-0.41 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.46-0.56 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.69

4) ฉบับที่ 4 เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.29-0.49 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.33-0.53 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85

การเก็บรวบรวมข้อมูล

รูปแบบการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองโดยใช้กลุ่มทดลองกลุ่มเดียวเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการสอนที่เนื้อหาสังคมศึกษา และเพื่อศึกษาความรู้เนื้อหาสังคมศึกษาหลังการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหา โดยมีรูปแบบการวิจัยดังนี้

Pre-test	Treatment	Post-test
R1	X ₁ C ₁ X ₂ C ₂ X ₃ C ₃ X ₄ C ₄	R2

ความหมายของสัญลักษณ์

R1 การทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษก่อนเรียน

R2 การทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษหลังเรียน

X1-4 การสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาสังคมศึกษา ทั้งหมด 4 แผน

C1-4 การทดสอบวัดความรู้เนื้อหาสังคมศึกษาหลังเรียนในแต่ละหน่วย

ขั้นตอนการดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. วัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนก่อนการสอนด้วยวิธีการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาด้วยแบบทดสอบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ

2. ดำเนินการสอนโดยใช้วิธีการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหา โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ จำนวน 4 แผน แผนละ 5 คาบ คาบละ 50 นาที รวมทั้งหมด 20 คาบ

3. วัดความรู้ด้านสังคมศึกษาหลังสอนเสร็จแต่ละหน่วยการเรียนรู้

4. วัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษหลังการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาด้วยแบบทดสอบฉบับเดิม

5. ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์และแปลผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษและแบบทดสอบความรู้ด้านเนื้อหาวิชาสังคมศึกษามาหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละมาเทียบกับเกณฑ์การให้ระดับคุณภาพของผลการเรียนในระดับประถมศึกษาตามคู่มือแนววัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสำนักงานการศึกษาและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Ministry of Education, 2009) ดังนี้

ร้อยละ	ระดับคุณภาพ
80-100	ดีเยี่ยม
70-79	ดี
60-69	พอใช้
50-59	ผ่าน
1-49	ไม่ผ่าน

โดยคะแนนทดสอบความรู้วิชาสังคมศึกษาจะต้องผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้คือ ร้อยละ 60

ผล

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ ระดับคุณภาพ และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานของคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษก่อนและหลังได้รับการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหา (จำนวนนักเรียน 50 คน)

การทดสอบ	ค่าเฉลี่ย (20)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าร้อยละ	ระดับคุณภาพ	t-test	p-value
ก่อนการเรียนรู้	9.30	2.87	46.50	ไม่ผ่าน	10.35	<0.0001
หลังการเรียนรู้	13.88	4.33	69.40	พอใช้		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษก่อนการเรียนการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาเท่ากับ 9.30 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.87 คิดเป็นร้อยละ 46.76 มีระดับคุณภาพอยู่ในระดับ ไม่ผ่าน ค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังการเรียนรู้เท่ากับ 13.88 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.33 คิดเป็นร้อยละ 69.40 มีระดับคุณภาพอยู่ในระดับ พอใช้ สรุปได้ว่าคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ ระดับคุณภาพ และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานของคะแนนการทดสอบความรู้วิชาสังคมศึกษา หลังได้รับการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหา (จำนวนนักเรียน 50 คน)

แบบทดสอบ	ค่าเฉลี่ย (10)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าร้อยละ	ระดับคุณภาพ	t-test	p-value
ฉบับที่ 1	5.98	2.04	59.80	ผ่าน	17.30	<0.0001
ฉบับที่ 2	6.30	2.02	63.00	พอใช้	18.53	<0.0001
ฉบับที่ 3	6.44	1.89	64.40	พอใช้	20.39	<0.0001
ฉบับที่ 4	7.72	1.73	77.20	ดี	27.52	<0.0001
รวม	6.61	1.92	66.10	พอใช้	39.29	<0.0001

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้วิชาสังคมศึกษาหลังได้รับการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาเท่ากับ 6.61 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.92 คิดเป็นร้อยละ 66.10 มีระดับคุณภาพอยู่ในระดับ พอใช้ สรุปได้ว่าคะแนนทดสอบความรู้วิชาสังคมศึกษาผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

จากการวิจัยเพื่อศึกษาผลการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้อภิปรายผลดังนี้

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหา มีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากปัจจัยหลายประการดังนี้

ประการแรก การสอนภาษาที่เน้นเนื้อหา มีการใช้บทอ่านประกอบการเรียนการสอนที่มาจากสื่อสภาพจริงที่มีความน่าสนใจและสอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนพบเจอในชีวิตประจำวัน ทำให้นักเรียนมีความคุ้นเคยกับเรื่องที่กำลังอ่านและสามารถ

เชื่อมโยงความรู้หรือประสบการณ์เดิมของตนกับสิ่งที่ได้เรียนได้เป็นอย่างดี ตามสมมุติฐานของ Krashen (1982) ที่กล่าวว่า การเรียนภาษาที่สองที่จะประสบความสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับตัวป้อนที่เข้าใจได้ (Comprehensible Input) และเนื้อหา นั้น ต้องมีความหมายที่ไม่เน้นเรื่องโครงสร้างไวยากรณ์ แต่มีความเกี่ยวข้องกับเชื่อมโยงกับความรู้เดิมของนักเรียน ซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนาไปสู่ $i+1$ ซึ่ง i คือความรู้เดิมของผู้เรียน และ $+1$ คือการรับรู้ข้อมูลในขั้นถัดไป โดยข้อมูลที่ผู้เรียนได้รับจะต้องยากกว่า ระดับความรู้เดิมของผู้เรียนเพียงเล็กน้อยเพื่อท้าทายต่อการเข้าใจในการเรียนรู้ สอดคล้องกับ Wongchomphu (2012) ได้ศึกษา การสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์ต่อความสามารถในการอ่านและความรู้เนื้อหาด้านวิทยาศาสตร์ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 พบว่านักเรียนมีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษและความรู้ด้านเนื้อหาในระดับที่ดีขึ้น เนื่องจาก ผู้สอนได้มีการนำเนื้อหาที่มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียนมาสอน ทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนได้และ สามารถทำความเข้าใจกับเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น

ประการที่สองคือการใช้สื่อการสอนที่มีความเหมาะสมและทันสมัยประกอบการอ่านสามารถช่วยให้นักเรียน มีแรงจูงใจในการอ่านและการความเข้าใจในบทอ่านมากขึ้น อีกทั้งเป็นการช่วยเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้สนุกสนาน และผ่อนคลายตามสมมุติฐานตัวกรองอารมณ์ (The Affective Filter Hypothesis) ของ Krashen (1982) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ในภาวะที่ผู้เรียนไม่มีความเครียดและความกดดันในการใช้ภาษาจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้ดี ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้มีความผ่อนคลายและสนุกสนานเพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดการเบื่อหน่าย โดยการใช้รูปภาพหรือสื่อวีดิโอของต่างประเทศที่มีความแตกต่างจากบริบทของประเทศไทย ทำให้นักเรียนมีความตื่นตัวที่จะ เรียนรู้และเกิดการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ตนเองเคยรู้และสิ่งใหม่ที่เพิ่งได้เรียน ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการอ่าน บทความมากขึ้น

ประการที่สาม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้นักเรียนได้พัฒนา ทักษะภาษาไปพร้อมกับการเรียนรู้เนื้อหาวิชาการ โดยนักเรียนจะได้เรียนรู้ระบบองค์ประกอบของโครงสร้างภาษาที่จำเป็น ต่อการสื่อความหมายจนสามารถทำความเข้าใจเนื้อหาสาระและใช้องค์ประกอบโครงสร้างภาษานั้นถ่ายทอดหรือสื่อสาร ออกมาในรูปแบบของการพูดหรือการเขียนในเชิงวิชาการได้ เช่น กิจกรรมโครงงานกลุ่ม กิจกรรมการอ่านแบบต่อชิ้นส่วน กิจกรรมการเติมแผนผังความคิด กิจกรรมอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเป็นกลุ่ม เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้เปิดโอกาส ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น ซึ่งการทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม หรือเป็นคู่ ทำให้นักเรียน มีปฏิสัมพันธ์เกิดการเรียนรู้ร่วมกันและก่อให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวกขึ้น ซึ่งไปสนับสนุนทฤษฎี โซนพัฒนาการ (The Zone of Proximal Development) ของ Vygotsky (1962 cited in Lightbown & Spada, 2006) ที่กล่าวว่า การที่ ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้สอน ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองให้สูงกว่าระดับการเรียนรู้ของ ตนเอง และการได้รับการช่วยเหลือในการเรียนรู้จากผู้อื่นเปรียบเหมือนการเสริมต่อการเรียนรู้ (Scaffolding) หรือการต่อยอด เพิ่มพูนความรู้ความสามารถของตนเอง โดยใช้ความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ที่ได้จากการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นซึ่งจะนำไปสู่ กระบวนการคิดในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

2. นักเรียนที่ได้รับการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาหลังเรียนผ่านเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากปัจจัยหลายประการดังนี้

ประการแรก วิชาสังคมศึกษามีเนื้อหาที่มีความสัมพันธ์กับชีวิตประจำวันของผู้เรียน จึงทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยง ความรู้จากเรื่องที่อ่านและนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตใน สถานการณ์ต่าง ๆ ได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Krashen (1982) ว่า การให้ตัวป้อนที่เข้าใจได้ (Comprehensible Input) รวมถึงการปรับภาษาเพื่อความเข้าใจและง่ายต่อการสื่อสาร (Simplification) จะทำให้ผู้เรียนเรียนภาษาที่สองได้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากบทอ่านมีคำศัพท์เฉพาะทางเศรษฐศาสตร์ค่อนข้างมากและ มีโครงสร้างประโยคที่ซับซ้อน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ปรับการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับระดับของผู้เรียนเพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจของ นักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Settlage et al. (2005) ที่ได้ทำการวิจัยการเรียนการสอนแบบการบูรณาการการสอน ภาษาอังกฤษและการสอนเนื้อหาวิชาเข้าด้วยกันโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ (Sheltered Instruction) ในวิชาวิทยาศาสตร์ของ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่าการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ภาษาผ่านกิจกรรมที่หลากหลายร่วมกับผู้อื่น ทั้งกิจกรรมการอ่าน เขียน ฟังและพูด ทำให้นักเรียนมีทักษะภาษาที่ดีขึ้น รวมถึงการปรับใช้ภาษาที่ง่ายและเหมาะสมกับนักเรียน เช่น การเน้นย้ำคำศัพท์หรือเนื้อหาที่สำคัญและการปรับระดับคำศัพท์ให้ง่ายขึ้นต่อความเข้าใจของนักเรียน ทำให้นักเรียนเข้าใจความหมายได้อย่างรวดเร็วส่งผลให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ

ประการที่สองการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความหลากหลาย เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง และมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากที่สุด โดยการศึกษาสำรวจค้นคว้าด้วยตนเองร่วมกับมีการปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่นผ่านการแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ร่วมกัน ผู้สอนจะเปลี่ยนบทบาทจากผู้ให้ความรู้ เป็นผู้คอยให้คำแนะนำและกระตุ้นให้นักเรียนทำงานร่วมกัน กระทั่งนักเรียนสามารถใช้องค์ความรู้ที่ได้จากการไปศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายมาผลิตเป็นชิ้นงานของตนเอง โดย Saengsin (2000) ได้กล่าวว่าการนำเสนอผ่านรูปแบบการเขียนและการพูดนั้นถือเป็นขั้นตอนสำคัญในการเรียนภาษาเพื่อการสื่อสาร เพราะนักเรียนได้ฝึกการใช้ภาษาในท้องถิ่นที่เชื่อมโยงกับการนำภาษาไปใช้จริงในสังคมและการฝึกการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่างๆ ด้วยตนเอง ซึ่งในแต่ละกิจกรรมนักเรียนทุกคนมีบทบาทในการเรียนรู้อย่างเต็มที่และเต็มความสามารถมีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่ม และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นักเรียนที่เก่งกว่าจะช่วยเพื่อนในกลุ่มที่อ่อนกว่าโดยการอธิบายคำศัพท์หรือสรุปเนื้อเรื่องส่วนที่เพื่อนไม่เข้าใจเพื่อให้งานที่ได้รับมอบหมายประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับแนวคิดเรื่อง โซนพัฒนาการ (The Zone of Proximal Development) ของ Vygotsky (1962 cited in Lightbown & Spada, 2006) คือการที่ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองให้อยู่สูงกว่าระดับการเรียนรู้ที่มีอยู่โดยได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนที่มีศักยภาพมากกว่าผ่านการผ่านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เช่น การพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กันจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานนั้นให้สำเร็จได้ และการได้รับการช่วยเหลือหรือการเรียนรู้จากการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นหรือเรียกว่า Scaffolding จะเป็นการช่วยต่อยอดความรู้และพัฒนาศักยภาพของตนเองไปสู่ในระดับที่สูงขึ้นไป สอดคล้องกับ Devakul Na Ayudhya (2007) ที่ได้ศึกษาความสามารถในการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ และเปรียบเทียบความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังได้รับการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาสิ่งแวดล้อม พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นเป็นระดับดีและผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 และทักษะการเขียนมีการพัฒนาเพิ่มขึ้นโดยผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 รวมถึงนักเรียนมีความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสูงกว่าก่อนได้รับการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาอีกด้วย

สรุป

จากการศึกษาสรุปได้ว่า การสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาสามารถส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษและเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากการเรียนการสอนมีการใช้สื่อสภาพจริงที่มีความสัมพันธ์กับความรู้เดิมและสอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน ทำให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้หรือประสบการณ์เดิมของตนกับสิ่งที่ได้เรียนได้ มีการปรับการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับระดับของผู้เรียนเพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจ รวมถึงการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการอ่านที่หลากหลายตอบสนองการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น การทำโครงงานกลุ่ม การอภิปราย การแสดงความคิดเห็น การทำแผนผังกราฟิก และการอ่านแบบต่อชิ้นส่วน ทำให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ฟัง พูด การอ่าน เขียน พร้อมๆไปกับการเรียนเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา เมื่อนักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างเต็มที่ก็จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนเพิ่มขึ้น และส่งผลให้เกิดการพัฒนาทักษะทางภาษาและความรู้ด้านสังคมศึกษาในลำดับต่อมา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

1. ครูควรคำนึงถึงระดับภาษาของนักเรียน และปรับระดับภาษาให้มีความเหมาะสมในการเรียนการสอน เช่น การใช้ประโยคที่ไม่ซับซ้อน การใช้ระดับคำศัพท์ที่ง่ายขึ้นเพื่อความเข้าใจของนักเรียน

2. ครูควรกระตุ้นและส่งเสริมให้นักเรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเท่าเทียมกันทุกคน เนื่องจากกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นการเรียนแบบร่วมมือ นักเรียนทุกคนต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยครูควรสังเกตและให้เด็กที่มีศักยภาพคอยช่วยเหลือเด็กที่อ่อนกว่า

3. ครูควรมีการใช้สื่อการสอนที่หลากหลายเพื่อไม่ให้นักเรียนรู้สึกเบื่อกับการอ่านอย่างเดียว เช่น การใช้รูปภาพ วิดีโอ การ์ตูนแอนิเมชัน หรือเกมระหว่างการทำกิจกรรม เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนตื่นตัวและสร้างความสนใจในการเรียนรู้

4. ครูที่สอนหลักสูตรสองภาษาควรประสานงานร่วมกับครูในกลุ่มสาระเดียวกันที่สอนเป็นหลักสูตรภาษาไทย เพื่อให้เนื้อหา มีความสอดคล้องและต่อเนื่อง และเพื่อให้นักเรียนสามารถใช้ความรู้เดิมเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ได้

5. ควรมีการเพิ่มกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ไปศึกษานอกสถานที่ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง เช่น ในหัวข้อปัจจัยการผลิต อาจน่านักเรียนไปทัศนศึกษาที่โรงงานการผลิตนม หรือในหัวข้อเศรษฐกิจพอเพียง อาจไปทัศนศึกษาในหมู่บ้านที่มีวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น ทั้งนี้ครูอาจทำงานร่วมกับครูกลุ่มสาระอื่นๆ ในระดับชั้น โดยสามารถบูรณาการจัดกิจกรรมร่วมกันได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาที่ส่งเสริมทักษะอื่นๆ เช่น ทักษะการฟัง พูดและเขียน ร่วมกับการส่งเสริมความรู้ด้านไวยากรณ์ของนักเรียน

2. ควรทำการศึกษาการใช้เว็บไซต์ช่วยสอนที่นักเรียนสามารถเข้าไปเรียนรู้ด้วยตนเองและมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนผ่านระบบออนไลน์เพื่อส่งเสริมทักษะภาษาทั้ง 4 ของนักเรียน

3. ควรมีการศึกษาทัศนคติของนักเรียนร่วมกับการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาด้วยเพื่อนำไปปรับปรุงเนื้อหา และกิจกรรมการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

- Arksaranukhra, S. (1989). *Teaching English Language Skills*. Bangkok: Secondary Education Department Faculty of Education Chulalongkorn University. (in Thai)
- Department of Education, Ministry of Education. (1996). *English Curriculum 1996 in Elementary Curriculum 1978 (revised edition 1990) middle school curriculum 1978 (revised edition 1990)*. Bangkok: Express Transportation Organization of Thailand. (in Thai)
- Devakul Na Ayudhya, M. (2007). *Environmental Content-Based Instruction to Promote English Reading and Writing Abilities and Conservation Awareness of Beginner Level Students*. Master's Thesis. Chiang Mai University. (in Thai)
- Euengsakul, B. (2002). Development of English Learning Process Principle and Practice. *Academic Journal*, 5(7), 52-70. (in Thai)
- Krashen, S. (1982). *Principles and Practice in Second Language Acquisition*. Oxford: Pergamon Press.
- Lightbown, P. & Spada, N. (2006). *How Languages are Learned*, (3rd ed.). New York: Oxford University Press.
- Ministry of Education. (2009). *Standards-Based Curriculum 2008*. Bangkok: The Agricultural Co-operative Federation of Thailand. (in Thai)
- Richards, J. C. & Rodgers, T. S. (2001). *Approaches and Methods in Language Teaching*. (2nd ed.). Cambridge: Cambridge University Press.

- Saengsin, N. (2000). *Teaching English as a Second or Foreign Language*. Chiang Mai: Secondary Education Department Faculty of Education Chiang Mai University. (in Thai)
- Settlage, J., Madsen, A. & Rustad, K. (2005). Inquiry Science, Sheltered Instruction, and English Language Learners: Conflicting Pedagogies in Highly Diverse Classrooms. *Issues in Teacher Education*, 14(1), 39-57.
- Snow, M. A. & Brinton, D. M. (eds.). (1997). *The Content-Based Classroom: Perspectives on Integrating Language and Content*. New York: Longman.
- Wongchomphu, S. (2012). *Science Content-Based Language Instruction to Promote English Reading Ability and Science Knowledge Among Prathom Suksa 6 Students*. Master's Thesis. Chiang Mai University. (in Thai)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลทางการเงินโดยข้อมูลบัญชีบริหารของกลุ่มอุตสาหกรรมยางพารา
ในประเทศไทย : ทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลระหว่างวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
Factors Affecting Financial Effectiveness on Managerial Accounting Information of
Para Rubber Industry in Thailand: Invariance Test of Model between
Medium and Small Enterprises

สุกฤษฎา พุ่มแก้ว* และประเวศ เพ็ญวุฒิกุล
Sukrita Pumkaew and Pravas Penvutikul

คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม 2410/2 ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
School of Accountancy Sripatum University 2410/2 Paholayothin road Chatuchak, Bangkok, 10900. Thailand

*Corresponding Author, E-mail : sukrita.r@yru.ac.th

(Received: Mar 25, 2016; Revised: June 24, 2016; Accepted: June 27, 2016)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลทางการเงินระหว่างกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอุตสาหกรรมยางพาราในประเทศไทย เป็นวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารฝ่ายบัญชีการเงินอุตสาหกรรมยางพาราวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 765 คน ส่งทางไปรษณีย์ ได้รับการตอบกลับที่สมบูรณ์จำนวน 388 ฉบับ ใช้เทคนิคการวิเคราะห์กลุ่มพหุ (Multi-Group Analysis) โดยโปรแกรม LISREL 9.30 ผลการวิจัยพบว่า โมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลทางการเงินระหว่างวิสาหกิจขนาดย่อมเทียบกับวิสาหกิจขนาดกลาง มีโครงสร้างรูปแบบเดียวกัน แต่ค่าพารามิเตอร์ภายในโมเดลมีความแตกต่างกันหรือมีความแปรเปลี่ยนบางส่วน (Partial Variance) ดังนี้ ระหว่างเส้นอิทธิพลการมีส่วนร่วมในงบประมาณของนักบัญชี (ABP) กับข้อมูลงานที่เกี่ยวข้อง (JRI) รวมถึงจริยธรรมของนักบัญชีบริหาร (EMA) กับความเชื่อมั่นตนเองของนักบัญชี (AC) และในส่วนข้อมูลบัญชีบริหาร (MAI) กับ ประสิทธิภาพทางการเงิน (FE) และความเชื่อมั่นตนเองของนักบัญชี (AC) กับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของนักบัญชี (APD) ซึ่งพิจารณาจากค่าดัชนี Chi-Square= 778.23, df= 499, $\chi^2/df=1.56$, P-value=0.055, RMSEA=0.054, NFI=0.97, CFI=0.99 และ RFI=0.96

คำสำคัญ : บัญชีบริหาร อุตสาหกรรมยางพารา วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

Abstract

The purpose of this research aimed at testing the invariance of the causal model of factors affecting financial effectiveness between small and medium enterprises of Para rubber industry in Thailand. The research was carried out by quantitative research type. The questionnaires were used for data collection from the executives of Financial and Accounting Department of small and medium enterprises from 765 samples. The questionnaires were delivered by mailing service and 388 questionnaires were completely received for feedbacks. The Multi-Group Analysis was used by LISREL 9.30 Program. The research results revealed that the casual model of financial effectiveness between small

and medium enterprises had the similarity in terms of the structural form but had the difference in terms of parameter values within the model, or had partial variance as follows: the difference between the influence line of participation in Accountant's Budget Participation (ABP) and Job-Relevant Information (JRI), Ethics of Management Accountants (EMA) and Accountant's Confidence (AC), Managerial Accounting Information (MAI) and Financial Effectiveness (FE), as well as Accountant's Confidence (AC) and of Accountant's Participation in Decision Making (APD). These were considered from the Index of Chi-Square=778.23, $df=499$, $\chi^2/df=1.56$, P-value=0.055, RMSEA=0.054, NFI=0.97, CFI=0.99 และ RFI=0.96.

Keywords: Managerial accounting, Para rubber Industry, Medium and small enterprises

บทนำ

กระทรวงอุตสาหกรรม ได้พัฒนาผลิตภัณฑ์ยางและไม้ยางพารา โดยการสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้วัตถุดิบยางผลิตผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย และได้มาตรฐานสากลซึ่งจะเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันในตลาดโลก ส่งผลให้อุตสาหกรรมยางของไทยเติบโตได้อย่างยั่งยืน (Office of Industrial Economics, 2015) แต่อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมดังกล่าวยังต้องเผชิญปัญหา เช่น การผันผวนของราคายางแปรรูปขึ้นต้น พิจารณาจากมูลค่าการส่งออกมีแนวโน้มมูลค่าลดลงเรื่อยๆ เริ่มจากปี 2556 จำนวน 249 พันล้านบาท ในปี 2557 จำนวน 194 พันล้านบาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 22.08 เมื่อเปรียบเทียบกับรายไตรมาสแรกของปี 2557 จำนวน 81 พันล้านบาท และไตรมาสแรกของปี 2558 จำนวน 54 พันล้านบาท ลดลงถึงร้อยละ 33.33 (Customs Department, 2015) หรือในด้านการพัฒนาจะเน้นสนับสนุนอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ซึ่งส่วนมากเป็นการลงทุนร่วมระหว่างประเทศ สวนทางกับการเจริญเติบโตของเกษตรกรและองค์กรชาวสวนยางที่จะนำไปสู่การพัฒนาในรูปแบบอุตสาหกรรมชุมชน โดยผู้ประกอบการมากกว่าร้อยละ 96.57 เป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นต้น (Department of Industrial Works, 2016; Pumkaew et al., 2017: 110)

ซึ่งผู้บริหาร (Manager) ต้องแสวงหากลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาองค์กร ดังนั้นข้อมูลบัญชีบริหารเป็นเครื่องมือเพื่อสนับสนุนการบริหารงาน โดยนักวิจัยพยายามประยุกต์การบัญชีบริหารให้ร่วมสมัยทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน (Abdel-Kader & Luther, 2006: 337; Cadez & Guilding, 2008: 836) พร้อมศึกษาเพื่อปรับปรุงทฤษฎีสถานการณ์ (Contingency theories) (Fiedler, 1966: 238) ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารองค์กรให้ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยพบว่า ภายใต้มาตรฐานวิชาชีพบัญชีนักบัญชีต้องมีความรู้เพื่อการสร้างข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ให้ถูกต้องมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจ อย่างมีจริยธรรมทางวิชาชีพ อีกทั้งจริยธรรมของนักบัญชีมีผลต่อการประยุกต์ใช้ข้อมูลบัญชีบริหารพร้อมกับการปฏิบัติงานภายใต้การรับรู้สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ (Institute of Management Accountants (IMA), 2008) หรือการได้เข้าไปมีส่วนร่วมในงบประมาณ ข้อมูลงานที่เกี่ยวข้องช่วยส่งเสริมการเตรียมข้อมูลบัญชีบริหารให้เกิดคุณภาพต่อการตัดสินใจและนำไปสู่การบริหารจัดการองค์กรที่ดีขึ้น

จากทฤษฎีการเรียนรู้สังคม (Social learning theory) โดย Rotter (1966: 5) ได้กล่าวถึง ความเชื่อมั่นภายในและภายนอกตนนั้น บุคลากรที่มีความเชื่อมั่นภายในตนสูงย่อมมีจริยธรรมในตนสูง หรือย่อมมีส่วนร่วมการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมเข้าใจในการใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องสูงเพื่อการเข้าร่วมในการตัดสินใจได้เป็นผลดียิ่งขึ้น สำหรับการรับรู้การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมส่งผลต่อการใช้ประโยชน์ข้อมูลบัญชีบริหาร และส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเช่นกัน (Abdel-Kader & Luther, 2006: 338) อีกทั้งการใช้ข้อมูลบัญชีบริหารมีความเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของนักบัญชีเป็นอย่างยิ่ง (Cadez & Guilding, 2008: 836)

นอกจากนี้งานวิจัยในอดีตพบว่า ตัวแปรที่ไม่ได้ศึกษาแต่มีผลต่อตัวแปรตาม เช่น ขนาดขององค์กร ซึ่งเชื่อว่าองค์กรมีขนาดแตกต่างกันย่อมมีการดำเนินงานที่แตกต่างกัน แต่ผลการศึกษาส่วนใหญ่พบว่า ไม่มีนัยสำคัญแต่อย่างใด (Braam & Nijssen, 2004: 335; James & Elmezughi, 2010: 51) สำหรับการศึกษาครั้งนี้ศึกษากับอุตสาหกรรมยางพารา กลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทดสอบเมื่อขนาดองค์กรแตกต่างกันจะมีผลต่อโมเดลปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพทางการเงินโดยข้อมูลบัญชีบริหารเปลี่ยนไปหรือไม่อย่างไร เพื่อนำข้อค้นพบเป็นแนวทางกำหนดกลยุทธ์ส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมยางพาราให้ตรงตามขนาดขององค์กรและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพทางการเงินโดยข้อมูลบัญชีบริหารระหว่างกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอุตสาหกรรมยางพาราในประเทศไทย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประชากร คือ ผู้บริหารฝ่ายบัญชีการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกลุ่มอุตสาหกรรมยางพาราในประเทศไทย จำนวน 2,306 แห่ง (Office of Small and Medium Enterprises Promotion (SME), 2016)

สำหรับการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง (sample size) Faul et al. (2007 cited in Suksawang, 2013: 16) เสนอโปรแกรม G*Power3 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมเท่ากับ 765 คน

เครื่องมือในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) จากการทบทวนวรรณกรรมภายใต้กรอบแนวคิดและทฤษฎี ตลอดจนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับจริยธรรมของนักบัญชีบริหาร ประกอบด้วย 1) ความสามารถ 2) การรักษาความลับ 3) ความซื่อสัตย์ และ 4) ความเที่ยงธรรม (Institute of Management Accountants (IMA), 2008) การมีส่วนร่วมในงบประมาณของนักบัญชี ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผนและการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาในเรื่องงบประมาณ และ 2) การมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณ (Milani, 1975: 277) ข้อมูลงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 1) ความชัดเจนของข้อมูล และ 2) ความเพียงพอของข้อมูล (Kren, 1992: 513) ความเชื่อมั่นตนของนักบัญชี ประกอบด้วย 1) ความเชื่อมั่นภายในตนของนักบัญชี และ 2) ความเชื่อมั่นภายนอกตนของนักบัญชี (Rotter, 1966: 5; Srinivasan & Tikoo, 1992: 500) การรับรู้การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมด้านบัญชี ประกอบด้วย 1) เทคโนโลยี และ 2) กฎข้อบังคับของรัฐบาล (Gordon & Narayanan, 1984: 38) การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจของนักบัญชี ประกอบด้วย 1) การกำหนดปัญหา 2) การสร้างทางเลือก 3) การประเมินทางเลือก 4) การพัฒนาทางเลือก และ 5) การตัดสินใจเลือกและดำเนินการ (Miles et al., 1978: 549) ข้อมูลบัญชีบริหาร ประกอบด้วย 1) ระบบต้นทุน 2) งบประมาณ 3) การประเมินผลการดำเนินงาน 4) ข้อมูลสำหรับการตัดสินใจ 5) การวิเคราะห์กลยุทธ์ และ 6) ความทันเวลา (Abdel-Kader & Luther, 2006: 340) และประสิทธิภาพทางการเงิน ประกอบด้วย 1) อัตราส่วนทางการเงิน และ 2) การเติบโต (Kaplan & Norton, 1992: 73)

ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ซึ่งตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน มีค่าดัชนีระหว่าง 0.6-1.0 พร้อมทั้งปรับปรุงตามข้อเสนอแนะและนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ตัวอย่าง นำมาหาค่า ความเชื่อมั่น (Reliability) ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient) รายข้อรวมของตัววัด / ตัวแปรสังเกตอยู่ระหว่าง 0.942-0.946 ซึ่งมีค่าสูงกว่า 0.7 ขึ้นไป อีกทั้งมีการตรวจสอบความเที่ยงตรง

เชิงสอดคล้อง (Convergence Validity) ของแต่ละโมเดลการวัด พิจารณาจากค่าความเชื่อมั่นองค์ประกอบ (Composite Reliability: CR) อยู่ระหว่าง 0.73 – 0.96 ซึ่งมากกว่า 0.7 และความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้ (Average Variance Extracted: AVE) อยู่ระหว่าง 0.58 – 0.90 ซึ่งมากกว่า 0.5 (Hair et al., 2010: 201)

การรวบรวมข้อมูล ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ (Mailing) ตั้งแต่ปลายเดือน มีนาคม 2560 ซึ่งส่งรอบแรก จำนวน 1,200 ฉบับ และติดตามด้วยไปรษณีย์บัตร ส่งรอบสองเดือน มิถุนายน 2560 กอปรกับประสานงานกับเครือข่ายในแต่ละพื้นที่เพื่อดำเนินการลงเก็บข้อมูลเพิ่มเติม จำนวน 900 ฉบับ และระยะเวลาการตอบกลับ 2 เดือน ปรากฏได้รับการตอบกลับจำนวน 435 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 20.71 หลังจากนั้นทำการตรวจสอบแบบสอบถามที่สามารถใช้ได้ทั้งสิ้น 388 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 18.48 ซึ่ง Hair et al. (2010: 662) กล่าวว่า กรณีที่ตัวแปรคุณลักษณะแฝงมากกว่าหรือเท่ากับ 7 ตัวแปร และมีตัวแปรคุณลักษณะแฝงบางตัวมีปัญหาโมเดลระบุไม่พอ (Under-identified) ควรใช้กลุ่มตัวอย่างไม่ต่ำกว่า 300 คน ซึ่งในงานวิจัยนี้มีตัวแปรคุณลักษณะแฝงจำนวน 8 ตัวแปร และตัวแปรคุณลักษณะแฝงที่มีปัญหาโมเดลระบุไม่พอ (Under-identified) จำนวน 5 ตัวแปร ดังนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นไปตามเงื่อนไขการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM)

งานวิจัยนี้ทดสอบความไม่แปรเปลี่ยน จำนวน 2 กลุ่ม คือ องค์กรขนาดย่อม (Small) จำนวน 211 องค์กร และเป็นองค์กรขนาดกลาง (Middle) จำนวน 177 องค์กร ซึ่ง MacCallum et al. (1999: 92) ระบุว่า ควรใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำกลุ่มละ 100 คน ดังนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นไปตามเงื่อนไขการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดล (Invariance Model)

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลที่พัฒนาขึ้น โดยใช้เทคนิคในการวิเคราะห์กลุ่มพหุ (Multi-Group Analysis) โดยโปรแกรม LISREL 9.30

สำหรับการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิผลทางการเงินโดยข้อมูลบัญชีบริหารระหว่างวิสาหกิจขนาดกลางและวิสาหกิจขนาดย่อม ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบโมเดล (Model Form) เป็นการตรวจสอบจำนวนตัวแปรในโมเดล รูปแบบลักษณะโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร รูปแบบเมทริกซ์ (Matrix Form) และสถานะเมทริกซ์ (Matrix Mode) ว่ามีรูปแบบเดียวกันทั้งสองกลุ่มหรือไม่ และขั้นตอนที่ 2 เป็นการทดสอบค่าพารามิเตอร์ในโมเดล โดยจะตรวจสอบค่าพารามิเตอร์ในแต่ละเมทริกซ์ว่ามีความแตกต่างระหว่างกลุ่มประชากรหรือไม่ ซึ่งจะทำให้การทดสอบทั้งหมด 2 เมทริกซ์ ได้แก่ เมทริกซ์ของตัวแปรแฝงภายในส่งไปยังตัวแปรแฝงภายใน (BE) และเมทริกซ์ของตัวแปรแฝงภายนอกส่งไปยังตัวแปรแฝงภายใน (GA) ทั้งนี้ได้กำหนดสมมติฐานเป็นชุดที่มีลักษณะซ้อนกันเป็นระดับลดหลั่น ดังนี้ สมมติฐาน 1 = H0 (Form) ; [สมมติฐานข้อนี้จะถูกทดสอบในขั้นตอนที่ 1] สมมติฐาน 2 = H0 (Γ) และ สมมติฐาน 3 = H0 (ΓB)

หมายเหตุ Γ แทน เมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุจาก K ไป E

B แทน เมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุจาก E ไป E

ผล

ผู้บริหารฝ่ายบัญชีการเงินส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุไม่เกิน 40 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ประสบการณ์ในการทำงาน 16 ปีขึ้นไป มีตำแหน่งหัวหน้าแผนกบัญชีการเงิน มีระยะเวลาในการทำงานในองค์กรปัจจุบันตั้งแต่ 12 ปีขึ้นไป โดยแบ่งเป็นวิสาหกิจขนาดกลางเท่ากับ 177 องค์กร และขนาดย่อม จำนวน 211 องค์กร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมยางพาราที่เป็นบริษัทจำกัด มีทุนจดทะเบียน 15,000,000 บาทขึ้นไป เป็นประเภทอุตสาหกรรมยางพาราอื่นๆ เช่น ยางรองพื้นรถยนต์ เป็นต้น มีจำนวนพนักงานมากกว่า 50 คนขึ้นไป และมีระยะเวลาดำเนินงาน 21 ปีขึ้นไป

สำหรับการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุประสิทธิผลทางการเงินโดยข้อมูลบัญชีบริหารระหว่างวิสาหกิจขนาดกลางและวิสาหกิจขนาดย่อม ผลการทดสอบในขั้นตอนที่ 1 พบว่า ค่าดัชนี RMSEA = 0.053 และ SRMR

(G-Middle) = 0.07, (G-Small) = 0.06 ผ่านเกณฑ์การประเมินความสอดคล้องในระดับพอใช้ แต่ Chi-Square test = 0.00 ยังไม่ผ่านเกณฑ์ ส่วน Chi-Square/df = 1.55 อยู่ในระดับดี ด้านดัชนี NFI = 0.97, NNFI = 0.99 และ CFI = 0.99 ผ่านเกณฑ์ในระดับดี ดังนั้น โมเดลเชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลทางการเงินโดยข้อมูลบัญชีบริหารของกลุ่มอุตสาหกรรมยางพาราในประเทศไทยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เป็นหลักฐานยืนยันว่า โมเดลเชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลทางการเงินโดยข้อมูลบัญชีบริหารของกลุ่มอุตสาหกรรมยางพาราในประเทศไทยระหว่างกลุ่ม (Middle) และกลุ่ม (Small) ไม่มีความแปรเปลี่ยนของรูปแบบโมเดล หรือผ่านการทดสอบสมมติฐานข้อ 1 บ่งชี้ว่าทั้งสองกลุ่มมีจำนวนตัวแปรในโมเดล รูปแบบลักษณะโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรรูปแบบเมทริกซ์ (Matrix form) และสถานะเมทริกซ์ (Matrix mode) เหมือนกัน และในลำดับต่อไปจะเป็นการทดสอบสมมติฐานข้อ 2-3 ดังนี้

ผลการทดสอบโมเดลตามสมมติฐานที่ 2 ซึ่งเป็นการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์อิทธิพลเชิงสาเหตุจากตัวแปรแฝงภายนอกไปยังตัวแปรแฝงภายใน (GA) และสมมติฐานข้อ 1 โดยกำหนดให้เมทริกซ์ GA มีค่าเท่ากันระหว่างกลุ่ม Small กับกลุ่ม Middle ผลการทดสอบพบว่า ปฏิเสธสมมติฐานที่ 2 โดยให้ค่า $\chi^2 = 785.55$, $df = 498$, $p = 0.001$, $\chi^2/df = 1.58$, RMSEA = 0.055, NFI = 0.97, CFI = 0.99, RFI = 0.96 อีกทั้งจากการทดสอบความแตกต่างของค่าไค-สแควร์ระหว่างสมมติฐานที่ 2 กับ สมมติฐานที่ 1 ($\Delta\chi^2_{2-1}$) มีค่าเท่ากับ 22.83 ที่ $\Delta df_{2-1} = 6$ $p > 0.05$ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่ามากกว่า 12.592 ซึ่งเป็นค่าวิกฤตที่ได้จากการเปิดตารางไค-สแควร์ที่ $df = 6$ $\alpha = 0.05$) หมายความว่า การกำหนดเงื่อนไขบังคับให้ค่าพารามิเตอร์ในเมทริกซ์ GA ของกลุ่ม Small กับกลุ่ม Middle เท่ากันมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และมีความแปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ระหว่างกลุ่ม Small กับกลุ่ม Middle ดังนั้นจะทำการทดสอบโดยนำค่าพารามิเตอร์ในเมทริกซ์ GA เข้าทดสอบทีละค่า พบว่า ค่าพารามิเตอร์ของคู่อันดับ GA(4,3), GA(1,1), GA(5,3) (สมมติฐานที่ 2.1 – 2.3) และ GA(3,2) (สมมติฐานที่ 2.5) ไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่ม โดยมีค่าไค-สแควร์ดังนี้ 764.93, 766.24, 767.48 และ 770.62 ตามลำดับ

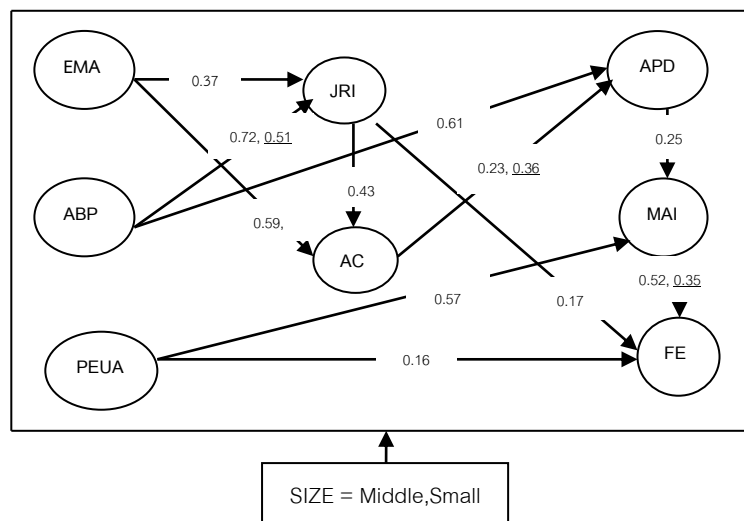
แต่สำหรับคู่อันดับ GA(1,2) และ GA(2,1) (สมมติฐานที่ 2.4, 2.6) แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่ม โดยมีค่า $\chi^2 = 776.80$, $df = 497$, $p = 0.015$, $\chi^2/df = 1.56$, RMSEA = 0.055, NFI = 0.97, CFI = 0.99, RFI = 0.96 พร้อมพิจารณาความแตกต่างของค่าไค-สแควร์กับสมมติฐานที่ 1 ($\Delta\chi^2_{2.4-1}$) มีค่าเท่ากับ 14.08 ที่ $\Delta df_{2.4-1} = 5$ $p > 0.05$ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่ามากกว่า 11.070 ซึ่งเป็นค่าวิกฤตที่ได้จากการเปิดตารางไค-สแควร์ที่ $df = 5$ $\alpha = 0.05$) และค่า $\chi^2 = 779.25$, $df = 497$, $p = 0.005$, $\chi^2/df = 1.57$, RMSEA = 0.054, NFI = 0.97, CFI = 0.99, RFI = 0.96 อีกทั้งในการทดสอบความแตกต่างของค่าไค-สแควร์ระหว่างสมมติฐานที่ 2.6 กับ สมมติฐานที่ 1 ($\Delta\chi^2_{2.6-1}$) มีค่าเท่ากับ 16.53 ที่ $\Delta df_{2.6-1} = 5$ $p > 0.05$ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่ามากกว่า 11.070 ซึ่งเป็นค่าวิกฤตที่ได้จากการเปิดตารางไค-สแควร์ที่ $df = 5$ $\alpha = 0.05$) ตามลำดับ หมายความว่า การกำหนดเงื่อนไขบังคับให้ค่าพารามิเตอร์ในเมทริกซ์ GA(1,2) และ GA(2,1) ของกลุ่ม Small กับกลุ่ม Middle เท่ากันมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และมีความแปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ระหว่างกลุ่ม Small กับกลุ่ม Middle

ผลการทดสอบโมเดลตามสมมติฐานที่ 3 ซึ่งเป็นการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์อิทธิพลเชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรแฝงภายในด้วยกัน (BE) และสมมติฐานข้อ 2.5 คู่อันดับ GA(3,2) โดยกำหนดให้เมทริกซ์ BE มีค่าเท่ากันระหว่างกลุ่ม Small กับกลุ่ม Middle ผลการทดสอบพบว่า ปฏิเสธสมมติฐานที่ 3 โดยให้ค่า $\chi^2 = 784.03$, $df = 501$, $p = 0.020$, $\chi^2/df = 1.56$, RMSEA = 0.054, NFI = 0.97, CFI = 0.99, RFI = 0.96 การทดสอบความแตกต่างของค่าไค-สแควร์ระหว่างสมมติฐานที่ 3 กับ สมมติฐานที่ 2.5 ($\Delta\chi^2_{3-2.5}$) มีค่าเท่ากับ 13.41 ที่ $\Delta df_{3-2.5} = 5$ $p > 0.05$ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่ามากกว่า 11.070 ซึ่งเป็นค่าวิกฤตที่ได้จากการเปิดตารางไค-สแควร์ที่ $df = 5$ $\alpha = 0.05$) หมายความว่า การกำหนดเงื่อนไขบังคับให้ค่าพารามิเตอร์ในเมทริกซ์ BE ของกลุ่ม Small กับกลุ่ม Middle เท่ากันมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และมีความแปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ระหว่างกลุ่ม Small กับกลุ่ม Middle ดังนั้นจะทำการทดสอบโดยนำ

ค่าพารามิเตอร์ในเมทริกซ์ BE เข้าทดสอบทีละค่า พบว่าค่าพารามิเตอร์ของคู่อันดับ BE(5,1) BE(4,3) และ BE(2,1) (สมมติฐานที่ 3.1 – 3.3) ไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่ม โดยมีค่าไค-สแควร์ ดังนี้ 771.80, 771.83 และ 778.23 ตามลำดับ

แต่คู่อันดับ BE(3,2) และ BE(5,4) (สมมติฐานที่ 3.4 – 3.5) แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่ม โดยมีค่า $\chi^2 = 780.40$, $df = 500$, $p = 0.044$, $\chi^2/df = 1.56$, RMSEA = 0.054, NFI = 0.97, CFI = 0.99, RFI = 0.96 ในการทดสอบความแตกต่างของค่าไค-สแควร์ระหว่างสมมติฐานที่ 3.4 กับ สมมติฐานที่ 2.5 ($\Delta\chi^2_{3.4-2.5}$) มีค่าเท่ากับ 9.78 ที่ $\Delta df_{3.4-2.5} = 4$ $p > 0.05$ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่ามากกว่า 9.488 ซึ่งเป็นค่าวิกฤตที่ได้จากการเปิดตารางไค-สแควร์ที่ $df = 4$ $\alpha = 0.05$) และ ให้ค่า $\chi^2 = 781.91$, $df = 500$, $p = 0.023$, $\chi^2/df = 1.56$, RMSEA = 0.054, NFI = 0.97, CFI = 0.99, RFI = 0.96 ในการทดสอบความแตกต่างของค่าไค-สแควร์ระหว่างสมมติฐานที่ 3.5 กับ สมมติฐานที่ 2.5 ($\Delta\chi^2_{3.5-2.5}$) มีค่าเท่ากับ 11.29 ที่ $\Delta df_{3.5-2.5} = 4$ $p > 0.05$ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่ามากกว่า 9.488 ซึ่งเป็นค่าวิกฤตที่ได้จากการเปิดตารางไค-สแควร์ที่ $df = 4$ $\alpha = 0.05$) หมายความว่า การกำหนดเงื่อนไขบังคับให้ค่าพารามิเตอร์ในเมทริกซ์ BE(3,2) และ BE(5,4) ของกลุ่ม Small กับกลุ่ม Middle เท่ากันมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และมีความแปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ระหว่างกลุ่ม Small กับกลุ่ม Middle

จะเห็นว่าค่าพารามิเตอร์บางค่าแปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่ม Small กับกลุ่ม Middle ส่วนบางค่าไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่ม Small กับกลุ่ม Middle ซึ่งเรียกว่าการแปรเปลี่ยนบางส่วน (Partial Variance) ซึ่งสามารถสรุปได้ดังภาพที่ 1 ต่อไปนี้

Chi-Square= 778.23, $df = 499$, P-value=0.055, RMSEA=0.054

***เส้นพารามิเตอร์ที่มี 2 ค่า บ่งบอกถึงการแปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่ม โดยค่าแรกเป็นค่าพารามิเตอร์ของขนาดย่อม (Small)

ส่วนค่าที่ 2 (ขีดเส้นใต้) เป็นค่าพารามิเตอร์ของขนาดกลาง (Middle)

กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปร ABP = การมีส่วนร่วมในงบประมาณของนักบัญชี, EMA = จริยธรรมของนักบัญชีบริหาร, PEUA = การรับรู้การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมด้านบัญชี, JRI = ข้อมูลงานที่เกี่ยวข้อง, AC = ความเชื่อมั่นตนเองของนักบัญชี, APD = การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของนักบัญชี, MAI = ข้อมูลบัญชีบริหาร, FE = ประสิทธิภาพทางการเงิน, Middle = ขนาดกลาง, Small = ขนาดย่อม

ภาพที่ 1 โมเดลสรุปผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพทางการเงินโดยข้อมูลบัญชีบริหารระหว่างวิสาหกิจขนาดกลาง (Middle) เทียบกับวิสาหกิจขนาดย่อม (Small)

อภิปรายผล

โมเดลอิทธิพลปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพทางการเงินโดยข้อมูลบัญชีบริหารระหว่างองค์กรขนาดกลางและขนาดย่อม มีโครงสร้างรูปแบบเดียวกัน แต่ค่าพารามิเตอร์ภายในโมเดลมีความแตกต่างกัน หรือมีความแปรเปลี่ยนบางส่วนซึ่งจากการศึกษาของ Braam & Nijssen (2004: 335) ศึกษาพื้นที่ทวีปยุโรป ประเทศเนเธอร์แลนด์ ผู้บริหารฝ่ายควบคุมและหัวหน้าฝ่ายการเงินของธุรกิจจำนวน 100 รายแต่ได้รับการตอบกลับ 41 ราย พบว่า ขนาดองค์กร ไม่มีนัยสำคัญในการอธิบายถึงประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรแต่อย่างใด ($p>0.17$) ในส่วน James & Elmezughi (2010: 51) ศึกษาหัวหน้าเจ้าหน้าที่การเงินจากหลายภาคอุตสาหกรรม ประเทศออสเตรเลีย ได้รับการตอบกลับ 43 แห่ง (21.6%) พบว่า ขนาดองค์กรที่มีความแตกต่างกันไม่มีนัยสำคัญต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานแต่อย่างใดเช่นกัน ดังนั้น จากการศึกษาดังกล่าวนี้ สืบเนื่องจากการศึกษาบริบทที่แตกต่างกัน ซึ่งในงานวิจัยนี้ศึกษากับผู้บริหารฝ่ายบัญชีการเงินอุตสาหกรรมยางพาราแต่ในการศึกษาในอดีตนั้น ศึกษากับผู้บริหารฝ่ายควบคุมหรือหัวหน้าแผนกการเงินของธุรกิจหรืออุตสาหกรรมที่หลากหลาย อีกทั้งในพื้นที่ทวีปยุโรป และออสเตรเลียย่อมได้ผลที่มีความแตกต่างกันดังกล่าว

ในการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพทางการเงินโดยข้อมูลบัญชีบริหารของกลุ่มอุตสาหกรรมยางพาราในประเทศไทย ระหว่างกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลาง (Middle) เทียบกับกลุ่มวิสาหกิจขนาดย่อม (Small) พบว่า โมเดลเชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพทางการเงินโดยข้อมูลบัญชีบริหาร มีโครงสร้างรูปแบบเดียวกัน แต่ค่าพารามิเตอร์ภายในโมเดลมีความแตกต่างกัน หรือมีความแปรเปลี่ยนบางส่วน แสดงว่า องค์กรธุรกิจหรืออุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถนำโมเดลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการบริหารองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพได้เหมือนกัน

เพียงแต่องค์กรขนาดกลางและขนาดย่อมต้องพิจารณาในรายละเอียดค่าพารามิเตอร์ภายในโมเดลมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ระหว่างเส้นอิทธิพลการมีส่วนร่วมในงบประมาณของนักบัญชีกับข้อมูลงานที่เกี่ยวข้องรวมถึงจริยธรรมของนักบัญชีบริหารกับความเชื่อมั่นตนเองของนักบัญชีและในส่วนข้อมูลบัญชีบริหาร กับประสิทธิภาพทางการเงินกลุ่มวิสาหกิจขนาดย่อมได้ให้ความสำคัญมากกว่ากลุ่มวิสาหกิจขนาดกลาง แสดงว่า เมื่ออุตสาหกรรมยางพาราขนาดย่อมนำข้อค้นพบงานวิจัยครั้งนี้ไปใช้ ในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรฝ่ายบัญชีโดยมุ่งให้ความสำคัญกับนักบัญชีได้เข้าไปมีส่วนร่วมในงบประมาณ โดยสนับสนุนการใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องประกอบอย่างเหมาะสม ปลุกฝังบุคลากรฝ่ายบัญชีให้มีความเชื่อมั่นตนเองในการปฏิบัติงานภายใต้ความมีจริยธรรม และส่งเสริมให้เพิ่มความรอบรู้เกี่ยวกับการจัดเตรียมข้อมูลบัญชีบริหารที่มีความถูกต้องน่าเชื่อถือส่งผลต่อการตัดสินใจให้เกิดประสิทธิภาพทางการเงินขององค์กร แสดงให้เห็นว่า องค์กรที่มีบุคลากรฝ่ายบัญชีมีการปฏิบัติงานภายใต้มาตรฐานจริยธรรมเพื่อการใช้บัญชีบริหาร นำไปสู่การพัฒนาแนวคิดนโยบายและการปฏิบัติ (Institute of Management Accountants (IMA), 2008) ซึ่งก่อให้เกิดระดับทัศนคติความสัมพันธระหว่างพฤติกรรมที่ทําอย่างใดอย่างหนึ่งกับตัวเองหรือถือว่าเป็นบุคคลที่มีความเชื่อมั่นภายในตนมากกว่าโชคชะตา (Rotter 1966: 5) และในการมีบทบาทได้เข้าไปมีส่วนร่วมในงบประมาณขององค์กรจะช่วยส่งเสริมการจัดเตรียมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง (Relevance) ตรงประเด็นกับสถานการณ์เฉพาะ (Abdel-Kader & Luther, 2006: 337)

สำหรับความเชื่อมั่นตนเองของนักบัญชีกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของนักบัญชีกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางให้ความสำคัญมากกว่า กลุ่มวิสาหกิจขนาดย่อม แสดงว่า อุตสาหกรรมยางพาราที่เป็นองค์กรขนาดกลาง มุ่งให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของนักบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับ บทบาทของการบัญชีบริหารในกระบวนการตัดสินใจ คือ การให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ผู้บริหารสามารถใช้ข้อมูลเหล่านี้ในการจัดเตรียมการวิเคราะห์ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเพื่อการตัดสินใจที่เป็นประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร (Cadez & Guilding, 2008: 834) ดังนั้น บุคลากรฝ่ายบัญชีต้องมีการปฏิบัติงานที่มีความเชื่อมั่นตนเอง สืบเนื่องจากการมีความรอบรู้ มีข้อมูลถูกต้องเชื่อถือได้ ซึ่งนำไปสู่การทําหน้าที่บทบาทดังกล่าวมีประสิทธิภาพมากขึ้นได้

สรุปและข้อเสนอแนะ

โมเดลเชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพทางการเงินโดยข้อมูลบัญชีบริหารระหว่างวิสาหกิจขนาดกลางเทียบ กับวิสาหกิจขนาดย่อมมีโครงสร้างรูปแบบเดียวกัน แต่ค่าพารามิเตอร์ภายในโมเดลมีความแตกต่างกัน ดังนั้น ในการนำ ผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ โดยผู้บริหารในแต่ละขนาดขององค์กรควรให้ความสำคัญกับคู่พารามิเตอร์ที่แปรเปลี่ยน เช่น องค์กร ขนาดกลางให้ความสำคัญกับความเชื่อมั่นตนเองของนักบัญชีกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของนักบัญชีมากกว่ากลุ่มองค์กร ขนาดย่อม ดังนั้น ผู้บริหารขององค์กรขนาดกลางควรส่งเสริมให้บุคลากรฝ่ายบัญชีได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากขึ้นเพื่อ สร้างความเชื่อมั่นตนเองของนักบัญชีด้านการนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อองค์กรสูงสุด กอปรกับสามารถนำไป กำหนดแผนกลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพด้านบัญชีให้มีส่วนร่วมภายในองค์กรมากขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้อง กับการตัดสินใจได้อย่างรวดเร็ว และได้ประสิทธิผลต่อการบริหารองค์กร สำหรับในการศึกษาครั้งต่อไปควรนำโมเดลนี้ไป ทดสอบกับตัวแปรกำกับหรือตัวแปรปรับ (Moderator Variable) อื่น เช่น เพศ อายุ ประสบการณ์ เป็นต้น เพื่อเพิ่มองค์ ความรู้โดยการยืนยันความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเมื่อมีกลุ่มที่แตกต่างกัน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสำนักคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ ประเภทบัณฑิตศึกษา ประจำปี 2560

เอกสารอ้างอิง

- Abdel-Kader, M. & Luther, R. (2006). Management accounting practices in the British food and drinks industry. *British Food Journal*, 108(5), 336-357.
- Braam, Geert, J. M. & Nijssen, E. (2004). Performance effects of using the Balanced Scorecard: a note on the Dutch experience. *Long Range Planning*, 37, 335-349.
- Cadez, S. & Guilding, C. (2008). An exploratory investigation of an integrated contingency model of strategic management accounting. *Accounting, Organizations and Society*, 33, 836-863.
- Customs Department. (2015). *Report of Export Rubber Outside the Kingdom* [Online]. Retrieved April 6, 2016, from: http://www.customs.go.th/wps/wcm/connect/Library+cus501th/Inter netTH/11/11_3/. (in Thai)
- Department of Industrial Works. (2016). *Factory Information* [Online]. Retrieved April 8, 2016, from: <http://www.diw.go.th/hawk /data/factype.php>. (in Thai)
- Fiedler, F. E. (1966). The effect of leadership and cultural heterogeneity on group performance: A test of the contingency model. *Journal of Experimental Social Psychology*, 2(3), 237-264.
- Gordon, L. A. & Narayanan, V.K. (1984). Management accounting systems, perceived environmental uncertainty and organization structure: An empirical investigation. *Accounting Organizations Society*, 9(1), 33-47.
- Hair, J. F., Anderson, R. E., Tatham, R. L. & Black, W. C. (2010). *Multivariate Data Analysis*. USA: Hall International.
- Institute of Management Accountants (IMA). (2008). *Ethics Center* [Online]. Retrieved September 14, 2017, from: <https://www.imanet.org/career-resources/ethics-center?ssopc=1>.
- James, W. & Elmezughi, A. (2010). the combined effect of costing and performance management systems on performance, moderated by strategy: Australian context. *Accounting, Accountability & Performance*, 16(1), 51-84.

- Kaplan, R. S. & Norton, D. P. (1992). The Balanced Scorecard Measures That Drive Performance. *Harvard Business Review*, 70(1), 71-79
- Kren, L. (1992). Budgetary Participation and Managerial Performance: The Impact Of Information and Environmental Volatility. *The Accounting Review*, 67(3), 511-526.
- MacCallum, R. C., Widaman, K. F., Zhang, S., & Hong, S. (1999). Sample size in factor analysis. *Psychological Methods*, 4, 84-99.
- Milani, K. (1975). The relationship of participation in budget-setting to industrial supervisor performance and attitudes: a field study. *The Accounting Review*, 50, 274-284.
- Miles, R. E., Snow, C. C., Meyer, A. D. & Coleman, H. J. (1978). Organizational Strategy, Structure, and Process. *The Academy of Management Review*, 3(3), 546-562.
- Office of Industrial Economics. (2015). *Quarterly Report of Industrial Economics Conditions* [Online]. Retrieved March 29, 2016, from: http://oie.go.th/sites/default/files/attachments/industry_overview/r_octdec58.pdf. (in Thai)
- Office of Small and Medium Enterprises Promotion (SME). (2016). *Statistical Data of SMEs* [Online]. Retrieved July18, 2016, from: <http://122.155.197.183/sme2015/report>. (in Thai)
- Rotter, J. B. (1966). Generalized Expectancies for Internal versus External Control of Reinforcement. *Psychological Monographs: General and Applied*, 80(1), 1-28.
- Srinivasan, N. & Tikoo, S. (1992). Effect of Locus of Control on Information Search Behavior. *NA - Advances in Consumer Research*, 19, 498-504.
- Pumkaew, S. Thongthai, M. Arukunakorn, S. & Tobprakhon, P. (2017). *Cost and Performance Analysis of Rubber Plantation in the Case of Tambol Pak lor, Khok Pho District, Pattani Province*. *Journal of Yala Rajabhat University*, 12(1), 107-116.
- Suksawang, P. (2013). *Structural Equation Modeling* (1st Edition). Bangkok: Watana Panich Publishing Co., Ltd. (in Thai)

การพัฒนาทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้สำหรับครูศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา)
ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

The Development of Learning Management Skills and Techniques for Teachers
of Mosque-based Islamic Educational Center in Three Southern Border Provinces

มุหำมัดสุหัยมี เฮงยามา

Muhammadsuhaimi Haengyama

133 ถนนเทศบาล 3 ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000

133 Thetsaban 3 Road, Tambol Sateng, Amphoe Mueang, Yala Province, 95000. Thailand

Corresponding Author, E-mail: baeming@gmail.com

(Received: February 22, 2018; Revised: September 11, 2018; Accepted: September 14, 2018)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมอบรม 2) เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมอบรมของครูระหว่างก่อนกับหลังเรียนจากการใช้กิจกรรมการอบรม 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูต่อกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ คือ ครูศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิดในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยเลือกแบบเจาะจง จำนวน 60 คน ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1.ครูมีทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้หลังการอบรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.05$) 2.ความรู้ ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้หลังการอบรมสูงกว่าก่อนอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3.ระดับความพึงพอใจของครูผู้เข้าอบรมต่อกิจกรรมการพัฒนาทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) เมื่อพิจารณาตามรายการข้อความเรียงจากพอใจมากที่สุดไปน้อยสุด คือ การนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน วิทยากรมีประสบการณ์ในเรื่องราวที่ถ่ายทอด และประโยชน์ที่ได้จากการอบรมปฏิบัติการ และลำดับขั้นการถ่ายทอดความรู้/เนื้อหา โดยมีค่าเฉลี่ยเป็น 4.23, 4.22 และ 4.18 ตามลำดับ

คำสำคัญ : การพัฒนา ทักษะการจัดการเรียนรู้ เทคนิคการจัดการเรียนรู้ ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด

Abstract

The proposes of this research were 1) to develop the learning management skills and techniques using training activity 2) to compare the knowledge and understanding of learners on learning skills and techniques between before and after using training activity and 3) to study the learners' satisfaction toward learning management skill and technique activities. The samples were 60 teachers of Mosque-based Islamic Educational Centers in Three Southern Border Provinces which obtain by purposive sampling. The results of research showed: 1) The learning management skills and techniques of learners after instruction in overall at a good level ($\bar{X} = 4.05$) 2) The knowledge and understanding of learners after instruction in learning management skills and techniques activity was higher than before instruction at the significance of 0.01 3) The learners' satisfaction toward learning management skills and techniques

activity was the high level ($\bar{X} = 4.06$) when considering the list of questions sorted from most to least satisfied found applying knowledge in learning practice, Trainers experienced in conveying the knowledge, the benefits of trainings and the hierarchy of knowledge and content with average respectively were 4.23, 4.22 and 4.18.

Keywords: Development, Learning management skills, Learning management techniques, Islamic education center of mosque

บทนำ

การเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ทุกคน เนื่องด้วยการเรียนรู้ทำให้มนุษย์ได้รับประสบการณ์อันเป็นประโยชน์ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข การเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งภายนอกและภายในระบบโรงเรียนห้องเรียน การเรียนรู้จึงเป็นกิจกรรมและกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมช่วงเวลายาวนานตลอดชีวิตของบุคคลทุกเพศทุกวัย (Thumthong, 2013 : 5) การจัดการเรียนรู้ที่ดีมีประสิทธิภาพต้องขึ้นอยู่กับครูผู้สอนที่จะต้องสอนบนพื้นฐานของแนวคิดตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติคือสอนด้วยการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือให้ความสำคัญแก่นักเรียนให้มากขึ้นด้วยการให้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ครูต้องเตรียมการสอน และต้องรู้จักนักเรียนเป็นอย่างดีด้วยการวิเคราะห์ผู้เรียน ดังนั้นครูต้องมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการวิเคราะห์ผู้เรียน เพราะจะช่วยทำให้ครูสามารถเลือกและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน (Wiangwalai, 2013 : 2)

Ministry of education (2016 : 11) ได้กำหนดการออกแบบการจัดการเรียนรู้ของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิดระดับอิสลามศึกษาตอนต้น (อิตติดาอียะฮฺ) พุทธศักราช 2559 ไว้ว่า ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ และบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ซึ่งเป็นเป้าหมายที่กำหนด

ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด หรือที่รู้จักกันในชื่อตาดิกา เป็นแหล่งเรียนรู้อิสลามและเป็นสถาบันการศึกษาสำหรับเยาวชนมุสลิมที่เก่าแก่ที่สุดสถาบันหนึ่ง ที่ถือกำเนิดในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พร้อมๆ กับการมีอยู่ของมัสยิดในชุมชนนั้น ๆ โดยมีชาวบ้านในพื้นที่ร่วมกันรับผิดชอบ ดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้บุตรหลานในชุมชน มีเป้าหมายเพื่อปลูกฝังจริยธรรมให้แก่เด็กหรือเยาวชนมุสลิม ให้เป็นคนที่มีคุณธรรม สามารถประพฤติ ปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามหลักการของศาสนาอิสลาม จึงเป็นเสมือนการศึกษาภาคบังคับที่ผู้ปกครองทุกคนให้ความสำคัญ ซึ่งผลจากการเรียนการสอน ทำให้เด็กมีความรู้และทักษะ สามารถนำความรู้ที่ได้รับการอบรมสั่งสอนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง และสมบูรณ์ตามวิถีมุสลิม (Maoti, 2015 : 2)

การจัดการเรียนรู้ตามหลักศาสนาอิสลามของชุมชน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนศรัทธาต่ออัลลอฮ์ นำหลักคำสอนมาเป็นวิถีแห่งการดำเนินชีวิต ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม การทำกิจกรรมทางศาสนาบูรณาการเป็นบทเรียนเพื่อถ่ายทอดแก่เด็กและเยาวชนให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของชุมชน และแนวทางในการพัฒนาและสนับสนุนศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดิกา) ที่สำคัญคือการพัฒนาบุคลากรครูทั้งในด้านความรู้ความสามารถทางด้านศาสนาและความชำนาญในวิชาชีพครู การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน (Chaivicarn, 2010 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) และการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาเป็นการนำวิธีการสอนแบบใหม่เข้าสู่ระบบการสอนของครูตาดิกาเพื่อให้ครูสอนตาดิกามีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและมีทักษะในการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถนำเทคนิคการสอนแบบต่างๆ ไปใช้ในการสอนให้นักเรียนสนใจที่จะเรียนมากยิ่งขึ้น มีการออกแบบสื่อการสอนที่หลากหลายสำหรับใช้สอนนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถบริหารจัดการในชั้นเรียน แก้ปัญหาการเรียนการสอนควบคู่ไปกับวิชาศาสนาได้ (Che-muda, 2016 : 3)

อิสลามให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้และวิธีการสอนที่หลากหลาย หะดีษท่านนบีมุหัมมัด (ศ.ล.) ได้กล่าวและอธิบายเทคนิคต่าง ๆ ที่ท่านใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น การสอนโดยใช้เทคนิคการย่ำ เทคนิคการตั้งคำถาม และการสอนโดยใช้การบรรยาย เป็นต้น (Bin Abdullah Alduwais, 2010 : 1-3) ซึ่งเป็นหลักฐานอย่างชัดเจนแล้วว่าอิสลามเองได้ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนหรือเทคนิคการสอนอย่างยิ่ง เนื่องจากเทคนิคการสอนนั้นเป็นทักษะสำคัญที่จะไปช่วยเติมเต็มกระบวนการสอน ขั้นตอนการสอน และวิธีการสอนให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูศูนย์การศึกษาประจำมัสยิดที่ผ่านมา (Tadika Nurulhuda, 2015) พบว่าครูสอนศาสนาส่วนใหญ่ยังมีปัญหาในด้านการจัดการเรียนรู้ ไม่ได้จบการศึกษาด้านการสอน ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่น่าสนใจและไม่มีหลากหลาย เช่นเดียวกันกับงานวิจัยของ Che-muda (2016 : 107) เรื่องการวิจัยเชิงประเมินโครงการเสริมศักยภาพครูสอนศาสนาในโรงเรียนสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้รูปแบบการประเมินของเคิร์กแพทริก ซึ่งงานวิจัยดังกล่าวพยายามสะท้อนถึงสภาพปัญหาของครูหรือวิทยากรอิสลามศึกษาที่สอนตามศาสนาส่วนใหญ่ นั้น ยังขาดทักษะ เทคนิควิธีการ และประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ ครูจะใช้เทคนิคหรือรูปแบบการสอนแบบเดิมๆ ไม่หลากหลาย และยิ่งไปกว่านั้น ครูไม่พยายามที่จะพัฒนารูปแบบและวิธีการจัดการเรียนรู้ใหม่ๆ เพื่อดึงดูดผู้เรียนให้สนใจหรือชอบที่จะเรียน

แนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหรือผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ (Learning by doing) ถือเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่จะช่วยให้การจัดการเรียนรู้นั้นประสบความสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ผู้สอนกำหนดไว้ เพราะการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นการเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้รับความรู้มาเป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยมีกระบวนการที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รู้จักคิดค้น สร้าง ลงมือปฏิบัติจริง และนำความรู้ไปใช้ได้เกิดประโยชน์สูงสุด (Wiangwalai, 2013 : 5) และแนวทางการพัฒนาผู้เรียนที่ควรจะเป็นเริ่มต้นจากครูที่สามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Panya et al., 2013 : 98) และเช่นเดียวกับ Sophakayang et al., (2013 : 50) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบร่วมมือโดยใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการ ผลการศึกษาพบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบร่วมมือ สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบร่วมมือ แล้วนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบร่วมมือ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ดังนั้น จากการศึกษาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ครูศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด เพื่อให้ครูผู้เรียนมีทักษะ เทคนิค กิจกรรม และสื่อต่างๆ ที่หลากหลาย ในการจัดการเรียนรู้ และได้ลงมือปฏิบัติจริง ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ครูศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิดในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ของครูศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา)
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ของครูศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ก่อนและหลังการอบรม
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ต่อกิจกรรมการพัฒนาทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี และจังหวัดนราธิวาส โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การเลือกจากครู ที่สอนในศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ขนาดเล็ก และมีประสบการณ์การสอนระหว่าง 10 ปี- 15 ปี จังหวัดละ 20 คน รวมทั้งหมด 60 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินทักษะ และเทคนิคการจัดการเรียนรู้ครูศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะ และเทคนิคการจัดการเรียนรู้ครูศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. แบบประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมการพัฒนาทักษะ และเทคนิคการจัดการเรียนรู้ของครูศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. แบบประเมินตนเองเกี่ยวกับทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ มีวิธีการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

- 1.1 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือจากตำราเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 ศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะ และเทคนิคการจัดการเรียนรู้
- 1.3 สร้างแบบสอบถาม ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ และขอบเขตของการวิจัย มีลักษณะเป็น มาตราส่วน 5 ระดับ
- 1.4 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนอิสลามศึกษา ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา
- 1.5 ปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
- 1.6 นำเครื่องมือไปทดลองใช้กับครูศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิดที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมการใช้ภาษา ปรับปรุงตามคำแนะนำ

2. แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้มีการดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือโดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 2.1 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือจากตำราเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
- 2.2 ศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะ และเทคนิคการจัดการเรียนรู้
- 2.3 สร้างแบบทดสอบ ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ และขอบเขตของการวิจัย
- 2.4 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา (IOC) ปรากฏว่าแบบทดสอบมีค่า IOC ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.68-1.00 ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำผลมาวิเคราะห์คุณภาพรายข้อ โดยการหาค่าความยากง่าย (p) = 0.66 และค่าอำนาจจำแนก (r) = 0.54
- 2.5 นำข้อสอบที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบกับครูศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด จำนวน 30 คน นำไปทดลองใช้เพื่อหาคุณภาพด้านความยากง่ายและอำนาจจำแนก ปรากฏว่าข้อสอบมีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.60-0.73 และค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.40-0.73

2.6 จากนั้นไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) แบบ KR-20 ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ = 0.93 มาปรับปรุงเครื่องมือให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนต่อกิจกรรมการพัฒนาทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ มีวิธีการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

3.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจและจุดมุ่งหมายในการวิจัย

3.2 ร่างคำถาม และนำแบบสอบถามที่สร้างให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (IOC: Index of Congruency) ได้ค่าความสอดคล้องเท่ากับ 0.89 และปรับปรุงตามคำแนะนำ เก็บไว้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบวิจัยแบบ One Group Pre-test Post-test Design ดังตารางดังนี้

ตารางที่ 1 แบบวิจัยเชิงการทดลอง

กลุ่ม	การทดสอบก่อน (Pretest)	ทดลอง	การทดลองหลัง (Posttest)
E	Q ₁	X	Q ₂

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที (t-test) ซึ่งผู้วิจัยนำแบบประเมินเกี่ยวกับทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ และแบบประเมินความพึงพอใจ ที่ได้จากครูผู้เข้าอบรม มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยในการวิเคราะห์จะใช้ค่าเฉลี่ยเทียบกับเกณฑ์การประเมินดังนี้ (Sisaad, 2011 : 103)

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	4.51 – 5.00	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	3.51 – 4.50	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับชานานมาก
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	2.51 – 3.50	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	1.51 – 2.50	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	1.01 – 1.50	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยเลือกใช้สถิติ ดังนี้

1. สถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
2. สถิติการทดสอบ ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) โดยการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ของครูก่อนเรียนและหลังเรียน แบบ dependent t-test

ผล

1. การพัฒนาทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ของครูหลังการอบรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X}$ = 4.05) โดยครูมีทักษะการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการวางแผนการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.09) และมีเทคนิคการจัดการเรียนรู้ด้านเทคนิคการวางแผนการจัดการเรียนรู้ และด้านเทคนิคการวัดและการประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.06) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการพัฒนาทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ของครู

ประเด็น	หลังอบรม	
	$\bar{X}$	SD
1. ทักษะการวางแผนการจัดการเรียนรู้	4.09	0.20
2. ทักษะการจัดการเรียนรู้	4.06	0.08
3. ทักษะการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้	4.06	0.13
4. ทักษะในการวัดและประเมินผล	4.04	0.11
รวม	4.06	0.13
5. เทคนิคการวางแผนการจัดการเรียนรู้	4.06	0.09
6. เทคนิคการจัดการเรียนรู้ตามแผน	4.00	0.07
7. เทคนิคการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้	4.05	0.13
8. เทคนิคในการวัดและประเมินผล	4.06	0.12
รวม	4.04	0.10
ภาพรวม	4.05	0.04

2. ความรู้ ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้หลังการอบรมสูงกว่าก่อนอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจก่อน-หลังอบรม

	$\bar{X}$	SD	T	p-value	D
ก่อนอบรม	9.13	1.83	34.65	.000	6.49
หลังอบรม	16.40	1.12			

df = 59

3. ระดับความพึงพอใจของครูผู้เข้าอบรมต่อกิจกรรมการพัฒนาทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, SD=.30) เมื่อพิจารณารายข้ออันดับแรก คือ การนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.23$, SD=.46) วิทยากรมีประสบการณ์ในเรื่องราวที่ถ่ายทอด และประโยชน์ที่ได้จากการอบรมปฏิบัติการ ($\bar{X} = 4.22$, SD=.55) และลำดับขั้นการถ่ายทอดความรู้และเนื้อหา ($\bar{X} = 4.18$, SD=.56)

อภิปรายผล

1. ครูมีทักษะการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแผน ด้านทักษะการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ และด้านทักษะการวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้ หลังการอบรมในภาพรวมอยู่ในระดับดี และมีเทคนิคการจัดการเรียนรู้ด้านเทคนิคการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านเทคนิคการจัดการเรียนรู้ตามแผน ด้านเทคนิคการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ และด้านเทคนิคการวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้ หลังการอบรมในภาพรวมอยู่ในระดับดีเช่นเดียวกัน ทั้งนี้เพราะการจัดการเรียนรู้ที่นำมาสอนเน้นการจัดกิจกรรมหรือการปฏิบัติเป็นหลัก อีกทั้งครูผู้เข้ารับการอบรมมีความตั้งใจที่จะพัฒนาตนเองเพื่อไปใช้ในการปฏิบัติงานหรือการสอนจึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ของครูพัฒนาเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ Kaeowanna et al. (2015 : 939) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา และผลการวิจัยการพัฒนาผ่านการฝึกอบรมพบว่า

กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ได้ดี ครูใช้กิจกรรม วิธีการหรือสื่อเทคโนโลยีกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความอยากรู้ อยากเรียนรู้ในเรื่องที่ตนเองสนใจ เช่นเดียวกันกับ Jangsiri (2014 : 36) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา ฟ้าธัญญาประจักษ์มัสยิด พ.ศ. 2548 ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด และผลการวิจัยพบว่าผู้สอนควรมีการเตรียมการจัดการเรียนรู้ ที่สามารถดึงดูดความสนใจ ของผู้เรียนและจัดการเรียนรู้ตาม และควรพัฒนาตนเอง ด้านการจัดการเรียนรู้อยู่เสมอ พยายามหาและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใหม่ๆ เพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนสนใจ และอยากเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2. ความรู้ ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้สามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเอง และเรียนรู้ทักษะและเทคนิคและเทคนิคจัดการเรียนรู้เพื่อไปประยุกต์ใช้ในการสอน จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ความรู้ความเข้าใจของครูหลังการอบรมสูงขึ้นซึ่งสอดคล้องกับ Kaeowanna et al. (2015 : 947) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา ผลการวิจัยการพัฒนาครูพบว่า กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้ ความเข้าใจก่อนและหลังจากการอบรมปฏิบัติการ เช่นเดียวกันกับ Boureung et al. (2009 : 167) ที่กล่าวว่า การอบรมเชิงปฏิบัติการเป็นรูปแบบหนึ่งของการฝึกอบรมที่ช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมนั้น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะการฝึกอบรมนี้ได้เน้นถึงการเสริมสร้างให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำสิ่งที่เรียนรู้ มาฝึกปฏิบัติในงานของเขาหรืออาจกล่าวได้ว่าการประชุมเชิงปฏิบัติการนั้น เป็นการฝึกอบรมในลักษณะเข้มข้น (Intensive Training Corse) โดยจะเน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจและทักษะ (Skill) ในด้านวิชาการและด้านปฏิบัติอย่างแท้จริง

3. ระดับความพึงพอใจของครูผู้เข้าอบรมต่อกิจกรรมการพัฒนาทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุดนี้เพราะการพัฒนาทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้โดยกิจกรรมการอบรมช่วยให้ผู้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ผู้เข้าอบรมมีโอกาสประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ จึงเป็นสาเหตุให้รู้สึกพอใจต่อกิจกรรมพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ Singsan (2011 : 31) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล เรื่องการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการสอน ผลการศึกษาพบว่า ครูผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.52

สรุป

จากผลการวิจัยพบว่า 1) ครูมีทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้หลังจากการใช้กิจกรรมการอบรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.05$) เมื่อพิจารณาทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูแล้ว ทักษะการวางแผนการจัดการเรียนรู้ของครู อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.09$) 2) ความรู้ ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้หลังการอบรมสูงกว่าก่อนอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3) ระดับความพึงพอใจของครูผู้เข้าอบรมต่อกิจกรรมการพัฒนาทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.06$) เมื่อพิจารณาตามรายการข้อคำถามแล้ว การนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน วิทยากรมีประสบการณ์ในเรื่องราวที่ถ่ายทอด มีความพึงพอใจมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเป็น 4.23 ดังนั้น การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการอบรมนั้น ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และยังช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมนั้น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะจะเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจและทักษะ (Skill) ในด้านวิชาการและด้านปฏิบัติอย่างแท้จริง

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้สำหรับครูศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้สำเร็จลงได้สำเร็จลงได้สนับสนุนการวิจัยจากโครงการส่งเสริมการวิจัยในอุดมศึกษาและพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จึงขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- Bin Abdullah Alduwais, M. (2010). *Teaching Techniques of Prophet* [Online]. Retrieved October 20, 2010, from: <https://islamhouse.com/th/>.
- Boureung, R., Sornsena, S., Theeasana, S. & Boonthongthoeng, P. (2009). Teacher Development on Organizing Project-Based Learning Activities in Jindasintawanon School, Kalasin Educational Service Area Office 2. *Rajabhat Maha Sarakham University Journal; RMU.J.*, 3(1), 161-172. (in Thai)
- Chaivicarn, S. (2010). *Muslim Way of Life and Education Management in the Community: A Case Study of Islamic Education Center of Najmuddeen Mosque (TADIKA) Tambon Saikao, Amphoe Kok pho, Changwat Pattani*. Master's Thesis. Prince of Songkla University. (in Thai)
- Che-muda, N. (2016). *An Evaluation Research of the Teachers Empowerment Project for Tadika Schools in Three Southern Border Provinces Using Kirkpatrick Evaluation Model*. Master's Thesis in Educational Research and Evaluation, Prince of Songkla University. (in Thai)
- Jangsiri, W. (2014). *Guidelines for Instructors Development in Learning Management in Islamic Education Curriculum 2548 B.E. of Mosque-based Islamic Educational Center under Narathiwat Provincial Education Office*. Nakhonpathom: Institute of teacher development and Educational Personnel. 54-56. (in Thai)
- Kaeowanna, P., Markmee, K. & Muenjaem, S. (2015). *The Development of Teacher in Learning Management by Constructionism Theory*. Master's Thesis. Chiangmai Rajabhat University. (in Thai)
- Maoti, M. (2015). *The Development of Learning and Teaching of TADIKA Demonstration Academy of Islamic and Arabic Studies Network, Princess of Naradhiwas University*. Naradhiwas: College of Islam and Arab Studies: Princess of Naradhiwas University. (in Thai)
- Ministry of education. (2016). *Ministry of education announcement on Using Mosque-based Islamic Educational Center Curriculum 2015 B.E.*, 1-53. (in Thai)
- Panya, A., Wattanatorn, A., Kaewurai, W. & Pajanban, P. (2013). The Development of Instructional Model on Small-Sized School. *Journal of Education, Naresuan University*, 15(4), 96-104. (in Thai)
- Sisaad, B. (2011). *Introduction of Research*. (9th ed.). Bangkok: Suwiriyasart. (in Thai)
- Sophakayang, R., Thammarat, P. & Phailai, T. (2013). Development of Learner Centered Learning Activities of The Teachers Cooperative Learning at Ban Khok Kam Lian School under Mukdahan Primary Educational Area Office. *Graduate Studies Journal, Sakonnakhon University*, 10(49), 43-52. (in Thai)
- Singsan, C. (2011). *The Development of School based Teacher Training Model at Suphanburipanyanukul School on the Internet for Instruction*. Master Thesis of Education Degree in Educational Technology. Srinakharinwirot University. (in Thai)

- Tadika Nurulhuda. (2015). *Report of Student Achievements of Mosque-based Islamic Educational Center Nurulhuda Ban Bo-chedluk*. Yala: Tadika Nurulhuda
- Thumthong, B. (2013). *Theories and Development of Learning Model*. (1thed.). Bangkok: S.printing Thai Factory Printing. (in Thai)
- Wiangwalai, S. (2013). *Learning Management*. (1th ed.). Bangkok: Odian Store. (in Thai)

การพัฒนาผลิตภัณฑ์กลุ่มกะลามะพร้าวบ้านท่าสาป จังหวัดยะลาตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์

The Product Development of Coconut Shell Group at Ban Thasap of Yala Province in Creative Economy Concept

อัปสร อีซอร์* จิราพร เกียรติณมุล อุษณีย์ พรหมศรียา นันทรัตน์ นามบุรี ชรีฮาน ยีแวง และปวีณา เจาะอารง

Apsorn E-sor, Jiraporn Keatnaremon, Usanee Promsriya, Nantharat Namburi,

Chareehan Yeewea and Paweena Jeharrong

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 133 ถนนเทศบาล 3 อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000

Management Sciences Faculty of Yala Rajabhat University 133 Tedsabarn 3 Road, Amphoe Meuang, Yala Province. 95000. Thailand

*Corresponding Author, E-mail: apsnoryu@gmail.com

(Received: February 2, 2016; Revised: May 5, 2016; Accepted: May 11, 2016)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์กลุ่มกะลามะพร้าวบ้านท่าสาป จังหวัดยะลา ตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ลักษณะเป็นงานวิจัยและพัฒนา ที่ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม การปฏิบัติการพัฒนา และการสัมภาษณ์ แบบเจาะลึก ปรากฏผลดังนี้ การพัฒนาผลิตภัณฑ์กลุ่มกะลามะพร้าวบ้านท่าสาป จังหวัดยะลา ตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ สามารถแบ่งการทำงานได้ 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวางแผนพัฒนา โดยการสนทนากลุ่ม ซึ่งเป็นการศึกษาภูมิปัญญาความเชี่ยวชาญเดิมซึ่งได้แก่การตัดเจาะแปรรูปกะลามะพร้าว เมื่อผนวกกับอัตลักษณ์ธุรกิจ ที่เน้นใช้วัตถุดิบอันผสมผสานกับกะลา ดังกล่าวจึงนำมาสู่ไอเดียการพัฒนาผลิตภัณฑ์เข็มกลัด 2) การปฏิบัติการพัฒนา เป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ตามแผนที่กำหนด ซึ่งกลุ่มกะลามะพร้าวบ้านท่าสาป ได้มีการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ ตราสินค้า และบรรจุภัณฑ์ 3) การสรุปผลการพัฒนา เป็นการนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาไปยังลูกค้า ซึ่งจากการสัมภาษณ์เจาะลึกประธานกลุ่ม ผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ก่อให้กลุ่มกะลามะพร้าวบ้านท่าสาป จังหวัดยะลา เกิดรายได้เพิ่มขึ้นจากเดิม 20%

คำสำคัญ : การพัฒนา กะลามะพร้าว เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ยะลา

Abstract

This research aims to develop the coconut shell group at Ban Tasap Yala, the research and development reference to the creative economy concept by using data collected into a group discussion method, the practical development method and in-depth interviews method, the results are as follows: The development of the coconut shell group at Ban Tasap Yala according by creative economy concept can be divided into 3 stages: 1) Development planning method by focus group. It was developed to produce a new product its use indigenous knowledge such as cutting, drilling from coconut shells combined with business identity and produced by using another material integrated with coconut shell so, its innovative with new idea that call brooch, its product processing from coconut shell 2) Operational development is develop the products according into the plan and the group of coconut shell has product development, branding development and packaging development 3) The results for

development by in-depth interviews method, It was short outcome of the project working by building up the presentation the new product to the clients, this project is development and marketing from creative economy concept and this can created a new group of coconut shell group at Ban Thasap, Yala Province. It led to contributed 20% of the business' income.

Keywords: Development, Coconut shell, Creative economy, Yala

บทนำ

กลุ่มกะลามะพร้าวบ้านท่าสาป จังหวัดยะลา เริ่มก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2559 โดยมีคุณเชาเต๊ะ โต๊ะปิ ทำหน้าที่เป็นประธานกลุ่ม ซึ่งอาชีพหลักของคุณเชาเต๊ะ คือ การขายมะพร้าวและน้ำกะทิ ทำให้มีวัตถุดิบซึ่งเป็นกะลามะพร้าวอยู่มาก ประกอบกับสมาชิกกลุ่มมีความสนใจในงานหัตถกรรมแกะสลักเป็นพื้นฐาน จึงได้รวมกลุ่มกันจัดตั้งเป็นกลุ่มกะลามะพร้าวบ้านท่าสาป ปัจจุบันมีสมาชิกกลุ่ม 10 คน รวมตัวกันยามว่างเว้นจากงานประจำ จัดทำผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว อันได้แก่ แก้ว ขาม โคมไฟ และพวงกุญแจ จัดจำหน่ายสู่ตลาดเป้าหมายในท้องถิ่น ถึงแม้ว่าทางกลุ่มเริ่มดำเนินการไม่นานนัก แต่ทุกคนมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ พร้อมที่จะเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งที่ผ่านมา ทางกลุ่มได้ติดต่อขอรับการอบรมความรู้จากคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ด้านการบริหารธุรกิจเบื้องต้น ทั้งทางด้านการผลิต การเงิน การตลาด และการบริหารบุคคล หากแต่การอบรมให้ความรู้แต่เพียงอย่างเดียว ไม่สามารถก่อให้เกิดการพัฒนาที่เป็นรูปธรรมได้ จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนพัฒนาในทางปฏิบัติจริงด้วย ทางกลุ่มมีปัญหาด้านผลิตภัณฑ์ ที่ยังเป็นแบบเดิมๆ ขาดอัตลักษณ์ความโดดเด่น เฉพาะตัวที่แตกต่างจากคู่แข่งอื่น ทำให้ได้ยอดขายและกำไรน้อย ทีมที่ปรึกษาจึงเห็นพ้องต้องกันว่า กลุ่มกะลามะพร้าวบ้านท่าสาป ควรได้รับการพัฒนานวัตกรรมผลิตภัณฑ์ โดยเป็นการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy) ซึ่งเป็นแนวทางที่มุ่งขับเคลื่อนและพัฒนาเศรษฐกิจโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์และบริการ (Leaypirot et al., 2013 : 14) บนพื้นฐานของการนำภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีลักษณะร่วมสมัยและมีอัตลักษณ์เฉพาะ สร้างจุดขายในการดึงดูดความสนใจจากลูกค้า (Institute for small and Medium Enterprises Development, 2012 : 4) ควบคู่กับการพัฒนาการตลาดเชิงรุก เพื่อให้มียอดขายและกำไรเพิ่ม ดังกล่าวจึงเป็นที่มาของโครงการวิจัยนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์กลุ่มกะลามะพร้าวบ้านท่าสาป จังหวัดยะลา ตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นงานวิจัยและพัฒนา (Research & Development) ซึ่งใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) การปฏิบัติการพัฒนา (Development Action) และการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) ทั้งนี้ การพัฒนาได้กำหนดแบบแผนการวิจัยไว้ 3 ระยะ ประกอบด้วยการวางแผนพัฒนา การดำเนินงานพัฒนา และการสรุปผลการพัฒนา โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ระยะการวางแผนพัฒนา (Development Planning) โดยการสนทนากลุ่มภาคีที่เกี่ยวข้อง ทั้งผู้ประกอบการคนกลาง และลูกค้า กลุ่มละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน เพื่อศึกษาถึงภูมิปัญญาความเชี่ยวชาญและอัตลักษณ์ธุรกิจ รวมถึงทิศทางการพัฒนาธุรกิจตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์

2. ระยะการดำเนินงานพัฒนา (Development Operation) ซึ่งเป็นการปฏิบัติการพัฒนารายละเอียดหรือรูปธรรมผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ของธุรกิจตามแผนที่วางไว้

3. ระยะการสรุปผลการพัฒนา (Development Conclusion) โดยการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ประกอบการธุรกิจเพื่อศึกษาถึงผลที่เกิดขึ้นภายหลังการพัฒนา ทั้งในส่วนของการรายได้ และความพึงพอใจจากการเข้าร่วมโครงการ

สำหรับการพัฒนาและทดสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์และวิสาหกิจขนาดย่อม จากนั้นจึงได้ออกแบบเครื่องมือวิจัย และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการตลาดและด้านธุรกิจ จำนวน 3 ท่าน ร่วมวิพากษ์ถึงประเด็นความสอดคล้องและครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย ความเหมาะสมและความสามารถในการสื่อสาร มีการทดสอบใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมายที่ใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา จำนวน 3 คน พร้อมนำผลที่ได้ปรับปรุงเครื่องมือให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้ จะถูกนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ เปรียบเทียบ และเขียนพรรณนาเชิงเหตุผล โดยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Methodological Triangulation) ตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล ด้านกลุ่มเป้าหมายการวิจัย และด้านผู้ศึกษาวิจัย

ผล

ผลการศึกษาจำแนกตามแบบแผนการวิจัย ปรากฏผลดังนี้

1. การวางแผนพัฒนา (Development Planning)

จากการสนทนากลุ่มภาคีที่เกี่ยวข้อง ทั้งผู้ประกอบการ คนกลาง และลูกค้า เพื่อศึกษาถึงภูมิปัญญาความเชี่ยวชาญและอัตลักษณ์ธุรกิจ รวมถึงทิศทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ ของกลุ่มกะลามะพร้าวบ้านท่าสาป พบผลเป็นดังนี้

1.1 ภูมิปัญญาความเชี่ยวชาญของธุรกิจ ผู้เข้าร่วมสนทนาเกือบทั้งหมด ให้ความเห็นว่ากลุ่มกะลามะพร้าวบ้านท่าสาปมีภูมิปัญญาความเชี่ยวชาญด้านการตัดเจาะแปรรูปกะลามะพร้าว ซึ่งสามารถทำได้สมจริงมาก

1.2 อัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์/ธุรกิจ ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มบางราย ให้ความเห็นว่า ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากกะลามะพร้าว หากทำมาจากวัตถุดิบกะลาเพียงอย่างเดียว จะทำให้ดูไม่สวยงาม ไม่น่าสนใจ จึงควรที่จะได้มีการใช้วัตถุดิบอย่างอื่นผสมผสานในการผลิต เพื่อช่วยให้ดูน่าสนใจ ร่วมสมัยมากขึ้น เช่นผสมผสานวัตถุดิบ เชือกหนัง เชือกเทียน เชือกถัก ฯลฯ ซึ่งที่ประชุมส่วนใหญ่เห็นด้วยกับแนวคิดดังกล่าว ที่ควรนำมาเป็นอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ของธุรกิจ

1.3 ทิศทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ จากการสนทนากลุ่มถึงประเด็นผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ พบว่า กลุ่มผู้ผลิตต้องการเพิ่มศักยภาพด้านการผลิตให้แรงงานผู้หญิง โดยอาจเป็นด้านการถักหรือประกอบผลิตภัณฑ์ เนื่องจากมีความเห็นว่า การที่ให้แรงงานหญิงทำเพียงขัดถูผลิตภัณฑ์กะลา เป็นงานที่ไม่ท้าทาย ส่วนกลุ่มคนกลางได้แสดงความคิดเห็นที่น่าสนใจว่า หากจะทำผลิตภัณฑ์จำหน่ายควรมีการตั้งชื่อแบรนด์ ซึ่งควรเป็นชื่ออื่นไม่ใช่ชื่อกลุ่ม และหากเป็นไปได้ควรมีเรื่องราว (Story) ติดที่บรรจุภัณฑ์เพื่อให้สินค้าดูน่าสนใจมากขึ้น สำหรับกลุ่มลูกค้า ได้เสนอแนะ อัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ที่ควรแตกต่างจากที่อื่น โดยเสนอแนะให้ออกแบบผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าวแปรรูปเป็นเครื่องประดับ ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้แสดงความคิดเห็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับทิศทางการพัฒนา ดังนี้

“.....เวลาทำงาน งานหลักจะเป็นผู้ชายที่เลื่อย เจาะฉลุ เป็นรูปร่าง ส่วนผู้หญิงก็จะทำงานขัดให้เรียบ ทาแลคเกอร์ ให้เงางาม อยากให้เพิ่มงานในส่วนของผู้หญิง ที่น่าจะสามารถทำอะไรได้มากกว่างานขัด งานทาแลคเกอร์.....”

หนึ่งในผู้ประกอบการ

“.....อยากให้มีการสร้างแบรนด์ ซึ่งแบรนด์ในที่นี้ไม่ได้หมายถึงชื่อกลุ่มกะลามะพร้าวบ้านท่าสาป แต่ควรตั้งชื่อสั้นๆ จำง่าย ๆ มีความหมาย และถ้ามีเรื่องราวหรือ Story อาจจะติดที่ Tag หรือซองบรรจุภัณฑ์จะช่วยให้ดูน่าสนใจมากขึ้น”

หนึ่งในคนกลาง

“.....ถ้าถามว่าอยากเห็นผลิตภัณฑ์อะไรที่แปรรูปมาจากกะลามะพร้าว ไม่อยากเห็นอะไรแบบเดิมๆ ที่เคยเห็นมาจากที่อื่น เช่น พวกถ้วยชาม โคมไฟ พวงกุญแจ เราอยากเห็นอะไรที่มันแปลกตาออกไป อาจจะเป็น เครื่องประดับ สร้อยคอ กำไล นาฬิกา หรือเข็มกลัด โดยเฉพาะเข็มกลัด สามจังหวัดชายแดนใต้ ไร่มุสลิมเยอะ คลุมผมเยอะ อยากเห็นดีไซน์เข็มกลัดแบบเก๋ๆ แต่อย่างบอก ถ้ามันเป็นกะลาเพียวๆ มันอาจจะดู Low ไม่น่าสนใจ น่าจะมีอะไรมาผสมผสาน อาจเป็นเชือกหนัง เชือกเทียน เชือกถัก อะไรประมาณนี้.....”

หนึ่งในลูกค้า

2. การดำเนินงานพัฒนา (Development Implementation)

ผู้วิจัยและประธานกลุ่มกะลามะพร้าวบ้านท่าสาปพร้อมสมาชิก ได้ดำเนินการปฏิบัติการพัฒนาผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ ซึ่งได้แก่เข็มกลัด โดยพัฒนาทั้งรูปแบบผลิตภัณฑ์ ตราสินค้า บรรจุภัณฑ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์

ผู้วิจัยได้ออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่เป็นเข็มกลัด โดยจัดทำเป็นรูปใบไม้ในท้องถิ่น ใช้วัตถุดิบกะลาตัดเจาะเป็นรูปใบไม้ ผสมผสานกับเชือกเทียนที่ถักเป็นรูปใบไม้วางซ้อนทับบนกะลาอีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะผูกติดกับเข็มกลัดพร้อมใช้งาน ทั้งนี้รูปแบบผลิตภัณฑ์เข็มกลัดที่พัฒนา ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบผลิตภัณฑ์เข็มกลัดที่พัฒนา

2.2 การพัฒนาตราสินค้า

การพัฒนาตราสินค้าในที่นี้ เน้นในส่วนของการชื่อตราสินค้าและโลโก้เป็นหลัก โดยประธานกลุ่มกะลามะพร้าวบ้านท่าสาปพร้อมสมาชิก ได้ร่วมคิดตราสินค้า และได้ข้อสรุปใช้ชื่อตรา “KALA-U” โดยมีความหมายถึงผลิตภัณฑ์กะลา.....เพื่อคุณ ในส่วนของโลโก้ ได้ออกแบบตัดทอนเป็นรูปกะลาผ่าครึ่งซีก มีทั้งส่วนขอบกะลา และเนื้อมะพร้าวสีขาว ทั้งนี้ภาพโลโก้ตราสินค้าผลิตภัณฑ์ ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ตราสินค้า KALA-U

2.3 การพัฒนาบรรจุภัณฑ์

ในส่วนของการบรรจุภัณฑ์เป็นพลาสติกใส ด้านในมีกระดาษสีน้ำตาล ด้านหน้าแขวนผลิตภัณฑ์ ส่วนด้านหลังเขียนเรื่องราวความเป็นมา (Story) ดังนี้

“คุณเขาเต๊ะ จากคนขายกะทิที่มีแนวคิดสร้างสรรค์ นำแนวคิดมาต่อยอดกะลาวัสดุเหลือใช้สู่ผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ สร้างอัตลักษณ์และมูลค่าเพิ่ม สร้างงาน สร้างอาชีพ ให้กับชุมชนท่าสาป จังหวัดยะลา” ทั้งนี้ภาพบรรจุภัณฑ์และเรื่องราวแบรนด์ “KALA-U” ดังภาพที่ 3 และ 4

ภาพที่ 3 ภาพบรรจุภัณฑ์เข็มกลัด

ภาพที่ 4 เรื่องราวแบรนด์ “KALA-U”

3. การสรุปผลพัฒนา (Development Conclusion)

จากการสัมภาษณ์เจ้าของกิจการคุณเขาเต๊ะ ได้ะปี ประธานกลุ่มกะลามะพร้าวบ้านท่าสาป เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2561 จากเดิมที่ธุรกิจจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว อันได้แก่ แก้ว ขาม โคมไฟ และพวงกุญแจ โดยมีรายได้เฉลี่ย 8,000-10,000 บาทต่อเดือน ภายหลังจากการนำผลิตภัณฑ์ใหม่ทีพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ธุรกิจได้ทำการวัดผลการขายเป็นระยะเวลา 3 เดือน พร้อมหาค่าเฉลี่ย นำผลที่ได้เปรียบเทียบกับก่อนพัฒนา พบว่าผลิตภัณฑ์เข็มกลัดที่สร้างสรรค์ใหม่ สามารถกำหนดราคาจำหน่ายได้ในราคา 200 บาทต่ออัน และทำให้ผู้ประกอบการมีรายได้เพิ่มขึ้นจากเดิม 20% หรือประมาณ 12,000 บาทต่อเดือน

อภิปรายผล

งานวิจัยนี้ สามารถอภิปรายผลที่เกิดขึ้นได้ดังนี้

1. การวางแผนพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มกะลามะพร้าวบ้านท่าสาป มีภูมิปัญญาความเชี่ยวชาญเดิมด้านการตัดเจาะแปรรูปกะลามะพร้าว ดังกล่าวจึงเป็นฐานในการต่อยอดพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ อันได้แก่ เข็มกลัด โดยจัดทำเป็นรูปใบไม้ในท้องถิ่น ใช้วัตถุดิบกะลาตัดเจาะเป็นรูปใบไม้ ผสมผสานกับเชือกเทียนที่ถักเป็นรูปใบไม้วางซ้อนทับบนกะลาอีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะผูกติดกับเข็มกลัดพร้อมใช้งาน ซึ่งดังกล่าวเป็นการสร้างอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นแตกต่างจากคู่แข่ง เนื่องจากไม่มีคู่แข่งรายใดที่จัดทำเข็มกลัดจากผลิตภัณฑ์กะลามาก่อน จึงสามารถอภิปรายได้ว่า เศรษฐกิจสร้างสรรค์จัดเป็นแนวคิดในการสร้างความเจริญเติบโตและขับเคลื่อนพัฒนาการทางเศรษฐกิจโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าหรือบริการ ภายใต้อำนาจการดึงเอาอัตลักษณ์ประจำท้องถิ่น มาผสานในงานออกแบบ เพื่อให้เกิดผลงานสร้างสรรค์ที่มีคุณค่าและมูลค่าเพิ่มในเชิงพาณิชย์ (Institute for small and Medium

Enterprises Development, 2012 : 4) สอดคล้องกับงานวิจัย Junpla et al. (2016 : 83) ที่พัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้าทอไทยทรงดำเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ซึ่งการพัฒนานอกเหนือจากคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยทั้งทางด้านจิตใจและทางด้านกายภาพ ยังคำนึงถึงการคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์และการสื่อความหมายของลวดลายและสีสันต่างๆ ตามความเชื่อของชาวไทยทรงดำอีกด้วย

2. การดำเนินงานพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มกะลามะพร้าวบ้านท่าสาป มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ อันได้แก่เข็มกลัด ทั้งทางด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์ ตรายีนค่า และบรรจุภัณฑ์ ตามอัตลักษณ์ที่กำหนด ที่เป็นเช่นนี้สามารถอธิบายได้ว่า การพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ มีการรวมวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายไว้ร่วมกัน เพื่อก่อให้เกิดพลังในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และทำให้เป้าหมายของการสื่อสารอัตลักษณ์ประสบผลสำเร็จ (Shimp & Andrews, 2013 : 12) สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการพัฒนาวิสาหกิจขนาดย่อมจังหวัดชายแดนใต้ตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ที่สิ่งทีพัฒนาอาจเป็นรูปแบบผลิตภัณฑ์ ตรายีนค่า บรรจุภัณฑ์ ตลาดเป้าหมาย ราคา การส่งเสริมการตลาด ฯลฯ (E-sor et al., 2017 : 161)

3. การสรุปผลการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มกะลามะพร้าวบ้านท่าสาป สามารถนำเสนอผลิตภัณฑ์ไปยังลูกค้าพร้อมสร้างมูลค่าเพิ่ม ก่อให้เกิดยอดขายและกำไรเพิ่ม 20% ซึ่งเป็นไปตามที่องค์การความร่วมมือเพื่อการค้าและการพัฒนา (United Nations Conference on Trade and Development) ได้กล่าวถึงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ที่มุ่งเน้นดำเนินการสร้างความเจริญเติบโตและขับเคลื่อนพัฒนาการทางเศรษฐกิจโดยใช้สินทรัพย์ที่เกิดจากการใช้ความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดการสร้างรายได้ (United Nations Conference on Trade and Development, 2008:1) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chollatep (2013) ที่ศึกษาพบว่าผลลัพธ์ทางธุรกิจจากการนำแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์มาประยุกต์ใช้ ทำให้สินค้าของธุรกิจมีเอกลักษณ์โดดเด่น และเป็นผู้เข้าสู่ตลาดเป็นรายแรก ส่งผลให้ยอดขายของสินค้าเพิ่มขึ้น อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ E-sor et al. (2017: 162) ซึ่งศึกษาพบว่าการพัฒนาวิสาหกิจขนาดย่อมตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับธุรกิจได้ 10-30%

สรุป

จากการวิจัย สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

การพัฒนาธุรกิจตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ สามารถแบ่งการทำงานได้ 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวางแผนพัฒนา โดยเป็นการศึกษาภูมิปัญญาความเชี่ยวชาญและอัตลักษณ์ธุรกิจ ซึ่งอาจเป็นภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรม วัตถุสัญลักษณ์เฉพาะทางพื้นที่ ฯลฯ ที่โดดเด่น แตกต่างจากคู่แข่งขึ้น เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนา 2) การดำเนินงานพัฒนา เป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ตามแผนที่กำหนด ทั้งนี้สิ่งที่พัฒนาอาจเป็นรูปแบบผลิตภัณฑ์ ตรายีนค่า บรรจุภัณฑ์ ตลาดเป้าหมาย ราคา การส่งเสริมการตลาด ฯลฯ 3) การสรุปผลการพัฒนา เป็นการนำเสนอผลิตภัณฑ์ไปยังลูกค้าพร้อมศึกษาความสำเร็จด้านเป้าหมายขององค์กร เช่น ยอดขาย กำไร ฯลฯ สำหรับกลุ่มกะลามะพร้าวบ้านท่าสาป มีการวางแผนพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เริ่มจากการศึกษาภูมิปัญญาความเชี่ยวชาญเดิมซึ่งได้แก่การตัดเจาะแปรรูปกะลามะพร้าว เมื่อผนวกกับอัตลักษณ์ธุรกิจ ที่เน้นใช้วัตถุดิบอื่นผสมผสานกับกะลา ดังกล่าวจึงนำมาสู่ไอเดียการพัฒนาผลิตภัณฑ์เข็มกลัด โดยออกแบบจัดทำเป็นรูปใบไม้ในท้องถิ่น ใช้วัตถุดิบกะลาตัดเจาะเป็นรูปใบไม้ ผสมผสานกับเชือกเทียนที่ถักเป็นรูปใบไม้วางซ้อนทับบนกะลาอีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะผูกติดกับเข็มกลัดพร้อมใช้งาน ด้านการดำเนินงานพัฒนา เป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ตามแผนที่กำหนด ซึ่งกลุ่มได้มีการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ ตรายีนค่า และบรรจุภัณฑ์ ด้านการสรุปผลการพัฒนา เป็นการนำเสนอผลิตภัณฑ์ไปยังลูกค้า ก่อให้เกิดรายได้เพิ่ม 20% จาก 10,000 บาท เป็น 12,000 บาทต่อเดือน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์/ธุรกิจตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ มีดังนี้

1. ควรมุ่งเน้นพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจระดับขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นหลัก รวมถึงผู้ประกอบการที่ทำตลาดเฉพาะ (niche market) เนื่องจากมีศักยภาพด้านภูมิปัญญา วัฒนธรรมและการใช้ทักษะเฉพาะด้านในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์และบริการ

2. ควรเน้นส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการ (entrepreneur) ให้มีแนวคิดและยึดหลักทำงานตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ภายใต้หลักการการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์และบริการอย่างมี อัตลักษณ์โดดเด่นแตกต่างจากคู่แข่งขั้น แทนการแข่งขันแบบลอกเลียนแบบและเน้นราคาต่ำ

3. เมื่อใดที่ได้เอกลักษณ์ที่เป็นที่ยอมรับของลูกค้านั้นแล้ว ผู้ประกอบการควรรักษาไว้ซึ่งอัตลักษณ์ดังกล่าว และนำมาเป็นไฉไลหาทางต่อยอดพัฒนาสู่ผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์อื่นต่อไป เช่น อัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์กลุ่มกะลามะพร้าว คือการผสมผสานวัตถุดิบกะลามะพร้าวเข้ากับเชือกถัก ซึ่งอัตลักษณ์ดังกล่าวนอกเหนือจากพัฒนาเป็นเครื่องประดับเข็มกลัดแล้ว อาจพัฒนาต่อยอดสู่เครื่องประดับอื่น อาทิ กำไล นาฬิกา สร้อยคอ ฯลฯ ต่อไป

4. การส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือธุรกิจตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ควรให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการคัดเลือกผู้ประกอบการและธุรกิจที่มีศักยภาพ เนื่องจากผู้ประกอบการจัดเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จ อีกทั้งธุรกิจที่พัฒนาต้องมีศักยภาพความพร้อมระดับหนึ่ง ทั้งทางด้านการผลิต การตลาด การบริหารบุคคล ฯลฯ มิฉะนั้นแล้วการพัฒนาจะติดขัดกับดักมุ่งสร้างความพร้อมขั้นพื้นฐาน (เช่น การจัดซื้ออุปกรณ์ผลิต การพัฒนาสถานประกอบการให้ได้มาตรฐานเพื่อรองรับเครื่องหมายรับรองการผลิต ฯลฯ) มากกว่าการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์และบริการ

เอกสารอ้างอิง

- Chollatep, N. (2013). *Application of Creative Economy Concept of Small Enterprises Agro-Industry Entrepreneurs in Chiang Mai Province*. Chiang Mai: Chiang Mai University. (in Thai)
- E-sor, A., Kanchanatanee, K., Jeharrong, P. & Susaro, R. (2017). The Development of Southern Border Small Enterprises in Creative Economy Form. *Journal of Yala Rajabhat University*, 12(1), 161-177. (in Thai)
- Junpla, J., Kitka, P. & Wongsaming, S. (2016). Development of Thai Song Dam Woven Fabric Products to Add Value Following the Creative Economy Concept. *Veridian E- Journal, Silpakorn University*, 9(2), 82-98. (in Thai)
- Institute for small and Medium Enterprises Development. (2012). 20 Creative Identity. Pathumthani: Institute for small and Medium Enterprises Development. (in Thai)
- Leaypirot, K., Tumsatitded, P., Taechaviboonwong, A. & Kamvijit, V. (2013). *Open of Thinking Creative Economy*. Bangkok: Active Print Ltd.
- Shimp, T. A. & Andrews, J.C. (2013). *Advertising, Promotion, and Other. Aspects of Integrated Marketing Communications*. (9th ed.). South-Western: Cengage Learning.
- United Nations Conference on Trade and Development. (2008). *Creative Economy Report 2008* [Online]. Retrieved June 29, 2018, from: <http://theory.isthereason.com/p=2176>.

บุคลากร

คุณเขาเต๊ะ โต๊ะปี (ผู้ให้สัมภาษณ์). อัปสร อีซอ (ผู้สัมภาษณ์). สถานประกอบการกลุ่มกะลามะพร้าว บ้านท่าสาป จังหวัดยะลา. เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2561.

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขง

Factors Affecting Drug Risk Behavior of Secondary School Students in the Boundary Area of the Mekong Basin

บุรฉัตร จันทรแดง* เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร และสัญญา เคนาภูมิ

Burachat Jandaeng* Saowaluk Kosolkittiamporn and Sanya Kenaphoom

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 80 ถนนนครสวรรค์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

Faculty of Political Science and Public Administration, Rajabhat Maha Sarakham University 80 Nakhonsawan Road,

Tambon Ta-lard, Am phur Mueng, Maha Sarakham Province 44000

*Corresponding Author, Email: champdh999@gmail.com

(Received: February 28, 2019; Revised: March 13, 2019; Accepted: March 22, 2019)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขง 400 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาร์โรว์ ยามาเน่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขง ได้แก่ ปัจจัยสังคม ปัจจัยสถานการณ์ และปัจจัยจิตวิทยา

คำสำคัญ : พฤติกรรมเสี่ยง ยาเสพติด นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

Abstract

The purpose of this research was to study factors affecting drug risk behavior of secondary school students in the boundary area of the Mekong Basin. The sample group used in this research was 400 secondary school students in the boundary area of the Mekong Basin. The sample size was determined by using Taro Yamane's formula. The instrument used in this research was a rating scale questionnaire. The research found that Factors affecting drug risk behavior of secondary school students in the boundary area of the Mekong Basin, including social factors, situation factors and psychological factors.

Keywords: Risk Behavior, Drug, Secondary Students

บทนำ

ภายใต้กระแสความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ รวมเข้ากับภาวะวิกฤติต่างๆ ที่กำลังเกิดขึ้น และมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ในสังคมปัจจุบันภาวะวิกฤติที่เห็นได้ชัด ได้แก่ ความขัดแย้งอันเนื่องมาจากการแย่งชิงทรัพยากร ความไม่

เป็นธรรมในสังคม การล่มสลายของสังคมชนบท การพลัดพรากแตกแยกในครอบครัว และความอ่อนล้าของระบบคุณธรรม จริยธรรม และสถาบันศาสนา โดยเฉพาะปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดที่เป็นปัญหาสำคัญของประเทศ ที่มีแนวโน้มขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ตามสภาพความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและยังพบว่ากลุ่มผู้ติดยาเสพติดมีการแพร่ระบาดจากกรรมกรผู้ใช้แรงงานไปยังกลุ่มนักเรียนมากยิ่งขึ้น โดยปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่สืบเนื่องกันมาเป็นเวลานาน ตั้งแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบันและมีแนวโน้มว่ายังคงเป็นปัญหาต่อไปในอนาคต เพราะเป็นปัญหาที่สลับซับซ้อนและมีการผลิตยาเสพติดชนิดใหม่ที่มีความร้ายแรงเพิ่มขึ้นตลอดเวลา (National Drug Prevention and Suppression Center, 2017 : 9)

สถานการณ์ในปัจจุบันพบว่าการแพร่ระบาดของยาเสพติดอย่างกว้างขวางและรุนแรงมากขึ้น ก่อให้เกิดความสูญเสียกับประเทศชาติหลายด้านด้วยกันทั้งด้านกำลังคน ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและด้านการเมืองการปกครอง รัฐบาลได้ตระหนักถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจึงได้มีการกำหนดนโยบายเร่งด่วนเพื่อจะลดการระบาดและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยใช้กลยุทธ์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมกันแก้ไขปัญหายาเสพติดเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของยาเสพติดภายในประเทศ รวมทั้งใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างเฉียบขาดกับผู้กระทำความผิดในการค้ายาเสพติดและผู้เสพยาเสพติด (Jandeang, 2017 : 38) ประเทศไทยประสบกับปัญหายาเสพติดทั้งในด้านการเป็นพื้นที่ผลิต การเป็นพื้นที่การค้า การเป็นพื้นที่แพร่ระบาด และการเป็นทางผ่านยาเสพติด โดยมีตัวยาหลักที่ประสบปัญหาคือ ผิ่น เฮโรอีน กัญชา ยาบ้า ยาไอซ์ พืชกระท่อม สีสุนร้อย สารระเหย โคเคน เอ็กซ์ตาซี และสารเสพติดประเภทวัตถุออกฤทธิ์บางชนิด โดยปัญหายาเสพติดกลายเป็นปัญหาสำคัญของชาติในทุก ๆ รัฐบาลจะต้องยกขึ้นมาเป็นนโยบายลำดับต้นๆ ในการแก้ไขปัญหายา เนื่องจากรายงานผลการจับกุมคดียาเสพติดทั่วประเทศ ปี 2559 มีจำนวน 169,448 คดี ผู้ต้องหา 182,225 คน เป็นคดีไม่ทราบผู้กระทำความผิด 1,282 คดี จำแนกเป็นคดียาบ้า 115,381 คดี ของกลาง 123.62 ล้านเม็ดไอซ์ 15,154 คดี ของกลาง 2,331.41 กิโลกรัม เฮโรอีน 836 คดี ของกลาง 333.57 กิโลกรัม โคเคน 63 คดี ของกลาง 54.57 กิโลกรัม กัญชาแห้ง 10,122 คดี ของกลาง 33,234.07 กิโลกรัม กัญชาสด 925 คดี ของกลาง 1,702.53 กิโลกรัม และ พืชกระท่อม 23,206 คดี ของกลาง 86,212.73 กิโลกรัม เมื่อเปรียบเทียบกับสถิติผลการจับกุมโดยภาพรวมในปี 2558 กับปี 2559 พบว่าตัวยาเสพติดที่สำคัญ เช่น ไอซ์ เฮโรอีน และ กัญชาแห้ง มีปริมาณของกลางเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะไอซ์ มีจำนวนคดี และปริมาณของกลางเพิ่มขึ้นจำนวนมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงปริมาณของกลางไอซ์ และเฮโรอีนที่เพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่เป็นการลำเลียงไปยังพื้นที่ภาคใต้ และการส่งออกปลายทางต่างประเทศ สำหรับยาไอซ์ มีการแพร่ระบาดในกลุ่มผู้เสพยาใหม่เพิ่มมากขึ้น (Jandeang, 2017 : 39)

จากการประเมินสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติด พบว่า ยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดอย่างมาก ในประเทศไทยได้แก่ เฮโรอีน และยาบ้า (แอมเฟตามีน) พื้นที่ที่มีปัญหาเฮโรอีนรุนแรง ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ โดยการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มนักศึกษา มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและคาดว่าจะตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 เป็นต้นไป มีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นจากการสำรวจเพื่อประมาณการจำนวนนักเรียน/นักศึกษาที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 - ปริญญาตรีในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทยในปี พ.ศ. 2559 โดยสำนักวิจัย เอแบคโพลล์ พบว่า จากนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 5,365,942 คน ทั่วประเทศมีนักเรียน/นักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดถึง 663,290 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 12.40 โดยยาเสพติดที่แพร่ระบาดในกลุ่มนักเรียนนั้น ได้มีการผันแปรไปตามสถานการณ์ปัญหาในภาพรวม กล่าวคือ หลายปีก่อนหน้านี้ เฮโรอีนมีการแพร่ระบาดมาก แต่ในระยะหลังยาเสพติดใหม่ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มยากระตุ้นประสาทหรือหลอนประสาทบางส่วน เริ่มมีแนวโน้มได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น จากสาเหตุดังกล่าวทำให้มีผู้ติดยาและสารเสพติดมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งหากไม่มีการศึกษาหามาตรการในการป้องกัน แก้ไข ให้รวดเร็วและทันเหตุการณ์แล้ว อาจจะทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพทางกายและทางจิตใจของนักเรียนทั่วประเทศเป็นอย่างมาก นอกจากนั้นปัญหาเด็กนักเรียนติดยาและสารเสพติดยังมีผลกระทบต่อการศึกษา อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของบุคคลและความมั่นคงของประเทศชาติในที่สุด (Jandeang, 2017 : 47)

พื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขงนั้น ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย และมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศลาว ซึ่งมีแม่น้ำโขงกั้นระหว่างกลางประกอบด้วย 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเลย จังหวัดหนองคาย จังหวัดบึงกาฬ จังหวัดนครพนม จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดอำนาจเจริญ จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งพบว่าในพื้นที่ดังกล่าวนี้มีสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มนักเรียนและนักศึกษาในพื้นที่ตะเข็บชายแดนลุ่มน้ำโขงในระดับที่รุนแรง โดยเฉพาะในเขตพื้นที่อำเภอเมืองและอำเภอขนาดใหญ่ในจังหวัด โดยยาบ้า กัญชา สารระเหย และไอซ์ ยังคงพบการแพร่ระบาดมากในพื้นที่ อีกทั้งผู้เสพยาใหม่ (มีการใช้ยาเสพติดระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี) มีอัตราสูงเฉลี่ยร้อยละ 10.36 ในขณะที่กลุ่มเยาวชนที่ไม่อยู่ในระบบการศึกษาจะมีความเสี่ยงสูงต่อการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมากกว่ากลุ่มที่อยู่ในระบบการศึกษาถึง 5 เท่า (Narcotics Suppression Office, 2017 : 15).

ซึ่งจากสถานการณ์ดังกล่าวได้แสดงให้เห็นถึงโอกาสในการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขง ซึ่งอยู่ในพื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดอย่างรุนแรง รวมถึงจากการดำเนินงานที่ผ่านมาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดนั้น ยังขาดการวิจัยอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขงมีประสิทธิภาพ (The Center for Narcotic Drugs defeats Mukdahan province, 2018 : 22) โดยจากสภาพปัญหาและความเป็นมาของการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหา และจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขง เพื่อให้การดำเนินการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดมีประสิทธิภาพและมีประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาในระยะยาวให้ได้ผลและทันเหตุการณ์มากที่สุด

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขง

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขง

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขง จำนวน 182,194 คน

ตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขง จำนวน 400 คน กำหนดขนาด

ตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาร์โร ยามาเน่ (Yamane, 1973 : 79)

พื้นที่ในการวิจัย

พื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้เป็นพื้นที่ในเขตตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขงประกอบด้วย 7 จังหวัด ได้แก่ เลย บึงกาฬ หนองคาย นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี

เครื่องมือและคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (5 Rating Scale) ตามแนวคิดของ Likert (1967 : 90)

คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม เพื่อ

พิจารณาความตรงด้านเนื้อหา ด้านสถิติและประเมินผล และด้านภาษา เพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจาก คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขออนุญาตจากโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ที่จะศึกษา เพื่อแจ้งให้นักเรียนทราบ และขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูลและชี้แจงวิธีการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยตรวจสอบและคัดแยกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ เพื่อนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency), และค่าร้อยละ (Percentage), การวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path Analysis), และการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling : SEM)

ผล

ผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ของข้อมูลสถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม	กลุ่มตัวอย่าง (n) = 400	
	ค่าความถี่ (f)	ร้อยละ (p)
ชาย	296	74.00
หญิง	104	26.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 1 สามารถอธิบายผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 คน จำแนกตามเพศโดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ เพศชาย จำนวน 296 คน คิดเป็นร้อยละ 74.00 รองลงมา ได้แก่ เพศหญิง จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 26.00

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเส้นทางอิทธิพล (Path Analysis) ของโมเดลสมการโครงสร้างปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขง

ตัวแปรผล ปัจจัยที่มีผล	f3 (Path Factor, PSY)				f4 (RBhv)			
	DE	IE	TE	R ²	DE	IE	TE	R ²
f1 (SOC)	0.461*	-	0.461*	0.945	0.268*	1.360	1.821*	0.783
f2 (SIT)	(0.155)	-	(0.155)		(1.109)	(1.601)	(1.756)	
f3 (PSY)	0.046**	-	0.046**		0.332*	0.135	0.181*	
	(0.020)	-	(0.020)		(1.060)	(2.087)	(2.107)	
	-	-	-		2.951*	-	2.951*	
	-	-	-		(10.334)	-	(10.334)	

Goodness of Fit Indices

$$\chi^2 = 41.227, df = 29, p = 0.066, CFI = 0.996, TLI = 0.990, RMSEA = 0.032, SRMR = 0.029$$

จากตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเส้นทางอิทธิพล (Path Analysis) ของโมเดลสมการโครงสร้างปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขง ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) พบว่า ตัวแปรแฝงภายนอก ($f1-f2$) ซึ่งได้แก่ ปัจจัยสังคม ($f1$; SOC) ปัจจัยสถานการณ์ ($f2$; SIT) และปัจจัยจิตวิทยา ($f3$; PHY) เป็นตัวแปรซึ่งสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรส่งผ่าน (Path Factor, $f3$; PHY) และตัวแปรแฝงภายใน ($f4$; RBhv) ซึ่งได้แก่ ปัจจัยจิตวิทยา ($f3$; PHY) และพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขง ($f4$; RBhv) โดยปัจจัยสังคม ($f1$; SOC) ปัจจัยสถานการณ์ ($f2$; SIT) และปัจจัยจิตวิทยา ($f3$; PHY) ทั้ง 3 ตัวแปรสามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขง ($f4$; RBhv) ได้อย่างถูกต้องร้อยละ 78.30 (RBhv; $R^2 = 0.783$) นอกจากนี้ ปัจจัยสังคม ($f1$; SOC) และปัจจัยสถานการณ์ ($f2$; SIT) ยังสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรส่งผ่าน (Path Factor) ซึ่งได้แก่ ปัจจัยจิตวิทยา ($f3$; PHY) ได้อย่างถูกต้องร้อยละ 94.50 (PHY; $R^2 = 0.945$)

2. ผลการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path Analysis) ของโมเดลสมการโครงสร้างปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขง พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงในเชิงบวกต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขง ($f4$; RBhv) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ประกอบด้วย ตัวแปรปัจจัยสังคม ($f1$; SOC) ตัวแปรปัจจัยสถานการณ์ ($f2$; SIT) และตัวแปรปัจจัยจิตวิทยา ($f3$; PHY) ซึ่งสามารถอธิบายได้โดยเรียงลำดับตัวแปรที่มีค่าขนาดอิทธิพลโดยรวม (Total Effect; TE) จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

2.1 ตัวแปรปัจจัยจิตวิทยา ($f3$; PHY) เป็นตัวแปรที่มีค่าขนาดอิทธิพลโดยรวม (TE) รองลงมาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าขนาดอิทธิพลทางตรง (DE) และอิทธิพลโดยรวม (TE) เท่ากับ 2.951 ซึ่งมีอิทธิพลในทางตรงต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขง ($f4$; RBhv) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2.2 ตัวแปรปัจจัยสังคม ($f1$; SOC) เป็นตัวแปรที่มีค่าขนาดอิทธิพลโดยรวม (TE) สูงที่สุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าขนาดอิทธิพลโดยรวม (TE) เท่ากับ 1.821 ซึ่งมีอิทธิพลในทางตรงต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขง ($f4$; RBhv) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าขนาดอิทธิพลทางตรง (DE) เท่ากับ 0.268 และมีอิทธิพลในทางตรงต่อตัวแปรปัจจัยจิตวิทยา ($f3$; PHY) โดยมีค่าขนาดอิทธิพลทางตรง (DE) เท่ากับ 0.461 นอกจากนี้ยังพบว่า ตัวแปรปัจจัยสังคม ($f1$; SOC) เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขง ($f4$; RBhv) โดยส่งอิทธิพลผ่านตัวแปรปัจจัยจิตวิทยา ($f3$; PHY) ด้วยค่าขนาดอิทธิพลเท่ากับ 1.360

2.3 ตัวแปรปัจจัยสถานการณ์ ($f2$; SIT) เป็นตัวแปรที่มีค่าขนาดอิทธิพลโดยรวม (TE) เป็นลำดับสุดท้าย โดยมีค่าขนาดอิทธิพลโดยรวม (TE) เท่ากับ 0.181 ซึ่งมีอิทธิพลในทางตรงต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขง ($f4$; RBhv) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าขนาดอิทธิพลทางตรง (DE) เท่ากับ 0.332 และมีอิทธิพลในทางตรงต่อตัวแปรปัจจัยจิตวิทยา ($f3$; PHY) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าขนาดอิทธิพลทางตรง (DE) เท่ากับ 0.046 นอกจากนี้ยังพบว่า ตัวแปรปัจจัยสถานการณ์ ($f2$; SIT) เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขง ($f4$; RBhv) โดยส่งอิทธิพลผ่านตัวแปรปัจจัยจิตวิทยา ($f3$; PHY) ด้วยค่าขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.135

3. ผลการวิเคราะห์ความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขง พบว่ามีค่าต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

3.1 ค่า χ^2 ของโมเดลมีค่าเท่ากับ 41.227 โดยมีค่า df เท่ากับ 29 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000 ซึ่งเมื่อทำการคำนวณค่าไคแอสควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) พบว่ามีค่าเท่ากับ 1.421 ซึ่งมีค่า < 2.00 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโมเดลยังมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับที่ดี

3.2 ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ มีค่า CFI เท่ากับ 0.996 และ TLI เท่ากับ 0.990 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโมเดลยังมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับที่ดี

3.3 ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า มีค่า RMSEA เท่ากับ 0.032 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโมเดลยังมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับที่ดี

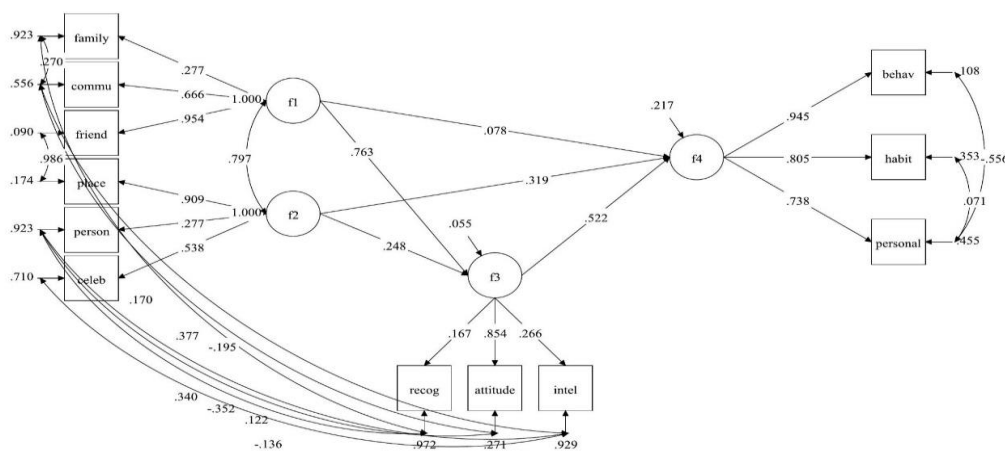
3.4 ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนในรูปความคลาดเคลื่อน มีค่า SRMR เท่ากับ 0.029 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโมเดลยังมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับที่ดี

ทั้งนี้ สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความกลมกลืนของโมเดลที่ได้รับจากการวิเคราะห์ภายหลังการปรับแก้ด้วยค่าดัชนีปรับโมเดล ดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขง

ดัชนีวัดความกลมกลืน	เกณฑ์พิจารณา	ค่าดัชนีที่วัดได้	ผลการพิจารณา
χ^2 test	p-value > 0.05	0.066	ผ่านเกณฑ์/ดี
χ^2/df	< 2.00	1.421	ผ่านเกณฑ์/ดี
CFI	≥ 0.95	0.996	ผ่านเกณฑ์/ดี
TLI	≥ 0.95	0.990	ผ่านเกณฑ์/ดี
RMSEA	< 0.05	0.032	ผ่านเกณฑ์/ดี
SRMR	< 0.05	0.029	ผ่านเกณฑ์/ดี

ทั้งนี้ จากตารางที่ 3 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าค่าดัชนีความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขงที่มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับที่ดี จึงสามารถแสดงให้เห็นถึงโครงสร้างของโมเดลดังภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงโมเดลสมการโครงสร้างปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขง

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขง

จากผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขง ที่พบว่า ปัจจัยสังคม (f1; SOC) ปัจจัยสถานการณ์ (f2; SIT) และปัจจัยจิตวิทยา (f3; PHY) เป็นปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขง ทั้ง 3 ตัวแปร โดยผลการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เป็นเพราะกลุ่มปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัย เป็นปัจจัยซึ่งได้รับอิทธิพลจากตัวแปรย่อย จำนวน 9 ตัวแปร ได้แก่ ปัจจัยเพื่อนฝูง ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านชุมชน ปัจจัยด้านสถานที่ ปัจจัยด้านการปฏิบัติตนของบุคคลรอบข้าง ปัจจัยด้านอิทธิพลจากตราและสื่อต่าง ๆ ปัจจัยด้านการรับรู้ ปัจจัยด้านเจตคติ และปัจจัยด้านสติปัญญา ซึ่งตัวแปรย่อยทั้ง 9 ปัจจัยนั้น เป็นองค์ประกอบของปัจจัยสังคม ปัจจัยสถานการณ์ และปัจจัยจิตวิทยา ซึ่งเป็นปัจจัยหรือตัวแปรที่ก่อให้เกิดการขับเคลื่อนทางพฤติกรรม โดยเฉพาะพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขง ส่งผลให้ปัจจัยดังกล่าวทั้ง 9 ตัวแปรเป็นปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขง

โดยผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กาญจนา คุณารักษ์ (Kunarak, 2012 : 98) ที่ได้ศึกษารูปแบบการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ เกี่ยวกับยาเสพติด/เด็กและเยาวชน โดยผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยของการกระทำผิดซ้ำ คือ ระบบเศรษฐกิจ ระบบการเมืองการปกครอง ระบบสังคม และระบบการศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณัฐวุฒิ ประมอญ (Pramong, 2012 : 12) ที่ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของปัญหาเสพติดในกลุ่มนักเรียนและเพื่อพัฒนารูปแบบกิจกรรมด้านยาเสพติดในกลุ่มนักเรียน โดยผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบด้านปัจจัยเชิงสาเหตุการติดยาเสพติดในกลุ่มนักเรียนประกอบด้วย 1.1 ปัจจัยด้านสติปัญญา (Intelligence Quotient) 1.2 ปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Quotient) 1.3 ปัจจัยด้านความสามารถในการแก้ปัญหาและการกล้าเผชิญวิกฤต (Adversity Quotient) 1.4 ปัจจัยด้านครอบครัว (Family) 1.5 ปัจจัยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม (Social and Environment) 1.6 ปัจจัยด้านโรงเรียน (School) และ 1.7 ปัจจัยด้านพฤติกรรมติดยาเสพติดในกลุ่มนักเรียน (Behavior) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สายสุตา สุขแสง (Suksang, 2015 : 27) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงใช้สารเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดสงขลา โดยผลการวิจัยพบว่าปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านความรู้ ปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อน มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงใช้สารเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดสงขลา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Harger (1971 : 45) ที่ได้ศึกษาถึงวัยรุ่นที่ติดยาเสพติดให้โทษในชนชั้นกลางของอเมริกา โดยผลการวิจัยพบว่าเด็กที่ขาดความอบอุ่นจากครอบครัวมีผลต่อการติดยาเสพติดของวัยรุ่น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Paulson (1971 : 69) ที่ได้ทำการวิจัยนักศึกษาที่ใช้ยาเสพติดให้โทษ และนักศึกษาที่ไม่ใช้ยาเสพติดให้โทษ โดยผลการวิจัยพบว่านักศึกษาที่ใช้ยาเสพติดในด้านบรรยากาศของครอบครัวมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Land (1984 : 41) ที่ได้ศึกษาอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนเพื่อติดตามดูพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 4 โดยผลการวิจัยพบว่า กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อความนึกคิดของเด็ก แต่ไม่ใช่แรงกดดันโดยตรงต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ โดยอิทธิพลของเพื่อนจะเป็นแรงผลักดันทำให้คนเกิดการกระทำใดกระทำหนึ่ง เพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคลอื่นในกลุ่ม นอกจากนี้ ผลการวิจัยดังกล่าวยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Feinstein (2005 : 95) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้ยาเสพติดของนักศึกษา โดยผลการวิจัยพบว่าการใช้ยาเสพติดของนักศึกษามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการใช้ยาเสพติดของผู้ปกครอง กล่าวคือ ถ้าผู้ปกครองของนักศึกษาค้นใดที่ใช้ยาเสพติดชนิดใดแล้ว นักศึกษาค้นนั้นก็จะมีความโน้มที่จะใช้ยาเสพติดชนิดนั้นตามไปด้วย

2. ผลการศึกษาความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขง

จากผลการศึกษาความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขง พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับที่ดี สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้วิจัยได้มีการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์ ตลอดจนปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติด รวมถึงได้มีการศึกษาถึงกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ ตลอดจนปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติด ซึ่งเป็นการยืนยันถึงกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีของการวิจัยในการวิจัยระยะที่ 1 ก่อนที่ผู้วิจัยจะนำกรอบแนวคิดตัวแปรและองค์ประกอบต่าง ๆ เข้าสู่การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขง ซึ่งส่งผลให้โมเดลสมการโครงสร้างปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขง มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับที่ดี สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

โดยผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ญัฐวุฒิ ประมอม (Pramong, 2012 : 53) ที่ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของปัญหาเสพติดในกลุ่มนักเรียนและเพื่อพัฒนารูปแบบกิจกรรมต้านยาเสพติดในกลุ่มนักเรียน โดยผลการวิจัยพบว่าพบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับที่ดี ซึ่งค่าดัชนี goodness of fit อยู่ระหว่าง 0.11 - 4.32 โดยองค์ประกอบด้านสถิติปัญหามีค่าดัชนี goodness of fit อยู่ระหว่าง 0.89 ถึง 2.83 องค์ประกอบด้านความฉลาดทางอารมณ์มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 1.89 ถึง 2.42 องค์ประกอบด้านความสามารถในการแก้ปัญหา และการกล้าเผชิญวิกฤต มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 1.96 ถึง 2.60 องค์ประกอบด้านครอบครัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 1.82 ถึง 2.50 องค์ประกอบด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 2.04 ถึง 2.74 องค์ประกอบด้านโรงเรียน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.92 ถึง 2.29 และองค์ประกอบด้านพฤติกรรมการติดยาเสพติดในกลุ่มนักเรียน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.48 ถึง 1.43 ส่วนปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีต่อพฤติกรรมการติดยาเสพติดในกลุ่มนักเรียน พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับที่ดี ซึ่งพิจารณาได้จากค่าไคสแควร์มีค่าเท่ากับ 328.29; $p=0.37763$ ที่องศาอิสระเท่ากับ 321 และดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.94 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.92 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.008 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการติดยาเสพติดของนักเรียน มีค่าเท่ากับ 0.94 แสดงว่า ตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรพฤติกรรมการติดยาเสพติดของนักเรียน ได้ร้อยละ 94

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ได้แก่ ชุมชนในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขง ควรมีบูรณาการระหว่างพ่อแม่ผู้ปกครอง ครู-อาจารย์ ชุมชน และเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ ในการบูรณาการระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขงไปประยุกต์ใช้ในการเสริมสร้างและพัฒนากันพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขง อันจะนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขงต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อติดตามและประเมินผลการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขง
2. โดยบริบทของโรงเรียนและจังหวัดแต่ละจังหวัดแตกต่างกัน จึงควรมีการศึกษาอย่างเจาะลึกในโรงเรียนและจังหวัดแต่ละจังหวัด เพื่อให้ได้แนวทางในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ตะเข็บชนแดนลุ่มน้ำโขงที่มีความเหมาะสมสำหรับโรงเรียนแต่ละโรงเรียนและจังหวัดแต่ละจังหวัด

เอกสารอ้างอิง

- Kunarak, K. (2012). *Development of preventive measures for repetitive drug offenses: Case study of Observation and Boiling Place for Children and Youth*. Doctor' s thesis. Silpakorn University. (in Thai)
- Pramong, N. (2012). *Development of a form of anti-drug activity in students*. Doctor' s Thesis. Valaya Alongkorn Rajabhat University. (in Thai)
- Jandeang, B. (2017). Analysis of Current Drug Situation Problem. *Journal of Research and Development Institute Rajabhat Maha Sarakham University*, 4(2), 37-52. (in Thai)
- Suksang, S. (2015). *Factors influencing drug use risk behaviors of lower secondary school students in Changwat Songkhla*. Hat Yai: Hat Yai University. (in Thai)
- National Drug Prevention and Suppression Center. (2017). *Ordering guidelines for reducing drug harm (Harm Reduction)*. Office of the Narcotics Control Board, Bangkok: Ministry of Justice. (in Thai)
- Narcotics Suppression Office. (2017). *Prevention and solution of drug problems in educational institutions*. Office of the Narcotics Control Board, Bangkok: Ministry of Justice. (in Thai)
- The Center for Narcotic Drugs defeats Mukdahan province. (2018). *Guidelines to overcome drug abuse in Mukdahan province*. Mukdahan: The Center for the Empowerment of the Province of Narcotic Drugs. (in Thai)
- Feinstein, A. (2005). Mild traumatic brain in jury: The silence epidemic. *Canadian Journal of Public Health*, 19(5), 325-326.
- Harger, D. L. (1971). *Avent Drug Use in Middle America Social Psychological Correlates*. Boston: Houghtom Mifflin.
- Land, N. (1984). *Adolescence's risk behavior*. International Edition: McGraw – Hill.
- Likert, R. (1967). *The Human Organization: Its Management and Value*. New York: McGraw-Hill.
- Paulson, Pa, C. (1971). *Psychological Factors in Drug Use Among Community College Students*. *Dissertation Abstracts*. 31(9), 5455-5456 B
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis (3rd Ed)*. New York: Harper and Row.

สิทธิในการแสวงหาความสุขมีผลบังคับตามกฎหมายไทยเพียงใด

How right to pursuit of happiness to be enforced under the statutory provisions

เอกฉัตร วิทยอภิบาลกุล * และชลธิชา สุรัตน์สัญญา

Akachat Vitaya-Apibalkul1* and Chonthicha Surattanasanya

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000

Faculty of Humanities and Social Sciences, Yala Rajabhat University, Tambol Sateng, Amphor Muang, Yala 95000. Thailand

Corresponding Author, E-mail: aegachat@yahoo.com

(Received: October 8, 2018; Revised: January 10, 2019; Accepted: January 16, 2019)

บทคัดย่อ

สิทธิในการแสวงหาความสุขเป็นหลักสิทธิมนุษยชนที่ได้รับการบัญญัติรับรองไว้ในคำประกาศอิสรภาพของสหรัฐอเมริกา แม้ว่าจะไม่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญอย่างชัดเจนแต่มีผลให้มลรัฐและระบบตุลาการจะต้องยึดมั่นและรับรองไว้ซึ่งสิทธิดังกล่าวของบุคคล ในปัจจุบันรัฐชาติต่างๆ ได้รับเอาซึ่งอิทธิพลแห่งสิทธิมนุษยชนผ่านทางข้อตกลง บทบัญญัติสนธิสัญญาขององค์การระหว่างประเทศที่ประเทศตนได้เข้าร่วมหรือได้ลงนามรับรองไว้ สิทธิในการแสวงหาความสุขจึงถือเป็นหลักการประการหนึ่งที่น่าสนใจศึกษาว่ารัฐต่างๆ ได้ให้ความสนใจในประเด็นนี้อย่างไร สำหรับประเทศไทยในฐานะที่ได้ให้การรับรองหลักประกันสิทธิมนุษยชนขององค์การระหว่างประเทศหลายฉบับ และได้มีการบัญญัติรับรองไว้เป็นกฎหมายภายในผ่านทางบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยหลายฉบับที่ผ่านมารวมถึงฉบับปัจจุบัน จากที่ได้ศึกษาเห็นว่าแม้ประเทศไทยจะไม่ได้มีการบัญญัติรับรองไว้ซึ่งสิทธิในการแสวงหาความสุขโดยตรง เนื่องจากโดยพันธกรณีระหว่างประเทศและโดยบทบัญญัติแห่งกฎหมายภายในของไทยไม่ได้กำหนดเรื่องสิทธิในการแสวงหาความสุขไว้เป็นการเฉพาะ รวมทั้งโดยแนวความคิดในการร่างกฎหมายอันเกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนของไทยก็ไม่ได้มีแนวความคิดที่จะรับรองสิทธิอันเพิกถอนมิได้เช่นที่ปรากฏอยู่ในคำประกาศอิสรภาพของสหรัฐอเมริกา แต่เราสามารถเห็นได้ว่ามีบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญที่รับรองให้ประชาชนสามารถใช้สิทธิ เสรีภาพนอกเหนือจากที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญได้ หากการใช้สิทธินั้นไม่ได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ สังคมหรือบุคคลอื่น กรณีเช่นนี้ย่อมถือว่าการใช้สิทธิในการแสวงหาความสุขด้านต่างๆ ของบุคคลสามารถกระทำได้ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายไทย

คำสำคัญ : สิทธิมนุษยชน กฎหมายสิทธิมนุษยชน การแสวงหาความสุข

Abstract

Right to pursuit of happiness is considered one of the human rights provided and certified in the Declaration of Independence in the United States of America. Though not officially and obviously provided in the constitution, it is still required that all states and all judicial systems must reserve and certify the said right. At present, a number of nations have received such influence of human rights via agreements, commandments, and treaties of international organizations in which they have participation or ratification. Accordingly, the right to pursuit of happiness is regarded as an interesting principle worth of studying to see how different nations pay their attention to it. Thailand, which is a nation certified by

several international organizations in terms of assurance on human rights, has ratified and put the said right in the provisions of the constitution of the Kingdom of Thailand. However, Thailand has not yet directly and particularly provided or ratified the right to pursuit of happiness in its constitution because there is still no ratification of unalienable right as provided in the Declaration of Independence in the United States of America. Yet, it is evident that there are some provisions in the constitution that enable the people to assume their rights as well as some freedom that are not stated in the constitution on the condition that the said rights shall not cause any harm to the state, societies, or another person. Accordingly, it is understood that the right to pursuit of happiness can be used by any individuals under the statutory provisions.

Keywords: Human Rights, Human Rights Law, Pursuit of Happiness

สิทธิในการแสวงหาความสุขมีผลบังคับตามกฎหมายไทยเพียงใด

สิทธิในการแสวงหาความสุข (Pursuit of Happiness) เป็นหลักสำคัญด้านสิทธิมนุษยชนประการหนึ่งที่ปรากฏอยู่ใน “คำประกาศอิสรภาพสหรัฐอเมริกา” (United States Declaration of Independence 1776) โดยคำประกาศอิสรภาพสหรัฐอเมริกาเป็นแถลงการณ์ที่บรรยายความเดือดร้อนของอาณานิคมจากพระเจ้าจอร์จที่ 3 แห่งอังกฤษและโดยการยืนยันสิทธิธรรมชาติ ตลอดจนสิทธิในการปฏิบัติ ซึ่งมาจากปรัชญาแนวความคิดของจอห์น ล็อก (John Locke) ซึ่งอาศัยหลักการที่ว่า “...เมื่อผู้ปกครองขาดความชอบธรรมและความยุติธรรม ...ประชาชนย่อมมีสิทธิโค่นล้มการปกครองนั้น และจัดตั้งรัฐบาลของประชาชนขึ้นมาใหม่..”

ในคำประกาศอิสรภาพสหรัฐอเมริกาที่ได้ลงนามโดยฉันทามติ 13 มลรัฐแห่งสหรัฐอเมริกาในขณะนั้น ได้ยืนยันหลักสิทธิธรรมชาติที่มนุษย์ทุกคนที่เกิดมาพึงจะได้รับจากผู้ปกครองไว้ในตอนต้นของคำประกาศอิสรภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประโยคที่สองอันถือได้ว่าเป็นหนึ่งในวลีอันโด่งดังทางรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ ความว่า

“We hold these truths to be self-evident, that all men are created equal, that they are endowed by their Creator with certain unalienable Rights, that among these are Life, Liberty and the pursuit of Happiness.”

(แปล) “เราถือว่าความจริงต่อไปนี้ เป็นสิ่งที่ประจักษ์แจ้งอยู่ในตัวเอง นั่นคือมนุษย์ทุกคนถูกสร้างขึ้นมาอย่างเท่าเทียมกัน และพระเจ้าผู้สร้างได้มอบสิทธิบางประการที่จะเพิกถอนมิได้ไว้ให้แก่มนุษย์ ในบรรดาสิทธิเหล่านั้น ได้แก่ ชีวิต เสรีภาพ และการแสวงหาความสุข”

สำหรับมุมมองในเรื่องของการแสวงหาความสุขที่ปรากฏในคำประกาศอิสรภาพนี้ มีที่มาช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 17 พระและนักปรัชญา ริชาร์ด คัมเบอร์แลนด์ (Richard Cumberland) เขียนขึ้นใน ค.ศ. 1672 โดยสนับสนุนว่าความเป็นอยู่ที่ดีของเพื่อนมนุษย์นั้นสำคัญต่อ “การแสวงหาความสุขของเราเอง” (pursuit of our own happiness) (Cumberland, 2005) จอห์น ล็อก เขียนใน A Letter Concerning Toleration ไว้ว่า “สิทธิส่วนบุคคลที่ผมเรียกว่า ชีวิต เสรีภาพ สุขภาพ และความเกียจคร้านทางกาย และการถือครองวัตถุภายนอก...” ล็อกเขียนในผลงาน Essay Concerning Human Understanding ใน ค.ศ. 1693 ว่า “ความสมบูรณ์สูงสุดของธรรมชาติทางปัญญาอยู่ที่การแสวงหาความสุขที่แท้จริงและมั่นคงอย่างระมัดระวังและอย่างต่อเนื่อง” (Locke, 1693)

ล็อกไม่เคยเชื่อมโยงสิทธิธรรมชาติ (Inherent Rights) เข้ากับความสุข แต่ผู้ไม่เห็นด้วยกับแนวความคิดของล็อกได้พยายามเชื่อมโยงทั้งสองสิ่งนี้เข้าด้วยกัน ดังปรากฏในหนังสือ The Religion of Nature Delineated ใน ค.ศ. 1722 ของวิลเลียม วอลลาสตัน (William Wallaston) อธิบายถึง “นิยามที่ถูกต้องที่สุด” ของ “ศาสนาธรรมชาติ” ว่าเป็น

"การแสวงหาความสุขโดยการปฏิบัติตามหลักเหตุผลและความจริง" (Wollaston et al., 1759) หรือในหนังสือแปลเป็นภาษาอังกฤษจากผลงาน Principles of Natural and Politic Law (หลักการกฎหมายธรรมชาติและการเมือง) ของฌอง ฌาคส์ บูลามากี (Jean Jacques Burlamaqui) ใน ค.ศ. 1763 ยกย่อง "การแสวงหาอันสูงส่ง" ของ "ความสุขที่แท้จริงและมั่นคง" (Burlamaqui, 2006) เป็นต้น จากหลักการดังกล่าวในมุมมองของโทมัส เจฟเฟอร์สัน (Thomas Jefferson) ผู้ร่างคำประกาศอิสรภาพสหรัฐอเมริกาได้รับอิทธิพลจากจอห์น ล็อกเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิที่ไม่อาจเพิกถอนได้ (Unalienable Rights) ซึ่งถือเป็นสิทธิที่บุคคลมีแต่กำเนิด

เจฟเฟอร์สันเชื่อในสิทธิที่ไม่สามารถจะพรากไปจากบุคคลได้ (Certain unalienable rights) สิทธิของคนหรือของมนุษย์นี้ แม้มีหรือไม่มีรัฐบาล ก็ไม่มีสิทธิที่จะพรากสิทธินี้หรือนำไปให้ผู้อื่นใดได้ สิทธิที่จะมีเสรีภาพ (Liberty) ซึ่งเจฟเฟอร์สันได้ให้ความสำคัญอย่างมาก เขาให้คำจำกัดความของเสรีภาพนี้ว่า เป็นสิทธิที่จะไม่มีการขวางกั้น ครอบงำที่สิทธินี้ไม่ไปขัดแย้งสิทธิของผู้อื่นที่ต้องมีอย่างเท่าเทียมกัน และเขาได้กล่าวว่า "เขาไม่ได้หมายความว่าสิทธิตามกฎหมาย" เพราะกฎหมายอาจมีการกำหนดโดยเผด็จการ แม้เจฟเฟอร์สันจะกล่าวว่าสิทธินี้ รัฐบาลจะไม่สามารถสร้างสิทธิที่จะมีเสรีภาพนี้แก่บุคคล แต่รัฐบาลก็มีสิทธิ หากสิทธินี้มีบุคคลใดใช้เพื่อเสรีภาพแห่งตนจนเป็นเหตุให้คนอื่น ๆ ต้องสูญเสียสิทธิและเสรีภาพนั้นไป หน้าที่ของรัฐบาลตามความหมายของเจฟเฟอร์สัน คือการห้ามหรือป้องกันไม่ให้บุคคลในสังคมไปกระทำการปิดกั้น หรือกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ดังนั้น แนวความคิดด้านสิทธิมนุษยชนของเจฟเฟอร์สัน คือ การต้องผดุงรักษาชีวิต เสรีภาพ และการแสวงหาความสุข และเพื่อบังคับให้รัฐ รัฐบาลถูกสร้างขึ้นในหมู่มวลมนุษย์ด้วยความยินยอมของคนที่ถูกปกครอง และเมื่อใดที่รัฐบาลที่เขาได้ยอมรับนี้ได้กระทำการที่ทำลายและที่ไม่ไปสู่จุดหมายของประชาชน จึงเป็นสิทธิของประชาชนที่จะเลิกรัฐบาลนี้เสีย และจัดตั้งรัฐบาลใหม่ขึ้น โดยมีฐานรากและหลักการที่ว่า อำนาจในการจัดตั้งนี้เป็นส่วนสำคัญต่อความปลอดภัยและความสุขของประชาชน (Freedom Thing, 2011)

ขอบเขตของสิทธิในการแสวงหาความสุขครอบคลุมเพียงใด

หลักสิทธิในการแสวงหาความสุขแม้จะได้มีการบัญญัติไว้ในคำประกาศอิสรภาพแต่เมื่อได้พิจารณาในบทบัญญัติรัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกาแล้ว พบว่าไม่ได้มีการบัญญัติหลักการดังกล่าวไว้โดยชัดแจ้งนักในรัฐธรรมนูญของประเทศ แต่ในระดับมลรัฐนั้นมีบางมลรัฐที่ได้บัญญัติรับรองไว้เป็น State Law เช่น

ใน The Virginia Declaration of Rights Section 1 ของรัฐเวอร์จิเนียได้มีการรับรอง Inherent Rights ไว้ว่า "...the enjoyment of life and liberty, with the means of acquiring and possessing property, and pursuing and obtaining happiness and safety."

ส่วน The Declaration of the Rights of The Commonwealth of Massachusetts Article I ได้มีการบัญญัติรับรองหลักการนี้ไว้ว่าเป็น unalienable rights of the people in "...seeking and obtaining their safety and happiness."

สำหรับการตีความของศาลสหรัฐอเมริกาประเด็นสิทธิในการแสวงหาความสุข มีบางคดีที่สามารถเป็นหลักเทียบเคียงได้ เช่น คดี Loving v. Virginia ซึ่งเป็นคดีการสมรสของบุคคลข้ามเชื้อชาติและสีผิว โดยศาลสูงสุดของสหรัฐอเมริกา (Supreme Court) ได้ให้ความเห็นว่า "...right of freedom of marriage was "essential to the orderly pursuit of happiness by free men." ¹

อีกกรณีเป็นคดีการสมรสของบุคคลเพศเดียวกัน (Same-Sex Marriage) คือ คดี Obergefell v Hodges ศาลสูงสุดของสหรัฐอเมริกาได้เน้นย้ำในเรื่อง Constitutional Protection for the right to marry แม้ว่าสิทธิในการแสวงหาความสุข

¹ ดูคดี Loving v. Virginia 1967

ของบุคคลจะไม่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญอย่างตรงไปตรงมาก็ตาม² จะเห็นได้ว่าหลักสิทธิในการแสวงหาความสุขแม้จะไม่ได้มีบทนิยามกำหนดความหมายรวมถึงกำหนดขอบเขตไว้อย่างชัดเจนก็ตาม แต่เราสามารถให้ความหมายอย่างกว้างได้ว่าเป็น “สิทธิในการเสพสุข” ของบุคคล โดยอิสระ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากกรณีตัวอย่างในสหรัฐอเมริกาข้างต้น พบว่า สิทธิในการเสพสุขของบุคคลได้รับการรับรองไว้ค่อนข้างมากและกว้างขวาง ถือว่าเป็นไปภายใต้หลักการ Due Process of Law ของรัฐธรรมนูญสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะอย่างยิ่งศาลสูงสุดของสหรัฐที่ค่อนข้างให้ความสำคัญอย่างยิ่งในการเป็นผู้มีบทบาทคุ้มครองสิทธิมนุษยชนแก่อเมริกันชน

หลักสิทธิในการแสวงหาความสุขมีผลทางกฎหมายไทยหรือไม่

เมื่อพิจารณาตามคำประกาศอิสรภาพสหรัฐอเมริกาพบว่า หลักสิทธิในการแสวงหาความสุขเป็นประเด็นเรื่องสิทธิของบุคคลที่มีหลักการและเนื้อหาสาระอันเกี่ยวกับหลักกฎหมายแห่งธรรมชาติและหลักพระเจ้าผู้สร้าง โดยที่ “...การยืนยันในสิทธิที่ติดตัวมา (โดยธรรมชาติ) ของมนุษย์ในคำประกาศฯ ดังกล่าว ขอให้สังเกตว่าตั้งอยู่บนฐานเหตุผลของ “ความจริงที่ประจักษ์ชัดในตัวเอง” หรืออีกนัยหนึ่งคือ ความเป็นจริงตามธรรมชาติ-กฎธรรมชาตินั้นเอง ขณะเดียวกันยังน่าสนใจต่อที่มีการเชื่อมโยงแหล่งที่มาแห่งสิทธิไปถึง “พระเจ้าผู้สร้าง” (Creator) อีกโสดหนึ่งด้วย ดังนัยเพื่อเสริมความศักดิ์สิทธิ์น่าเชื่อถือให้แก่กำเนิดแห่งสิทธิธรรมชาติดังกล่าว โดยที่ “พระเจ้าผู้สร้าง” นี้ มิได้มีถ้อยคำระบุชัดให้หมายถึง “พระเจ้า” ตามความเชื่อศาสนาใดเป็นการเฉพาะ....” (Kosananund, 2016) สิทธิมนุษยชนของอเมริกันชนมีรากฐานความเชื่อมาจากการได้รับมอบจากพระเจ้าผู้สร้าง

แต่เมื่อพิจารณาตามสภาพทางสังคมของไทยจะเห็นว่าสังคมส่วนใหญ่ของประเทศไทยไม่ได้มีรากฐานความเชื่อในเรื่องพระเจ้าผู้สร้าง หรือไม่ได้มีรากฐานความเชื่อในเรื่องการได้รับมอบสิทธิจากพระเจ้าผู้สร้างหรือพระเจ้าใดๆ แม้ว่าประเทศไทยจะได้รับเอาแนวความคิดด้านสิทธิมนุษยชนมาใช้ในสังคมด้วยเหตุที่มีการปกครองประชาธิปไตยอันจะต้องเคารพต่อหลักประกันด้านสิทธิมนุษยชนของคนในชาติก็ตาม ดังนั้น ประเด็นที่ว่าหลักสิทธิในการแสวงหาความสุขมีผลทางกฎหมายไทยหรือไม่นั้น เราอาจแยกเป็นประเด็นพิจารณาได้ดังนี้

1. ประเทศไทยรับรองแนวความคิดสิทธิมนุษยชนในกรณีใดบ้าง

ภายหลังจากที่ได้มีการจัดตั้งองค์การสหประชาชาติ (United Nations หรือ UN.) ขึ้นหลังสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้ทำให้ประเด็นการตื่นตัวในเรื่องของสิทธิเกิดขึ้นทั่วทุกมุมโลก ไม่ว่าจะเป็นด้านสิทธิอธิปไตยแห่งรัฐหรือการเรียกร้องเอกราชจากประเทศผู้ปกครองอาณานิคม รวมถึงด้านสิทธิมนุษยชนของปัจเจกชน ผู้เขียนมองว่าการที่ประเทศเสรีประชาธิปไตยเป็นฝ่ายได้รับชัยชนะในสงครามโลกครั้งที่ 2 นั้นเป็นปัจจัยหนุนนำอย่างยิ่งที่ทำให้การนำประเด็นเรื่องสิทธิแห่งรัฐและสิทธิแห่งบุคคลไปสู่การขยายผลต่อ เนื่องจากระบอบการปกครองประชาธิปไตยมีความมุ่งหมายให้สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคได้รับการรับรองและความคุ้มครองปกป้องโดยรัฐชาติต่างๆ ดังนั้น การก่อตั้งองค์การสหประชาชาติเมื่อปี 1945 โดยแรงผลักดันจากประเทศเสรีประชาธิปไตยที่ต้องการแสวงหาสันติภาพ ความมั่นคงรวมถึงการป้องกันและแก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนและการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ ทำให้องค์การสหประชาชาติถือได้ว่าเป็นองค์การระหว่างประเทศองค์กรแรกที่สามารถบังคับขับเคลื่อนให้ประเด็นเรื่องสิทธิมนุษยชนได้รับการปกป้องและปฏิบัติโดยเคร่งครัดอย่างจริงจังโดยรัฐชาติต่างๆ³

การที่ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นรัฐสมาชิกในองค์การสหประชาชาติ ตั้งแต่เมื่อปี ค.ศ. 1946 ทำให้ไทยมีพันธกรณีที่จะต้องถือปฏิบัติตามข้อตกลง ประกาศ หรือบทบัญญัติกฎหมายระหว่างประเทศต่างๆ ที่สหประชาชาติจะได้ประกาศมา ในกรณีหลักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศนั้นได้ยอมรับโดยทั่วกันว่า ปณิญาสากล่าวด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ

² ดูคดี Obergefell v. Hodges 2015

³ ดูกำเนิดสหประชาชาติ จากเว็บไซต์ https://en.wikipedia.org/wiki/United_Nations

(Universal Declaration of Human Rights 1948) ,กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights 1966) และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights 1966) ถือเป็นบทบัญญัติกฎหมายระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่สำคัญและมีผลผูกพันต่อรัฐสมาชิกสหประชาชาติ นอกเหนือจากบทบัญญัติทั้ง 3 ฉบับดังกล่าวแล้ว สหประชาชาติยังได้ประกาศให้มโนสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนตามอีกหลายฉบับ ได้แก่ อนุสัญญาว่าด้วยการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women 1979), อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child 1989), อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination 1965), อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมาน และการกระทำอื่นๆ ที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (Convention Against Torture and other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment 1984), อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ (Convention on the Rights of the Persons with Disabilities 2008), อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของชนกลุ่มน้อย (Convention on the Rights of National Minorities 1992), อนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการหายสาบสูญโดยถูกบังคับ (International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance 2010) และอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิของแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานและสมาชิกในครอบครัว (Convention on the Protection of the Rights of Migrants Workers and Member of their Families 1990) สำหรับประเทศไทยนั้นได้ลงนามเข้าเป็นภาคีบทบัญญัติระหว่างประเทศดังต่อไปนี้

- 1) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและการเมือง
- 2) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม
- 3) อนุสัญญาว่าด้วยการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ
- 4) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก
- 5) อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ
- 6) อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมาน และการกระทำอื่นๆ ที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี
- 7) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ

สำหรับอนุสัญญาอีก 2 ฉบับที่เหลือ ขณะนี้ประเทศไทยยังมิได้ลงนามเข้าร่วมเป็นภาคีแต่อย่างใด

ในกรณีนี้ เมื่อพิจารณาจากข้อผูกพันตามพันธกรณีที่ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นภาคี เห็นว่ากรณีกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและการเมืองบางข้อที่รับรองสิทธิอันเกี่ยวกับความสุขของบุคคลไว้ เช่น ข้อ 17 อนุ 1. บัญญัติว่า “บุคคลจะถูกแทรกแซงความเป็นส่วนตัว ครอบครัว เคหสถานหรือการติดต่อสื่อสารโดยพลการหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายมิได้...” และใน อนุ 2. บัญญัติว่า “บุคคลทุกคนมีสิทธิจะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายนี้มิให้ถูกแทรกแซงหรือถูกลบหลู่เช่นนั้น” ข้อ 23 อนุ 2. บัญญัติว่า “สิทธิของชายและหญิงในวัยที่อาจสมรสได้ในการที่จะสมรสและมีครอบครัวย่อมได้รับการรับรอง” เป็นต้น⁴ สำหรับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม เช่น ข้อ 10 บัญญัติว่า “...

⁴ ดูหนังสือหลักกฎหมายระหว่างประเทศทั่วไปเกี่ยวกับสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชน – กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองที่ตีพิมพ์เผยแพร่โดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ทางเว็บไซต์ http://www.nhrc.or.th/Human-Rights-Knowledge/International-Human-Rights-Affairs/International-Law-of-human-rights/ICCPR_th.aspx

การสมรสต้องกระทำโดยความยินยอมอย่างเสรีของผู้ที่เจตนาจะสมรส”⁵ สำหรับอนุสัญญาอื่นไม่พบว่าได้วางกรอบกติกาที่อาจสามารถเทียบเคียงได้กับการรับรองสิทธิแสวงหาความสุขของบุคคลเอาไว้

จากกรณีนี้เห็นได้ว่า หลักสิทธิในการแสวงหาความสุขหรือสิทธิเสรีสุขตามแนวความคิดแบบอเมริกันชนนั้นไม่ได้มีการรับรองไว้อย่างชัดเจนโดยกฎหมายระหว่างประเทศ เพียงแต่ได้วางกรอบไว้อย่างกว้างให้รัฐได้คุ้มครองการแสวงหาความสุขหรือการเข้าถึงความสุขด้านต่างๆ ของบุคคลไม่ให้ถูกแทรกแซงโดยปราศจากความยินยอมหรือจากการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมาย

2. หลักสิทธิในการแสวงหาความสุขได้ถูกรับรองไว้ในบทบัญญัติของกฎหมายไทยหรือไม่

รัฐธรรมนูญฉบับแรกของไทย พ.ศ. 2475 ไม่ได้ให้ความหมายที่ชัดเจนของคำว่า “สิทธิมนุษยชน” เอาไว้ ความหมายของคำว่าสิทธิมนุษยชนในระบบกฎหมายไทยเริ่มปรากฏชัดเจนขึ้นภายหลังที่ปฎิญาสากล่าวด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติมีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2491

แม้ตัวปฎิญาสา กล่าวเองจะมีได้ให้คำจำกัดความไว้ แต่เมื่อพิจารณาเนื้อหาของบทบัญญัติต่างๆ ก็พอจะเห็นหลักการสิทธิมนุษยชนอยู่บ้าง อาทิเช่น หลักความเสมอภาค เสรีภาพในการดำรงชีวิต สิทธิในร่างกาย อนามัยและทรัพย์สิน และเมื่อพิจารณารัฐธรรมนูญไทย ฉบับ พ.ศ. 2492 พบว่า ผู้ร่างได้นำเอาหลักการซึ่งปรากฏอยู่ในบทบัญญัติต่างๆ ของปฎิญาสา มาบัญญัติไว้ในหมวด 3 ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย (Sureeya, 2016)

สำหรับความหมายของสิทธิมนุษยชนภายใต้กฎหมายไทยในปัจจุบันนั้น เราอาจพิจารณาได้จากความหมายตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2542⁶ ซึ่งได้ให้การนิยามเอาไว้ โดยหลักสิทธิมนุษยชนของไทยที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญส่วนใหญ่ก็เป็นการนำหลักการของกฎหมายระหว่างประเทศซึ่งไทยมีพันธกรณีมาบัญญัติรับรองไว้เป็นกฎหมายภายใน รวมถึงที่ได้ขยายการบัญญัติรับรองคุ้มครองสิทธิไว้อันเป็นผลที่เกิดจากการลงประชามติของประชาชนต่อร่างรัฐธรรมนูญ ในกรณีสิทธิในการแสวงหาความสุขซึ่งเป็นการแสดงออกซึ่งสิทธิและเสรีภาพของบุคคลประการหนึ่งนั้น เมื่อพิจารณาตามตัวบทในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน พ.ศ. 2560 หมวด 3 ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย พบว่า ก็ได้มีการบัญญัติรับรองสิทธิในการแสวงหาความสุขไว้ในรัฐธรรมนูญเช่นกัน ด้วยเหตุที่แนวความคิดแบบเสรีสุขนิยมแบบสังคมนิยมไม่ได้ถูกวางรากฐานให้เป็นที่ยอมรับลงในวิถีชีวิตของคนไทย แม้กฎหมายจะได้รับการรับรองสิทธิเสรีภาพด้านต่างๆ ให้แก่บุคคลก็ตาม แต่เนื่องจากความเชื่อพื้นฐานทางสังคมของไทย มักมีรากฐานจากศาสนาที่ตนนับถือ โดยเฉพาะในสังคมพุทธศาสนิกชนซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ มีความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม เรื่องชาติภพ เรื่องการยอมรับในชีวิตที่เลือกเกิดไม่ได้ เป็นต้น การดำรงชีวิตแบบเสรีสุขเสรี โดยเน้นไปที่ความสุขของปัจเจกชน ดูจะไม่เหมาะสมกับวิถีคิดและวิถีชีวิตของคนไทยส่วนใหญ่ซึ่งยังมีความรู้สึกเอื้ออาทรต่อกันหรือเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และดูเหมือนจะเป็นการยากที่แนวคิดลักษณะนี้จะฝังรากลงไปเป็นวิถีชีวิตของคนไทย

แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า แม้จะไม่ได้มีการบัญญัติรับรองเรื่องสิทธิเสรีสุขไว้เป็นการเฉพาะ แต่ก็มิประเด็นน่าสนใจในตัวบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 25 ววรรคแรกที่ว่า “สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย **นอกจากที่บัญญัติคุ้มครองไว้เป็นการเฉพาะในรัฐธรรมนูญแล้ว การใดที่มีได้ห้ามหรือจำกัดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือใน**

⁵ ดูหนังสือหลักกฎหมายระหว่างประเทศทั่วไปเกี่ยวกับสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชน – กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมที่ตีพิมพ์เผยแพร่โดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ทางเว็บไซต์ http://www.nhrc.or.th/Human-Rights-Knowledge/International-Human-Rights-Affairs/International-Law-of-human-rights/ICESCR_th.aspx

⁶ พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“สิทธิมนุษยชน” หมายความว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคลที่ได้รับการรับรอง หรือคุ้มครอง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือตามกฎหมายไทย หรือตามสนธิสัญญาที่ประเทศไทยมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม.....

กฎหมายอื่นบุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพที่จะทำการนั้นได้และได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ トラบเท่าที่การใช้สิทธิหรือเสรีภาพเช่นนั้นไม่กระทบกระเทือนหรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น” ซึ่งถ้อยคำในบทบัญญัติดังกล่าวเราอาจตีความได้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเองก็เปิดช่องให้มีการตีความการใช้สิทธิ เสรีภาพของบุคคลให้สามารถใช้ได้นอกเหนือจากที่ได้บัญญัติรับรองคุ้มครองไว้ในรัฐธรรมนูญ ดังนั้น หากเราจะถือว่าการที่บุคคลจะใช้สิทธิแสวงหาความสุขในลักษณะสิทธิเสรีภาพนั้นก็ย่อมที่จะกระทำได้ หากการใช้สิทธิเสรีภาพของบุคคลไม่ได้ไปกระทบกระเทือน เป็นอันตราย หรือเป็นการละเมิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 25 บรรทัดแรกตอนท้าย และโดยบทบัญญัติตามมาตรานี้ นอกเหนือจากการให้มีการใช้สิทธิแสวงหาความสุขส่วนบุคคลได้แล้ว เราอาจเห็นการใช้สิทธิ เสรีภาพด้านอื่นเพิ่มเติมขึ้นได้ตามพลวัตทางสังคมอันจะเกิดขึ้นต่อไป ซึ่งหากจะตีความเช่นนั้น กรณีนี้ย่อมถือว่าบทบัญญัติเรื่องสิทธิมนุษยชนในกฎหมายไทยก็มีความทันสมัยเป็นอย่างมากทีเดียว เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้มีการตีความการใช้สิทธิของบุคคลมากขึ้น และเป็นการทำให้สิทธิมนุษยชนของไทยสามารถขยายการรับรองเพิ่มเติมขึ้นได้ต่อไป

สรุป

สิทธิในการแสวงหาความสุขหรือสิทธิในการเสพสุขแบบอเมริกันชนนั้น สำหรับสังคมอเมริกันภายใต้ระบบกฎหมายคอมมอน ลอว์ (Common Law) มีผลทำให้ผู้พิพากษาในคดีมีหน้าที่พิทักษ์สิทธิของปัจเจกชนไม่ให้ถูกละเมิดหรือมีหน้าที่ต้องพิจารณารับรองสิทธิเช่นนั้นหรือไม่ ประชาชนในสังคมอเมริกันจึงขึ้นชื่อในเรื่องการเป็นเสรีชน (Free Men) เป็นอย่างมาก เรามักจะพบว่าสังคมอเมริกันรัฐหรือบุคคลจะใช้อำนาจหรือกระทำการใดๆ อันกระทบกระเทือนต่อสิทธิของบุคคลอื่นโดยปราศจากความยินยอมหรือโดยมิชอบด้วยกฎหมาย มักจะถูกบุคคลผู้ทรงสิทธิเสรีตอบโต้ทางกฎหมายหรือรวมตัวออกมาประท้วงเพื่อต่อต้านหรือหยุดยั้งหรือแม้กระทั่งขอให้รับรองสิทธิเสรีของบุคคลเช่นนั้นอยู่เสมอ ดังนั้น ด้วยแนวความคิดทางการปกครองและระบบกฎหมายภายในสำหรับประเทศสหรัฐอเมริกาแล้ว สิทธิในการแสวงหาความสุขจะแบ่งบานและถูกใช้เป็นเครื่องมือของบุคคลในอันที่จะเก็บเกี่ยวประโยชน์เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของบุคคล เพื่อเรียกร้องจากรัฐให้เคารพหรือให้รับรองสิทธิเช่นนั้น เช่น การเรียกร้องให้มลรัฐออกกฎหมายรับรองการเสพกัญชา หรือให้มลรัฐรับรองการเล่นคาสีโน เป็นต้น ไม่ว่าจะเป็นการเรียกร้องจากรัฐโดยตรงหรือผ่านทางผลแห่งคำพิพากษาศาล แต่สำหรับประเทศไทยซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้มีรากฐานทางวิถีชีวิตและแนวความคิดเรื่องพระผู้สร้าง รวมถึงแนวความคิดทางการปกครองก็ไม่ได้อยู่บนรากฐานเดียวกันกับสังคมอเมริกัน หลักสิทธิในการแสวงหาความสุขหรือสิทธิเสรีภาพจึงไม่ได้ถือเป็นสาระสำคัญที่จะต้องบัญญัติรับรองไว้ในกฎหมายภายในของไทยเป็นการเฉพาะ แต่เมื่อได้พิจารณาตามตัวบทในรัฐธรรมนูญจะพบว่ากฎหมายไทยก็เปิดช่องให้มีการใช้สิทธิ เสรีภาพของบุคคลนอกเหนือจากที่ได้บัญญัติรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญ เพียงแต่การใช้สิทธิออกเหนือการรับรองโดยรัฐธรรมนูญจะต้องไม่ไปกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของสังคมหรือกระทบต่อสิทธิ เสรีภาพของบุคคลอื่นโดยมิชอบ การที่รัฐธรรมนูญบัญญัติเช่นนั้น ย่อมถือได้ว่าการที่บุคคลจะใช้สิทธิเข้าถึงความสุขส่วนบุคคลในเรื่องใด ย่อมสามารถกระทำได้ แต่กระนั้นโดยส่วนตัวผู้เขียนเชื่อว่า แม้รัฐธรรมนูญจะเปิดช่องให้มีการใช้สิทธิส่วนบุคคลโดยเสรีได้ และแม้มิได้เป็นการกระทบหรือเป็นการละเมิดตามข้อยกเว้นก็ตาม ผู้เขียนเชื่อว่า การใช้สิทธิเสรีของบุคคลก็ยังคงต้องใช้ไปหรือกระทำไปให้ถูกต้องต่อจารีตของสังคมในขณะนั้น การจะอ้างเพียงว่าการใช้สิทธินี้ไม่ได้กระทบใครหรือไม่ได้ก่อความเดือดร้อนแก่ใคร โดยไม่ได้คำนึงต่อวิถีชีวิตของสังคมไทยส่วนใหญ่ บุคคลผู้ใช้สิทธินั้นเองอาจได้รับผลกระทบจากการใช้สิทธิส่วนตัวดังกล่าว เช่น การถูกดูหมิ่น ถูกประณามหยามเหยียด หรือถูกประจาน เหล่านี้อาจเป็นปฏิกิริยาทางสังคมที่จะสะท้อนกลับต่อผู้ใช้สิทธิเสรีเช่นนั้น อีกประการหนึ่ง สำหรับประเด็นปัญหาที่ว่าถ้าหากมีการบัญญัติรับรองหลักสิทธิในการแสวงหาความสุขแบบแนวความคิดสังคมอเมริกันไว้ในกฎหมายภายในของไทยจะส่งผลกระทบประการใด ในกรณีนี้ผู้เขียนเชื่อว่าคำตอบเบื้องต้นคงเป็นเรื่องข้อสงสัยในความรับผิดชอบทางจริยธรรมของคนไทยต่อสังคม ซึ่งเมื่อ

พิจารณาจากจารีตนิยมทางสังคมหรือจิตส่วนบุคคล แนวโน้มที่พฤติกรรมที่อ้างตามหลักสิทธิในการแสวงหาความสุขตามกฎหมายจะต้องปะทะกับจารีตนิยมทางสังคมจะเป็นไปอย่างรุนแรง และอาจส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของสังคมไทยเป็นอย่างมากทีเดียว

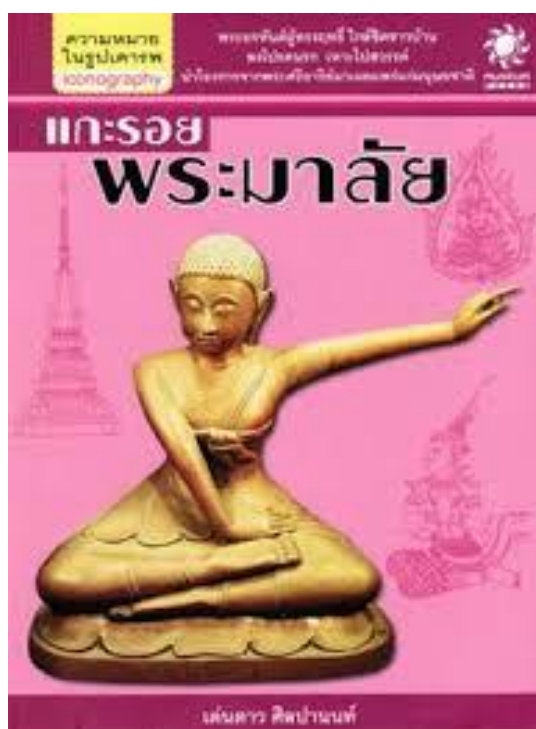
เอกสารอ้างอิง

- Burlamaqui, J. (2006). *The Principles of Natural and Politic Law*. Indianapolis: Liberty Fund.
- Cumberland, R. (2005). *A Treatise of the Laws of Nature*. Indianapolis: Liberty Fund.
- Freedom Thing. Thomas Jefferson [Online]. Retrieved May 23, 2011, from: <http://freedom-thing.blogspot.com/2011/05/thomas-jefferson.html>.
- Kosananund, C. (2016). *Human Rights Without Frontiers : Philosophy, Law and Social Reality*. (3rd ed). Bangkok: NitiTham. (in Thai)
- Locke, J. (1693). *Essay Concerning Human Understanding*. Retrieved April 14, 2012, from: https://en.wikisource.org/wiki/An_Essay_Concerning_Human_Understanding/Book_II/Chapter_II
- Sureeya, N. (2016). *Human Rights : Conception and Protection*. Bangkok: Winyuchon. (in Thai)
- William, W., John C., John M., John B., & John R. (1759). *The Religion of Nature Delineated*. London: Printed for J. Beecroft, J. Rivington, J. Ward, R. Baldwin, W. Johnston, S. Crowder, P. Davey and B. Law, and G. Keith, 1759.

บทวิจารณ์หนังสือ

แกะรอยพระมาลัย

พระครูกิตติพัฒนานุยุต (อริวัฒน์ ดวงดี)

ชื่อหนังสือ : แกะรอยพระมาลัย

ผู้แต่ง : เด่นดาว ศิลปานนท์

ผู้จัดพิมพ์ : กรุงเทพมหานคร มิวเซียมเพรส

ปีที่พิมพ์ : 2553

เด่นดาว ศิลปานนท์ เป็นนักวิชาการ นักประวัติศาสตร์ นักโบราณคดีที่มีผลงานทางด้านหนังสือและบทความที่ได้รับการตีพิมพ์เป็นจำนวนมาก เด่นดาวเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยศิลปากร 2530 สำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 2) สาขาประวัติศาสตร์และสำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาประวัติศาสตร์ศิลปะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร 2550

ผลงานด้านหนังสือ จิตรกรรมฝาผนังเรื่องพระมาลัยในภาคกลางของประเทศไทย พระมาลัยในศิลปกรรมไทย ย่อยศวังหน้า **ผลงานด้านบทความ** ข้อสังเกตเกี่ยวกับรูปแบบการครองหนังกวของพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวรอำเภอยะยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี จิตรกรรมเรื่องสุบินกุมารในท้องถิ่นภาคกลาง ตู้พระธรรมลายรดน้ำฝีมือ “ครูตุ้มก” บ้านประตู่ไม้แกะสลัก พระวิหารวัดสุทัศน์เทพวราราม ประติมากรรมพระมาลัยปางถวายดอกบัวประติมากรรมพระมาลัยปางโปรดนรก เป็นต้น

ปัจจุบัน ทำหน้าที่ภัณฑารักษ์ ระดับชำนาญการพิเศษ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร สำนักพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม

หนังสือเรื่อง **แกะรอยพระมัลลย์** พิมพ์ครั้งแรก กรุงเทพมหานคร มิวเซียมเพรส 2553 144 หน้า ผู้เขียนได้ปรับปรุงมาจากวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท เรื่องจิตรกรรมฝาผนังเรื่องพระมัลลย์ในภาคกลางของประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายความเป็นไปของสังคมผ่านความเชื่อเรื่องพระมัลลย์ ด้านศาสนา ประเพณี ความเชื่อ และการศึกษา จากหลักฐานทางศิลปกรรมเป็นสำคัญ

แกะรอยพระมัลลย์ ผู้เขียนได้แบ่งเนื้อหาของหนังสือออกเป็นห้าบทตามโครงสร้างของงานวิจัยเดิม คือ บทที่หนึ่ง ประวัติพระมัลลย์คือใครมีที่มาที่ไปอย่างไร บทที่สองคัมภีร์พระมัลลย์ ส่วนงานเขียนเรื่องพระมัลลย์ตั้งแต่ลังกามาถึงพระมัลลย์สูตร ส่วนงานเทศนา บทที่สามเนื้อหาเกี่ยวกับอิทธิพลของพระมัลลย์ในวิถีชีวิต ประเพณีชาวบ้าน บทที่สี่กล่าวถึงโบราณคดี ศิลปกรรม “พระมัลลย์” โบราณคดีวัตถุขึ้นสำคัญ และบทที่ห้าจิตรกรรมฝาผนังพระมัลลย์ รูปแบบและคติการสร้าง

บทที่ 1 ผู้เขียนตั้งคำถามว่า “**พระมัลลย์คือใคร?**” แล้วอธิบายโดยอ้างอิงหลักฐานทางวิชาการประกอบว่า พระมัลลย์ คือพระอรหันตสาวกกลุ่มหนึ่งในพระพุทธศาสนา มีเรื่องปรากฏอยู่ในคัมภีร์ “มัลลย์สูตร” ท่านเป็นชาวหมู่บ้านกัมโพช โรหณบท ลังกาทวีป มีฤทธิ์ และญาณสูงสุด สามารถเหาะไปยังสวรรค์และยมโลก นำเรื่องความสุขในเทวโลกและความทุกข์ในนรกมาแจ้งแก่มนุษย์ ผู้เขียนได้แสดงหลักฐานที่เก่าแก่ที่สุดพบที่ประเทศพม่า ที่แพร่มายังล้านนา สุโขทัย และกระจายสู่กรุงศรีอยุธยา พระมัลลย์ท่องนรก ท่านบันดาลให้เกิดฝนทิพย์ตกลง ทำให้สัตว์นรกมีความสุข เครื่องทรมานสัตว์นรกก็หยุดทำงาน พอท่านกลับไป เครื่องทรมานสัตว์นรกก็ทำงานดังเดิม พระมัลลย์เหาะไปสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ใ้หัวพระธาตุจุฬามณี ท้าวสักกเทวราช หรือพระอินทร์นำเหล่าเทพบุตรและเทพอัปสรจำนวนมากมาบูชาพระเจดีย์จุฬามณี พระมัลลย์มีโอกาสดำสนทนารธรรมกับพระอินทร์ ได้ถามว่า พระอริยมตไตรยจะเสด็จมาสักการะพระเจดีย์เช่นเดียวกับเทวดาองค์อื่น ๆ ไหม ได้คำตอบว่า พระอริยมตไตรยจะเสด็จมาในวัน 8 ค่ำ 14 ค่ำ และ 15 ค่ำ พระอินทร์ยังได้เล่าเรื่องความดีของเทพบุตร 12 องค์ที่ได้กระทำเมื่อครั้งเป็นมนุษย์ ต่อมาพระมัลลย์ได้สนทนากับพระศรีอารย ทรงแพยากรณ์อนาคตกาล เพื่อให้พระมัลลย์ไปแจ้งแก่มนุษย์ว่า “**หากผู้ใดปรารถนาจะเกิดในยุคของพระองค์ ให้ฟังมหาชาติเวสสันดรชาดกทั้งพันคาถาให้จบภายในหนึ่งวัน**” แล้วพระศรีอารยเมตไตรยได้ตรัสพยากรณ์ว่า **ศาสนาของพระสมณ โคตมจะมีอายุครบ 5,000 ปี ก็จะสิ้นยุค ผู้ชนจะเสื่อมจากศีลธรรม**

บทที่ 2 ผู้เขียนได้กล่าวถึงคัมภีร์พระมัลลย์มีหลายสำนวน มีปรากฏอยู่หลายท้องถิ่น และเป็นที่รู้จักดีของท้องถิ่นทางภาคเหนือมีคัมภีร์ มัลลย์ตัน มัลลย์ปลาย หรือปฐมมัลลย์ ทุตติมัลลย์ และมัลลย์โผดโลก หรือพระมัลลย์โปรดโลก ภาคกลางมีวรรณกรรมพระมัลลย์คำหลวง พระมัลลย์กลอนสวด ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีคัมภีร์มัลลย์หมื่น มัลลย์แสน และภาคใต้มี มัลลย์คำกาพย์ เรื่องพระมัลลย์ตามหลักฐานกำเนิดขึ้นครั้งแรกที่ลังกา เป็นนิทานชื่อว่า “จุลคัลละ” เป็นคัมภีร์เก่าแก่ของชาวลังกา แต่งด้วยภาษาบาลีมีจำนวน 3 เรื่อง คือ 1) คัมภีร์สหัสสวัตถุปกรณ์ แต่งขึ้นเมื่อประมาณพุทธศตวรรษที่ 14 2) คัมภีร์รสวาหิณี แต่งเมื่อราวพุทธศตวรรษที่ 18 3) คัมภีร์สัทธัมมามาลังการ แต่งเมื่อพุทธศตวรรษที่ 20 ต่อมาพม่ารับต่อจากลังกา แต่งคัมภีร์ “มาเลยยสูตร” พบว่าวรรณกรรมพระมัลลย์ที่แต่งขึ้นในพม่าจะมีอายุเก่าแก่ที่สุด น่าจะแต่งปลายพุทธศตวรรษที่ 16-18 เป็นยุคทองแห่งการสร้างสรรค์วรรณคดีบาลีในประเทศพม่า จากมาเลยยสูตร เป็น “มาเลยยเทวตเถรวัตถุ” ในล้านนาแพร่สู่อยุธยา ผู้เขียนให้ข้อมูลว่า มาเลยยเทวตเถรวัตถุ เป็นวรรณกรรมบาลี แพร่หลายในประเทศไทย พบต้นฉบับโบราณจารด้วยอักษรขอมเป็นจำนวนมาก เนื้อหาสั้นกระชับไม่แสดงรายละเอียดของฉากและเหตุการณ์ โดยให้ความสำคัญเป็นพิเศษในเรื่อง

กรรมดี คัมภีร์มัลลยัตถุทีปนีฎีกาแต่งขึ้นใหม่ในสมัยกรุงศรีอยุธยา หรือเรียกอีกอย่างว่า “ฎีกามัลลย” เป็นคู่มือขยายความคัมภีร์มาเลย์ยเหตุตฤตถุแต่งขึ้นในล้านนาอีกต่อหนึ่ง ชื่อว่าคัมภีร์มัลลยัตถุทีปนีฎีกาภาค น่าจะแต่งขึ้นในพุทธศตวรรษที่ 22 - 23 เพราะในคัมภีร์อ้างถึงคัมภีร์ วิสุทธิมคคคัมภีร์ ซึ่งน่าจะแต่งขึ้นในพม่าราวพุทธศตวรรษที่ 22 ซึ่งคาดว่าคัมภีร์นี้คงแต่งขึ้นสมัยกรุงศรีอยุธยา มีการใช้คำว่า “มัลลย” เป็นการออกเสียงแบบภาคกลาง คัมภีร์มาเลย์ยัตถุทีปนีฎีกา มีเนื้อหาเพิ่มเติมจากคัมภีร์มาเลย์ยเหตุตฤตถุ เช่นการเปรียบเทียบฤทธิ์พระมัลลยกับพระโมคคัลลานะ สารสำคัญเน้นเรื่องกรรมดี ผลของกรรมดี ส่วนพระมัลลยคำหลวง วรรณกรรมราชสำนัก เป็นวรรณคดีที่สำคัญเรื่องหนึ่ง เชื่อกันว่าเป็นพระนิพนธ์ของเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร (เจ้าฟ้ากุ้ง) พระมัลลยคำหลวงได้รับการยกย่องคุณค่าด้านวรรณศิลป์ ใช้ทั้งภาษาบาลี สันสกฤต ภาษาเขมร พระมัลลยกลอนสวด เป็นพระมัลลยฉบับชาวบ้าน กล่าวถึงเรื่องนรกและสวรรค์ สมัยอยุธยามีการนำเรื่องพระมัลลยมาแต่งเป็นกลอนสวด แต่งด้วยกาพย์ชนิดต่าง ๆ เรียกว่า “พระมัลลยกลอนสวด” หรือ “พระมัลลยคำสวด” ผู้แต่งเป็นกวีนิพนธ์ นิตานพระมัลลยคู่มือนักเทศน์ สอนเรื่องนรก สวรรค์ คือคัมภีร์มัลลยัตถุทีปนีฎีกา หรือคัมภีร์ฎีกามัลลย ปรับปรุงขึ้นใหม่ในภายหลัง บางครั้งเรียกว่า “อนุฎีกามัลลย” ส่วนพระมัลลยสูตร ส่วนวนเทศนา ใช้เทศนาในการกุศลอุทิศแก่ผู้ตาย เป็นคำประพันธ์ประเภทร้อยแก้ว สลับกับคาถาภาษาบาลี ฉบับพิมพ์โบราณเรียกว่า “พระมัลลยสูตรเทศนา”

บทที่ 3 ผู้เขียนกล่าวถึง พระมัลลยในวิถีชีวิต ประเพณีชาวบ้าน ผู้เขียนได้วิเคราะห์ว่า เรื่องพระมัลลยเป็นที่รับรู้กัน ในสังคมไทยมาอย่างน้อยตั้งแต่สมัยอยุธยาและสืบเนื่องเรื่อยมาถึงปัจจุบัน เรื่องพระมัลลยมีอิทธิพลต่อโลกทัศน์ของพุทธศาสนิกชนชาวไทยอย่างมาก สืบเนื่องมาเป็นเวลานาน ในเรื่องความเชื่อเรื่องนรก สวรรค์ บาป บุญ คุณโทษ โลกนี้ โลกหน้า ยังเป็นที่มาของประเพณีเทศน์มหาชาติหรือเทศนาเวสสันดรชาดก ผู้ใดปรารถนาจะพบพระศรีอารียะ ให้สดับรับฟังเวสสันดรชาดกให้ครบทั้ง พันพระคาถาภายในหนึ่งวัน ให้บูชาธรรมด้วยประทีป รูป ธง ฉัตร ดอกไม้ต่าง ๆ มีดอกบัว อุบล จงกลณี ราชพฤกษ์และดอกผักตบ ให้ครบจำนวนสิ่งละพัน งานแต่งงานศพ มีสวดพระมัลลย ภาคกลางนิยมสวดพระมัลลยในงานแต่งงาน ต่อมาการสวดพระมัลลยใช้สวดหน้าศพอย่างเดียวหลังจากสวดพระอภิธรรมจบแล้ว จึงนิมนต์พระสงฆ์ 4 รูป มาสวดพระมัลลยตลอดคืน สมัยโบราณเรียนหนังสือด้วยคัมภีร์พระมัลลย ต่อมาการเรียนภาษาบาลีด้วยอักษรขอมมายกเลิกในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม

บทที่ 4 ผู้เขียนกล่าวถึงโบราณคดี ศิลปกรรม “พระมัลลย” โบราณวัตถุชิ้นสำคัญ กล่าวได้ว่า “พระมัลลยถือเป็นพระเถระในตำนานรูปสำคัญรูปหนึ่งที่ใกล้ชิดกับชาวบ้าน และถือเป็นพระผู้มาโปรด”เป็นที่เคารพนับถือกันไปทั่ว ซึ่งนำมาสร้างเป็นงานศิลปกรรมต่าง ๆ ถือเป็นอานิสงส์ทำให้ผู้สร้างได้ไปเกิดในยุคพระศรีอารียะ **สมุดภาพพระมัลลย** คือหนังสือสำหรับอ่านสวดพระมัลลย เรียกกันโดยทั่วไปว่า “คัมภีร์มัลลย หนังสือมัลลย หรือ หนังสือสวดมัลลย” ประพันธ์เป็นคำกาพย์ สมุดพระมัลลยจะใช้วางอ่านบนเตียงสวดหน้าศพเช่นเดียวกับสมุดอภิธรรม จิตรกรรมประกอบหนังสือสวดพระมัลลยมี 2 สมัย คือสมุดภาพสมัยอยุธยาตอนปลาย กับสมุดภาพสมัยรัตนโกสินทร์ **พระบุญ** คือผืนผ้าทรงสี่เหลี่ยมที่วาดรูปพระพุทธเจ้าหรือเรื่องเกี่ยวกับพระพุทธเจ้า พบว่าพุทธศตวรรษที่ 24 - 25 มีการวาดเรื่องพระมัลลยด้วย พระบุญพระมัลลยพบในท้องถิ่นภาคกลาง **จิตรกรรมลายทองรดน้ำบนตู้พระไตรปิฎก** มีหลักฐานชี้ว่า การทำภาพพระมัลลยประดับประตูลายทอง พบว่ามีมาตั้งแต่สมัยอยุธยา **หีบพระมัลลย** ทำขึ้นเพื่อใช้เก็บหนังสือสวด สำหรับยกไปสวดในที่ต่าง ๆ หนังสือที่เก็บไว้ในหีบมักเป็นหนังสือพระอภิธรรมหรือหนังสือสวดพระมัลลย จึงนิยมเรียกว่า หีบพระอภิธรรม หีบหนังสือสวด หรือหีบพระมัลลย **ประติมากรรมพระมัลลย** พบว่า มีหลักฐานบอกได้ถึงเก่าแก่ในพุทธศตวรรษที่ 21 - 22 มีความเก่าแก่กว่างานจิตรกรรมเนื่องจากสร้างด้วยวัตถุที่คงทน

จึงมีหลักฐานเหลืออยู่มีหลักฐานปรากฏหนาแน่นในเขตพื้นที่ภาคกลาง และแพร่กระจายไปยังภาคเหนือตอนล่างและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประติมากรรมพระมาลัยสมัยอยุธยา มีปางเดียวคือ **ปางโปรดสัตว์** ต่อมาสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นพบสร้างขึ้นอีกหลายปาง **พระมาลัยปางโปรดนรก** ซึ่งสร้างขึ้นตามความใน “นิทานพระมาลัย” หรืออนุฎีกามาลัย เป็นต้น

บทที่ 5 กล่าวถึงจิตรกรรมฝาผนังพระมาลัยรูปแบบและคติการสร้าง มีเนื้อหาเกี่ยวกับ แรงบันดาลใจจากคัมภีร์มาลัยสูตร ตั้งแต่สมัยอยุธยาเรื่อยมาจนถึงรัตนโกสินทร์ จิตรกรรมฝาผนังพระมาลัย เป็นงานที่ได้รับการสร้างขึ้นอย่างแพร่หลายมากที่สุด จิตรกรรมฝาผนัง สามารถเข้าถึงสาธารณชนทั่วไปอย่างแพร่หลายกว่าวิธีอื่น จิตรกรรมฝาผนังเรื่องพระมาลัยพบหลักฐานเก่าแก่ที่สุดในสมัยอยุธยาตอนปลาย ต้นพุทธศตวรรษที่ 23 ปัจจุบันพบเหลืออยู่เพียง 2 แห่ง คือจิตรกรรมฝาผนังตำหนักพระพุทธรูป ภูเขาจารย์ วัดพุทไธสวรรย์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจิตรกรรมฝาผนังอุโบสถวัดชมพูเวก จังหวัดนนทบุรี สมัยรัชกาลที่ 1 - 3 กล่าวได้ว่า เรื่องพระมาลัยได้แพร่หลายไปอย่างกว้างขวางมากกว่ายุคใด ๆ ซึ่งมักเขียนปางเทวภูมิควบคู่ไปกับปางนรกภูมิ จิตรกรรมพระมาลัยภาคนรกภูมิ มักเขียนไว้ที่บริเวณตอนล่างของผนังสกัดหลัง ซึ่งอยู่ทางด้านหลังของพระประธาน นับตั้งแต่รัชกาลที่ 4 เป็นต้นมา พบว่าจิตรกรรมฝาผนังเรื่องพระมาลัยมีบทบาทความสำคัญลดน้อยลงเรื่อย ๆ

ปรากฏการณ์นี้จะเป็นการหล่อหลอมของแนวคิดแบบสังคมนิยมของตะวันตกที่ถาโถมเข้าสู่สังคมไทย ส่งผลต่อความเสื่อมถอยของเรื่องพระมาลัย ทั้งคติธรรมก็ไม่ได้มุ่งสู่การหลุดพ้นตามแก่นความเชื่อในพุทธศาสนาเถรวาท ทำให้ไม่ได้รับความสนใจจากชนชั้นนำ แต่วัดราชบูรณะตามท้องถื่นยังคงมีการวาดภาพไตรภูมิโลกสันฐานปรากฏอยู่ และมีการวาดภาพพระมาลัยสอดแทรกไว้ดังเช่นสมัยก่อน ทั้งยังพบว่าจิตรกรรมพระมาลัยปางเทวภูมิและปางนรกภูมิ เขียนอยู่ในตำแหน่งสำคัญบริเวณจั่วหน้าบันอาคารอุโบสถและวิหารโดยแสดงภาพพระมาลัยปางโปรดสัตว์อยู่ด้านบน และพระมาลัยปางโปรดนรกอยู่ด้านล่าง เช่นพระวิหารวัดม่วง ตำบลอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี หลังพ.ศ.2500 คติความเชื่อเรื่องพระมาลัยได้จางหายไปจากสังคมไทยด้วยเหตุของการพัฒนาทางสังคมและรับรู้โลกทัศน์แบบใหม่ ส่งผลให้ความเชื่อตามแบบอุดมคติดั้งเดิมค่อย ๆ ลดน้อยลงตามลำดับ

ประเด็นที่น่าสนใจ หนังสือแกะรอยพระมาลัยเล่มนี้ ผู้วิจารณ์เข้าใจว่าโดยเนื้อหาของหนังสือน่าจะมีจำนวนมาก เพราะได้ปรับมาจากวิทยานิพนธ์ของผู้เขียน แต่เพื่อให้มีเนื้อหาที่ไม่ยาวจนเกินไป สำหรับการอ่านเป็นความรู้ความเข้าใจเกี่ยวพระมาลัยเบื้องต้น จึงมีเนื้อหาเท่าที่จำเป็น จึงขาดรายละเอียดที่ลึกซึ้งของเนื้อหาบางส่วนบางตอนอย่างเช่นเรื่องการพัฒนาการของคัมภีร์พระมาลัยในแต่ละยุคสมัย และไม่ทราบว่าพระมาลัยในประเทศกัมพูชา มีหรือไม่อย่างไร แต่อย่างไรก็ตามหนังสือเล่มนี้มีส่วนที่ดีหลายประเด็นที่น่าสนใจ ชัดเจน ผู้วิจารณ์ขอเสนอเป็นข้อ ๆ คือ

1. พระมาลัย คือใคร เอกสารคัมภีร์จาก “มาลัยสูตร” เริ่มที่บ้านกัมโพช ลังกาทวีป แกะรอยตามไปพม่า ล้านนา สุโขทัย กรุงศรีอยุธยา รัตนโกสินทร์ ในส่วนนี้ผู้วิจารณ์เห็นว่า ผู้เขียนลงประวัติไว้ค่อนข้างชัดเจน แต่มีข้อสังเกตที่ผู้วิจารณ์เห็นว่า การแพร่กระจายของวรรณกรรมพระมาลัย อาจเกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูพระพุทธศาสนาครั้งหลังการกับสงฆ์สมัยสุโขทัย ล้านนา และพม่า เพราะในประวัติไม่ปรากฏมีประเทศกัมพูชาแต่อย่างใด หรือผู้เขียนอาจไม่พบหลักฐานยืนยัน

2. พัฒนาการของคัมภีร์พระมาลัย เริ่มจากพระมาลัยสูตร สู่มะ - ล้านนา - อยุธยา ผ่านเข้าไปราชสำนัก พระมาลัยกลอนสวด นิทานพระมาลัยจนเป็นแบบเรียนหนังสือ ผู้วิจารณ์คิดว่า “พระมาลัย” ได้พัฒนาการไปตามประเพณี วัฒนธรรม

ภาษาของประเทศนั้น ๆ การแพร่กระจายของพระมาลัย ไม่ว่าจะไปอยู่ในรูปแบบไหน ก็ยังทำหน้าที่สำคัญคือ “สอนเรื่องความดี ความชั่ว บาปบุญคุณโทษ นรก สวรรค์ เพื่อควบคุมพฤติกรรมคนในสังคม”

3. พระมาลัยมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิต ความคิด พฤติกรรม ผ่านกิจกรรมของวัดคือเทศน์มหาชาติ และการตั้งธรรมหลวงของล้านนา หมู่บ้านคืองานพิธีศพ ทั้งหมดนั้นเพราะความเชื่อเรื่อง นรก สวรรค์และโลกยุคพระศรีอาริยมตไตรย์ เพื่อที่จะได้ไปเกิดในภพภูมิใหม่ มีชีวิตที่สุขสบายกว่าเดิมที่เป็นอยู่ ด้วยการตั้งใจฟังคาถาพัน

4. พระมาลัยสะท้อนกลวิธีการสั่งสอนประชาชนที่เป็นชาวพุทธสองแนวทฤษฎี คือ ทฤษฎีศาสนาของผู้รู้ (Intellectual Religion) และ ทฤษฎีศาสนาของประชาชน (Popular Religion) ซึ่งกลุ่มแรกเปรียบเหมือนยอดเจดีย์ ได้แก่คนกลุ่มน้อยผู้มีสติปัญญาสูง การสอนจะมุ่งที่อุดมคติสูงสุดของศาสนา คือ นิพพาน แต่กลุ่มหลังเปรียบเหมือนเจดีย์ส่วนฐาน ได้แก่คนส่วนใหญ่ของสังคม ซึ่งจำเป็นต้องใช้กลวิธีในการสอนต่างกัน พระมาลัยทุกสำนวนจึงเป็นวรรณกรรมที่มีคุณค่าต่อพุทธศาสนิกชนโดยตรงในแง่การเป็นเครื่องมืออบรม สั่งสอนคุณธรรมจริยธรรมและควบคุมพฤติกรรม และหนังสือเล่มนี้ก็ทำหน้าที่ในการเผยแผ่เรื่องพระมาลัยได้ดีอีกเล่มหนึ่ง.

บทวิจารณ์หนังสือ
การวัดทุนมนุษย์ให้ “ตรงใจ”
Human Capital

สุรศักดิ์ ชะมารัมย์¹, จิรายุ ทรัพย์สิน² และวันชัย สุขตาม²
Surasak Chamaram¹, Jirayu Sapsin² and Wanchai Suktam²

¹สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

²สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

¹Department of Public Administration, Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University

²Department of Public Administration, Faculty of Humanities and Social Sciences, Surin Rajabhat University

Correspondings Author, E-mail: surasakchamaram@hotmail.com

ชื่อหนังสือ : Human Capital การวัดทุนมนุษย์ให้ “ตรงใจ”

ผู้แต่ง : สุพจน์ นาคสวัสดิ์

ผู้จัดพิมพ์ : กรุงเทพฯ : เอส อาร์ เซ็นเตอร์

ปีที่พิมพ์ : 2559

หนังสือเรื่อง Human Capital การวัดทุนมนุษย์ให้ “ตรงใจ” องค์การเล่มนี้ จัดพิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ.2559 เนื้อหามีจำนวน 149 หน้า ถือได้ว่าเป็นหนังสืออ่านในเชิงกึ่งวิชาการที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการวัดทุนมนุษย์ที่น่าสนใจและชวนให้น่าอ่านอีกเล่มหนึ่งสำหรับนิสิต และนักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี และในระดับบัณฑิตศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา รวมตลอดทั้งอาจารย์ ผู้บริหารองค์กร นักบริหารงานทรัพยากรบุคคล และบุคคลผู้สนใจทั่วไป โดยผู้เขียนมีวัตถุประสงค์ในการเขียนหนังสือเล่มนี้ขึ้นมากเพื่อต้องการนำเสนอเกณฑ์หรือตัวบ่งชี้ต่างๆของการวัดทุนมนุษย์ที่ผู้เขียนได้พัฒนาขึ้นโดยอาศัยหลักวิชาการตามโมเดลชิปวา (CIPPVA Model) ซึ่งมุ่งหวังเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารขององค์กร ตลอดจนนักบริหารทรัพยากรมนุษย์นำไปปรับใช้เป็นเครื่องมือวัดทุนมนุษย์ภายในองค์กร เพื่อที่จะพัฒนาทุนมนุษย์ภายในองค์กรของตนเองให้ดีขึ้น เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กรต่อไป

สำหรับเนื้อหาสาระของหนังสือเล่มนี้นั้น ผู้เขียนได้ทำการจัดแบ่งโครงสร้างการนำเสนอเอาไว้แบ่งออกเป็นจำนวนทั้งสิ้น 24 ตอนสั้นๆ แม้ว่าในแต่ละตอนจะมีเนื้อหาสั้นๆกะทัดรัด แต่ก็เต็มไปด้วยองค์ความรู้เกี่ยวกับการวัดทุนมนุษย์ที่สามารถนำไปปรับใช้ได้จริง โดยมีความสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารทุนมนุษย์ (Human Capital Management) ในปัจจุบันอย่างมาก ผู้เขียนเริ่มต้นนำเสนอเนื้อหาด้วยการปูพื้นฐานเพื่อสร้างความเข้าใจในเบื้องต้นเกี่ยวกับทุนมนุษย์และการวัดทุนมนุษย์ ต่อจากนั้นก็ได้กล่าวถึงรายละเอียดของเกณฑ์หรือตัวบ่งชี้ต่างๆของการวัดทุนมนุษย์ ได้แก่ การประเมินทุนมนุษย์ด้วยโมเดลชิปวา (CIPPVA Model) ทุนมนุษย์ระดับ 5 ดาว : เกณฑ์ให้คะแนนและการจัดระดับ ซึ่งมีเกณฑ์วัดทุนมนุษย์โดยใช้ปัจจัย 15 ปัจจัยเป็นตัวบ่งชี้ ซึ่งมีการอธิบายเพื่อให้เข้าใจถึงความหมายของเกณฑ์หรือตัวบ่งชี้ต่างๆของการวัดทุนมนุษย์ เกณฑ์การพิจารณาของแต่ละตัวบ่งชี้ เกณฑ์การให้คะแนน ตลอดจนแนวทางการประเมินในแต่ละปัจจัยของตัวบ่งชี้จนครบทุกตัว รวมทั้งยังมีแบบประเมินทุนมนุษย์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อที่จะให้องค์กรสามารถนำไปทดลองใช้ได้จริง และบทส่งท้ายเป็นเนื้อหาสาระที่มีการนำเสนอเป็นหัวข้อลำดับสุดท้าย อย่างไรก็ตาม เนื่องจากผู้เขียนไม่ได้มีการจัดแบ่งเนื้อหาออกเป็นหมวดหมู่ไว้อย่างชัดเจน ดังนั้น คณะผู้วิจารณ์จึงขอจัดแบ่งเนื้อหาสาระของหนังสือเล่มนี้ออกเป็น 3 ส่วนใหญ่ๆ ซึ่งจะได้กล่าวถึงตามลำดับโดยสังเขปดังนี้

ส่วนที่ 1 ทุนมนุษย์และการวัดทุนมนุษย์ ในส่วนแรกนี้ ประกอบด้วยหัวข้อจุดกำเนิดทุนมนุษย์ ทำไมองค์กรต้องประเมินทุนมนุษย์ แนวคิดการวัดทุนมนุษย์ ตัวอย่างงานวิจัยเกี่ยวกับทุนมนุษย์ ผู้เขียนได้พยายามอธิบายถึงทุนมนุษย์และการวัดทุนมนุษย์ เพื่อเป็นการปูพื้นฐานหรือการสร้างความรู้ความเข้าใจในเบื้องต้นต่อประเด็นเกี่ยวกับทุนมนุษย์และการวัดทุนมนุษย์ โดยผู้เขียนได้พยายามชี้ให้เห็นว่าทุนมนุษย์คืออะไร และมีลำดับพัฒนาการเป็นมาอย่างไรนับตั้งแต่ในยุคแนวคิด Personnel Administration ยุคแนวคิด Human Resource Management และยุคแนวคิด Human Capital ตามลำดับ จากนั้น ผู้เขียนยังอธิบายให้เห็นถึงเหตุผลที่องค์กรต่างๆจะต้องพัฒนาทุนมนุษย์ โดยผู้เขียนมองว่า การพัฒนาองค์กรที่ยั่งยืนจะต้องครอบคลุมใน 4 มิติ และทั้ง 4 มิติจะต้องมีความสมดุลกัน ประกอบด้วย 1) มิติเศรษฐกิจ 2) มิติสิ่งแวดล้อม 3) มิติสังคม และ 4) มิติทุนมนุษย์ โดยผู้เขียนมองว่าในบรรดา 4 มิติดังกล่าวเหล่านี้ มิติทุนมนุษย์มีความสำคัญมากกว่ามิติอื่นๆ เนื่องจากมิติอื่นๆจะประสบความสำเร็จย่อมต้องเกิดจากทุนมนุษย์ขององค์กรเป็นสำคัญ ผู้เขียนถึงกับกล่าวว่า “ทุนมนุษย์เป็นปัจจัยชี้เป็นชี้ตายขององค์กรที่สำคัญที่สุด”

นอกจากนั้น ผู้เขียนได้ทำการตอกย้ำให้เห็นว่า คำว่า ทุนมนุษย์ (Human Capital) จะมีความหมายถึงความรู้ ทักษะ ความสามารถ คุณลักษณะ พฤติกรรม และประสบการณ์ของคนในองค์กรที่สะสมจากการเรียนรู้และการฝึกอบรม จนนำไปสู่นวัตกรรมและมูลค่าเพิ่มให้กับบริษัท ทุนมนุษย์จึงถือได้ว่าเป็นสินทรัพย์อย่างหนึ่งขององค์กรที่ไม่สามารถจับต้องได้ (Intangible Asset) ดังนั้น เมื่อจับต้องไม่ได้ จึงไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะวัด (Measurement) และประเมินว่าทุนมนุษย์ขององค์กรอยู่ในระดับใดได้ แต่ขณะเดียวกันก็ไม่ใช่เรื่องยากในการวัด ทั้งนี้ ผู้เขียนพยายามชี้ให้เห็นถึงเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดทุนมนุษย์จากแนวคิดการวัดทุนมนุษย์ต่างๆใน 2 ระดับคือ

1) ระดับมหภาค (Macro) หรือระดับประเทศ ได้แก่ เกณฑ์การประเมินทุนมนุษย์ของสภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum) ที่ประกอบด้วย 4 เสาหลัก จำนวน 51 ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินทุนมนุษย์ขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ที่ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก จำนวน 18 ตัวบ่งชี้

2) ระดับจุลภาค (Micro) เช่น ระดับองค์กร ได้แก่ แนวคิดตัวแบบทุนมนุษย์ของโทมัส โอ ดาเวนพอร์ท ที่ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลักคือ ความสามารถ พฤติกรรม และความพยายาม แนวคิดตัวแบบทุนมนุษย์ของ Swanson & Holton ที่ประกอบด้วย 3 ลักษณะคือ (1) ความสัมพันธ์ของการลงทุนในเรื่องการศึกษาและการฝึกอบรมที่มีผลต่อการเพิ่มการเรียนรู้ของบุคคล (2) แสดงถึงความสัมพันธ์ของทุนมนุษย์ที่เกิดจากการเรียนรู้และส่งผลต่อการเพิ่มผลผลิต (Productivity) และ (3) แสดงถึงความสัมพันธ์ของทุนมนุษย์ระหว่างผลผลิตที่เพิ่มขึ้นกับค่าจ้างของพนักงานและรายได้ของธุรกิจที่เพิ่มขึ้น แนวคิดตัวแบบทุนมนุษย์ของ Ingham ที่มองว่ามูลค่าทางการตลาดขององค์การขึ้นอยู่กับสองปัจจัยคือ ทุนที่เป็นตัวเงิน และความสามารถที่จับต้องไม่ได้ (Intangible Capability) โดยอาศัยทุนมนุษย์มีบทบาทที่สำคัญ แนวคิดทุนมนุษย์ของ Fitz-Enz ซึ่งเป็นบิดาของการวัดทุนมนุษย์ ได้นำเสนอแนวทางการวัดทุนมนุษย์ ประกอบด้วย 3 ระดับคือ การวัดทุนมนุษย์ระดับองค์กร การวัดทุนมนุษย์ระดับหน่วยธุรกิจ และการวัดทุนมนุษย์ระดับการจัดการทุนมนุษย์ และสุดท้ายคือ แนวคิดการวัดทุนมนุษย์เชิงกลยุทธ์ของแคปแลน และคณะ ที่ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบคือ สมรรถนะเชิงกลยุทธ์ ภาวะผู้นำ การตระหนักรู้เชิงกลยุทธ์/วัฒนธรรมองค์กร การปรับทิศทางกลยุทธ์ให้อยู่ในแนวเดียวกัน/การสร้างแรงจูงใจ และการบูรณาการทุนมนุษย์เชิงกลยุทธ์

สำหรับตัวอย่างงานวิจัยเกี่ยวกับทุนมนุษย์ที่ผู้เขียนได้หยิบยกขึ้นมาอธิบาย เพื่อสนับสนุนประเด็นการอธิบาย ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของทุนมนุษย์ในยุคที่มีการแข่งขันกันที่รุนแรงในปัจจุบัน มี 4 ผลงานได้แก่ งานวิจัยในต่างประเทศ จำนวน 2 ผลงานคือ งานวิจัยของ Gates and Langevin ในปี 2551 งานวิจัยของ Robinson ในปี 2552 และงานวิจัยของคนไทย จำนวน 2 ผลงานคือ งานวิจัยของ Kungwan Supaphan and Siengchai ในปี 2555 และงานวิจัยของผู้เขียน ในปี 2558

ส่วนที่ 2 การประเมินทุนมนุษย์ด้วยโมเดลชิปวา (CIPPVA) ในส่วนที่สองนี้ ประกอบด้วยหัวข้อการประเมินทุนมนุษย์ด้วยโมเดลชิปวา (CIPPVA) ทุนมนุษย์ระดับ 5 ดาว : เกณฑ์ให้คะแนนและการจัดระดับ เกณฑ์วัดทุนมนุษย์โดยใช้ปัจจัย 15 ปัจจัยเป็นตัวบ่งชี้ และแบบประเมินทุนมนุษย์ฉบับสมบูรณ์ ตลอดจนการนำผลการประเมินไปพัฒนาองค์การตามลำดับ ซึ่งในส่วนนี้ เป็นการอธิบายให้เห็นถึงกระบวนการประเมินทุนมนุษย์ด้วยโมเดลชิปวา (CIPPVA) ที่พัฒนาขึ้นบนพื้นฐานของแนวคิดการวัดทุนมนุษย์เชิงกระบวนการ (Process Approach) ประกอบด้วย 5 มิติ 15 ตัวบ่งชี้ และ 85 เกณฑ์การพิจารณา ได้แก่ 1) มิติบริบทพื้นฐาน (Context: C) ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้คือ ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีกลยุทธ์องค์กรที่ให้ความสำคัญกับทุนมนุษย์ ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีภาวะผู้นำเชิงสรรณะที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ขององค์กร และตัวบ่งชี้ที่ 3 มีโครงสร้างพื้นฐานที่ส่งเสริมทุนมนุษย์ 2) มิติปัจจัยนำเข้า (Input: I) ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้คือ ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการวางแผนกำลังคนที่เหมาะสม และตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการได้มาซึ่งพนักงานที่มีศักยภาพ 3) มิติกระบวนการ (Process: P) ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้คือ ตัวบ่งชี้ที่ 6 มีการพัฒนาพนักงานที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ขององค์กร ตัวบ่งชี้ที่ 7 มีการวางแผนอาชีพ (Career Planning) ที่ตอบสนองความต้องการขององค์กรและพนักงาน ตัวบ่งชี้ที่ 8 มีการจัดการพนักงานที่มีศักยภาพสูง ตัวบ่งชี้ที่ 9 มีการบริหารผลงานที่สร้างความได้เปรียบเชิงการแข่งขันให้กับองค์กร และตัวบ่งชี้ที่ 10 มีการจัดพนักงานสัมพันธ์ที่ส่งเสริมขวัญและกำลังใจของพนักงาน 4) มิติผลลัพธ์ (Product: P) ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้คือ ตัวบ่งชี้ที่ 11 มีการเรียนรู้ของพนักงานที่เพิ่มขึ้น ตัวบ่งชี้ที่ 12 มีการดูแลรักษาพนักงานที่มีศักยภาพสูง และตัวบ่งชี้ที่ 13 พนักงานมีคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ดี และ 5) มิติมูลค่าเพิ่มขององค์กร (Value-Added: AV) ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้คือ ตัวบ่งชี้ที่ 14 มีมูลค่าเพิ่มทางการเงินและการเพิ่มผลผลิตขององค์กร และตัวบ่งชี้ที่ 15 มีการสร้างนวัตกรรมหรือความคิดสร้างสรรค์ของพนักงาน

นอกจากที่กล่าวมาแล้ว ผู้เขียนยังได้อธิบายให้เห็นถึงเกณฑ์การให้คะแนนและการจัดระดับ พร้อมทั้งอธิบายถึงวิธีคำนวณและจัดระดับทุนมนุษย์ขององค์กร ตัวอย่างการคำนวณคะแนนทุนมนุษย์ รวมตลอดทั้งการจัดระดับทุนมนุษย์ของ

องค์การที่ผู้เขียนใช้ “ดาว” เป็นสัญลักษณ์แทนระดับทุนมนุษย์ โดยใช้หลักการทางวิชาการและสถิติมาทำการแบ่งระดับคะแนนจากคะแนนเต็ม 5 ออกเป็น 5 ระดับคือ ระดับคะแนนทุนมนุษย์ระหว่าง 0.00 – 1.00 หมายถึง ทุนมนุษย์ขององค์การอยู่ในระดับ 1 ดาว (ต้องปรับปรุงอย่างยิ่ง) ระดับคะแนนทุนมนุษย์ระหว่าง 1.01 – 2.00 หมายถึง ทุนมนุษย์ขององค์การอยู่ในระดับ 2 ดาว (ต้องปรับปรุง) ระดับคะแนนทุนมนุษย์ระหว่าง 2.01 – 3.00 หมายถึง ทุนมนุษย์ขององค์การอยู่ในระดับ 3 ดาว (ปานกลาง) ระดับคะแนนทุนมนุษย์ระหว่าง 3.01 – 4.00 หมายถึง ทุนมนุษย์ขององค์การอยู่ในระดับ 4 ดาว (ดี) และระดับคะแนนทุนมนุษย์ระหว่าง 4.01 – 5.00 หมายถึง ทุนมนุษย์ขององค์การอยู่ในระดับ 5 ดาว (ดีเด่น) นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้นำเสนอแบบประเมินทุนมนุษย์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อที่จะให้องค์การสามารถนำไปทดลองใช้ได้จริง ยิ่งไปกว่านั้น ยังได้ชี้ให้เห็นถึงการนำผลการประเมินไปพัฒนาองค์การ โดยที่เมื่อทำการประเมินทุกมิติและตัวบ่งชี้เสร็จสิ้นแล้ว ก็อาจมีการจัดทำรายงานใน 3 ลักษณะคือ รายงานระดับทุนมนุษย์ขององค์การ รายงานทุนมนุษย์จำแนกตามมิติ และรายงานทุนมนุษย์จำแนกตามตัวบ่งชี้ที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อน เพื่อให้องค์การทราบว่าจะพัฒนาปรับปรุงในเรื่องใดบ้างที่ยังได้ผลคะแนนไม่ดีพอ

ส่วนที่ 3 บทส่งท้าย ในส่วนสุดท้ายนี้ ประกอบด้วยหัวข้อเพียงหัวข้อเดียวคือ บทส่งท้าย โดยในส่วนนี้ เป็นการสรุปสาระสำคัญของประเด็นต่างๆที่ได้มีการอธิบายมาตั้งแต่แรกเริ่มของเนื้อหาในหนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนพยายามสรุปให้เห็นถึงความสำคัญของการวัดทุนมนุษย์ขององค์การในแง่ที่ว่าหากสามารถจัดการกับทุนมนุษย์ได้ก็จะส่งผลดีต่อองค์การคือจะทำให้ได้รับผลตอบแทนที่สูง เพราะฉะนั้น เกณฑ์หรือตัวบ่งชี้ต่างๆของการวัดทุนมนุษย์ด้วยโมเดลชิปวา (CIPPVA) ที่ประกอบด้วย 5 มิติ 15 ตัวบ่งชี้ และ 85 เกณฑ์ จะช่วยเป็นแนวทางให้กับองค์กรต่างๆในการนำไปใช้ในการประเมินทุนมนุษย์ขององค์การ เพื่อให้ทราบสถานะขององค์การว่าในปัจจุบันองค์การอยู่ในระดับไหน และจะพัฒนาในเรื่องใดที่ยังถือว่าเป็นจุดอ่อนขององค์การ ทั้งนี้ เพื่อให้องค์การมีทุนมนุษย์ที่มีศักยภาพเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ กล่าวคือ มีทุนมนุษย์ที่ดี และมีความพร้อมอยู่ตลอดเวลา

เมื่อกล่าวโดยสรุปแล้ว หนังสือเล่มนี้ถือเป็นงานเขียนที่มีการใช้ภาษาในการอธิบายเนื้อหาสาระที่เข้าใจง่าย มีเนื้อหาสาระที่น่าสนใจ และน่าติดตาม ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารทุนมนุษย์ในปัจจุบัน หนังสือเล่มนี้ มีจุดเด่นที่สำคัญคือ มีการเน้นให้ความสำคัญกับกระบวนการประเมินทุนมนุษย์ด้วยโมเดลชิปวา (CIPPVA) มีเกณฑ์วัดทุนมนุษย์โดยใช้ปัจจัย 15 ปัจจัยเป็นตัวบ่งชี้ โดยมีการอธิบายเพื่อให้เข้าใจถึงความหมายของเกณฑ์หรือตัวบ่งชี้ต่างๆของการวัดทุนมนุษย์ เกณฑ์การพิจารณาของแต่ละตัวบ่งชี้ เกณฑ์การให้คะแนน ตลอดจนแนวทางการประเมินในแต่ละปัจจัยของตัวบ่งชี้จนครบทุกตัว ตลอดจนมีแบบประเมินทุนมนุษย์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อให้องค์การสามารถนำไปทดลองใช้ได้จริงอีกด้วย ซึ่งนอกจากจะมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านมีความเข้าใจในเนื้อหาสาระอย่างถ่องแท้แล้ว ยังจะช่วยให้สามารถเชื่อมโยงสาระสำคัญต่างๆเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม หนังสือเล่มนี้ก็ยังมีส่วนที่ขาดคือ ผู้เขียนไม่ได้มีการนำกรณีศึกษา (Case Study) มาประกอบการอธิบายเนื้อหาสาระสำคัญ เพื่อให้ผู้อ่านได้เกิดความเข้าใจและเห็นภาพของการนำไปใช้จริงในทางปฏิบัติได้ด้วย ดังนั้น หากจะเป็นการช่วยเติมเต็มเนื้อหาของหนังสือเล่มนี้ให้สมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น คณะผู้วิจารณ์จึงเห็นว่า ผู้เขียนควรมีการเพิ่มเติมในส่วนของการกรณีศึกษา (Case Study) ด้วยก็จะเป็นการดียิ่งขึ้นในการปรับปรุงเนื้อหาของหนังสือเล่มนี้ในครั้งต่อไป

คณะผู้วิจารณ์เห็นว่า หนังสือเล่มนี้มีคุณค่า และมีประโยชน์ทั้งในเชิงวิชาการและปฏิบัติการ ดังนั้น นิสิต นักศึกษา อาจารย์ ผู้บริหารองค์การ นักบริหารงานทรัพยากรบุคคล และบุคคลผู้ที่สนใจทั่วไปจึงควรที่จะได้อ่าน และศึกษาทำความเข้าใจเนื้อหาสาระของหนังสือเล่มนี้กันอย่างจริงจัง เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ตามความเหมาะสมและคาดหวังต่อไป

คำแนะนำในการเตรียมบทความเพื่อลงตีพิมพ์ในวารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาเป็นเอกสารวิชาการ ออกปีละ 3 ฉบับ (ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคมถึงเมษายน ฉบับที่ 2 ประจำเดือนพฤษภาคมถึงสิงหาคม และฉบับที่ 3 ประจำเดือนกันยายนถึงธันวาคม) รับผิดชอบบทความสาขาเศรษฐศาสตร์ บริหารธุรกิจ การจัดการ ศึกษาศาสตร์ และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดยจะได้รับการประเมินคุณภาพทางวิชาการโดยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 ท่าน โดยพิจารณาแบบ Double-Blind และบทความที่ส่งมาเพื่อรับการพิจารณาลงตีพิมพ์ในวารสารฉบับนี้ จะต้องไม่อยู่ระหว่างการพิจารณาจากที่อื่น หรือได้รับการตีพิมพ์ในวารสารอื่นมาก่อน

ค่าธรรมเนียมการลงตีพิมพ์

- บทความภาษาไทยจำนวน 2,000 บาท
- บทความภาษาอังกฤษจำนวน 3,000 บาท

ประเภทของผลงานวิชาการที่รับลงตีพิมพ์

1. บทความวิจัย (Research article) ประกอบด้วย บทนำ วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลอภิปรายผล สรุปและข้อเสนอแนะ กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) และเอกสารอ้างอิง
2. บทความวิชาการ (Academic article) ประกอบด้วย บทนำ สารระบัตินในประเด็นต่างๆ สรุป กิตติกรรมประกาศ
3. บทวิจารณ์หนังสือ (Book review) ประกอบด้วย ชื่อหนังสือที่ต้องการนำมาวิจารณ์ ชื่อผู้พิมพ์ สังกัด และอีเมล และต้องระบุชื่อผู้แต่งหนังสือ รายละเอียดการตีพิมพ์ของหนังสือ ภาพหน้าปกหนังสือ รายละเอียดการวิจารณ์หนังสือให้แสดงข้อดีและข้อด้อยของหนังสือ และข้อเสนอแนะ ควรมีจำนวนหน้าอยู่ระหว่าง 3-5 หน้า

รูปแบบการส่งบทความ

พิมพ์ด้วยโปรแกรม Microsoft Word 2003 ขึ้นไป โดยรูปแบบฟอนต์ที่กำหนด คือ TH SarabunPSK ยกเว้นตัวอักษรที่เป็นสัญลักษณ์ให้ใช้รูปแบบฟอนต์เป็น symbol ขนาด point (pt) ซึ่งมีความสูงเท่ากับตัวอักษรอื่นในบรรทัดนั้น รายละเอียดข้อกำหนดส่วนต่าง ๆ มีดังนี้

1. ขนาดกระดาษ ขนาด A4 พิมพ์แบบแนวตั้ง (Portrait) ใส่หมายเลขหน้าทุกหน้าที่ด้านบนขวาของกระดาษ โดยตั้งค่าน้ำกระดาษ (Page setup) ดังนี้

— ด้านบน (top) และ ด้านล่าง (bottom)	2.54 ซม.
— ด้านซ้าย (left) และ ขวา (right)	2.54 ซม.
— หัวกระดาษและท้ายกระดาษ	1.25 ซม.
— ระยะห่างระหว่างบรรทัด	ใช้ Single
— จำนวนหน้าต้นฉบับ	8-10 หน้า (รวมตาราง กราฟ และรูปภาพ)

2. เนื้อหา ประกอบด้วย

2.1 ชื่อเรื่อง (Title) พิมพ์ทั้งภาษาไทยและอังกฤษไว้ตรงกึ่งกลางหน้ากระดาษ

2.2 ชื่อผู้พิมพ์ (Author) ต้องระบุชื่อ และนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษของผู้พิมพ์ทุกคน โดยไม่ต้องใส่คำนำหน้านามหรือชื่อตำแหน่งหน้าชื่อ สำหรับผู้ที่เป็นผู้พิมพ์หลักให้ใส่เครื่องหมายดอกจัน (*) ไว้ท้าย

นามสกุล

2.3 ที่อยู่ (Address) ให้ระบุสังกัดและสถานที่ติดต่อโดยละเอียดทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เช่น สถาบันวิจัยและพัฒนาชายแดนภาคใต้ 133 ถนนเทศบาล 3 ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000 เป็นต้น

2.4 อีเมลผู้ประสานงานหลัก (Corresponding author, e-mail) ให้ระบุอีเมลเฉพาะของผู้ประสานงานหลัก

2.5 บทคัดย่อ (Abstract) จะต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จำนวนคำไม่เกิน 300 คำ และต้องมีคำสำคัญ (Keywords) จำนวน 3-5 คำ

2.6 บทนำ (Introduction) นำเสนอที่มา ปัญหา แนวคิดหรือความจำเป็น หรือวิธีการแก้ปัญหาหรือการดำเนินการ ผลดีหรือผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น หรือประโยชน์จากการดำเนินการชัดเจน วัดได้ สอดคล้องกับเรื่องที่ดำเนินการ

2.7 วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objectives) มีความชัดเจน วัดได้ สอดคล้องกับเรื่องที่ดำเนินการ

2.8 วิธีดำเนินการวิจัย (Materials and methods) ให้อธิบายวิธีการดำเนินการทางการวิจัย ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

2.9 ผล (Result) เสนอผลการวิจัย สอดคล้องกับวิธีดำเนินการวิจัย

2.10 อภิปรายผล (Discussion) เสนอการค้นพบที่สำคัญของงานวิจัยและอาจเชื่อมโยงผลเพื่อเปรียบเทียบกับผลงานวิจัยอื่น หรือให้ความเห็นบนพื้นฐานหลักการทฤษฎี

2.11 สรุปและข้อเสนอแนะ (Conclusion & Suggestion) ให้เขียนบรรยายหรือสรุปโดยย่อถึงผลงานที่สำคัญและให้ข้อเสนอแนะที่สำคัญ ความยาวไม่เกินครึ่งหน้ากระดาษ A4

2.12 กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) (Acknowledgement) ให้เขียนสั้นๆ และกระชับ โดยอาจกล่าวถึงทุนที่ได้รับการสนับสนุน ขอบคุณหน่วยงาน หรือบุคคลอื่นๆ ที่สำคัญ

2.13 เอกสารอ้างอิง (References) ใช้ระบบ APA และต้องเป็นภาษาอังกฤษเท่านั้น (ศึกษาการเขียนอ้างอิงที่เอกสาร “การแปลเอกสารอ้างอิงภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ”)

หลักเกณฑ์การอ้างอิงในบทความ

หลักเกณฑ์การอ้างอิงใช้ระบบนาม-ปี และระบุเลขหน้าต่อท้าย (Name-Year System: Page) โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้

1. ชื่อผู้นิพนธ์ให้เขียนเป็นภาษาอังกฤษเท่านั้น และเขียนเฉพาะนามสกุล (Last Name)

2. ปี หมายถึง ค.ศ. ที่เอกสารได้รับการตีพิมพ์

3. เรื่องที่มีผู้นิพนธ์คนเดียว และในกรณีที่วงเล็บเฉพาะปีให้เขียนดังนี้

Daramae (2016 : 108) พบว่า.....

กรณีที่ “ชื่อผู้นิพนธ์-ปี” อยู่ในวงเล็บ ให้เขียน ดังนี้

..... (Clark, 1954 : 58).

4. เรื่องที่มีผู้นิพนธ์ 2 คน ให้เชื่อมด้วย “และ” ในกรณีที่วงเล็บ เฉพาะปี ให้เขียนดังนี้

Wiwattana & Rawat (1984 : 15) แสดงให้เห็นว่า.....

กรณีที่ “ชื่อผู้นิพนธ์-ปี” อยู่ในวงเล็บและเขียนเป็นภาษาต่างประเทศ ให้เชื่อมด้วย “&” เช่น

..... (Bose & Rawat, 1984 : 15)

5. เรื่องที่มีผู้พิมพ์ ตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป ภาษาไทยให้เขียนชื่อ-นามสกุล หรือ ชื่อ-นามสกุลเฉพาะคนแรกแล้วตามด้วย “และคณะ” สำหรับภาษาต่างประเทศให้เขียนนามสกุลเฉพาะคนแรกแล้วตามด้วย et al. โดยคำว่า *et al.* จะพิมพ์ตัวเอน หรือขีดเส้นใต้ก็ได้ และต้องใช้ระบบเดียวกันตลอดทั้งเล่ม

Smith et al (1984 : 114) พบว่า.....

กรณี “ชื่อผู้พิมพ์-ปี” อยู่ในวงเล็บ ให้เขียนดังนี้

.....(Smith, et al., 1984 : 8)

6. ผู้พิมพ์หลายกลุ่มอ้างอิงในเนื้อหาเดียวกัน ให้คั่นแต่ละกลุ่มด้วยเครื่องหมายอัฒภาค (;) เช่น

.....(Smith, et al., 1984 : 45; Paterson & Clarke, 1975 : 855)

7. การอ้างอิงที่ไม่ได้อ้างจากต้นฉบับแต่เป็นการอ้างอิงต่อให้ใช้คำว่า “อ้างถึงใน” เช่น

Smith (1984 อ้างถึงใน Harrington, 1989 : 45) กล่าวว่า.....

8. การอ้างที่มาของตารางและภาพ การเขียนชื่อผู้แต่งให้ใช้หลักการ เดียวกับการเขียนอ้างอิงแบบตามท้ายข้อความใน เนื้อเรื่องด้วย ตามด้วยวงเล็บปีที่พิมพ์

9. การอ้างอิงท้ายบทกำหนดให้เขียนแบบ APA และแปลเป็นภาษาอังกฤษทั้งหมด ให้ดูวิธีการเขียนตามเอกสาร “การแปลเอกสารอ้างอิงภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ”

การใส่ตาราง

ควรมีชื่อตารางกะทัดรัดเข้าใจง่ายและมีหมายเลขกำกับโดยเรียงหมายเลขตารางตามลำดับ โดยใส่ชื่อตารางบนหัว ตาราง เริ่มตารางที่ 1, ตารางที่ 2, ตารางที่ 3 ... ไปจนครบ ในกรณีที่ต้องอ้างอิงแหล่งที่มา ให้เขียนชื่อผู้แต่งตามหลักการ เดียวกับการเขียนอ้างอิงแบบตามท้ายข้อความในเนื้อเรื่องด้วย ตามด้วยวงเล็บปีที่พิมพ์ เช่น

ตารางที่ 1 ที่มา : Bose และคณะ (1984 : 85)

Position	Male		Female		Total	
	Left	Right	Left	Right	No.	(%)
1	0	0	1	0	1	0.21%
2	0	0	0	1	1	0.21%
3	56	49	138	133	376	40.09%
Total	153	153	316	316	938	100%

* p < 0.05

การใส่ภาพประกอบ

ภาพประกอบ ต้องเป็นภาพที่มีความคมชัดของรายละเอียดอย่างน้อยที่สุด 360 ppi (หากเป็นภาพที่เป็นลายเส้น จะต้องมีความละเอียดอย่างน้อยที่สุด 600 ppi) ต้องมีชื่อกะทัดรัดเข้าใจง่ายและมีหมายเลขกำกับโดยใส่ชื่อภาพประกอบไว้ที่ ด้านล่างของภาพ และเรียงหมายเลขภาพประกอบ เช่น ภาพที่ 1 ภาพที่ 2 ภาพที่ 3 ... ไปจนครบ การอ้างอิงภาพประกอบใน เนื้อหาต้องอ้างอิงหมายเลขกำกับภาพประกอบด้วย การอ้างอิงแหล่งที่มาให้เขียนชื่อผู้แต่งตามหลักการเดียวกันกับการเขียนอ้างอิงแบบ ตามท้ายข้อความในเนื้อเรื่องตามด้วยวงเล็บปีที่พิมพ์ เช่น

ภาพที่ 1

ที่มา : Johnson และ Smith (1980: 78)

หมายเหตุ

- ชื่อเรื่อง กำหนดให้ใช้ตัวอักษรขนาด 16 point ตัวหนา
- ชื่อผู้นิพนธ์ กำหนดให้ใช้ตัวอักษรขนาด 14 point ตัวปกติ
- สังกัดของผู้นิพนธ์ และอีเมลผู้ประสานงานหลัก กำหนดให้ใช้ตัวอักษรขนาด 12 point ตัวปกติ
- ส่วนของเนื้อหา กำหนดให้ใช้ตัวอักษรขนาด 14 point ตัวปกติ (ยกเว้นชื่อเรื่องให้ใช้ตัวอักษรตัวหนา)
- การเว้นบรรทัด กำหนดให้บรรทัดที่เว้นกำหนดให้ใช้ตัวอักษรขนาด 14 point กำหนดระยะห่างบรรทัด (line spacing) เป็น 1 บรรทัด (single)
- คำอธิบายเชิงอรรถ กำหนดให้ใช้ตัวอักษรขนาด 12 points

การส่งบทความต้นฉบับ

1. กำหนดส่งเอกสารเพื่อประกอบการพิจารณาตีพิมพ์ ดังนี้
 - บทความที่พิมพ์ด้วย Microsoft Word 2003 ขึ้นไป 1 ชุด
 - หนังสือยินยอมการส่งบทความฯ (เฉพาะบทความที่มีผู้นิพนธ์ร่วม) 1 ฉบับ
 - หลักฐานการชำระเงินค่าพิจารณาบทความเพื่อลงตีพิมพ์วารสาร

บทความภาษาไทย	จำนวน 2,000 บาท
บทความภาษาอังกฤษ	จำนวน 3,000 บาท

 (หมายเหตุ เจ้าหน้าที่จะแจ้งให้โอนเงินหลังจากมีการตรวจสอบบทความเบื้องต้นแล้ว)
2. ส่งผ่านเว็บไซต์ https://tci-thaijo.org/index.php/yru_human/index เท่านั้น

การชำระเงินค่าธรรมเนียมการตีพิมพ์

ธนาคาร	กรุงเทพ สาขายะลา (ออมทรัพย์)
ชื่อบัญชี	Journal of Yala Rajabhat University
เลขที่บัญชี	909-0-64139-4

ช่องทางการติดต่อสอบถาม

คุณพิตรินา ดาราแม

โทรศัพท์/โทรสาร : 073-299-635 มือถือ : 091-862-6900 (เวลาราชการ)

อีเมล : ejournal@yru.ac.th เว็บไซต์ : https://tci-thaijo.org/index.php/yru_human/index

การแปลเอกสารอ้างอิงภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มีความพยายามที่จะพัฒนาคุณภาพวารสารสู่มาตรฐานสากล โดยมีเป้าหมายเพื่อผลักดันวารสารสู่ฐานข้อมูล ACI ซึ่งเป็นฐานข้อมูลระดับอาเซียน และฐานข้อมูล Scopus ซึ่งเป็นฐานข้อมูลระดับนานาชาติ เพื่อให้วารสารได้มีโอกาสเข้าถึงผู้อ่านที่ไม่ใช่เฉพาะคนไทยเท่านั้น และยกระดับความเป็นสากลของวารสารอีกระดับหนึ่ง ดังนั้น กองบรรณาธิการวารสารฯ จึงกำหนดรูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิง ดังนี้

1. กำหนดให้ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบ APA Style
2. อ้างอิงที่นำมาใช้ต้องมีอายุไม่เกิน 10 ปี (หากเป็นอ้างอิงเรื่องทฤษฎี กฎ หรือสูตร อนุโลมให้สามารถนำมาใช้อ้างอิงได้)
3. จำนวนเอกสารอ้างอิงต้องไม่เกิน 20 เรื่อง
4. ต้องแปลเอกสารอ้างอิงภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษทุกรายการ โดยยังคงเอกสารอ้างอิงภาษาไทยเดิมไว้ด้วย เขียนจัดเรียงคู่กัน โดยให้เอกสารอ้างอิงภาษาอังกฤษที่แปลขึ้นก่อนและตามด้วยเอกสารอ้างอิงภาษาไทย และเติมคำว่า “(in Thai)” ต่อท้ายเอกสารอ้างอิงภาษาอังกฤษที่แปลจากภาษาไทย
5. การเรียงลำดับเอกสารอ้างอิง **กรณี** เอกสารอ้างอิงที่แปลจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษให้ยึดตัวอักษรภาษาอังกฤษในการเรียงลำดับ

ตัวอย่างการแปลเอกสารอ้างอิงภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

1.หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. (ครั้งที่พิมพ์). เมืองที่พิมพ์ : สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2551). *การนำนโยบายไปปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์ จำกัด

Katsuwan, R. (2008). *Policy Implementation*. Bangkok: Bophit Printing. (in Thai)

2.วารสาร

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร, ปีที่(ฉบับที่), หน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

ตัวอย่าง

จริยา สุขจันทร์. (2557). สถานการณ์ความปลอดภัยและพฤติกรรมการบริโภคปลาเค็มในจังหวัดยะลา.

วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 9(1), 85-98.

Sukjuntra, J. (2014). Situation of Food Safety and Consumer Behavior Toward Salted Fish in Yala Province. *Journal of Yala University*, 9(1), 85-98. (in Thai).

3. เว็บไซต์

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. รายละเอียดทางการพิมพ์ (ถ้ามี) [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ วัน เดือน ปี,
จาก : แหล่งสารสนเทศ.

ตัวอย่าง

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2558). *โลกาภิวัตน์* [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 14 พฤศจิกายน 2558, จาก :
<http://th.wikipedia.org/wiki/Globalization>.

Wikipedia free encyclopedia. (2015). *Globalization* [Online]. Retrieved November 14, 2010,
from: <http://th.wikipedia.org/wiki/Globalization>. (in Thai)

4. เอกสารสืบเนื่องจากงานประชุมวิชาการ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ใน ชื่อเอกสารรายงานการประชุม, วัน เดือน ปี ที่จัด.
เมืองที่พิมพ์ : สำนักพิมพ์

ตัวอย่าง

รอรานา ดาคาเฮง วัธสา คงนคร และพงศ์ศักดิ์ เหล่าดี. (2555). การใช้โปรโตซัวในการติดตามตรวจสอบ
คุณภาพน้ำในพื้นที่ตำบลลำพะยา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา. ใน *การประชุมวิชาการแห่งชาติ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขต กำแพงแสน ครั้งที่ 9, 6-7 ธันวาคม 2555. กรุงเทพฯ :*
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Dakaheng, R., Kongnakon, W. & Laodee, P. (2012). The Usage of Protozoa for Water Quality
Monitoring in Lumpaya Sub district, Muang District, Yala Province. *The 12nd KU-KPS
Conference*, December 6-7, 2012. Bangkok: Kasetsart University. (in Thai)

5. วิทยานิพนธ์

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์. ระดับปริญญาของวิทยานิพนธ์. ชื่อมหาวิทยาลัย.

ตัวอย่าง

พิตรินา ดาราม. (2557). *ปริมาณของสารซาโปนินในกากเมล็ดชา Camellia oleifera Abel.
และการออกฤทธิ์ต่อแมลงวันหัวเขียว Chrysomya megacephala (Fabricius)(Diptera:
Calliphoridae).* วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. Daramae,
F. (2014). *Saponin Contents of Tea Seed Cake Camellia oleifera Abel. And Its Biological
Activity on Blow Fly Chrysomya megacephala (Fabricius) (Diptera: Calliphoridae).*
Master's Thesis. Prince of Songkla University. (in Thai)

หมายเหตุ

รายการเอกสารอ้างอิงทั้ง 5 ลักษณะนี้ ถ้ามีผู้เขียนไม่เกิน 6 คน ให้ใส่นามสกุลผู้เขียนครบทุกคน แต่หากมี
มากกว่า 6 คน ให้ใส่ชื่อทั้ง 6 คน หลังจากคนที่ 6 ให้ตามด้วย “และคณะ” หรือ “et al” เช่น

Salmon, M., Earman, J., Wilson, R. T., McGarry, D. D., Hpoman, D., Dynaraki, S., et al. (2008).
Language: Structure and Use. (2nd ed.). Illinois: Scott.

หนังสือรับรองการส่งบทความตีพิมพ์ในวารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน บรรณาธิการวารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ตามที่ ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว/ดร.).....
ตำแหน่งทางวิชาการ.....สังกัด.....
เบอร์โทรศัพท์.....E-mail.....
ได้ส่ง ☐ บทความวิจัย ☐ บทความวิชาการ ☐ บทความทวิสารณณ์หนังสือ เรื่อง
(ภาษาไทย).....
.....
(ภาษาอังกฤษ).....
.....

เพื่อตีพิมพ์ในวารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา นั้น

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผู้นิพนธ์ร่วมในบทความฉบับนี้ทุกท่าน ได้รับทราบและยินยอมให้ส่งบทความเข้ารับการพิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา หากมีการฟ้องร้องเกี่ยวกับชื่อผู้นิพนธ์ร่วมในการส่งบทความดังกล่าวนี้ ข้าพเจ้ายินยอมรับผิดชอบแต่เพียงฝ่ายเดียว ทั้งนี้ข้าพเจ้าและผู้นิพนธ์ร่วมทุกท่านได้ลงนามไว้ข้างท้ายของหนังสือรับรองฉบับนี้แล้ว

ลงนามผู้นิพนธ์หลัก (ชื่อที่ 1)

.....
(.....)
...../...../.....

ลงนามผู้นิพนธ์ร่วม (ชื่อที่ 2)

.....
(.....)
...../...../.....

ลงนามผู้นิพนธ์ร่วม (ชื่อที่ 3)

.....
(.....)
...../...../.....

ลงนามผู้นิพนธ์ร่วม (ชื่อที่ 4)

.....
(.....)
...../...../.....

ลงนามผู้นิพนธ์ร่วม (ชื่อที่ 5)

.....
(.....)
...../...../.....

ลงนามผู้นิพนธ์ร่วม (ชื่อที่ 6)

.....
(.....)
...../...../.....

หมายเหตุ: ให้ผู้นิพนธ์หลักและผู้นิพนธ์ร่วมลงนามให้ครบทุกท่าน หากมีผู้นิพนธ์มากกว่า 6 ท่าน สามารถเพิ่มเติมรายชื่อผู้ลงนามข้างท้ายได้ตามจำนวนผู้นิพนธ์บทความทั้งหมด